



BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRESENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTEGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

PLENUMVERGADERING

SEANCE PLENIERE

donderdag

jeudi

03-12-2009

03-12-2009

Namiddag

Après-midi

cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
Ecolo-Groen!	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!</i>
FN	<i>Front National</i>
LDD	<i>Lijst Dedecker</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
N-VA	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
Open Vld	<i>Open Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
PS	<i>Parti Socialiste</i>
sp.a	<i>socialistische partij anders</i>
VB	<i>Vlaams Belang</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 52 0000/000	<i>Parlementair stuk van de 52e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 52 0000/000	<i>Document parlementaire de la 52e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>	CRIV	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i> <i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i> <i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
PLEN	<i>plenum</i>	PLEN	<i>séance plénière</i>
COM	<i>commissievergadering</i>	COM	<i>réunion de commission</i>
MOT	<i>alle moties tot besluit van interpellaties (op beigegekleurig papier)</i>	MOT	<i>motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Berichten van verhindering 1

VRAGEN

Spreker: **Bart Laeremans**

Vraag van de heer Hagen Goyvaerts aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "de eis van Europa om in 2012 het begrotingstekort terug te dringen tot 3 %" (nr. P1430)

Sprekers: **Hagen Goyvaerts, Yves Leterme**, eerste minister

Samengevoegde vragen van 4
- mevrouw Sarah Smeyers aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "een algemeen rookverbod in de horeca" (nr. P1431)

- mevrouw Tinne Van der Straeten aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "een algemeen rookverbod in de horeca" (nr. P1432)

- de heer Jean Marie Dedecker aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, en aan de vice-eerste minister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie, over "een algemeen rookverbod in de horeca" (nr. P1433)

Sprekers: **Gerolf Annemans**, voorzitter van de VB-fractie, **Sarah Smeyers, Tinne Van der Straeten, Jean Marie Dedecker**, voorzitter van de LDD-fractie, **Yves Leterme**, eerste minister

Persoonlijk feit 7
Sprekers: **Hilde Vautmans**, voorzitter van de Open Vld-fractie, **Sarah Smeyers**

Samengevoegde vragen van 8
- de heer Georges Gilkinet aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "een eenheidsstatuut voor de werknemers" (nr. P1434)

- de heer Wouter De Vriendt aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "een eenheidsstatuut voor de werknemers" (nr. P1435)

- de heer Hans Bonte aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "een eenheidsstatuut voor de werknemers" (nr. P1436)

- mevrouw Sarah Smeyers aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "een eenheidsstatuut voor de werknemers" (nr. P1437)

- mevrouw Meryame Kitir aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en

SOMMAIRE

Excusés 1

QUESTIONS

Orateur: **Bart Laeremans**

Question de M. Hagen Goyvaerts au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "l'exigence de l'Europe de réduire le déficit budgétaire à 3 % en 2012" (n° P1430)

Orateurs: **Hagen Goyvaerts, Yves Leterme**, premier ministre

Questions jointes de 4
- Mme Sarah Smeyers au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "une interdiction générale de fumer dans le secteur horeca" (n° P1431)

- Mme Tinne Van der Straeten au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "une interdiction générale de fumer dans le secteur horeca" (n° P1432)

- M. Jean Marie Dedecker au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, et à la vice-première ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale, sur "une interdiction générale de fumer dans le secteur horeca" (n° P1433)

Orateurs: **Gerolf Annemans**, président du groupe VB, **Sarah Smeyers, Tinne Van der Straeten, Jean Marie Dedecker**, président du groupe LDD, **Yves Leterme**, premier ministre

Fait personnel 7
Orateurs: **Hilde Vautmans**, présidente du groupe Open Vld, **Sarah Smeyers**

Questions jointes de 8
- M. Georges Gilkinet au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "un statut unique pour les travailleurs salariés" (n° P1434)

- M. Wouter De Vriendt au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "un statut unique pour les travailleurs salariés" (n° P1435)

- M. Hans Bonte au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "un statut unique pour les travailleurs salariés" (n° P1436)

- Mme Sarah Smeyers au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "un statut unique pour les travailleurs salariés" (n° P1437)

- Mme Meryame Kitir au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et

asielbeleid, over "een eenheidsstatuut voor de werknemers" (nr. P1438)

Sprekers: **Georges Gilkinet, Wouter De Vriendt, Sarah Smeyers, Meryame Kitir, Yves Leterme**, eerste minister

d'asile, sur "un statut unique pour les travailleurs salariés" (n° P1438)

Orateurs: **Georges Gilkinet, Wouter De Vriendt, Sarah Smeyers, Meryame Kitir, Yves Leterme**, premier ministre

Samengevoegde vragen van 13
- de heer Daniel Bacquellaine aan de vice-eerste 13
minister en minister van Werk en Gelijke Kansen,
belast met het Migratie- en asielbeleid, over "de
werklozencontrole en de
werkgelegenheidsmaatregelen" (nr. P1442)
- de heer Yvan Mayeur aan de vice-eerste 13
minister en minister van Werk en Gelijke Kansen,
belast met het Migratie- en asielbeleid, over "de
werklozencontrole en de
werkgelegenheidsmaatregelen" (nr. P1443)

Sprekers: **Daniel Bacquellaine**, voorzitter van
de MR-fractie, **Yvan Mayeur, Joëlle Milquet**,
vice-eerste minister en minister van Werk en
Gelijke Kansen

Questions jointes de 13
- M. Daniel Bacquellaine à la vice-première 13
ministre et ministre de l'Emploi et de l'Égalité des
chances, chargée de la Politique de migration et
d'asile, sur "le contrôle des chômeurs et les
mesures pour l'emploi" (n° P1442)
- M. Yvan Mayeur à la vice-première ministre et 13
ministre de l'Emploi et de l'Égalité des chances,
chargée de la Politique de migration et d'asile, sur
"le contrôle des chômeurs et les mesures pour
l'emploi" (n° P1443)

Orateurs: **Daniel Bacquellaine**, président du
groupe MR, **Yvan Mayeur, Joëlle Milquet**,
vice-première ministre et ministre de l'Emploi
et de l'Égalité des chances

Samengevoegde vragen van 16
- mevrouw Meryame Kitir aan de vice-eerste 16
minister en minister van Werk en Gelijke Kansen,
belast met het Migratie- en asielbeleid, over "de
verlenging van het ouderschapsverlof" (nr. P1444)
- mevrouw Sarah Smeyers aan de vice-eerste 16
minister en minister van Werk en Gelijke Kansen,
belast met het Migratie- en asielbeleid, over "de
verlenging van het ouderschapsverlof" (nr. P1445)
- mevrouw Hilâl Yalçın aan de vice-eerste minister 16
en minister van Werk en Gelijke Kansen, belast
met het Migratie- en asielbeleid, over "de
verlenging van het ouderschapsverlof" (nr. P1446)

Sprekers: **Meryame Kitir, Sarah Smeyers,**
Hilâl Yalçın, Joëlle Milquet, vice-eerste
minister en minister van Werk en Gelijke
Kansen

Questions jointes de 16
- Mme Meryame Kitir à la vice-première ministre 16
et ministre de l'Emploi et de l'Égalité des chances,
chargée de la Politique de migration et d'asile, sur
"le prolongement du congé parental" (n° P1444)
- Mme Sarah Smeyers à la vice-première ministre 16
et ministre de l'Emploi et de l'Égalité des chances,
chargée de la Politique de migration et d'asile, sur
"le prolongement du congé parental" (n° P1445)
- Mme Hilâl Yalçın à la vice-première ministre et 16
ministre de l'Emploi et de l'Égalité des chances,
chargée de la Politique de migration et d'asile, sur
"le prolongement du congé parental" (n° P1446)

Orateurs: **Meryame Kitir, Sarah Smeyers,**
Hilâl Yalçın, Joëlle Milquet, vice-première
ministre et ministre de l'Emploi et de l'Égalité
des chances

Vraag van mevrouw Yolande Avontroodt aan de 18
vice-eerste minister en minister van Sociale
Zaken en Volksgezondheid, belast met
Maatschappelijke Integratie, over "de aanvullende
ziekteverzekering" (nr. P1439)

Sprekers: **Yolande Avontroodt, Laurette**
Onkelinx, vice-eerste minister en minister van
Sociale Zaken en Volksgezondheid, **Jean**
Marie Dedecker, voorzitter van de LDD-fractie

Question de Mme Yolande Avontroodt à la vice- 18
première ministre et ministre des Affaires sociales
et de la Santé publique, chargée de l'Intégration
sociale, sur "l'assurance maladie
complémentaire" (n° P1439)

Orateurs: **Yolande Avontroodt, Laurette**
Onkelinx, vice-première ministre et ministre
des Affaires sociales et de la Santé publique,
Jean Marie Dedecker, président du groupe
LDD

Vraag van de heer Herman De Croo aan de 20
minister van Justitie over "de RFID-technologie en
de gevaren voor de privacy" (nr. P1447)

Sprekers: **Herman De Croo, Stefaan De**
Clerck, minister van Justitie

Question de M. Herman De Croo au ministre de la 20
Justice sur "la technologie RFID et les dangers
pour la vie privée" (n° P1447)

Orateurs: **Herman De Croo, Stefaan De**
Clerck, ministre de la Justice

Vraag van de heer Hans Bonte aan de minister 22
van Justitie over "de houding van de regering
inzake het Citibankproces" (nr. P1448)

Sprekers: **Hans Bonte, Stefaan De Clerck**,
minister van Justitie

Question de M. Hans Bonte au ministre de la 22
Justice sur "la position du gouvernement
concernant le procès de la Citibank" (n° P1448)

Orateurs: **Hans Bonte, Stefaan De Clerck**,
ministre de la Justice

Samengevoegde vragen van	24	Questions jointes de	24
- de heer Renaat Landuyt aan de minister van Justitie over "druggebruik in de gevangenissen" (nr. P1449)	24	- M. Renaat Landuyt au ministre de la Justice sur "la consommation de drogue dans les prisons" (n° P1449)	24
- de heer Bert Schoofs aan de minister van Justitie over "druggebruik in de gevangenissen" (nr. P1450)	24	- M. Bert Schoofs au ministre de la Justice sur "la consommation de drogue dans les prisons" (n° P1450)	25
- mevrouw Sarah Smeyers aan de minister van Justitie over "druggebruik in de gevangenissen" (nr. P1451)	24	- Mme Sarah Smeyers au ministre de la Justice sur "la consommation de drogue dans les prisons" (n° P1451)	25
- de heer Raf Terwingen aan de minister van Justitie over "druggebruik in de gevangenissen" (nr. P1452)	24	- M. Raf Terwingen au ministre de la Justice sur "la consommation de drogue dans les prisons" (n° P1452)	25
<i>Sprekers:</i> Renaat Landuyt, Bert Schoofs, Sarah Smeyers, Raf Terwingen, Stefaan De Clerck , minister van Justitie		<i>Orateurs:</i> Renaat Landuyt, Bert Schoofs, Sarah Smeyers, Raf Terwingen, Stefaan De Clerck , ministre de la Justice	
Samengevoegde vragen van	29	Questions jointes de	29
- de heer Bruno Tuybens aan de minister van Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven over "de privatisering van Belgacom" (nr. P1456)	29	- M. Bruno Tuybens à la ministre de la Fonction publique et des Entreprises publiques sur "la privatisation de Belgacom" (n° P1456)	29
- mevrouw Karine Lalieux aan de minister van Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven over "de privatisering van Belgacom" (nr. P1457)	29	- Mme Karine Lalieux à la ministre de la Fonction publique et des Entreprises publiques sur "la privatisation de Belgacom" (n° P1457)	29
- de heer Christian Brotcorne aan de minister van Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven over "de privatisering van Belgacom" (nr. P1458)	29	- M. Christian Brotcorne à la ministre de la Fonction publique et des Entreprises publiques sur "la privatisation de Belgacom" (n° P1458)	29
- de heer Georges Gilkinet aan de minister van Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven over "de privatisering van Belgacom" (nr. P1461)	29	- M. Georges Gilkinet à la ministre de la Fonction publique et des Entreprises publiques sur "la privatisation de Belgacom" (n° P1461)	29
<i>Sprekers:</i> Georges Gilkinet, Bruno Tuybens, Karine Lalieux, Christian Brotcorne , voorzitter van de cdH-fractie, Inge Vervotte , minister van Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven		<i>Orateurs:</i> Georges Gilkinet, Bruno Tuybens, Karine Lalieux, Christian Brotcorne , président du groupe cdH, Inge Vervotte , ministre de la Fonction publique et des Entreprises publiques	
Vraag van de heer Bart Laeremans aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "het advies van de CREG over het akkoord tussen Suez en de Belgische regering" (nr. P1453)	35	Question de M. Bart Laeremans au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "l'avis de la CREG sur l'accord conclu entre Suez et le gouvernement belge" (n° P1453)	35
<i>Sprekers:</i> Bart Laeremans, Paul Magnette , minister van Klimaat en Energie		<i>Orateurs:</i> Bart Laeremans, Paul Magnette , ministre du Climat et de l'Énergie	
Samengevoegde vragen van	37	Questions jointes de	37
- de heer Joseph George aan de minister van Klimaat en Energie over "de tarieven van het aardgasvervoer" (nr. P1454)	37	- M. Joseph George au ministre du Climat et de l'Énergie sur "les tarifs de transport de gaz" (n° P1454)	37
- de heer David Clarinval aan de minister van Klimaat en Energie over "de tarieven van het aardgasvervoer" (nr. P1455)	37	- M. David Clarinval au ministre du Climat et de l'Énergie sur "les tarifs de transport de gaz" (n° P1455)	37
<i>Sprekers:</i> Joseph George, David Clarinval, Paul Magnette , minister van Klimaat en Energie		<i>Orateurs:</i> Joseph George, David Clarinval, Paul Magnette , ministre du Climat et de l'Énergie	
Samengevoegde vragen van	39	Questions jointes de	39
- mevrouw Jacqueline Galant aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de hervorming van de civiele veiligheid" (nr. P1459)	39	- Mme Jacqueline Galant à la ministre de l'Intérieur sur "la réforme de la sécurité civile" (n° P1459)	39
- de heer Ronny Balcaen aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de hervorming van de civiele veiligheid" (nr. P1460)	39	- M. Ronny Balcaen à la ministre de l'Intérieur sur "la réforme de la sécurité civile" (n° P1460)	39
<i>Sprekers:</i> Jacqueline Galant, Ronny		<i>Orateurs:</i> Jacqueline Galant, Ronny	

Balcaen, Annemie Turtelboom , minister van Binnenlandse Zaken		Balcaen, Annemie Turtelboom , ministre de l'Intérieur	
Agenda	42	Ordre du jour	42
ONTWERPEN EN VOORSTELLEN	42	PROJETS ET PROPOSITIONS	42
Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 2 juni 2006 tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten wat betreft de benoeming in de graad van aanstelling van bepaalde personeelsleden van de algemene directie van de gerechtelijke politie (2193/1-4)	42	Projet de loi modifiant la loi du 2 juin 2006 modifiant l'arrêté royal du 30 mars 2001 portant la position juridique du personnel des services de police en ce qui concerne la nomination dans le grade de commissionnement de certains membres du personnel de la direction générale de la police judiciaire (2193/1-4)	42
<i>Algemene bespreking</i> <i>Sprekers: Leen Dierick</i> , rapporteur, Katrin Jadin , Michel Doomst	43	<i>Discussion générale</i> <i>Orateurs: Leen Dierick</i> , rapporteur, Katrin Jadin , Michel Doomst	43
<i>Bespreking van de artikelen</i>	46	<i>Discussion des articles</i>	46
Voorstel van resolutie over de rechten van de in een kinderpsychiatrische ziekenhuisafdeling opgenomen kinderen (1477/1-9)	46	Proposition de résolution relative aux droits de l'enfant hospitalisé en pédopsychiatrie (1477/1-9)	46
<i>Bespreking</i> <i>Sprekers: Yolande Avontroodt</i> , Muriel Gerkens , voorzitter van de Ecolo-Groen!-fractie, Jacques Otlet , Lieve Van Daele	46	<i>Discussion</i> <i>Orateurs: Yolande Avontroodt</i> , Muriel Gerkens , présidente du groupe Ecolo-Groen!, Jacques Otlet , Lieve Van Daele	46
Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst wat de schuldsaldoverzekeringen voor personen met een verhoogd gezondheidsrisico betreft (1977/1-9)	54	Proposition de loi modifiant la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre en ce qui concerne les assurances de solde restant dû pour les personnes présentant un risque sanitaire accru (1977/1-9)	54
<i>Algemene bespreking</i> <i>Sprekers: Karine Lalieux</i> , rapporteur, Katrien Partyka , Joseph George , Sofie Staelraeve , Katrin Jadin , Cathy Plasman , Ronny Balcaen , Peter Logghe , Didier Reynders , vice-eerste minister en minister van Financiën en van Institutionele Hervormingen	55	<i>Discussion générale</i> <i>Orateurs: Karine Lalieux</i> , rapporteur, Katrien Partyka , Joseph George , Sofie Staelraeve , Katrin Jadin , Cathy Plasman , Ronny Balcaen , Peter Logghe , Didier Reynders , vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles	55
<i>Bespreking van de artikelen</i>	68	<i>Discussion des articles</i>	68
Wetsontwerp houdende instemming met de Unidroit-Overeenkomst inzake de internationale factoring, gedaan te Ottawa op 28 mei 1988 (2105/1)	68	Projet de loi portant assentiment à la Convention d'Unidroit sur l'affacturage international, faite à Ottawa le 28 mai 1988 (2105/1)	68
<i>Algemene bespreking</i>	69	<i>Discussion générale</i>	69
<i>Bespreking van de artikelen</i>	69	<i>Discussion des articles</i>	69
Wetsontwerp houdende instemming met de volgende Internationale Akten:	69	Projet de loi portant assentiment aux Actes internationaux suivants:	69
- 1° Overeenkomst houdende stichting van de Europese Conferentie voor moleculaire biologie, gedaan te Genève op 13 februari 1969,	69	- 1° Accord instituant la Conférence européenne de biologie moléculaire, fait à Genève le 13 février 1969,	69

- 2° Overeenkomst houdende oprichting van het Europese Laboratorium voor moleculaire biologie, gedaan te Genève op 10 mei 1973 (2106/1)	69	- 2° Accord instituant le Laboratoire européen de biologie moléculaire, fait à Genève le 10 mai 1973 (2106/1)	69
<i>Algemene bespreking</i>	69	<i>Discussion générale</i>	69
<i>Bespreking van de artikelen</i>	70	<i>Discussion des articles</i>	70
Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst betreffende de sociale zekerheid tussen het Koninkrijk België en Quebec, ondertekend te Quebec op 28 maart 2006 (2242/1)	70	Projet de loi portant assentiment à l'Entente en matière de sécurité sociale entre le Royaume de Belgique et le Québec, signée à Québec le 28 mars 2006 (2242/1)	70
<i>Algemene bespreking</i>	70	<i>Discussion générale</i>	70
<i>Bespreking van de artikelen</i>	70	<i>Discussion des articles</i>	70
Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Chili tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, en met het Protocol, gedaan te Brussel op 6 december 2007 (2243/1)	71	Projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Royaume de Belgique et la République du Chili tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, et au Protocole, faits à Bruxelles le 6 décembre 2007 (2243/1)	71
<i>Algemene bespreking</i>	71	<i>Discussion générale</i>	71
<i>Bespreking van de artikelen</i>	71	<i>Discussion des articles</i>	71
Wetsontwerp houdende instemming met het Akkoord over wederzijdse administratieve bijstand op het gebied van de douane tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Mauritius, gedaan te Brussel op 10 april 2007 (2244/1)	72	Projet de loi portant assentiment à l'Accord d'assistance administrative mutuelle en matière douanière entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de la République de Maurice, fait à Bruxelles le 10 avril 2007 (2244/1)	72
<i>Algemene bespreking</i>	72	<i>Discussion générale</i>	72
<i>Bespreking van de artikelen</i>	72	<i>Discussion des articles</i>	72
Wetsontwerp houdende goedkeuring van de wijzigingen van de statuten van de internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling bij resolutie 596 van 30 januari 2009 van de Raad van gouverneurs van de internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling met het oog op de hervorming van het stemgewicht en deelname van de ontwikkelings- en transitielanden in de internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling (2245/1)	72	Projet de loi portant approbation des modifications des statuts de la Banque internationale pour la reconstruction et le développement par la résolution 596 du 30 janvier 2009 du Conseil des gouverneurs de la Banque internationale pour la reconstruction et le développement en vue de renforcer la voix et la participation des pays en développement et des pays en transition au sein de la Banque internationale pour la reconstruction et le développement (2245/1)	72
<i>Algemene bespreking</i>	73	<i>Discussion générale</i>	73
<i>Bespreking van de artikelen</i>	73	<i>Discussion des articles</i>	73
Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake clustermunities, gedaan te Dublin op 30 mei 2008 (2232/1-2)	73	Projet de loi portant assentiment à la Convention sur les armes à sous-munitions, faite à Dublin le 30 mai 2008 (2232/1-2)	73
<i>Algemene bespreking</i>	73	<i>Discussion générale</i>	73

Sprekers: **Hilde Vautmans**, rapporteur, **Roel Deseyn**, **Dirk Van der Maelen**, **Muriel Gerkens**, voorzitter van de Ecolo-Groen!-fractie, **Steven Vanackere**, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen

Orateurs: **Hilde Vautmans**, rapporteur, **Roel Deseyn**, **Dirk Van der Maelen**, **Muriel Gerkens**, présidente du groupe Ecolo-Groen!, **Steven Vanackere**, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et des Réformes institutionnelles

Bespreking van de artikelen 80

Wetsvoorstel tot opheffing van de wet van 9 februari 1999 tot oprichting van het Belgisch Overlevingsfonds en tot oprichting van een Belgisch Fonds voor de voedselzekerheid (2054/1-8) 80

Algemene bespreking 80

Sprekers: **Lieve Van Daele**, rapporteur, **Hilde Vautmans**, voorzitter van de Open Vld-fractie, **Patrick Moriau**, **Muriel Gerkens**, voorzitter van de Ecolo-Groen!-fractie, **Katrin Jadin**, **Robert Van de Velde**, **Roel Deseyn**, **Bruno Tuybens**, **David Geerts**, **Xavier Baeselen**, **Francis Van den Eynde**, **Charles Michel**, minister van Ontwikkelingssamenwerking, **Geert Versnick**, **Dirk Van der Maelen**, **Jean Marie Dedecker**, voorzitter van de LDD-fractie

Bespreking van de artikelen 108

Dit verslag heeft geen bijlage.

Discussion des articles 80

Proposition de loi abrogeant la loi du 9 février 1999 portant création du Fonds belge de survie et créant un Fonds belge pour la Sécurité alimentaire (2054/1-8) 80

Discussion générale 80

Orateurs: **Lieve Van Daele**, rapporteur, **Hilde Vautmans**, présidente du groupe Open Vld, **Patrick Moriau**, **Muriel Gerkens**, présidente du groupe Ecolo-Groen!, **Katrin Jadin**, **Robert Van de Velde**, **Roel Deseyn**, **Bruno Tuybens**, **David Geerts**, **Xavier Baeselen**, **Francis Van den Eynde**, **Charles Michel**, ministre de la Coopération au développement, **Geert Versnick**, **Dirk Van der Maelen**, **Jean Marie Dedecker**, président du groupe LDD

Discussion des articles 108

Ce compte rendu n'a pas d'annexe.

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 3 DECEMBER 2009

Namiddag

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 3 DÉCEMBRE 2009

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.19 uur en voorgezeten door de heer Patrick Dewael.
La séance est ouverte à 14.19 heures et présidée par M. Patrick Dewael.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Yves Leterme, Inge Vervotte.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Berichten van verhindering
Excusés

Daniel Ducarme, Luc Sevenhans, wegens gezondheidsredenen / pour raisons de santé;
Marie-Martine Schyns, wegens zwangerschaps-verlof / pour congé de maternité;
Catherine Fonck, buitenslands / à l'étranger;
Luc Goutry, WEU / UEO;
François-Xavier de Donnea, IPU / UIP.

Vragen**Questions**

Bart Laeremans (VB): Mijnheer de voorzitter, ik heb een vraag gericht aan de eerste minister, omdat de eerste minister de belangrijkste ondertekenaar van het akkoord met Suez was.

Bart Laeremans (VB): J'ai adressé ma question au premier ministre parce qu'il était le principal signataire de l'accord avec Suez.

De **voorzitter**: Over welke vraag hebt u het, mijnheer Laeremans?

Bart Laeremans (VB): Het betreft de vraag die nu aan minister Magnette is gericht. Eerste minister Van Rompuy was de hoofdondertekenaar van het akkoord. We hebben nu een vernietigend advies van de CREG daarover. Ik zou graag de eerste minister daarover ondervragen. Dat lijkt mij toch logisch. Zijn rol is toch veel belangrijker in het dossier dan die van minister Magnette. Kan de eerste minister niet antwoorden op mijn vraag of durft hij niet?

Bart Laeremans (VB): La réponse sera donnée par le ministre Magnette. La CREG a formulé un avis cinglant sur cet accord. Le premier ministre ne peut-il pas répondre à ma question ou n'ose-t-il pas le faire?

De **voorzitter**: Mijnheer Laeremans, het is een goed parlementair gebruik dat de regering overeenkomt wie op welke vraag antwoordt. Ik ben heel soepel met het Reglement. U hebt mij nog niet vaak horen zeggen dat een vraag onontvankelijk is. Alle vragen worden beantwoord, maar als de regering mij laat weten dat de minister bevoegd voor Energie, antwoordt op vragen over Suez, dan lijkt mij dat heel normaal.

Le **président**: Le gouvernement désigne après concertation les ministres qui répondront aux différentes questions.

Ik stel voor dat we het vragenuurtje aanvatten. Het is trouwens een collega van uw fractie die het woord wil nemen.

01 Vraag van de heer Hagen Goyvaerts aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "de eis van Europa om in 2012 het begrotingstekort terug te dringen tot 3 %" (nr. P1430)

01 Question de M. Hagen Goyvaerts au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "l'exigence de l'Europe de réduire le déficit budgétaire à 3 % en 2012" (n° P1430)

01.01 Hagen Goyvaerts (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, drie weken geleden heb ik uw voorganger Herman Van Rompuy, voor hij naar Europa vertrok, ondervraagd over de inspanningen van deze regering om de overheidsfinanciën te saneren. In uw meerjarenbegroting plande u het overheidstekort tegen 2013 tot zowat 3 % terug te schroeven. De Europese Commissie heeft u daarvoor op de vingers getikt. Zij vraagt om beter te doen, om grotere inspanningen te leveren om het tekort terug te schroeven tegen 2012.

De eerste reactie van onze toenmalige minister van Financiën was dat dit een onmogelijke opdracht is in de huidige context van economische relance.

Gisteren was er Ecofinraad. Ik heb de indruk dat de strijd van Reynders verloren is en dat u zich zult moeten neerleggen bij de beslissing van de Europese Commissie om tegen 2012 alsnog bijkomende inspanningen te leveren.

Uw meerjarenplanning lijkt steeds meer op de processie van Echternach, dus twee stappen vooruit, drie stappen achteruit.

Wat zult u doen om het begrotingstekort terug te dringen in 2012 tot de 3 %-norm, de zogenaamde kritische drempel voor excessief tekort? Zult u opnieuw een bedeltocht organiseren langs de Gemeenschappen en Gewesten of zult u binnen de federale entiteit, entiteit 1, orde op zaken stellen en bijkomende inspanningen leveren om die doelstelling te halen?

01.02 Eerste minister Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, collega Goyvaerts, de regering neemt akte van de beslissing van de Europese Ecofin-raad waarin, zoals u zelf zegt, België wordt aangespoord om zijn zogenaamd buitensporig tekort tegen 2012 onder de 3 % van het bbp te brengen, indien de economische toestand dit toelaat. De Europese Raad moedigt ons land aan de maatregelen van de begroting 2010-2011, die momenteel in bespreking is in het Parlement, uit te voeren zoals gepland en tegen midden juni van volgend jaar verdere maatregelen te omschrijven die noodzakelijk zijn om de weg naar het wegwerken van het buitensporig tekort voort te zetten.

De regering heeft vorige week aan de minister van Financiën en de minister van Begroting gevraagd om een werkschema voor te stellen over de te nemen stappen de komende maanden. Op basis daarvan zullen onder leiding van de collega's van Financiën en van Begroting eerstdaags de besprekingen en de voorbereidende werkzaamheden worden opgestart, om tegen einde januari een nieuw stabiliteitsplan in

01.01 Hagen Goyvaerts (VB): Dans son budget pluriannuel, le gouvernement a prévu de ramener le déficit budgétaire à environ 3 % d'ici à 2013. La Commission européenne a toutefois demandé qu'un effort plus important soit fourni et que le résultat soit obtenu dès 2012. Le ministre des Finances a d'abord indiqué qu'à la suite de la crise, un tel résultat était impossible à atteindre. Après le conseil Ecofin, il semblerait néanmoins que le gouvernement devra quand même se conformer à la demande de la Commission européenne de fournir des efforts supplémentaires pour 2012.

Quelles mesures le gouvernement prendra-t-il pour ramener le déficit budgétaire à 3 % en 2012? Ira-t-il à nouveau mendier auprès des Régions et des Communautés? Le gouvernement fournira-t-il des efforts supplémentaires au sein de l'entité fédérale pour atteindre cet objectif?

01.02 Yves Leterme, premier ministre: Le gouvernement prend acte de la décision du conseil Ecofin de ramener si possible le déficit budgétaire à moins de 3 % du PIB d'ici 2012. Le Conseil européen encourage notre pays à exécuter comme prévu les mesures du budget 2010-2011 que nous examinons actuellement au Parlement et à définir de nouvelles mesures pour la mi-2010 afin de poursuivre la résorption du déficit.

La semaine dernière, le gouvernement a demandé au ministre des Finances et au

te dienen bij de Europese Commissie. Uiteraard zal in dit stabiliteitsprogramma de regering in samenspraak met de Gemeenschaps- en Gewestregeringen moeten rapporteren hoe de aanbevelingen van de Europese Raad, waarnaar u verwijst, worden uitgevoerd.

De besprekingen van de begroting hier in de Kamer zijn volop aan de gang. Ik ben ervan overtuigd dat in de tweejaarsbegroting 2010-2011 zoals hier besproken ook effectief een stap zit naar de 3 %-norm. Zoals het Rekenhof terecht opmerkt, is de begroting trouwens conservatief opgesteld met een macro-economische groeihipothese van 0,4 % welke in 2010 volgens sommigen zou kunnen worden opgetrokken tot vrijwel 1 %. Voorts zegt het Rekenhof dat de ramingen van de ontvangsten voorzichtig werden ingeschat. De regering heeft geen rekening gehouden met zogenaamde terugverdieneffecten. Het tekort van entiteit 2, zegt het Rekenhof verder, is veeleer hoog ingeschat en de grotere inspanningen van de verschillende Gemeenschaps- en Gewestregeringen zijn nog niet meegeteld.

Ondanks deze vrij conservatieve inschatting is het mogelijk en zelfs waarschijnlijk dat de regering volgend jaar met een tekort van 5,6 % beter zou doen dan de 6 % vooropgesteld in het stabiliteitsprogramma van september jongstleden. Er is dan ook een goede kans dat wij in 2010 ietwat voorsprong kunnen nemen op het stabiliteitsprogramma zoals het op dit moment voorligt.

ministre du Budget d'établir un calendrier pour les prochains mois. Nous entamerons nos travaux en fonction de ce calendrier afin de déposer un nouveau plan de stabilité auprès de la Commission européenne fin janvier. Nous devons faire rapport sur la manière dont nous exécutons les recommandations du Conseil européen.

Le budget biennuel que nous examinons à la Chambre est certainement un premier pas vers la norme de 3 %. La Cour des comptes a d'ailleurs fait remarquer que nous travaillons sur la base d'un taux de croissance hypothétique maintenu à 0,4 %. D'aucuns pensent que nous pourrions porter ce taux à environ 1 % en 2010. Le gouvernement est prudent pour les recettes également puisqu'il ne tient pas compte des "effets de retour". Les efforts accrus fournis par les différents gouvernements des Communautés et des Régions n'ont par ailleurs pas encore été pris en compte.

En dépit de cette approche très prudente, il est très probable que nous clôturerons l'année 2010 sur un déficit de 5,6 %, c'est-à-dire inférieur aux 6 % prédits en septembre. Il est dès lors fort possible que nous prenions de l'avance en 2010.

01.03 Hagen Goyvaerts (VB): Mijnheer de eerste minister, u verwijst naar uw begroting 2010-2011. Wij zijn die volop aan het bespreken. Ik stel alleen vast dat de houdbaarheidsdatum van die dubbele begroting reeds een beetje voorbij is, want los van het gegeven dat u zegt dat het Rekenhof zegt dat er conservatieve ramingen zijn gebruikt voor de inkomsten en de uitgaven, stel ik vast dat u een aantal kassen plundert. Ik verwijs naar de 738 miljoen euro die u uit het Zilverfonds hebt gehaald om in uw algemene middelen te steken. U gaat de PWA-vzw's nu 55 miljoen euro onttrekken. Ik stel dus vast dat daar toch de pudding in elkaar aan het zakken is.

Ik kom aan het terugdringen van het tekort naar 3 %. Mocht u het idee lanceren of opnieuw van plan zijn om een bedeltocht te organiseren langsheen de Gewesten en de Gemeenschappen, dan moet ik mij thans even richten tot de collega's van de N-VA. Collega's, mocht de federale regering aan de bedelpoort staan van de Vlaamse regering, houd dan deze keer uw been stijf, stuur de federale regering

01.03 Hagen Goyvaerts (VB): Même si la Cour des comptes met en avant la prudence de ces estimations, je constate que le gouvernement se livre au pillage de plusieurs fonds. Je fais ici allusion aux 738 millions d'euros provenant du Fonds de vieillissement et aux 55 millions d'euros que le gouvernement veut retirer des ASBL ALE.

Si le gouvernement vient mendier auprès de la Flandre pour atteindre malgré tout un déficit de 3 %, je demanderai à la N-VA de faire preuve d'intransigeance. Le

wandelen zodat ze het probleem zelf oplossen. Het kan immers niet zijn dat Vlaanderen opnieuw de factuur betaalt.

gouvernement fédéral doit résoudre lui-même ce problème. Il serait inadmissible que la Flandre paie à nouveau la facture.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 **Samengevoegde vragen van**

- mevrouw Sarah Smeyers aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "een algemeen rookverbod in de horeca" (nr. P1431)
- mevrouw Tinne Van der Straeten aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "een algemeen rookverbod in de horeca" (nr. P1432)
- de heer Jean Marie Dedecker aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, en aan de vice-eerste minister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie, over "een algemeen rookverbod in de horeca" (nr. P1433)

02 **Questions jointes de**

- Mme Sarah Smeyers au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "une interdiction générale de fumer dans le secteur horeca" (n° P1431)
- Mme Tinne Van der Straeten au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "une interdiction générale de fumer dans le secteur horeca" (n° P1432)
- M. Jean Marie Dedecker au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, et à la vice-première ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale, sur "une interdiction générale de fumer dans le secteur horeca" (n° P1433)

De **voorzitter**: Twee van deze drie vragen zijn ook gericht tot minister Onkelinx die er nog niet is. Ik heb begrepen dat u op alle vragen zult antwoorden en dat mevrouw Onkelinx op één specifieke vraag van de heer Dedecker wou antwoorden. Ze is er echter nog niet. U vertegenwoordigt de regering en mevrouw Smeyers kan dus alleszins van start gaan.

02.01 Gerolf Annemans (VB): Mijnheer de voorzitter, de ene vraag is gericht tot minister Onkelinx en de premier wil er per se zelf op antwoorden, waarschijnlijk omdat mevrouw Onkelinx niet wil antwoorden. Wij zijn in het geval dat wij de premier willen ondervragen die niet wil antwoorden en dan wel een PS'er stuurt. Ze doen maar. Als voorzitter van de Kamer moet u toch proberen om daar een beetje orde in te scheppen. We moeten toch nog kunnen proberen de ministers te ondervragen die we zelf willen ondervragen.

02.01 Gerolf Annemans (VB): Le premier ministre entend à présent répondre lui-même alors que lorsqu'il s'agit de répondre à nos questions, il envoie quelqu'un du PS.

De **voorzitter**: Mijnheer Annemans, de regering maakt uit wie antwoordt namens de regering. Als u binnen de Vlaams Belang-fractie nog weet wie op wat moet antwoorden zijn we misschien ook al een stap vooruit.

Le **président**: Le gouvernement décide quel ministre répond au nom du gouvernement.

02.02 Sarah Smeyers (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, het rookverbod stond deze week opnieuw op de agenda van de commissie voor de Volksgezondheid, ware het niet dat uw regeringspartner bij monde van fractieleidster Hilde Vautmans daar een stokje voor stak en het nodig vond te verkondigen dat dit dossier op de regeringstafel terecht moest komen. De Kamercommissie voor de Volksgezondheid is dan maar weer uiteengegaan, hoewel ik hoopte dat zij zich zou beraden over het ontwerp dat overgezonden was door de Senaat en dat gelukkig de schrapping inhield van de gedochten van amenderingen die enkele maanden geleden in de Kamercommissie voor de Volksgezondheid goedgekeurd werden. Het is trouwens een initieel voorstel van mij en van CD&V'ers Nathalie Muylle en Jef Van den Bergh, die begrijpelijk

02.02 Sarah Smeyers (N-VA): Alors que le projet de loi sur l'interdiction de fumer était inscrit à l'ordre du jour de la commission de la Santé publique, il a finalement atterri sur la table du gouvernement à l'initiative du groupe libéral. J'avais pourtant espéré que l'opportunité soit donnée à la commission d'examiner le projet venant du Sénat, celui-ci ayant fort heureusement biffé les mauvais amendements

afwezig zijn nu.

Mijnheer de eerste minister, ik vraag u daarom of u werkelijk van plan bent om dat dossier binnen de regering af te handelen.

Welk standpunt zal er dan worden ingenomen?

Is het dan zo gevaarlijk voor uw regering dat een wisselmeerderheid te allen prijze moet worden vermeden?

02.03 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, uw regering is bijna een week oud en er is al een verdelend thema: de gezondheid van de vele mensen die vandaag in de horeca werken. Dat thema van volksgezondheid verdeelt blijkbaar werkelijk uw meerderheid nogal enorm. Dit dossier heeft al een hele parlementaire weg afgelegd. Het is dan ook een parlementair initiatief, zoals collega Smeyers heeft toegelicht. Het vertrok als een parlementair initiatief en heeft de behandeling gevolgd in de Kamer. Nadien is er in de Senaat een andere en betere conclusie gekomen. Volgende week ligt het opnieuw ter bespreking voor in de Kamer.

Het is dus een initiatief van het Parlement, maar blijkbaar is dat voor de regering zo vervelend dat het Parlement zijn eigen gang niet mag gaan en dat u als eerste minister gevraagd bent om de boel te ontzenuwen. Ondertussen is minister Onkelinx teruggefloten door haar partijvoorzitter. CD&V blijft op haar standpunt. Vld is tegen. Dan is er blijkbaar nood aan de man van 800 000 stemmen om dat dossier te ontmijnen.

Mijnheer de eerste minister, het lijkt mij dat uw coalitie net niet vechtend over straat rolt.

Mijn vraag is: wat doet u om de vrede te herstellen?

02.04 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, de houding van de regering in de wet op het rookverbod is blijkbaar afhankelijk van het cafébezoek van Elio Di Rupo. Ik kan heel goed begrijpen dat onze loftsocialist naar het volkscafé in de Borinage is afgedaald, mijnheer Mayeur, en dat hij inderdaad tot de constatering is gekomen dat 70 tot 80 % in het volkscafé sociale drinkers en sociale rokers zijn. Waarschijnlijk is hij in paniek geslagen omdat zijn stemmen toch van daar komen.

Ik hoor hier al maanden, zo niet jaren, dat iedereen zou sterven als men nog aan een sigaretje trekt, mevrouw Onkelinx. De reuk van de peuk werkt blijkbaar ontzettend aanstekelijk.

Ik ben gelukkig met het standpunt van de heer Di Rupo. Ik ga eens akkoord met het standpunt van de PS. Wij vinden dat de cafébaas – ik heb het niet over de restaurants want die strijd is gestreden – autonoom mag beslissen of in zijn café mag worden gerookt. Hij zet op de gevel dat het rookvrij is, zodat wie er gaat werken en een pintje gaat drinken dit op voorhand weet.

Ik zou willen weten wat het standpunt van deze regering is. De regering zegt dat dit in het Parlement moet worden beslist. Eenmaal

présentés il y a quelques mois.

Le premier ministre a-t-il vraiment l'intention de régler ce problème au sein du gouvernement? Quelle sera la position du gouvernement? Ce dossier est-il tellement dangereux pour le gouvernement qu'il entend éviter la formation d'une majorité de rechange?

02.03 Tinne Van der Straeten (Ecolo-Groen!): Ce gouvernement a été formé il y a une semaine et il est déjà totalement divisé sur la question de la nécessité de préserver la santé du personnel horeca. Le dossier a suivi un long cheminement parlementaire et après l'examen du texte par la Chambre, le Sénat y a apporté des améliorations.

Or le Parlement ne peut manifestement pas agir à sa guise et le premier ministre doit régler le problème. La ministre Onkelinx a été rappelée à l'ordre par son président de parti, le CD&V reste favorable à l'interdiction et l'Open Vld y reste opposé. La coalition est donc une nouvelle fois divisée. Quelles initiatives le premier ministre prendra-t-il pour rétablir la paix dans le ménage?

02.04 Jean Marie Dedecker (LDD): Manifestement, Elio Di Rupo a constaté qu'environ 75 % des clients des cafés populaires étaient des "fumeurs sociaux", et il a donc rappelé à l'ordre la ministre Onkelinx, qui met les consommateurs en garde depuis des années contre les dangers du tabac. Pour ma part, je souscris au nouveau point de vue du PS. Les patrons de café doivent décider eux-mêmes si l'on peut fumer ou non dans leur établissement.

Maintenant que le Parlement a enfin pris une décision, le gouvernement se met de nouveau à genoux devant le PS. Il est grand temps que le secteur horeca sache à quoi s'en tenir. Quel est

dat in het Parlement is beslist – het is beslist in de Senaat en in de Kamer – gaat de regering opnieuw op zijn knieën voor de PS zitten. Mij niet gelaten, ik vind het een gezond standpunt, maar het is tijd dat de mensen voor wie dit hun broodwinning is, weten waar ze aan toe zijn, wat het standpunt is en of ze in de toekomst kunnen investeren.

De **voorzitter**: Mijnheer de eerste minister, ik veronderstel dat u in zijn geheel op de gestelde vragen zult antwoorden.

02.05 Eerste minister **Yves Leterme**: Mijnheer de voorzitter, collega's, sta mij eerst toe te zeggen dat ik dit een heel eigenaardige situatie vindt. Er is een parlementair initiatief dat zijn weg gaat, dat via evocatie in de Senaat terechtkomt en naar de Kamer terugkomt. Dit is een parlementair initiatief. Het is natuurlijk gebruikelijk dat op het kernkabinet over de actualiteit van gedachten wordt gewisseld, maar nog eens, dit is een parlementair initiatief. Het is op de eerste plaats aan de parlementsleden, de fractieleiders van de betrokken fracties, om ter zake verantwoordelijkheid te nemen en uiteindelijk een standpunt in te nemen en een beslissing te treffen.

02.06 **Sarah Smeyers** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, u geeft dus weinig nieuws, hoewel ik u hoor verklaren dat u het initiatief aan het Parlement laat, wat ook mevrouw Onkelinx, zulks dus tot spijt van de visie van mevrouw Vautmans, altijd heeft geopperd.

Ik hoop dan ook dat uw partij, ongeacht op welk niveau over het rookverbod zal worden gediscussieerd – ik hoop dat ze in het Parlement zal plaatsvinden –, niet opnieuw met de billen bloot zal worden gesteld en niet voor het standpunt van andere partijen, in casu de Vld, zal moeten plooien.

Mijnheer de minister, ik wil u iets overhandigen. Ik heb een gelijkenis gevonden tussen het bewuste dossier over het rookverbod en het dossier over de staatshervorming. Het gaat over de borrelnootjes. *(Overhandigt borrelnootjes.)*

De **voorzitter**: Daar is lang over nagedacht.

02.07 **Tinne Van der Straeten** (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, de regering en de diverse fracties in het Parlement zouden misschien beter ook wat langer nadenken over het rookverbod en over de diverse voordelen die aan een dergelijk verbod zijn verbonden.

Mijnheer de eerste minister, u verklaart dat het over een parlementair initiatief gaat. De vraag is natuurlijk waarom de fractieleiders naar uw kabinet moeten komen om over het dossier te praten als het rookverbod dan toch een parlementair initiatief is.

Mijnheer de eerste minister, het zou niet de eerste keer zijn dat de regering de Kamer dwingt een ander standpunt in te nemen. Dat zal wellicht ook komende week gebeuren, wanneer het hier over het rookverbod zal gaan. Het zal wellicht ook over twee weken gebeuren, wanneer het over de raad van bestuur en over het privéfonds voor de

aujourd'hui le point de vue du gouvernement dans ce dossier?

02.05 **Yves Leterme**, premier ministre: Je trouve tout de même cette situation assez singulière. Il est question ici d'une initiative parlementaire, et cette initiative doit suivre son chemin. Il est certes courant que l'on discute de l'actualité au sein du cabinet restreint, mais c'est d'abord aux parlementaires et aux chefs de groupe qu'il appartient de définir une position et de prendre une décision.

02.06 **Sarah Smeyers** (N-VA): Le premier ministre ne nous apprend pas grand-chose. Il laisse l'initiative au Parlement. Malheureusement pour Mme Vautmans, Mme Onkelinx a toujours aussi plaidé en ce sens. J'espère que le CD&V ne cédera pas une fois de plus devant les autres partis, comme dans le dossier de la réforme de l'État, où il a dû se contenter de cacahuètes.

(Remet des cacahuètes au premier ministre.)

02.07 **Tinne Van der Straeten** (Ecolo-Groen!): S'il s'agit d'une initiative parlementaire, pourquoi les chefs de groupe doivent-ils se concerter sur ce dossier au cabinet du premier ministre? Ce ne serait pas la première fois que le gouvernement force la Chambre à revoir son point de vue et il en sera sans doute également ainsi en ce qui concerne l'interdiction de fumer et la contribution d'Electrabel. La santé publique ne fait manifestement pas partie des priorités du gouvernement.

250 miljoen euro van Electrabel zal gaan.

Dit is waar de prioriteiten van de regering liggen, niet bij de volksgezondheid van de vele personen die in de horecasector werken.

02.08 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, u bent nog maar een week in functie. U bent in uw wittebroodsweken, maar u vervalt al opnieuw in uw oude gebruiken.

Ten eerste, u gaat plat op de buik voor de PS.

Ten tweede, bij het aanhoren van uw antwoord merk ik eveneens dat u opnieuw in oude gebruiken vervalt, want er is immers geen antwoord. Er is opnieuw een bepaalde vorm van besluiteloosheid en een vorm van niets willen. U verschuilt zich ook achter een zaak die niet bestaat. U verschuilt zich immers achter het Parlement, hoewel het Parlement een vazalleninstituut is waarin de leden knikken.

Ik heb in de Kamer een paar discussies over het rookverbod meegemaakt. Iedereen zou sterven door het roken, ik herinner u aan de reuk van de peuk. Nu het crisis is, mag iedereen sterven door het roken.

Zullen wij nu eindelijk beslissen en eindelijk ons verstand eens gebruiken? Zullen wij de betrokkenen dus laten weten dat er in de cafés verder mag worden gerookt? Zult u de durf en de moed hebben om een wet uit te vaardigen, waardoor de betrokkenen weten waar zij aan toe zijn?

Mijnheer de minister, dat is regeren. Na één week vervalt u echter al opnieuw in uw oude gebruiken.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

Persoonlijk feit Fait personnel

02.09 Hilde Vautmans (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik vraag het woord voor een persoonlijk feit.

02.08 Jean Marie Dedecker (LDD): Le premier ministre a pris ses fonctions depuis une semaine à peine et il retombe à nouveau dans d'anciennes pratiques. Il se prosterne devant le PS et n'apporte aucune réponse. Il est indécis et se retranche derrière le Parlement, alors qu'il ne s'agit que d'une institution de vassaux. Prenons-nous enfin une décision en utilisant notre intelligence? Le secteur saura-t-il enfin quel sort lui sera réservé?

02.09 Hilde Vautmans (Open Vld): Je demande la parole pour un fait personnel.

De **voorzitter**: Mevrouw Vautmans vraagt het woord voor een persoonlijk feit. Zij werd immers geciteerd.

02.10 Hilde Vautmans (Open Vld): Ik wil gewoon tegen mevrouw Smeyers zeggen dat wat ik verklaard heb waar is. Ik heb gezegd dat wij een week uitstel vroegen om binnen de meerderheid te overleggen. Waar wij dat doen en met wie wij dat doen, is nog altijd onze zaak. Wij willen hier met de meerderheid eensgezind uitgeraken. Ik ben hoopvol dat wij er ook zullen uitgeraken en dat wij volgende week in de commissie met een voorstel naar voren zullen kunnen komen. Ik dank u.

02.10 Hilde Vautmans (Open Vld): J'ai demandé un délai d'une semaine pour pouvoir organiser une concertation au sein de la majorité. Quant à savoir où et avec qui nous nous concertons, c'est notre affaire. Je suis confiant que nous arriverons à formuler une proposition la semaine prochaine.

De **voorzitter**: Dank u wel.

02.11 Sarah Smeyers (N-VA): (...)

De **voorzitter**: Mevrouw Smeyers, wij gaan het debat niet heropenen. Het Reglement bepaalt dat iemand die geciteerd wordt het woord kan vragen voor een persoonlijk feit. U bent ruimschoots aan bod gekomen in uw vraag en in uw repliek.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

03 Questions jointes de

- M. Georges Gilkinet au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "un statut unique pour les travailleurs salariés" (n° P1434)
- M. Wouter De Vriendt au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "un statut unique pour les travailleurs salariés" (n° P1435)
- M. Hans Bonte au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "un statut unique pour les travailleurs salariés" (n° P1436)
- Mme Sarah Smeyers au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "un statut unique pour les travailleurs salariés" (n° P1437)
- Mme Meryame Kitir au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "un statut unique pour les travailleurs salariés" (n° P1438)

03 Samengevoegde vragen van

- de heer Georges Gilkinet aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "een eenheidsstatuut voor de werknemers" (nr. P1434)
- de heer Wouter De Vriendt aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "een eenheidsstatuut voor de werknemers" (nr. P1435)
- de heer Hans Bonte aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "een eenheidsstatuut voor de werknemers" (nr. P1436)
- mevrouw Sarah Smeyers aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "een eenheidsstatuut voor de werknemers" (nr. P1437)
- mevrouw Meryame Kitir aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "een eenheidsstatuut voor de werknemers" (nr. P1438)

03.01 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, le moins que l'on puisse dire, c'est que le premier acte que vous avez posé en tant que premier ministre ne fut pas une réussite. Je pense ici à la rencontre avec les syndicats. En effet, vous aviez oublié d'inviter Mme Milquet pour je ne sais quelle raison. Par ailleurs, aucune perspective, aucun calendrier n'ont été donnés aux représentants des travailleurs alors qu'il y avait un engagement clair du gouvernement concernant les mesures relatives au chômage économique des employés. Si elles devaient être renouvelées, un pas significatif serait franchi au bénéfice de ce dossier qui est sur la table depuis très longtemps et qui a trait à l'harmonisation des statuts des employés et des ouvriers, ce en faveur de ces derniers.

Les travailleurs sont les premières victimes de la crise, principalement les ouvriers que l'on peut licencier très facilement. Les indemnités auxquelles ils ont droit sont très légères, ce qui fait que, chaque jour dans notre pays, dans toutes les provinces, dans toutes les Régions, des entreprises décident de licencier. C'est ce que les syndicats ont tenté de vous dire sans que cela ne suscite une quelconque réaction de votre part ce lundi.

Trois jours se sont écoulés depuis. Peut-être avez-vous eu le temps d'analyser le dossier. En conséquence, pourriez-vous me faire savoir les mesures que le gouvernement compte prendre en la matière?

03.01 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Uw eerste ontmoeting als eerste minister met de vakbonden kan niet echt een succes worden genoemd. U was vergeten minister Milquet uit te nodigen. Er werden geen afspraken gemaakt met betrekking tot de verdere kalender, hoewel de regering duidelijk heeft gemaakt dat ze werk wil maken van de economische werkloosheid voor bedienden.

De werknemers, en in het bijzonder de arbeiders, zijn de eerste slachtoffers van de crisis. We zijn nu drie dagen verder. Welke maatregelen zal de regering nemen?

03.02 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de premier, amper een week geleden hebt u de eed afgelegd. Ik denk dat de mensen in blijde verwachting zijn van een sterke regering, een regering die hun hoop geeft in tijden van crisis. Amper vijf dagen later volgde al de desillusie, de ontgoocheling, de teleurstelling na het overleg met de werkgevers en de werknemers om na te gaan hoe jobs kunnen worden beschermd en ontslagen vermeden. Mijnheer de premier, iedereen was ontgoocheld over uw passiviteit, over het feit dat u niet erin geslaagd bent om nieuwe maatregelen aan te kondigen.

Mijnheer de premier, ik heb hier bij mij een stapel persberichten van de voorbije weken vol ontslagen en aankondigingen van bedrijven in moeilijkheden. Het is onverantwoord om in tijden van economische crisis zo passief te reageren en niet in staat te zijn om nieuwe maatregelen uit te werken om jobs te beschermen. Mijnheer de premier, het regent ontslagen en u steekt uw paraplu op. U verwijst alles door naar de sociale partners, die het maar moeten oplossen en u werkt zelf geen voorstellen uit. Premier, dat is geen goed bestuur, dat is mislukt bestuur.

De **voorzitter**: Mijnheer De Vriendt, uw tijd is om.

03.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Wij hebben een aantal voorstellen om de werkgelegenheid veilig te stellen. Mijn vraag aan u is wat uw voorstellen zijn om jobs te beschermen.

De **voorzitter**: De heer Bonte heeft zijn vraag ingetrokken, omdat mevrouw Kitir voor zijn fractie de vraag stelt.

03.04 Sarah Smeyers (N-VA): Mijnheer de premier, afgelopen maandag had u een onderhoud met de sociale partners. Een van de problemen die daar werden besproken, betreft de uniformisering van het statuut arbeiders en bedienden.

Er wordt al jaren naar een oplossing voor dat probleem gezocht. België is het enige land in de EU, die dat onderscheid nog aanhoudt. Het is duidelijk dat er bepaalde vertroebelingen zijn van het probleem, waardoor er geen oplossing komt. Ik denk aan de syndicale structuren, die nog zeer duidelijk op het onderscheid zijn geënt. Ook de kinderbijslagfondsen hebben belang bij het behoud van het onderscheid.

Zult u de oplossing voor het probleem bij de sociale partners blijven leggen? Waarom brengt uzelf niet de moed op om een oplossing voor het probleem te zoeken? Bent u van plan om een oplossing te zoeken?

03.05 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de premier, het is bekend dat de sociale partners al jaren proberen een oplossing te zoeken in verband met het eenheidsstatuut voor arbeiders en bedienden. Het is nu december, het einde van het jaar. Ik hoef u niet te vertellen dat er het afgelopen jaar al duizenden werklozen bijgekomen zijn. Voor 2010

03.02 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Le premier ministre a prêté serment voici une semaine à peine. Les citoyens espéraient un gouvernement fort mais, cinq jours plus tard, une première déception les attendait après la concertation avec les employeurs et les travailleurs. Le premier ministre n'a pas annoncé de nouvelles mesures. Une pluie de licenciements s'abat sur notre pays ces derniers temps mais le premier ministre n'est pas en mesure de prendre des dispositions pour protéger l'emploi. Il rejette la responsabilité sur les partenaires sociaux. Ceci ne témoigne pas d'une bonne gouvernance; c'est de la gouvernance ratée.

03.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Quelles sont les propositions du premier ministre pour protéger l'emploi?

Le **président**: Mme Kitir pose une question au nom de son groupe politique et M. Bonte a, dès lors, retiré la sienne, qui a le même objet.

03.04 Sarah Smeyers (N-VA): Lundi dernier, le premier ministre a eu une entrevue avec les partenaires sociaux à propos du statut unique des ouvriers et des employés. Notre pays est le seul État membre européen qui connaisse encore cette distinction. Certains éléments, comme les structures syndicales et les allocations familiales, compliquent le dossier.

Le premier ministre persistera-t-il à attendre que les partenaires sociaux apportent la solution ou aura-t-il le courage d'en rechercher une lui-même?

03.05 Meryame Kitir (sp.a): Cela fait des années que les partenaires sociaux recherchent une solution afin de résoudre le problème du statut unique

ziet het er niet veel beter uit. Het merendeel van de duizenden bijgekomen werklozen bestaat uit arbeiders. Onze arbeiders hebben bovendien de slechtste ontslagregelingen in heel Europa. De vakbonden hebben u hieromtrent maandag een bezoek gebracht. Ze zijn van een kale reis teruggekeerd. Ze hadden initiatieven verwacht.

Mijnheer de premier, welke initiatieven bent u van plan te nemen om die onrechtvaardigheid uit de wereld te helpen?

ouvriers-employés. Notre pays compte aujourd'hui plusieurs milliers de chômeurs supplémentaires, en majorité des ouvriers. Or ils sont soumis au plus mauvais régime de licenciement d'Europe. Les syndicats en ont parlé lundi avec le premier ministre mais ils sont revenus bredouille.

Quelles initiatives le premier ministre compte-t-il prendre pour mettre fin à cette injustice?

03.06 Eerste minister **Yves Leterme**: Mijnheer de voorzitter, collega's, wij zijn nu beland in de sequens waar de gevolgen van de vertrouwenscrisis in de financiële en de banksector, die overgeslagen is naar een verminderde economische groei, zich beginnen te laten voelen op het niveau van de arbeidsmarkt. Juist gelet op de voorspelbaarheid van dat fenomeen heeft de regering eind 2008 al een plan uitgewerkt met concrete maatregelen, waar ook financiering tegenover staat, om ervoor te zorgen dat wij op het niveau van de koopkracht, de competitiviteit van de ondernemingen en de sociale vrede in ons land garanties konden creëren, zodat de economische schok die hieruit zou volgen, op de beste manier zou kunnen worden opgevangen. Dat kost op jaarbasis in 2010 in budgettaire termen iets meer dan 1,7 miljard. Dat is dus een beleid dat in 2008 werd bedacht en dat nu op tijd soelaas biedt voor onze toestand.

03.06 **Yves Leterme**, premier ministre: Les effets de la crise financière se font sentir sur le marché de l'emploi maintenant. Fin 2008, le gouvernement avait déjà arrêté des mesures concrètes dont la finalité était de consolider le pouvoir d'achat des citoyens et la compétitivité des entreprises. En 2010, ces mesures coûteront un peu plus de 1,7 milliard d'euros mais elles soulageront ceux qui sont durement touchés par la crise.

Dames en heren, collega's, iedere job die verloren gaat, is uiteraard een sociaal drama voor wie erbij betrokken is. Het is er één teveel. Collega Milquet kan mij corrigeren, als ik mij vergis, maar afgelopen maandag is er in de Europese Raad van ministers van Tewerkstelling en Arbeid een vergelijkende tabel gemaakt over de jobafbraak door de crisis. Nog eens, iedere job die verloren gaat, is er één teveel. We moeten zorgen dat we daarop een adequaat antwoord hebben, wat we trouwens hebben. In elk geval, het beleid dat wij vanaf 2008 hebben uitgestippeld, zorgt er mee voor dat wij op dit moment, op drie landen na, van de 27 het land zijn met de minste jobafbraak tot nu toe. Europa erkent dat trouwens.

Chaque emploi détruit en est évidemment un de trop. Lors du Conseil des ministres de l'Emploi et du Travail de l'UE lundi dernier, notre pays s'est avéré avoir le quatrième taux d'emplois détruits le plus bas de tous les États membres. Nous devons donc poursuivre notre politique pour éviter que le chômage conjoncturel ne se mue en chômage structurel.

Welnu, we moeten dat beleid doorzetten en vermijden dat de conjuncturele terugval, die leidt tot jobafbraak, te ver zou overslaan. Vooral moeten we ook vermijden dat conjuncturele werkloosheid overgaat in structurele werkloosheid. Dat is de kern van het beleid dat de regering in het algemeen en mevrouw Milquet in het bijzonder voeren.

Le gouvernement a pris une série de mesures de crise telles qu'une réduction collective de la durée du temps de travail, le crédit-temps et le chômage temporaire pour les employés, mesures qui devraient normalement être valables jusque fin 2009. Nous avons demandé aux partenaires sociaux de rendre un avis afin de pouvoir prolonger la durée de validité de ces mesures. Nous avons déjà budgété les crédits nécessaires à cette fin.

Wij hebben met de regering bovendien nog een aantal bijkomende anticrisismaatregelen genomen, namelijk de collectieve arbeidsduurvermindering, crisistijdkrediet en tijdelijke schorsing van de arbeidsovereenkomst voor bedienden.

C'est dans ce contexte que j'ai

Normaal gelden die tot het einde van het jaar, maar wij hebben reeds aan de sociale partners gevraagd om zeer snel een gemeenschappelijk advies uit te brengen, wat een verlenging van de maatregelen mogelijk moet maken voor 2010. Voor die maatregelen hebben wij trouwens reeds op een vooruitziende manier de nodige

kredieten in de begroting ingeschreven.

Het is tegen die achtergrond dat ik maandag op hun vraag, vanwege een frictie tussen de sociale partners, de sociale partners heb ontvangen. Maandagmorgen heb ik de vakbonden ontvangen. Ik heb, behoudens de algemene bezorgdheid, mevrouw Kitir, over de situatie van arbeiders die getroffen worden door herstructurering, vanuit de werknemersvertegenwoordiging geen concreet voorstel geformuleerd gekregen. Zij hebben enkel uitdrukking gegeven aan hun zorg en gevraagd dat de regering mee zou helpen zoeken naar oplossingen.

Lundi dernier, j'ai rencontré, à leur demande, les partenaires sociaux. Lors de deux entretiens distincts, les représentants des travailleurs et des employeurs ont fait part de leur vision quant à la poursuite de la lutte contre la crise économique actuelle. En ma qualité de responsable du gouvernement fédéral, j'ai rappelé les mesures considérables consenties par le gouvernement via l'accord interprofessionnel conclu en 2008 pour les années 2009 et 2010: une première série de mesures de relance et des mesures de relance ciblées supplémentaires.

Je viens de citer le chiffre de l'impact budgétaire au niveau du budget 2010, à savoir 1,7 milliard d'euros. Le gouvernement intègre, en outre, dans le budget 2010-2011, des mesures supplémentaires qui doivent promouvoir l'emploi et prévoit les moyens nécessaires pour prolonger les mesures anti-crise. Ces mesures ont un impact budgétaire d'environ 650 millions d'euros et sont en passe d'être exécutées. D'ailleurs, un certain nombre de ces mesures feront, sous peu, l'objet de débats au parlement.

De sociale partners werd gevraagd om advies uit te brengen over het voorstel van verlenging van de anticrisismaatregelen. De vraag is om dat zo snel mogelijk te doen ten aanzien van mijn collega, de minister van Werk. Het biedt hun ook de mogelijkheid om hun goede wil te tonen in het reeds lang bestaande dossier van de toenadering tussen de statuten van arbeiders en bedienden.

Ik wil de sociale partners vragen om onder elkaar naar overeenstemming te streven, om onder elkaar naar pistes te zoeken die de herstructureringsgolf en de impact op arbeiders vermijden of alleszins verzachten. In het geval van een gemeenschappelijk akkoord tussen de sociale partners zullen wij, vanuit de regering, die voorstellen zeer constructief en zeer positief benaderen.

03.07 **Georges Gilkinet** (Ecolo-Groen!): Monsieur le premier ministre, si les partenaires sociaux ont demandé à vous voir lundi, ce n'est pas pour vous entendre répéter les mesures qui ont été prises et qui sont connues ni pour s'entendre dire qu'ils doivent s'arranger entre eux! C'est trop facile! Ils ont demandé à vous voir parce qu'ils espéraient que vous pourriez, avec le gouvernement, donner ce petit coup de pouce qui permettrait d'aboutir dans ce dossier qui est sur la table depuis très longtemps et qui, aujourd'hui, revêt une importance encore plus cruciale qu'hier.

reçu les partenaires sociaux lundi. La représentation des travailleurs ne m'a pas remis de proposition concrète. La situation des travailleurs touchés par la restructuration est un sujet de préoccupation et il a été demandé au gouvernement de contribuer à la recherche d'une solution.

Vorige maandag heb ik de sociale partners ontmoet, op hun verzoek. Ik heb hen eraan herinnerd dat de regering in het kader van het centraal akkoord 2009-2010 belangrijke maatregelen heeft genomen. De weerslag daarvan op de begroting 2010 wordt op 1,7 miljard euro geraamd. Bovendien heeft de regering op de begroting 2010-2011 aanvullende maatregelen ingeschreven die ertoe strekken de werkgelegenheid te bevorderen en de anticrisismaatregelen te verlengen. De budgettaire impact daarvan bedraagt ongeveer 650 miljoen euro. Sommige van die maatregelen zullen binnenkort in het Parlement worden besproken.

J'ai demandé aux partenaires sociaux de rendre très rapidement un avis sur le prolongement des mesures anticrise temporaires. Cela leur offre aussi la possibilité de témoigner leur bonne volonté concernant le rapprochement des statuts d'ouvrier et d'employé. Les partenaires sociaux doivent s'efforcer d'aboutir eux-mêmes à des mesures de nature à prémunir les travailleurs contre les effets de la crise ou à les atténuer pour ces derniers. Nous appréhenderons ces propositions dans un esprit constructif.

03.07 **Georges Gilkinet** (Ecolo-Groen!): De sociale partners hebben gevraagd u te mogen ontmoeten, omdat ze hoopten dat de regering iedereen in dit dossier over de streep zou kunnen trekken.

Er zijn kennelijk twee soorten

Il y a manifestement deux types de premiers ministres: d'une part, les premiers ministres auxquels tout réussit et qui rassurent et, d'autre part, les premiers ministres auxquels rien ne réussit et qui recueillent des déclarations très dures de la part des syndicats, comme ce fut le cas à la sortie de votre rencontre de lundi.

Mon groupe Écolo-Groen! et moi-même demandons au gouvernement de prendre en compte l'évolution de la situation, ces pertes d'emploi jour après jour, et de pouvoir envisager d'autres mesures en ne se retranchant pas toujours derrière les mêmes paroles: "On a déjà fait beaucoup! C'est pire ailleurs!"

03.08 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de eerste minister, u verwijst naar oude maatregelen. U verwijst naar beslissingen uit het verleden, terwijl het Planbureau heeft berekend dat er in 2009 en 2010 maar liefst 200 000 extra werklozen bijkomen door de crisis. Er is dus een urgentie. Wat doet u? U verwijst naar het verleden, terwijl mensen nood hebben aan een toekomstvisie en aan nieuwe maatregelen die nu moeten worden genomen. Wat dat betreft, blijven wij op onze honger zitten.

Als u toch zo goed bezig bent, mijnheer de eerste minister, waarom waren dan alle sociale partners zo ontgoocheld in u? Niet alleen de werknemersverenigingen, de vakbonden, maar ook de werkgevers waren ontgoocheld. Wel, dat is omdat u uitblinkt in passiviteit, terwijl er precies nood is aan een actieve regering die maatregelen neemt. Die maatregelen zijn mogelijk. Ik denk bijvoorbeeld aan inzetten op groene economie, verlengen van tijdelijke crisismaatregelen, onderling harmoniseren van de statuten van arbeiders en bedienden.

Mijnheer de eerste minister, iedereen zegt het, er is een gebrek aan daadkracht bij deze regering. Eén week na uw eedaflegging! U moet het maar doen!

03.09 Sarah Smeyers (N-VA): Mijnheer de eerste minister, ik meen dat u er inderdaad niet op mag rekenen dat de sociale partners in deze onderling tot een akkoord zullen komen. Ik meen dat u er goed aan doet uw verantwoordelijkheid in deze niet door te schuiven en uw uitvoerende macht niet uit handen te geven. Uw taak is deze zelf in handen te nemen.

Het probleem dat ik heb geschetst en dat al jaren aansleept, kwam er doordat de sociale partners onderling niet tot een oplossing konden komen. Zij zijn in deze zaak rechter en partij tegelijk. Wij vragen van u vijf minuten politieke moed. Luc Cortebeek heeft dit dossier het BHV van de sociale partners genoemd. Ik vraag van u dus vijf minuten politieke moed om het probleem op te lossen, in het belang van de werknemers.

03.10 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de eerste minister, ik dank u voor uw antwoord. De sociale partners spelen de bal door naar de regering, de regering speelt de bal terug naar de sociale partners. Uiteindelijk zijn de werknemers de dupe.

premiers: degenen bij wie alles lukt en die de mensen geruststellen, en degenen die alles verkeerd doen en het van de vakbonden erg hard te verduren krijgen.

Mijn fractie en ikzelf dringen er bij de regering op aan rekening te houden met de veranderende situatie en andere maatregelen te overwegen, zonder zich te verschuilen achter het eeuwige "We hebben al veel gedaan! Elders is het nog erger!"

03.08 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Le premier ministre réfère à d'anciennes mesures au moment où le Bureau du Plan attire l'attention sur le fait qu'il y aura 200 000 chômeurs supplémentaires. De nouvelles mesures sont nécessaires. Les partenaires sociaux sont très déçus par la passivité du gouvernement. Il conviendra de prendre des initiatives en matière d'énergie verte, les mesures temporaires devront être prolongées et les statuts des travailleurs devront être adaptés.

Une semaine après la prestation de serment, le premier ministre se caractérise par sa passivité. Nous avons besoin d'un gouvernement actif.

03.09 Sarah Smeyers (N-VA): Le premier ministre ne doit pas compter sur un accord entre les partenaires sociaux. Il doit prendre ses responsabilités. Le problème traîne depuis des années déjà parce que nous demandons aux partenaires sociaux de résoudre un dossier dans lequel ils sont à la fois juge et partie. Je demande au premier ministre de faire preuve de cinq minutes de courage politique.

03.10 Meryame Kitir (sp.a): Le gouvernement et les partenaires sociaux se renvoient la balle. Les travailleurs en sont la victime. Le

Mijnheer de eerste minister, mag ik u en de regering vragen uw verantwoordelijkheid te nemen en dit onrecht uit de wereld te helpen? Het heeft nu al jaren genoeg geduurd.

premier ministre doit prendre ses responsabilités et doit mettre fin à cette injustice. Cela a assez duré.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

04 Questions jointes de

- M. Daniel Bacquelaine à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi et de l'Égalité des chances, chargée de la Politique de migration et d'asile, sur "le contrôle des chômeurs et les mesures pour l'emploi" (n° P1442)

- M. Yvan Mayeur à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi et de l'Égalité des chances, chargée de la Politique de migration et d'asile, sur "le contrôle des chômeurs et les mesures pour l'emploi" (n° P1443)

04 Samengevoegde vragen van

- de heer Daniel Bacquelaine aan de vice-eerste minister en minister van Werk en Gelijke Kansen, belast met het Migratie- en asielbeleid, over "de werklozencontrole en de werkgelegenheidsmaatregelen" (nr. P1442)

- de heer Yvan Mayeur aan de vice-eerste minister en minister van Werk en Gelijke Kansen, belast met het Migratie- en asielbeleid, over "de werklozencontrole en de werkgelegenheidsmaatregelen" (nr. P1443)

04.01 Daniel Bacquelaine (MR): Monsieur le président, madame la vice-première ministre, la situation économique fait que l'inquiétude grandit en matière de pertes d'emploi. Même si les résultats de la Belgique en matière de chômage sont sans doute supérieurs à ceux d'autres pays, comme l'a rappelé le premier ministre, cette inquiétude m'apparaît tout à fait légitime. Le débat actuel sur le contrôle des chômeurs et sur les sanctions relatives au chômage nous interpelle.

Nous considérons légitime d'aider davantage les chômeurs à trouver un emploi. Les mesures d'accompagnement sont un premier pas mais elles ne sont pas suffisantes: il faut aller beaucoup plus loin dans le *coaching*, dans l'accompagnement des jeunes chômeurs notamment, de ceux qui arrivent sur le marché du travail mais aussi des plus de cinquante ans, qui ne sont pas concernés actuellement par les mesures d'accompagnement – ou pas suffisamment. Par contre, à notre sens, ceux qui ne cherchent pas un emploi doivent être sanctionnés. Des sanctions injustes sont inacceptables mais une sanction juste est tout à fait légitime.

Je vous demande quelles sont vos intentions, quel est votre programme d'action pour un plus grand accompagnement des chômeurs. En fait, il faudrait pouvoir réaliser un tel *coaching* individuel qu'il n'y aurait plus lieu d'administrer des sanctions ou de procéder à des exclusions du chômage. Quel est votre programme en la matière?

04.02 Yvan Mayeur (PS): Monsieur le président, madame la ministre, je risque de ne pas dire tout à fait la même chose! On ne vit peut-être pas exactement au même endroit mais sur les neuf premiers mois de l'année 2009, il y a 36 000 chômeurs complets indemnisés supplémentaires. Un ouvrier sur cinq a été en chômage partiel contre un sur dix l'année dernière. Le contrôle des chômeurs nous paraît n'avoir de sens, dans la situation de crise économique et de l'emploi que nous connaissons, que s'il a l'ambition de donner de l'emploi à ces personnes.

04.01 Daniel Bacquelaine (MR): Wij vinden het geoorloofd dat werklozen meer geholpen worden een baan te vinden. De maatregelen inzake begeleiding zijn een eerste stap, maar de begeleiding van jonge werklozen én van 50-plussers moet veel meer worden uitgebouwd. Een rechtvaardige sanctie is echter volstrekt legitiem.

Waaruit bestaat uw actieprogramma met het oog op een betere begeleiding van werklozen? Er zou een individuele *coaching* moeten worden opgezet, zodat er geen sancties meer hoeven te worden opgelegd.

04.02 Yvan Mayeur (PS): Ik zal waarschijnlijk niet helemaal hetzelfde geluid laten horen, misschien omdat we niet echt op dezelfde plaats wonen. Tijdens de eerste negen maanden van 2009 zijn er 36 000 uitkeringsgerechtigde volledig werklozen bijgekomen. Een op de vijf arbeiders was

Si c'est un contrôle qui n'aboutit qu'à une sanction, cela n'a évidemment aucun sens, d'autant que la sanction en question n'est pas assumée par celui qui punit mais par les autorités locales, souvent les CPAS qui sont confrontés à l'arrivée de personnes sanctionnées par l'ONEM pour quelques mois.

Les CPAS sont censés réactiver ces personnes, ce qui n'a évidemment pas de sens. En effet, l'objectif de la réactivation est de les remettre dans le circuit de la sécurité sociale qu'elles réintègrent, la sanction une fois terminée.

Madame la ministre, premièrement, soutenir les chômeurs et, en priorité, les jeunes à trouver ou retrouver un emploi constitue pour nous une priorité absolue; c'est sur cela que l'accent doit être placé.

Deuxièmement, si sanction il doit y avoir, il convient de mesurer l'intérêt de cette sanction en période où n'existe visiblement pas de plein emploi; je dis cela, monsieur Bacquelaine, pour vous situer le problème. Une réflexion sur la sanction s'impose.

Troisièmement, si cette sanction doit avoir lieu, qu'elle se déroule au bon endroit, à l'ONEM, et pas dans les CPAS, dans les entités locales – où, par ailleurs, nous sommes aussi en difficulté pour établir nos budgets –, entités locales qui contribuent alors à la prise en charge de ces personnes; en effet, pour une part non négligeable, le revenu d'intégration sociale est supporté par les communes via le budget des CPAS.

Madame la ministre, ma demande n'est pas celle d'un moratoire vis-à-vis du contrôle des chômeurs, mais de réfléchir aux conditions dans lesquelles se déroule actuellement le plan d'accompagnement, étant donné la situation exceptionnelle de crise que nous traversons.

04.03 Joëlle Milquet, ministre: Monsieur le président, chers collègues, monsieur Bacquelaine, l'accompagnement sans délai ou le plus rapidement possible étant une compétence régionale, il faut savoir que l'ensemble des Régions se sont investies massivement pour renforcer leurs mécanismes et mettre le plus rapidement possible des accompagnateurs au service des jeunes. La période d'activation n'est pas une période de contrôle des chômeurs, mais une période d'aide aux chômeurs, d'insertion, de formation, de soutien, particulièrement envers les jeunes. C'est pourquoi votre groupe pourra sans doute poser des questions sur ces points dans une autre assemblée, puisqu'il s'agit de mesures régionales.

Vous le savez, un mois après mon arrivée, nous avons déposé sur la table des négociations avec les Régions un plan qui reste plus que jamais d'actualité. J'avais obtenu un avis unanime des partenaires sociaux; le gouvernement l'avait approuvé: il diminuait les délais, il renforçait positivement diverses actions. Jusqu'à présent, pour des raisons institutionnelles, une Région n'avance pas.

C'est pourquoi j'ai décidé, après plus d'un an d'attente de ce type de négociations, de prendre au moins les mesures fédérales pour augmenter les capacités de formation, notamment les mesures qui suspendent l'activation, de les prendre au seul niveau fédéral, dans le cadre de mes compétences exclusives; en effet, je ne prévois pas

deeltijds werkloos, tegenover een op de tien verleden jaar.

De werklozen controleren is slechts zinvol als men ernaar streeft ze aan een job te helpen, niet wanneer er alleen een sanctie van komt, temeer omdat niet de sanctionerende instantie maar wel de lokale besturen, vaak OCMW's, de gevolgen van de sanctie dragen.

De werklozen begeleiden bij het zoeken naar werk is voor ons een absolute prioriteit. Er moet dus nagedacht worden over de sanctie. Men moet nagaan of een sanctie zinvol is in een periode waarin er van volledige tewerkstelling geen sprake is. En als er een sanctie moet worden opgelegd, is het aan de RVA, en niet aan de OCMW's, om dat te doen.

Ik vraag niet om de controle van de werklozen op te schorten, maar om na te denken over de voorwaarden waarin het begeleidingsplan nu uitgevoerd wordt, gelet op de uitzonderlijke crisissituatie die wij nu doormaken.

04.03 Minister Joëlle Milquet: De Gewesten hebben al het mogelijke gedaan om hun mechanismen te versterken en zo snel mogelijk begeleiders ter beschikking van de jongeren te stellen. De activeringsperiode is geen controleperiode, maar een periode waarin werklozen geholpen worden. Mijnheer Bacquelaine, uw fractie zal wellicht in een ander parlement vragen kunnen stellen over die punten, aangezien het over gewestelijke bevoegdheden gaat.

Een maand na mijn aantreden hebben we aan de onderhandelingsafel een plan aan de Gewesten voorgelegd, dat nog altijd brandend actueel is. Tot op heden maakt één Gewest, om institutionele redenen, pas op de plaats.

l'arrivée d'un accord avant la fin de la législature.

En ce qui concerne l'expression de M. Mayeur, le plan d'accompagnement des demandeurs d'emploi ne prévoit de sanction qu'en dernier recours. La sanction n'est en rien l'objectif; on ne l'applique qu'en cas d'absence de recherche d'emploi. Jamais on ne pénalise une personne qui ne trouve pas d'emploi.

Il faut savoir que, voici plusieurs mois, j'ai donné instruction à l'ONEM d'adapter les pratiques au sein des différents services pour tenir compte de la crise. Par ailleurs, il est fondamental – c'est ce que nous recommandent toutes les institutions internationales ou nationales – que pendant cette période de crise, par l'activation, nous renforçons la formation et l'accompagnement des jeunes. Sur ce point, il y a des avancées fondamentales.

Comme moi, il faut considérer le système actuel comme un système de soutien aux demandeurs d'emploi et à la formation et non un système de pénalisation. Il faut tout de même reconnaître qu'il a permis jusqu'à présent d'enregistrer une diminution du taux de chômage de 17 % des personnes suivies. J'ajoute que le chômage des chômeurs de longue durée, depuis la crise et malgré la crise, est constamment en diminution. Cela prouve une certaine efficacité du système.

Enfin, j'ai demandé une évaluation qui permettra de repérer les dérapages et voir comment les empêcher. Ceux-ci sont en effet inacceptables.

04.04 Daniel Bacquelaine (MR): Madame la ministre, je vous remercie pour votre réponse. Je pense que ce n'est que par une concertation entre l'ONEM et les organismes régionaux que l'on pourra effectivement réaliser une politique d'activation efficace en matière de chômage.

Par ailleurs, je défends le système des sanctions lorsque celles-ci sont légitimes. Il me paraît que si des chômeurs ne recherchent pas suffisamment un emploi, ils doivent être sanctionnés.

Si l'on veut éviter les sanctions, il faut que nous mettions en place les instruments qui permettent aux chômeurs de trouver efficacement de l'emploi. Derrière cette question, il y a tout le problème des mesures de relance que nous avons prises.

Nous sommes particulièrement attentifs notamment au fait que la mesure permettant le chômage économique des employés soit

Daarom heb ik, na meer dan een jaar gewacht te hebben, beslist om in ieder geval de federale maatregelen te nemen om de opleidingscapaciteit te vergroten, in het kader van mijn exclusieve bevoegdheden. Ik verwacht inderdaad geen akkoord vóór het einde van de legislatuur.

Mijnheer Mayeur, het begeleidingsplan voor werkzoekenden voorziet pas in laatste instantie in sancties, wanneer men geen enkele inspanning doet om werk te zoeken. Maanden geleden al heb ik de RVA opgedragen de procedure aan te passen om rekening te houden met de crisis; de opleiding en de begeleiding van de jongeren moeten eveneens worden geïntensiveerd. Op dat punt werd er al heel wat vooruitgang geboekt.

De huidige regeling moet worden gezien als een ondersteuning van de werkzoekenden en van de opleiding, wat ze voor mij ook is, en niet als een regeling om de werklozen te straffen. Bij de begeleide werklozen daalde de werkloosheidsgraad met 17 %. De langdurige werkloosheid daalt gestaag, wat bewijst dat het systeem vrucht draagt.

Ten slotte heb ik een evaluatie gevraagd om uitwassen op te sporen. Die zijn immers onaanvaardbaar.

04.04 Daniel Bacquelaine (MR): Een doeltreffend activeringsbeleid kan niet zonder overleg tussen de RVA en de gewestelijke diensten. Ik ben voorstander van een sanctieregeling, op voorwaarde dat de straffen terecht zijn. Om sancties te vermijden moeten er instrumenten zijn waarmee werkzoekenden effectief werk kunnen vinden. Een en ander hangt samen met de relancemaatregelen die we hebben genomen.

We volgen een aantal maatregelen met bijzondere aandacht:

prolongée de six mois, comme cela avait été envisagé, ainsi que les mesures de crédit-temps de crise, de réduction de travail temporaire, etc. Nous attendons du gouvernement, qu'avec l'aide des partenaires sociaux, il prenne les décisions utiles le plus rapidement possible.

de verlenging van de economische werkloosheid voor bedienden met zes maanden, het crisistijds-krediet, de tijdelijke arbeidsduur-vermindering, enz.

We verwachten van de regering dat ze, samen met de sociale partners, zo snel mogelijk de passende beslissingen neemt.

04.05 Yvan Mayeur (PS): Madame la ministre, je vous remercie pour votre réponse. Je pense notamment au changement d'état d'esprit de l'ONEM eu égard à la situation économique que nous connaissons. Un accord doit effectivement être trouvé avec les Régions qui, il est vrai, ont la politique de l'emploi dans leurs compétences. Il faut donc travailler de concert avec elles pour permettre aux gens de trouver un emploi. Mais les Régions doivent également travailler ensemble. La situation à Bruxelles, par exemple, montre que cette Région a tout intérêt à trouver des solutions en collaboration avec la Flandre et la Wallonie. En effet, Bruxelles offre de nombreux emplois aux citoyens de ces deux Régions. Un travail en partenariat s'avère donc nécessaire.

04.05 Yvan Mayeur (PS): Er moet een akkoord gesloten worden met de Gewesten. Een partnerschap is noodzakelijk, inzonderheid in Brussel, waar veel inwoners van de twee andere Gewesten werken.

Heel wat gemeenten en OCMW's maken zich zorgen. We moeten de situatie onder de loep nemen om misbruik te voorkomen, én om te voorkomen dat lasten worden afgewenteld op de lokale besturen.

Enfin, je voudrais attirer l'attention sur l'inquiétude de nombreuses communes et CPAS. Ces derniers ont tiré la sonnette d'alarme la semaine dernière concernant des sanctions de l'ONEM qui génèrent des conséquences pour eux. Il faudra, selon moi, examiner la situation, en tout cas dans certains endroits, afin d'éviter des abus et des transferts de charges vers les autorités locales.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Meryame Kitir aan de vice-eerste minister en minister van Werk en Gelijke Kansen, belast met het Migratie- en asielbeleid, over "de verlenging van het ouderschapsverlof" (nr. P1444)
- mevrouw Sarah Smeyers aan de vice-eerste minister en minister van Werk en Gelijke Kansen, belast met het Migratie- en asielbeleid, over "de verlenging van het ouderschapsverlof" (nr. P1445)
- mevrouw Hilâl Yalçın aan de vice-eerste minister en minister van Werk en Gelijke Kansen, belast met het Migratie- en asielbeleid, over "de verlenging van het ouderschapsverlof" (nr. P1446)

05 Questions jointes de

- Mme Meryame Kitir à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi et de l'Égalité des chances, chargée de la Politique de migration et d'asile, sur "le prolongement du congé parental" (n° P1444)
- Mme Sarah Smeyers à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi et de l'Égalité des chances, chargée de la Politique de migration et d'asile, sur "le prolongement du congé parental" (n° P1445)
- Mme Hilâl Yalçın à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi et de l'Égalité des chances, chargée de la Politique de migration et d'asile, sur "le prolongement du congé parental" (n° P1446)

05.01 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, op 30 november heeft de Europese Raad de omzetting bevestigd van de cao die de Europese sociale partners hadden gesloten met betrekking tot de verhoging van het ouderschapsverlof van drie tot vier maanden. Hierdoor wordt de cao omgezet in een richtlijn, waardoor de regering twee jaar de tijd krijgt om deze om te zetten in nationale wetgeving.

05.01 Meryame Kitir (sp.a): Le 30 novembre, le Conseil européen a converti en directive la CCT tendant à prolonger le congé parental de trois à quatre mois. Les États membres disposent actuellement d'un délai de deux ans pour transposer cette directive dans la législation nationale.

Mevrouw de minister, op welke termijn plant u de omzetting van de

richtlijn?

Quel délai la ministre s'est-elle fixé pour transposer ce document dans le droit belge?

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan mevrouw Smeyers. Drie keer is scheepsrecht.

05.02 Sarah Smeyers (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, zevenentwintig Europese landen kwamen zopas overeen om het ouderschapsverlof te verlengen van drie tot minimum vier maanden. Alle lidstaten krijgen nu twee jaar de tijd om die richtlijn om te zetten in nationale wetgeving, maar nu al blijkt dat in ons land niet iedereen die richtlijn op dezelfde manier interpreteert. Sommigen vinden dat onze systemen van tijdskrediet en loopbaanonderbreking ouders al genoeg verlof geven om tot die vier maanden te komen, zodat onze regelgeving niet moet worden aangepast.

Mevrouw de minister, hoe interpreteert u dit akkoord? Pleit u voor een bijkomende maand of vindt u ook dat de combinatie met tijdskrediet en loopbaanonderbreking al voldoende verlof oplevert? Tegen wanneer plant u de aanpassingen?

05.02 Sarah Smeyers (N-VA): Les États européens ont convenu de prolonger la durée du congé parental de trois à quatre mois. Dans notre pays, cette directive semble donner lieu à des interprétations en sens divers. Ainsi, certains estiment qu'il existe déjà suffisamment de possibilités pour prendre quatre mois de congé parental grâce au crédit-temps et à l'interruption de carrière.

Comment la ministre interprète-t-elle cette directive? Quand en prévoit-elle la transposition?

05.03 Hilâl Yalçın (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, zoals de vorige collega's al hebben aangehaald, hebben de Europese ministers inderdaad een akkoord ondertekend om het ouderschapsverlof van drie naar vier maanden op te trekken. In de preambule staan twee opmerkelijke dingen, in eerste instantie dat men inderdaad per lidstaat rekening kan houden met bestaande verlofsystemen. Een ander belangrijk punt is de overdraagbaarheid van het verlof. De vader zou, bijvoorbeeld, zijn deel van het verlof aan de moeder kunnen overdragen. Voor onze fractie is het van heel groot belang dat een goede combinatie van arbeid en gezin wordt gevrijwaard. Vandaar onze vragen.

Hoe denkt u de richtlijn in België van toepassing te kunnen maken? Welke termijn plant u hiervoor?

05.03 Hilâl Yalçın (CD&V): Le préambule de la directive tendant à prolonger le congé parental comporte deux passages étonnants. Ainsi, on peut y lire qu'un État membre peut prendre en considération les systèmes de congés existants. De plus, il y est précisé que le congé peut être cédé d'un parent à l'autre.

Quelle est la position de la ministre par rapport à cette directive? Quand sera-t-elle transposée dans le droit belge?

05.04 Minister Joëlle Milquet: Mijnheer de voorzitter, vorige maandag heeft de EPSCO-Raad een nieuwe richtlijn over het ouderschapsverlof aangenomen. Als minister heb ik dat natuurlijk goedgekeurd. Het is voor mij een heel positief element dat er bij ons bestaand tijdskrediet een verlofstelsel komt.

In april 2008 heb ik de leeftijd van het kind opgetrokken van zes tot twaalf jaar, terwijl de richtlijn slechts acht jaar voorschrijft. De omzetting van de richtlijn moet ten laatste op 30 november 2011 gebeuren. We hebben nog twee jaar om na te gaan hoe we de richtlijn zo goed mogelijk kunnen inpassen.

De overgang van drie naar vier maanden zou globaal gezien minder dan vijf miljoen euro kosten. Ik ben een groot voorstander om deze richtlijn zo vlug mogelijk om te zetten binnen onze budgettaire mogelijkheden, in samenspraak met de sociale partners. De regering heeft aan de sociale partners in de Nationale Arbeidsraad een globale evaluatie van ons verlofstelsel gevraagd. Het advies moet ten laatste

05.04 Joëlle Milquet, ministre: La directive approuvée lundi dernier par le Conseil EPSCO ne doit être transposée qu'en novembre 2012. Nous avons donc encore du temps pour voir comment nous allons précisément effectuer cette transposition.

Une prolongation du congé parental de trois à quatre mois coûterait moins de 5 millions d'euros. Je suis donc en faveur d'une transposition dans les plus brefs délais possible, en fonction des possibilités budgétaires et en concertation avec les partenaires sociaux.

op 31 december 2009 worden overgebracht. Daarna zal de regering een initiatief nemen, in samenwerking met het Parlement. Voor mij mag het zo vlug mogelijk. Het is volgens mij niet zo duur.

Le gouvernement a demandé au CNT une évaluation globale de notre régime de congé. En fonction de cette évaluation, qui est attendue pour la fin de l'année, nous prendrons une initiative.

05.05 Meryame Kitir (sp.a): Mevrouw de minister, ik was verheugd toen ik vanochtend op de website van de FOD Werk de uitleg over de omzetting van drie naar vier maanden las. Het insinueert inderdaad dat u bereid bent om die omschakeling te doen. Ik ben heel blij dat u de nodige initiatieven zult nemen om dit zo snel mogelijk in orde te maken.

05.05 Meryame Kitir (sp.a): Je suis contente que la ministre ait la volonté de régler cette question le plus vite possible.

05.06 Sarah Smeyers (N-VA): Mevrouw de minister, ik hoor dat u zo snel mogelijk werk wilt maken van de omzetting van die richtlijn, in welke zin moeten we nog afwachten.

05.06 Sarah Smeyers (N-VA): J'aimerais faire trois suggestions à la ministre. J'espère tout d'abord qu'elle rationalisera le régime de congé, qu'elle veillera ensuite à ce qu'en ces temps de crise, les employeurs et la sécurité sociale ne soient pas surchargés, et qu'enfin, elle prêtera davantage attention à la répartition équitable des tâches entre les hommes et les femmes. La possibilité de répartir le congé parental entre les deux parents serait sans doute une mesure utile à cet égard.

Ik wil u adviseren om het huidige chaotische stelsel te uniformiseren en te zorgen voor een duidelijke regel. U moet erover waken dat werkgevers, sociale zekerheid en het gezin in tijden van crisis niet al te veel belast worden. U moet ervoor zorgen dat de combinatie werkgezin gegarandeerd blijft, maar tegelijk moet over de financiële lasten voor werkgevers en ons sociaalzekerheidsstelsel worden gewaakt.

Tot slot wil ik suggereren dat er meer aandacht mag gaan naar de verdeling van de zorg voor het gezin tussen vader en moeder. Het is misschien wel raadzaam om van drie naar vier maanden te gaan, maar het moet ook naar vrije keuze verdeeld kunnen worden tussen de vader en de moeder. De zorg voor het kind is volgens ons een gezinstak.

05.07 Hilâl Yalçın (CD&V): Mevrouw de minister, ik ben verheugd te horen dat u dit onderwerp de aandacht zult schenken dat het verdient. Ik hoop dat we ook samen kunnen waken over de realisatie, de omzetting en de uitwerking van het globaal akkoord door de sociale partners. We mogen zeker en vast geen stap achteruit zetten bij het uitwerken van deze verlofsystemen.

05.07 Hilâl Yalçın (CD&V): J'espère que la ministre veillera tout comme nous à la transposition et à l'élaboration d'un accord global par les partenaires sociaux. Nous ne pouvons pas revenir en arrière en ce qui concerne l'harmonisation des régimes de congé.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Vraag van mevrouw Yolande Avontroodt aan de vice-eerste minister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie, over "de aanvullende ziekteverzekering" (nr. P1439)

06 Question de Mme Yolande Avontroodt à la vice-première ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargée de l'Intégration sociale, sur "l'assurance maladie complémentaire" (n° P1439)

06.01 Yolande Avontroodt (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dit heeft ook met Europa te maken.

06.01 Yolande Avontroodt (Open Vld): En 2006, la Commission européenne avait indiqué à la Belgique que son système d'assurance maladie

Ik was geschrokken toen ik eind november las dat de Europese Commissie ons land voor het Europees Hof van Justitie brengt. Dit is

geen nieuw verhaal. Reeds in 2006 heeft de Europese Commissie België er op gewezen dat het systeem van de aanvullende verzekering bij de mutualiteiten en bij de private verzekeringsinstellingen niet conform de eerste en de derde schadeverzekeringsrichtlijn was. Dat is het enige technische dat ik daarover wil zeggen.

In 2006 heeft uw voorganger, minister Demotte, gezegd dat wij daaraan tegemoet zouden komen en dat zijn opvolger – u, mevrouw de minister – dat zou regelen. In 2008 stonden wij hier ook en toen hebt u gezegd dat we inderdaad onze wetgeving moesten aanpassen, wat wil zeggen dat, ten eerste, ofwel de wet zou worden aangepast ofwel, ten tweede, de aanvullende ziekteverzekering verplicht zou worden. Dat waren de punten.

Ik had er alle vertrouwen in dat de antwoorden die onze regering zou hebben gegeven aan de Europese Commissie hieraan zouden voldoen. Ik wacht nog even op uw antwoord, maar een land dat effectief voor het Europees Hof wordt gebracht in een aangelegenheid die we kennen, daarvan en van u zou ik graag het antwoord kennen.

06.02 Minister **Laurette Onkelinx**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Avontroodt is een deskundige in deze dossiers: zij kent de situatie goed. Ja, we moeten de wetten aanpassen.

Le gouvernement a d'ailleurs, à la suite d'une longue procédure de négociation, adopté deux projets de loi le 13 novembre dernier. Ceux-ci ont été transmis à la Chambre sous le couvert de l'urgence. En effet, la Commission européenne a décidé de citer la Belgique devant la Cour de Justice. Nous sommes conscients de la nécessité d'apporter des changements rapides. Aussi avons-nous négocié et sommes-nous parvenus à un accord. Deux projets de loi ont été élaborés. La Commission européenne est d'ailleurs au courant de l'ensemble de la procédure pour adapter notre système afin que les assurances complémentaires soient conformes au système européen. J'espère que nous aurons l'occasion d'en discuter plus avant en commission de la Santé publique.

06.03 **Yolande Avontroodt** (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, wij waren helemaal niet op de hoogte, misschien onze voorzitter wel, maar in de commissie waren wij niet op de hoogte van de aanpassing. Dat zal goed zijn, maar laat die aanpassing gelden voor de patiënten en de families.

Er zijn twee cruciale vragen. Ten eerste, blijft de aanvullende verzekering bij de mutualiteit vrijwillig, niet-verplicht? Ten tweede, zal men dezelfde regels dan daadwerkelijk toepassen? De motivatie van de Europese Commissie is immers dat de bescherming van de familie en de patiënt hoger is bij de private instellingen.

De **voorzitter**: Mevrouw Avontroodt, u begint nu een nieuwe vraagstelling. Ik denk dat het debat in de commissie kan worden voortgezet.

complémentaire n'est pas conforme aux première et troisième directives sur les assurances dommages. Le ministre Demotte avait annoncé que son successeur se chargerait de résoudre ce problème. En 2008, Mme Onkelinx a dit, en effet, qu'il faudrait adapter la législation, par exemple en rendant obligatoire l'assurance maladie complémentaire. Je supposais que la réponse de notre gouvernement suffirait aux yeux de la Commission européenne mais il semble que ce ne soit pas le cas puisque la Commission nous renvoie à présent devant la Cour européenne de Justice.

Qu'a à répondre le ministre?

06.02 **Laurette Onkelinx**, ministre: Que la législation doit en effet être adaptée.

De regering keurde op 13 november jongstleden twee wetsontwerpen goed. Zij werden met het oog op urgentie aan de Kamer overgezonden, aangezien de Europese Commissie beslist heeft ons land voor het Hof van Justitie te dagen. De Commissie is op de hoogte van onze procedure voor de aanpassing aan het Europees systeem. Wij zullen daar in de commissie op terugkomen.

06.03 **Yolande Avontroodt** (Open Vld): Les membres de la commission de la Santé publique n'étaient pas au courant. L'assurance maladie complémentaire auprès des mutualités reste-t-elle libre ou deviendra-t-elle obligatoire? Les mêmes règles seront-elles effectivement appliquées? Selon la Commission européenne, la protection du patient et des ménages serait en effet meilleure auprès des institutions privées.

Le **président**: Vous posez en fait une nouvelle question.

06.04 Yolande Avontroodt (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, een kleine ja of neen is voldoende.

06.04 Yolande Avontroodt (Open Vld): Il suffit de répondre par oui ou par non.

06.05 Minister Laurette Onkelinx: Ik heb een akkoord van de private verzekeringen en van de mutualiteiten.

06.05 Laurette Onkelinx, ministre: J'ai un accord avec les assurances privées et avec les mutualités.

De **voorzitter:** Dat is zelfs meer dan een ja of een neen.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

Het woord is nu aan de minister van Justitie. Het debat over het roken is uitgeput. De eerste minister heeft op alle vragen geantwoord.

Des questions étaient encore adressées à la ministre Onkelinx à propos de l'interdiction de fumer, mais étant donné que le premier ministre a déjà répondu à toutes les questions sur l'interdiction de fumer, ce débat est également clos.

06.06 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer de voorzitter, u hebt zelf gezegd dat wij de vragen aan mevrouw Onkelinx konden stellen.

06.06 Jean Marie Dedecker (LDD): Il nous avait été promis que nous pourrions poser nos questions à la ministre Onkelinx.

De **voorzitter:** Dat heb ik niet gezegd. Ik heb vastgesteld dat mevrouw Onkelinx er niet was en ik heb gezegd dat ik ervan uitging dat de eerste minister op alle vragen zou antwoorden, en dat heeft hij in mijn ogen ook gedaan.

Le **président:** Ce n'est pas correct. La ministre Onkelinx n'étant alors pas présente, j'ai dit que je parlais du principe que le premier ministre allait répondre à toutes les questions et c'est ce qu'il a fait.

06.07 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer de voorzitter, hij heeft niet op alle vragen geantwoord.

07 Vraag van de heer Herman De Croo aan de minister van Justitie over "de RFID-technologie en de gevaren voor de privacy" (nr. P1447)

07 Question de M. Herman De Croo au ministre de la Justice sur "la technologie RFID et les dangers pour la vie privée" (n° P1447)

07.01 Herman De Croo (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben natuurlijk een grote voorstander van de moderne technologie, maar er daagt hier een probleem op. De zogenoemde radiofrequentie-identificatie of RFID laat vandaag de dag toe om stilaan en misschien op een heel vlugge wijze de klassieke barcodes te vervangen.

07.01 Herman De Croo (Open Vld): Bien que je sois un partisan convaincu de la technologie moderne, je pense que la technique de la *Radio Frequency Identification* (RFID) peut poser problème au regard du respect de la vie privée. Cette technologie présente des avantages. Dans les aéroports, elle est notamment utilisée pour remplacer les étiquettes apposées sur les bagages. Mais la puce RFID, qui peut remplacer le code à barres

Het gaat over het volgende. Een voorwerp of een persoon, drager van die slimme chip, kan een aantal uitzendingen verzorgen of gedetecteerd worden door middel van radiogolven van hoge frequentie. Dat is zeer nuttig. In Brussel gebruikt men die technologie bij de vervoersmaatschappij. In luchthavens gebruikt men die technologie om de tags te vervangen aan de bagage. Men kan zelfs reizigers in de luchthaven terugvinden door de uitzending van de

frequenties op de kaart die de reiziger heeft gekregen. Mijnheer de voorzitter, men heeft zelfs de mogelijkheid om het in te planten. Het is twee rijstkorreltjes groot en men kan daarin heel het medisch dossier bijhouden, wat nuttig kan zijn.

Het probleem is dat men in gevaar komt met de privacy. Men kan bijvoorbeeld te weten komen waar iemand steeds passeert in een winkeldepartement. Men kan weten waar hij of zij is en welke verplaatsingen hij of zij deed. Die ongerustheid heeft Europa naar voren gebracht met een directieve van 14 mei 2009, als mijn geheugen goed is. De privacycommissie heeft ook gereageerd op 12 oktober van dit jaar.

Wij zijn verwittigd. Wij hebben twee jaar tijd om een aantal zaken in beweging te brengen. De wet van 1992 ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer verplicht mij te vragen of u aan het werken bent aan oplossingen, mijnheer de minister.

Is er een commissie bezig om na te kijken welke de nadelen zouden kunnen zijn van het systeem?

Vergeef het een liberaal, die natuurlijk gehecht is aan de bescherming van het privéleven, dat hij u die vraag stelt.

07.02 Minister **Stefaan De Clerck**: Collega De Croo, ik begrijp dat u gesteld bent op uw privacy en dat u niet graag met tags zou bekleed zijn, zodat men zou kunnen volgen wat u allemaal doet in een dag.

Er wordt, terecht, gewezen op de enorme gevaren van de nieuwe technologie. Het is dus duidelijk dat die radiofrequentie-identificatie bijzonder nuttig kan zijn wanneer ze op voorwerpen wordt aangebracht. Er zijn toepassingen, zoals bagage. Dat kan nuttig zijn in bepaalde specifieke omstandigheden. Dat is ook het advies van de privacycommissie, dat eind oktober is binnengekomen.

Wanneer de tag gekoppeld wordt aan een persoon, wanneer het aangebracht wordt op de persoon, waardoor de persoon kan gevolgd worden, dan komt men natuurlijk ten volle op het toepassingsgebied van de privacywetgeving. Dan komt men eigenlijk tot een onaanvaardbare toepassing van die technologie en kan het alleen maar in heel specifieke omstandigheden toegestaan worden.

De privacycommissie heeft nu een heel algemeen advies geformuleerd, dat de wetgeving daarop van toepassing is. Wij zitten nu ook nog met een Europese richtlijn van mei 2009. Wij proberen nu dat advies van de privacycommissie samen met de Europese richtlijn samen te brengen en te kijken welke richtlijnen, aanbevelingen wij kunnen formuleren voor al degenen die eraan zouden denken om dat toe te passen.

Hoe dan ook, het is duidelijk: tags mogen niet gekoppeld worden aan personen. Alleen exceptioneel is dat mogelijk.

Wij zullen dat dossier dus met veel aandacht volgen.

07.03 **Herman De Croo** (Open Vld): Mijnheer de minister, ik deel uw bezorgdheid.

classique, permet également de localiser une personne.

L'Europe a exprimé son inquiétude dans une directive du 14 mai 2009 et la Commission de la protection de la vie privée a également réagi à cette nouvelle technologie le 12 octobre dernier.

Les inconvénients de ce système ont-ils été examinés en ce qui concerne la protection de la vie privée?

07.02 **Stefaan De Clerck**, ministre: M. De Croo souligne à juste titre les dangers que représente la technologie RFID. Elle peut être très utile si elle est appliquée à des objets dans certaines circonstances spécifiques. L'avis rendu par la Commission de la Protection de la vie privée en octobre 2009 va également dans ce sens. Dès lors que l'étiquette apposée sur la personne permet de la suivre, le système est inacceptable. Une telle utilisation ne peut être acceptée que dans des circonstances tout à fait particulières. La Commission de la Protection de la vie privée estime que la législation sur la protection de la vie privée est d'application en la matière. Il existe également une directive européenne de mai 2009. Nous étudierons l'avis et la directive en parallèle et déterminerons quelles recommandations peuvent être formulées pour les personnes qui envisagent d'avoir recours à ce système.

07.03 **Herman De Croo** (Open Vld): La vie privée doit être préservée. Je compte pour cela

Mijnheer de voorzitter, ik herinner mij zeer goed enkele jaren geleden getagd te zijn geweest – om een werkwoord te gebruiken – in mijn wagen. Ik bevond mij er niet in, want ik was op dienstenreis voor een drietal dagen. Een media-instelling had toen mijn wagen gevolgd, op 20 meter na, gedurende een viertal dagen. Ik zat niet in mijn wagen. God zij dank, zou u misschien zeggen.

Het boeit mij echter bijzonder te weten dat wij daarover verwittigd zijn. Finaal is er iets wat beveiligd moet blijven: de ziel voor de ene, de privacy voor de andere. Ter zake reken ik op de regering en nog meer op het Parlement.

07.04 Minister **Stefaan De Clerck**: Mijnheer De Croo, de privacy kan alleen maar “geschonden” worden wanneer de betrokkene toestemming geeft.

sur le gouvernement et davantage encore sur le Parlement.

07.04 **Stefaan De Clerck**, ministre: Il ne peut être porté atteinte à la vie privée qu'avec l'accord de l'intéressé.

07.05 **Herman De Croo** (Open Vld): In dat geval geeft men contractueel zijn privacy op. Al de rest is onaanvaardbaar.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

08 **Vraag van de heer Hans Bonte aan de minister van Justitie over "de houding van de regering inzake het Citibankproces" (nr. P1448)**

08 **Question de M. Hans Bonte au ministre de la Justice sur "la position du gouvernement concernant le procès de la Citibank" (n° P1448)**

08.01 **Hans Bonte** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, eergisteren was het zover: in de grote evenementenhal in Molenbeek is het Citibankproces begonnen. Uit de beelden die ik heb gezien, bleek nogal wat ontgoocheling, chaos en onduidelijkheid. Er waren vragen over de taal en de onduidelijke vertaling. Ik heb via mijn mailbox ook gemerkt dat de mensen veel vragen hebben.

Mijn vragen betreffen de houding en de conclusies van de regering.

Ik herinner mij als de dag van gisteren dat, op het moment dat de financiële crisis uitbrak en ook Citibank in opspraak kwam, “geen gedupeerden in de kou laten” de harde oneliner van de eerste minister was.

De voorbije maanden heb ik bij herhaling aan u, maar nog veel meer aan minister Van Quickenborne en ook aan de premier, vragen gesteld over deze aangelegenheid. Er werden ter zake ook engagementen geformuleerd, met name dat de CBFA een onderzoek zou instellen. Welnu, aangezien het proces is begonnen, vroeg ik hoever het staat met dat CBFA-onderzoek, maar ik kreeg als antwoord dat het er niet is.

Het tweede engagement bestond erin de mensen ervan te weerhouden om in de individuele, lange, justitiële ellende te stappen door zich individueel burgerlijke partij te stellen. Uw collega-minister Van Quickenborne heeft bij herhaling aangekondigd dat de regering zou zorgen voor een regeling voor collectieve geschillen, zodat betrokkenen niet individueel naar hun advocaat moeten stappen.

Ik heb de indruk dat het Citibankproces in de huidige tijden van crisis

08.01 **Hans Bonte** (sp.a): Le procès Citibank a commencé dans la confusion et le chaos. Quand la crise financière a éclaté, le premier ministre a pris l'engagement solennel de ne laisser aucun citoyen dupé sur le bord de la route. En dépit de cet engagement, la CBFA n'a mené aucune investigation. En outre, le gouvernement et notamment le ministre Van Quickenborne avaient annoncé à plusieurs reprises qu'ils s'attèleraient à un règlement des conflits collectifs afin de faire en sorte que tout le monde ne doive pas se constituer partie civile individuellement. Or le gouvernement n'a déposé aucun projet allant dans ce sens.

Le gouvernement se portera-t-il garant, comme il l'a fait pour les banques, pour les préjudices subis par les citoyens dupés? Au demeurant, Citibank a déjà conclu deux cents transactions, ce qui signifie qu'elle a déjà signé des reconnaissances de dette. Le gouvernement se constituera-t-il

een ideale zegen is voor advocaten. Het zorgt in elk geval voor veel ellende en voor beslag op de rechtbank. Hoe dan ook, van het bedoelde ontwerp is er geen sprake.

Mijnheer de minister, ik heb twee precieze vragen.

Zal de regering nu doen wat zij ook voor de banken heeft gedaan, met name zich borg stellen voor de geleden schade van de gedupeerden, wetende dat Citibank op dit moment al tweehonderd dadingen en dus schuldbekentenissen heeft gedaan?

Mijn bijkomende vraag gaat ook over een belofte van de regering, met name dat de regering zich zelf burgerlijke partij zou stellen. De regering zou zich burgerlijke partij stellen eens het strafproces van start ging. Ik heb intussen van u en uit uw antwoorden geleerd dat er geen burgerlijke zaak kan worden opgestart, vooraleer het strafproces er is. Het strafproces is er nu. Zal de regering zich, naast de borgstelling, ook burgerlijke partij stellen?

08.02 Minister **Stefaan De Clerck**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Bonte, het is inderdaad de vijfde keer dat wij over het thema in kwestie debatteren. Wij volgen ook de hele procedure. Bij het starten van het proces, dient zich een aantal nieuwe problemen aan.

Er is de problematiek van de taal, met name de keuze van de taal, met alle complicaties van dien.

Er is het educatief aspect. Het is belangrijk dat door het parket initiatieven worden genomen om de burgers toelichting te geven bij de wijze waarop de zaak verder zal verlopen.

Het is echter juist dat het inzake de problematiek van de zogenaamde grote schadedossiers en van de massaschade eens te meer is bewezen dat wij wel degelijk tot een wetgeving moeten komen om dat soort grote dossiers beter te kunnen organiseren.

Dit initiatief ligt bij de regering. We zijn volop bezig en wachten op het advies van de raad voor het Verbruik om met onze finale versie te kunnen komen over hoe zo iets ordentelijk kan worden georganiseerd. Dit moet er dus aankomen in 2010. Gisteren werd dit nog besproken tijdens de behandeling van de beleidsnota. Dit moet kunnen worden geregeld in het Parlement.

Een ander verhaal is natuurlijk of de Belgische Staat zich borg moet stellen. Dit aspect behoort niet tot mijn bevoegdheid en ik zal die vraag dan ook niet beantwoorden. Dit is mij als dusdanig niet bekend.

Moeten wij ons nu ook burgerlijke partij stellen? Ik heb de vorige keer al gezegd dat wij zullen kijken hoe de strafrechtelijke procedure verloopt, hoe het geheel van zaken verder evolueert en op welke manier wij desgevallend daarbij nog een conclusie moeten formuleren. Het is inderdaad niet de gewoonte van de Belgische Staat om zich in dat soort van massaprocedures te moeien. Ik zal het dossier volgen en wij zullen ook nagaan welke vorderingen zullen worden geformuleerd. Momenteel is nog maar alleen de inleiding gebeurd. Wij moeten kijken wat het openbaar ministerie vordert en tot welke beoordeling en eventueel ook veroordeling men op het proces zal komen. Ten gepaste tijde moet dan worden bekeken welke

également partie civile aujourd'hui que le procès pénal a démarré?

08.02 **Stefaan De Clerck**, ministre: Nous suivrons avec attention l'intégralité de ce procès. Lorsqu'il a débuté, de nouvelles difficultés ont surgi, comme le choix de la langue. Le parquet prendra des initiatives pour informer les citoyens concernant les développements ultérieurs de cette affaire.

S'agissant des gros dossiers de dommages et des préjudices massifs, la preuve a été faite une fois de plus qu'il faut légiférer afin d'être à même de mieux organiser le traitement de dossiers d'une telle ampleur.

Le gouvernement attend l'avis du Conseil de la Consommation. En 2010, nous devrions produire un texte définissant un mode orthodoxe d'organisation dans ce type de dossiers.

J'ignore si l'État belge doit se porter garant. Je ne suis pas compétent pour en décider.

Devons-nous nous constituer partie civile? Avant, voyons comment la procédure pénale se déroule. L'État belge n'a pas l'habitude de s'immiscer dans de telles procédures de masse. Nous allons voir quelles réquisitions seront formulées. En temps opportun, nous verrons quelles

conclusies de Belgische Staat kan formuleren.

conclusions l'État belge peut rédiger.

08.03 Hans Bonte (sp.a): Mijnheer de minister, u kondigt opnieuw aan — de vijfde keer op rij denk ik, als ik de verschillende ministers hoor — dat er een collectieve regeling moet komen om te vermijden dat we in de chaos terechtkomen. Ik stel vast dat u in de regering een ontwerp klaar hebt op een moment dat de klanten van Citibank niet meer kunnen worden geholpen.

08.03 Hans Bonte (sp.a): Le ministre annonce de nouveau un règlement collectif. Mais quand le projet de loi y relatif sera prêt, il sera trop tard pour venir en aide aux clients de Citibank.

Wat mij werkelijk verbaast, mijnheer de minister, is dat de regering zich nu zal beraden of ze zich borg en burgerlijke partij zal stellen.

08.04 Minister Stefaan De Clerck: Er is wel een fundamenteel verschil.

08.05 Hans Bonte (sp.a): Dat zijn twee zaken. Men heeft in de banken miljarden overheidsgeld gepompt. Mijn vraag is of de overheid 123 miljoen ter beschikking kan stellen om dit dan via een burgerlijke partijstelling terug te vorderen. Ik herinner u eraan dat uw collega, minister Van Quickenborne, niet zo omfloerst is als u dat bent en wel degelijk heeft aangekondigd dat de regering dit zal doen. Ik wil zijn woorden citeren. In het Parlement heeft hij letterlijk gezegd dat hij, op het moment dat het strafproces begint, met een burgerlijke rechtszaak zal beginnen. "Wij zijn het dossier op een diligente manier aan het voorbereiden". Deze uitslatingen dateren van 21 oktober 2008.

08.05 Hans Bonte (sp.a): Le gouvernement ne peut-il pas mettre à disposition 123 millions et les recouvrer ensuite par le biais d'une constitution de partie civile? Le 21 octobre 2008, le ministre Van Quickenborne avait pourtant annoncé que le gouvernement suivrait cette stratégie.

Tot slot, mijnheer de minister, moet ook het volgende mij van het hart. Het zal u ook zijn opgevallen — het is in elk geval veel mensen opgevallen — dat de bekendste gedupeerde er niet was. De premier van toen en nu, achtte het op dat moment noodzakelijk om aan het Parlement — ik heb het commissieverslag meegebracht — en daarna aan de pers mede te delen, dat hij ook gedupeerd was en dat ze de middelen op zijn rekening hadden overgezet zonder dat hij het wist.

Le citoyen dupé le plus connu, le premier ministre, n'était pas présent au procès. Il devrait peut-être aussi se constituer partie civile pour récupérer ses 20 000 euros. Les gens qui sont dans l'adversité interpréteraient cela comme un témoignage de soutien.

Als u er niet uit bent, mijnheer de minister, of de Belgische Staat zich burgerlijke partij zal stellen, naast die 1 300 die het wel al hebben gedaan, dan dring ik aan dat u de premier ervan zou overtuigen om zich ook burgerlijke partij te stellen, om zijn 20 000 euro te kunnen recupereren. In die zin zou het in elk geval een steun in de rug zijn van degenen die thans in die ellenlange miserie belanden.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Samengevoegde vragen van

- de heer Renaat Landuyt aan de minister van Justitie over "druggebruik in de gevangenissen" (nr. P1449)
- de heer Bert Schoofs aan de minister van Justitie over "druggebruik in de gevangenissen" (nr. P1450)
- mevrouw Sarah Smeyers aan de minister van Justitie over "druggebruik in de gevangenissen" (nr. P1451)
- de heer Raf Terwingen aan de minister van Justitie over "druggebruik in de gevangenissen" (nr. P1452)

09 Questions jointes de

- M. Renaat Landuyt au ministre de la Justice sur "la consommation de drogue dans les prisons" (n° P1449)
- M. Bert Schoofs au ministre de la Justice sur "la consommation de drogue dans les prisons"

(n° P1450)

- **Mme Sarah Smeyers** au ministre de la Justice sur "la consommation de drogue dans les prisons"

(n° P1451)

- **M. Raf Terwingen** au ministre de la Justice sur "la consommation de drogue dans les prisons"

(n° P1452)

09.01 Renaat Landuyt (sp.a): Mijnheer de minister, als ik het goed begrepen heb, heeft uw administratie samen met de vzw Modus Vivendi een bevraging gedaan in de gevangenis om in te schatten hoeveel drugs daar gebruikt worden. Daaruit blijkt: door minstens een derde van de gevangenispopulatie. Van dat derde heeft minstens één derde het geleerd in de gevangenis.

In tijden van discussies over roken in cafés in de vrije wereld, en wetend dat men in de gevangenis nog altijd vrij mag roken, begrijp ik niet dat uw administratie, samen met een vzw die pleit voor propere naalden, in de gevangenis voorstellen doet als het organiseren van drugsvrije ruimten – niet: rookvrije cafés – in de gevangenissen. Als signaal aan de gevangenissen lijkt mij dit echt verkeerd, al heb ik alle begrip voor de problemen. Ik meen dat het niet volstaat dat uw administratie er vlug bij zegt: "Wij zijn tegen drugs, maar ondertussen organiseren wij drugsvrije ruimtes op vrijwillige basis." Dat is het signaal geven dat men – net nu men daarmee in Nederland stopt – een gedoogbeleid wil invoeren in onze gevangenissen.

Ik meen dat dit niet kan. Vandaar mijn vraag. Er is een meting gedaan. U weet nu wat de situatie is. Wat gaat u doen om het druggebruik in de gevangenis effectief tegen te gaan? Heel specifiek geef ik een kleine tip. Kunnen wij er niet voor zorgen dat men in plaats van drugsvrije ruimten werkt met een soort Bob-campagne, of met mobiele campagnes met een wetsdokter, om te kijken waar de drugs zitten, bij iedereen die de gevangenis binnenkomt?

09.02 Bert Schoofs (VB): Mijnheer de minister, het probleem is al geschetst door collega Landuyt. De cijfers ook. Ook het voorstel van drugsvrije afdelingen is vermeld.

Dat is uiteraard de wereld op zijn kop, mijnheer de minister. Als er één instelling in de samenleving is die drugsvrij zou moeten zijn, is het wel de gevangenis. Daar zitten trouwens de drugsdealers opgesloten!

Mijn vragen zijn dan ook zeer concreet. Wat zult u ondernemen? Zult u drughonden inzetten? Dat is in het verleden al geopperd. Zult u de regeling inzake fouilleringen wat versoepelen, zodat personen beter gefouilleerd kunnen worden, en meer gecontroleerd kunnen worden, en zodat ook goederen meer gecontroleerd kunnen worden?

Zult u de cipiers steunen in hun vraag om meer bevoegdheden te krijgen en minder knecht van de gevangenen te zijn? Want daar heeft veel van het probleem mee te maken.

Ten slotte, zult u die directies tot de orde roepen die blijkbaar een gedoogbeleid installeren? Ik verwijs naar de gevangenis van Hasselt, onze meest moderne inrichting op dit moment, of toch een van de meest moderne. Die is het laatst bijgebouwd. Daar heerst blijkbaar een gedoogbeleid. Dat zeggen vakbondsafgevaardigden van de cipiers zelf. Dit jaar is daar een drugsdode gevallen als gevolg van een drugscocktail. In oktober is er nog een gedetineerde

09.01 Renaat Landuyt (sp.a): Il ressort d'une enquête organisée par l'administration et l'ASBL Modus Vivendi qu'au moins un tiers de la population carcérale consomme des drogues. Au moins un tiers des consommateurs ont par ailleurs commencé à consommer des drogues en prison. Je ne comprends pas que l'on puisse à présent propager l'organisation d'espaces sans drogues dans les prisons. Il est inacceptable que dans les faits, une politique de tolérance y soit menée.

Quelles mesures le ministre envisage-t-il pour contrer la consommation de drogues dans les prisons? Ne serait-il pas possible d'organiser des campagnes de détection mobiles sous la direction d'un médecin légiste?

09.02 Bert Schoofs (VB): C'est le monde à l'envers. Si un seul établissement se doit d'être sans drogues, c'est bien la prison.

Le ministre aura-t-il recours à des chiens anti-drogue? Les règles relatives à la fouille seront-elles assouplies? Le ministre accèdera-t-il à la demande des gardiens d'élargir leurs compétences? Le ministre entend-il appeler à l'ordre les directions de prison ayant installé une politique de tolérance? Cette année, un détenu est décédé à Hasselt après avoir consommé un cocktail de drogues. Une autre personne a dû être réanimée après avoir consommé de la méthadone liquide.

gereanimeerd moeten worden als gevolg van het nemen van vloeibare methadon.

Blijkbaar – dat zeggen de vakbondsafgevaardigden van de cipers zelf – treedt de directie daar niet tegen op. Mijn laatste vraag is dus: treedt u tegen die directies op?

09.03 Sarah Smeyers (N-VA): Mijnheer de voorzitter, het is de laatste keer vandaag dat ik een vraag stel.

Mijnheer de minister, ik heb een zeer korte vraag voor u.

Uit het tweejaarlijks rapport van de vzw Modus Vivendi en de FOD Justitie is gebleken dat een op drie gevangenen drugs zou gebruiken. Volgens mij is dat geen recent fenomeen. Het drugsgebruik in de gevangenissen is al jarenlang een groot probleem.

Ik vraag mij dus af wat u concreet zult ondernemen ten aanzien van cipers en ten aanzien van bezoekers aan de gevangenissen, niet alleen de bezoekers aan de gevangenen maar ook de leveranciers van goederen binnen de gevangenis.

09.04 Raf Terwingen (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dacht dat het vanzelfsprekend was dat een gevangenis drugsvrij zou zijn. Dat is duidelijk niet het geval. Met de regelmaat van de klok wordt daarop gewezen, ook nu weer, met de studie waaraan ook mijn collega's hebben gerefereerd. De cijfers zijn al aangehaald, dus die zal ik niet herhalen.

In de cijfers stel ik ook nog vast dat er een stijging is, van 29 % naar 35 tot 36 %. Dat is 7 % erbij, op drie jaar tijd, blijkbaar.

Mijnheer de minister, mijn vraag is concreet: wat zult u daaraan doen?

09.05 Minister Stefaan De Clerck: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik denk dat het heel belangrijk is, door te meten, dat wij precies weten welke de evoluties zijn. De monitoring gebeurt tweejaarlijks. De nu uitgebrachte monitoring dateert van 2008. De bekendgemaakte cijfers beangstigen ons inderdaad omwille van de toename van het gebruik van drugs in de gevangenissen.

Globaal denk ik dat wij allemaal wel beseffen dat de problemen die zich maatschappelijk voordoen, niet aan de muren van de gevangenis ophouden. De drugs komen op een of andere manier ook de gevangenis binnen, ongeacht het permanent toezicht op de bezoekers en op de gedetineerden die bezoek hebben gekregen. Er zijn creatieve methodes, er zijn voortdurend middelen waardoor de drugs toch binnensluipen in de gevangenis.

Nu wordt er mij gevraagd wat ik daaraan zal doen. Welnu, in januari 2009 – de uitgebrachte cijfers dateren van 2008 – heeft het college van procureurs-generaal een rondzendbrief verstuurd naar de parketten. Heel uitdrukkelijk, ook op vraag van mijn voorganger Jo Vandeuren, is gezegd dat dit streng aangepakt moet worden. Er is geen gedoogbeleid in de gevangenissen. We moeten het aanpakken.

Er is dus een rondzendbrief gestuurd van het college naar al de parketten om te interveniëren, om met de politiediensten te doen wat

09.03 Sarah Smeyers (N-VA): Il ressort du rapport bisannuel de l'ASBL Modus Vivendi et du SPF Justice qu'un détenu sur trois consommerait de la drogue. Ce grave problème se pose selon moi depuis des années. Quelles mesures concrètes le ministre a-t-il l'intention de prendre vis-à-vis des gardiens, des visiteurs et des fournisseurs de marchandises dans les prisons?

09.04 Raf Terwingen (CD&V): Je pensais que l'absence de drogues en prison était une évidence mais ce n'est manifestement pas le cas. Les chiffres révèlent même un phénomène en augmentation de 7 % sur trois ans. Quelles initiatives le ministre a-t-il l'intention de prendre dans ce cadre?

09.05 Stefaan De Clerck, ministre: Les données les plus récentes datent de 2008 et elles révèlent en effet une augmentation préoccupante de la consommation de drogues dans les prisons. Les problèmes que connaît notre société se rencontrent également en prison et les détenus font preuve de beaucoup de créativité pour se procurer de la drogue, en déjouant les contrôles.

Une circulaire envoyée aux parquets en janvier 2009 les invite expressément à faire preuve de fermeté face à ce problème, en usant de tous les moyens légaux disponibles. Il n'est donc certainement pas question d'une politique de tolérance. En février 2009, j'ai également envoyé une circulaire contenant des instructions à tous les directeurs des établissements

moet. Als er een aangifte is of als er zich een probleem voordoet, grijpt de politie wel degelijk in en worden er procedures opgestart. Dat is een eerste punt.

Er is ook een rondzendbrief van mezelf, verzonden in februari van dit jaar, naar alle gevangenisdirecties, om te zeggen hoe dat nu opgevolgd moet worden.

Ik ben dus heel benieuwd te weten hoe de maatregelen van januari en februari 2009 al dan niet hun effect zullen hebben in de toekomst. Ik hoop het in elk geval.

Dat betekent dat er allerlei soorten initiatieven worden genomen. Straks is het mogelijk om speekseltests af te nemen. Het is mogelijk om met honden op bepaalde ogenblikken controles uit te voeren, en dat gebeurt ook. De klassieke politietechnieken zijn ook mogelijk in de gevangenis.

Ondertussen nemen wij ook heel wat vormingsinitiatieven voor het gehele personeel.

We hebben een aantal drugsvrije afdelingen gecreëerd, zoals in Ruiselede, Verviers en Brugge, waarbij wij aan de mensen die echt van drugsgebruik af willen stappen, een bijzondere mogelijkheid bieden.

Het is een beetje paradoxaal dat wij weer drugsvrije afdelingen moeten maken, maar dat is nu eenmaal een realiteit, waarmee men moet leren omgaan.

Met de richtlijnen, de rondzendbrieven, de tussenkomsten van het parket, de politie en de directies, met de vorming en alle andere initiatieven, ben ik ervan overtuigd dat in de toekomst de cijfers beter zullen moeten zijn. Ik zal de strijd in elk geval voortzetten. Er is geen gedoogbeleid in de gevangenis.

09.06 **Renaat Landuyt** (sp.a): Mijnheer de minister, ik denk dat u twee denkfouten maakt.

Enerzijds legt u zich neer bij wat de welmenende sociale sector zegt: fenomenen trekken zich door tot in de gevangenis. Ik wil u erop wijzen dat het fenomeen van misdrijven stopt aan de gevangenis, want de gevangenis dient om die fenomenen in de maatschappij tegen te werken. Nu zeggen dat diefstal, moord en drugsgebruik, het feit waarvoor men in de gevangenis zit, zich in de gevangenis voortzet, is een onjuiste redenering.

Een tweede denkfout is de volgende. U zegt dat er geen gedoogbeleid is. Het verantwoorden, het aanvaarden als minister dat uw administratie met de vzw's aan een drugsvrije ruimte werkt, is u erbij neerleggen dat de rest van de ruimte niet drugsvrij is.

Dat zijn twee fundamentele denkfouten. Volgens mij moet u het fenomeen stoppen aan de poort. Hoe stopt men het aan de poort? Wij zorgen ervoor dat men niet met wapens in de gevangenis binnengaat. Wij doen ons best daarvoor. Ik vind dat wij ook ons best moeten doen om ervoor te zorgen dat er geen drugs binnenkomt.

pénitentiaires. Toute une série d'initiatives seront prises: tests de salive, recours à des chiens anti-drogue, formations spécifiques pour le personnel. Nous avons également créé un certain nombre de sections sans drogues.

Je suis convaincu que les chiffres évolueront favorablement en prenant de telles initiatives. Je continuerai en tout cas la lutte.

09.06 **Renaat Landuyt** (sp.a): Le ministre commet deux erreurs de réflexion. Un mur de prison doit éviter que des meurtres et des vols continuent à être commis à l'intérieur de la prison et que l'on continue donc également à y consommer de la drogue. Et lorsqu'il affirme qu'il n'est nullement question d'une politique de tolérance, l'instauration d'un espace sans drogue dans les prisons prouve le contraire. L'instauration d'un tel espace implique en effet que l'on consomme apparemment de la drogue dans le reste de la prison et que le ministre accepte cette situation. Il pourrait toutefois être mis fin à ce phénomène en chargeant un médecin légiste d'effectuer régulièrement des

Er is een middel. Doe controles met een wetsdokter en kijk in alle hoeken en kanten van het lichaam. Wij weten waar men het steekt. Laten wij dat geregeld controleren. Dan weten zij dat ze het niet meer hoeven te proberen. Men weet dat het van onder zit, maar men durft niet te kijken.

09.07 Bert Schoofs (VB): Mijnheer de minister, natuurlijk is er een verschil tussen drugs die occasioneel de gevangenis binnengeraakt, maar dit is een echte plaag. U zegt dat er geen gedoogbeleid is.

De vakbondsafgevaardigde van de gevangenis van Hasselt, waarover ik het daarnet had, zegt dat men op een gegeven moment in Hasselt geweigerd heeft om een drugshond binnen te laten.

Mijnheer de minister, wij hebben gisteren uw beleidsverklaring besproken. U hebt heel wat langetermijnprojecten op het getouw gezet. Dit is nu eens een project waarmee u op korte termijn krachtadig kunt optreden en scoren: dat is met een drugshond een gevangenis binnengaan.

Dat is uiteraard weer de beloftecultuur van CD&V. U doet niet wat u zegt en u zegt niet wat u doet. Ik zal zeggen wat u moet doen en ik zal ook doen wat u moet doen.

Ik zal volgende week van mijn parlementair recht gebruikmaken en naar de gevangenis van Hasselt gaan. Ik zal me laten vergezellen door een hond die geschikt is om drugs op te sporen. Het zal niet dat beest zijn dat zijn staart intrekt, maar ik hoop dat de directie van de gevangenis eindelijk haar staart zal intrekken.

09.08 Sarah Smeyers (N-VA): Mijnheer de minister, ik kan u zeggen dat ik van dat parlementair recht al meermaals gebruik heb gemaakt. Ik ben de jongste maanden regelmatig in gevangenissen geweest. Overmatig druggebruik in gevangenissen doet zich al jaren voor. Soms is het zelfs zo erg dat men de drugs gewoon ruikt wanneer men door de gevangenis loopt. Het is dus een bekend fenomeen en blijktbaar is het ook een structureel probleem.

Ik denk dat de oplossing in kleine dingen zit, zoals het verbreden van de tafel tussen de bezoeker en de gevangene of het opdrijven van controles. Fouilleren mag niet altijd, maar ik denk dat het toch niet zo moeilijk kan zijn om het probleem te verhelpen. U was erbij toen we met de commissie voor de Justitie op bezoek zijn geweest in de gevangenis van Den Haag. Het is duidelijk dat men het probleem daar al jaren onderkent en dat men het al jaren stevig aanpakt, waardoor het druggebruik er fors is gedaald.

09.09 Raf Terwingen (CD&V): Mijnheer de minister, ik denk dat er inderdaad een aantal dingen moet gebeuren, in de eerste plaats preventief, door het voorkomen van druggebruik in de gevangenissen. Ik denk dat daarvoor de drugshonden, waarnaar u zelf hebt verwezen, een goed middel zouden zijn. Ik heb daarover een jaar geleden al vragen gesteld.

Ten tweede moet er ook een repressief verhaal zijn. In dat kader kan

contrôles minutieux, ce qui aura un effet dissuasif.

09.07 Bert Schoofs (VB): Il s'agit d'un véritable fléau. Dans la prison de Hasselt, on aurait même refusé à un moment donné de laisser entrer un chien anti-drogue. Ce projet permettrait pourtant au ministre d'agir rapidement et énergiquement et de marquer des points. Mais étant donné que la culture de la promesse du CD&V m'inspire peu confiance, j'userai moi-même de mon droit parlementaire la semaine prochaine et je me rendrai à la prison de Hasselt, accompagné d'un chien anti-drogue.

09.08 Sarah Smeyers (N-VA): J'ai déjà exercé à plusieurs reprises mon droit en tant que parlementaire de visiter des prisons et je me suis ainsi rendu compte du fait que le problème est de nature structurelle. D'après moi, de petites adaptations peuvent résoudre les problèmes, comme l'installation de tables plus larges entre les visiteurs et les détenus et une fréquence de contrôle plus élevée.

Notre visite à la prison de La Haye a en tout cas montré qu'une approche ferme entraîne une diminution considérable de la consommation de drogues.

09.09 Raf Terwingen (CD&V): Il faut en effet prendre d'urgence des mesures: tant à titre préventif, par exemple en ayant recours à des chiens renifleurs pour prévenir la consommation de drogues, qu'à titre répressif, par exemple en effectuant des tests de salive pour

eventueel de speekseltest, die ondertussen een wettelijke basis heeft gekregen, helpen om drugs op een gemakkelijke en goedkope manier te vinden bij gedetineerden die drugs gebruiken. Wat dat betreft, kan er een repressieve en tuchtrechtelijke aanpak zijn.

Ik ben het voor een keer eens met de oppositie, met de N-VA, die verwijst naar ons bezoek in Nederland. We hebben gekeken hoe men daar de zaken oplost. Net in Nederland werkt men ook met drugsvrije afdelingen. Op die manier probeert men mensen die daadwerkelijk drugsproblemen hebben als ze in de gevangenis terechtkomen en die daaraan willen werken, op een positieve manier te benaderen en bepaalde regimes toe te kennen die voor hen een verbetering kunnen inhouden. Daarom geloof ik wel in de drugsvrije afdelingen in België.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 **Samengevoegde vragen van**

- de heer Bruno Tuybens aan de minister van Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven over "de privatisering van Belgacom" (nr. P1456)
- mevrouw Karine Lalieux aan de minister van Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven over "de privatisering van Belgacom" (nr. P1457)
- de heer Christian Brotcorne aan de minister van Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven over "de privatisering van Belgacom" (nr. P1458)
- de heer Georges Gilkinet aan de minister van Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven over "de privatisering van Belgacom" (nr. P1461)

10 **Questions jointes de**

- M. Bruno Tuybens à la ministre de la Fonction publique et des Entreprises publiques sur "la privatisation de Belgacom" (n° P1456)
- Mme Karine Lalieux à la ministre de la Fonction publique et des Entreprises publiques sur "la privatisation de Belgacom" (n° P1457)
- M. Christian Brotcorne à la ministre de la Fonction publique et des Entreprises publiques sur "la privatisation de Belgacom" (n° P1458)
- M. Georges Gilkinet à la ministre de la Fonction publique et des Entreprises publiques sur "la privatisation de Belgacom" (n° P1461)

10.01 **Georges Gilkinet** (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, j'avais adressé une question sur le même sujet au premier ministre, qui m'a dit de la poser à Mme Vervotte. Je souhaiterais dès lors être associé au débat.

10.01 **Georges Gilkinet** (Ecolo-Groen!): Ik had een vraag over hetzelfde onderwerp gesteld aan de eerste minister, die me naar mevrouw Vervotte heeft verwezen. Ik zou dan ook graag aan het debat deelnemen.

Le **président**: Avez-vous introduit une question en séance plénière?

De **voorzitter**: Hebt u een vraag ingediend in de plenaire vergadering?

10.02 **Georges Gilkinet** (Ecolo-Groen!): J'ai introduit une question en commission à l'attention du premier ministre. Il a refusé de me répondre et m'a dit de m'adresser à Mme Vervotte.

10.02 **Georges Gilkinet** (Ecolo-Groen!): Neen, in de commissie. Maar de premier heeft me naar mevrouw Vervotte verwezen.

Le **président**: À mon avis, cette question a déjà été traitée car les questions qui sont déposées en commission "montent" en séance plénière dès lors qu'une question similaire y a été introduite.

De **voorzitter**: Volgens mij werd die vraag reeds behandeld, aangezien vragen die in de commissies werden ingediend, naar het plenum "opklimmen" als

er daar een soortgelijke vraag wordt gesteld.

10.03 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, je n'ai pas pu interroger le premier ministre sur cette question aujourd'hui.

Le **président**: M. Tuybens avait déposé sa question en commission. Je vais vérifier mais je propose que M. Tuybens commence à poser sa question.

10.04 Bruno Tuybens (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het lot bepaalt dat ik u de eerste vraag mag stellen nu u opnieuw minister bent. Welcome back. Ik moet u al een vraag stellen over een van uw collega's.

Minister van Quickenborne zei woensdagavond blijkbaar doodleuk tijdens een debat dat Belgacom tegen ten laatste 2015 een volledig private onderneming zal zijn. Ik heb daar vragen bij. Ten eerste bent u de voogdijminister van Belgacom. Ik ken de zaak vrij goed, want ik was uw voorganger. Ik vind deze uitspraak zeer vreemd en het is dus logisch dat ik u de volgende vragen stel.

Ten eerste, is dit het standpunt van de regering? Ik ken uw antwoord. U zult zeggen dat dit nooit door de regering werd beslist.

Ten tweede, werd dit besproken in de raad van bestuur van Belgacom? Ik ken uw antwoord. U zult zeggen dat dit nooit werd beslist in de raad van bestuur van Belgacom.

Ten derde, werd hierover overlegd met de stakeholders, met de werknemersorganisaties? Daarop zult u antwoorden dat hierover geen overleg werd gepleegd met de werknemersorganisaties.

De **voorzitter**: Dit is een zeer praktische manier van vragen stellen.

10.05 Bruno Tuybens (sp.a): Gisteren en vandaag had ik telefonisch contact met de vertegenwoordiger van de belangrijkste vakbond, en hij zei dat hij enkele honderden telefonische oproepen kreeg van ongeruste personeelsleden.

Bovendien betaalt Belgacom op dit ogenblik hoge dividenden aan de Staat, wat op zich zeer goed is voor de begroting. Ik heb ook begrepen dat de CBFA een onderzoek gaat voeren met betrekking tot de uitspraken van de heer Van Quickenborne.

Ik meen dat wij het straks met elkaar eens zullen zijn over het feit dat deze uitspraken onverstandig, onnauwkeurig, en eigenlijk ontoelaatbaar zijn.

Ik vraag mij vooral af wat de regering zal doen om ervoor te zorgen dat leden van de regering het verschil zouden maken tussen hun persoonlijke visie op een aantal zaken en het feit dat zij lid zijn van een federale regering?

De **voorzitter**: U hebt drie vragen gesteld, drie antwoorden gegeven en een statement gemaakt.

10.03 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Ik heb de eerste minister vandaag niet kunnen ondervragen.

De **voorzitter**: De heer Tuybens had zijn vraag ook in de commissie ingediend.

10.04 Bruno Tuybens (sp.a): Mercredi soir, M. Van Quickenborne a déclaré comme si de rien n'était lors d'un débat que Belgacom serait une entreprise privée en 2015 au plus tard. Mme Vervotte est néanmoins ministre de tutelle de Belgacom.

Est-ce la position du gouvernement? Le ministre démentira évidemment cette déclaration. En a-t-on discuté en conseil d'administration de Belgacom? Une fois encore, le ministre répondra tout de go par la négative. Une concertation a-t-elle été organisée avec toutes les parties intéressées? Cette fois aussi je connais déjà la réponse du ministre.

Le **président**: Il s'agit d'une manière très pratique de poser les questions.

10.05 Bruno Tuybens (sp.a): À la suite de la déclaration de M. Van Quickenborne, des centaines de membres du personnel inquiets ont déjà téléphoné au syndicat principal. Ces déclarations sont incontestablement stupides, imprécises et intolérables en fait. Quelles mesures le gouvernement fédéral prendra-t-il pour que ses membres fassent la différence entre leur position personnelle et leur position en tant que membre de ce gouvernement fédéral?

10.06 Karine Lalieux (PS): Monsieur le président, je déplore l'absence de M. Van Quickenborne pour nous répondre lui-même eu égard à ce que l'on peut appeler ses prophéties. Ce n'est pas la première fois qu'il nous dit que Belgacom sera privatisée. Ce n'est d'ailleurs pas la première fois non plus qu'il déclare que toutes les entreprises publiques seront privatisées en Belgique! M. Van Quickenborne a également l'habitude de parler de tout ce qui ne le concerne pas; ainsi nous parle-t-il notamment de l'énergie, alors qu'il n'est nullement compétent en la matière!

Dans son programme, la défunte orange bleue évoquait une vague de privatisations que l'on ne retrouve pas dans l'actuelle déclaration gouvernementale. Je m'étonne, vu les difficultés économiques actuelles, de la tenue de discours aussi aveuglement idéologiques: privatiser pour privatiser, privatiser par principe! Et pourtant, j'entends de nombreuses personnes se plaindre de la disparition des entreprises belges. Or, Belgacom est une entreprise belge. C'est une entreprise compétitive, saine, qui rapporte à l'État. Mais ne voilà-t-il pas que le ministre de l'Économie lui-même veut la privatiser! Je ne comprends pas! Je lui poserai d'ailleurs la question!

Madame la ministre, je connais votre réponse et celle du gouvernement...

(...): (...)

10.07 Karine Lalieux (PS): J'espérais avoir M. Van Quickenborne devant moi mais il est absent pour je ne sais quelle raison!

Il ne parle qu'aux quotidiens! Il parle plus aux journaux qu'aux parlementaires! Vous avez raison! Étant donné son absence, je l'interrogerai la semaine prochaine.

Le **président**: Madame Lalieux, veuillez poser votre question!

10.08 Karine Lalieux (PS): Madame la ministre, je pense que votre réponse sera plus réfléchie, plus mûrie, plus objective et plus mesurée que celle de M. Van Quickenborne dans la presse de ce jour.

Je voudrais vous entendre sur le problème de la CBFA. M. Van Quickenborne, ministre de l'Économie, fait des déclarations sur une entreprise cotée en bourse, ce qui peut entraîner des résultats très négatifs. C'est la raison pour laquelle la CBFA examine aujourd'hui ses déclarations. Par conséquent, j'aimerais connaître votre avis en la matière.

De **voorzitter**: Collega's, mag ik u verzoeken uw vragen aan de heer Van Quickenborne niet via tussenpersonen te stellen? Als u hem wilt ondervragen, dan zal hij hier komen antwoorden. Gelieve ook niet te veel uit te weiden in allerlei beschouwingen, maar concrete vragen te stellen aan de minister van Ambtenarenzaken.

10.09 Christian Brotcorne (cdH): Monsieur le président, ma question est adressée à Mme la ministre Vervotte. J'espère que, contrairement à mon collègue Tuybens, elle me répondra positivement.

10.06 Karine Lalieux (PS): Ik betreur de afwezigheid van de heer Van Quickenborne. Het is niet de eerste keer dat hij beweert dat Belgacom zal worden geprivatiseerd, net zoals alle andere Belgische overheidsbedrijven trouwens! Hij heeft ook de gewoonte om verklaringen af te leggen over van alles dat hem niet aanbelangt en niet onder zijn bevoegdheid valt!

Gelet op de economische crisis vind ik zulke ideologische redeneringen verwonderlijk, alsof de privatisering een louter principiële kwestie zou zijn! Belgacom is een gezonde, competitieve Belgische onderneming die de overheid geld opbrengt. En nu wil de minister voor Ondernemen dat bedrijf privatiseren! Dat is onbegrijpelijk!

10.08 Karine Lalieux (PS): Mevrouw de minister, ik zou graag uw mening horen over het probleem betreffende de CBFA. De heer Van Quickenborne heeft verklaringen afgelegd over een beursgenoteerde onderneming, wat negatieve gevolgen kan hebben. De CBFA buigt zich momenteel over die uitspraken. Wat is uw standpunt daarover?

Le **président**: Si vous souhaitez interroger M. Van Quickenborne, il faut vous adresser directement à lui et non à un intermédiaire.

10.09 Christian Brotcorne (cdH): Deze minister mag dan al rad van tong zijn, als het op ondernemen aankomt, brengt hij

Madame la ministre, je pense que vous allez dire que ce sont des propos à l'emporte-pièce. Nous avons l'habitude avec ce ministre; nous avons déjà pu constater à d'autres occasions que s'il a la parole facile, son action est plus compliquée! Il doit peut-être meubler ses temps libres! Il n'empêche que de tels propos peuvent avoir des conséquences auxquelles on ne pense pas nécessairement quand on les prononce. Je ne pense pas aux travailleurs ni à l'accord de gouvernement qui ne traite pas de ce sujet mais bien à la situation en bourse de l'entreprise. La CBFA a décidé de mener une enquête sur les propos tenus par le ministre car de tels propos peuvent influencer le cours boursier. Ce n'est évidemment pas le rôle d'un ministre.

L'entreprise doit faire l'objet de toutes nos attentions puisque nous en sommes toujours les actionnaires majoritaires. Pouvez-vous confirmer qu'il n'entre pas dans l'intention du gouvernement de se séparer de ce fleuron comme, malheureusement, l'économie belge a déjà su se séparer d'autres fleurons?

Le **président**: J'ai vérifié la demande de M. Gilkinet. Il a raison: une question a été posée au premier ministre qui l'a renvoyée à Mme Vervotte.

De eerste minister verwijst naar mevrouw Vervotte. Ik wist niet dat mevrouw Vervotte zo vaak de naam Van Quickenborne zou oproepen.

10.10 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, madame la ministre, j'aimais beaucoup débattre avec M. Vanackere, mais je suis tout aussi heureux de vous retrouver.

C'est volontairement que j'avais tout d'abord adressé ma question au premier ministre car elle concerne tout le gouvernement. Elle relève cependant bien plus de votre compétence que de celle du ministre de l'Économie. Mais à partir du moment où un membre du gouvernement se permet de faire ce genre de prophétie, je trouve qu'il s'agit d'un fait grave. Et au regard de toutes les conséquences que cette affaire aurait, il n'est pas étonnant que la CBFA se soit emparée du dossier. J'attends donc du premier ministre qu'il fasse régner l'ordre et la discipline au sein de ce gouvernement et j'entends bien le lui faire savoir.

Cela dit, je voudrais vous entendre. En effet, vous avez dit que cela n'était pas à l'ordre du jour, mais vous n'avez pas dit non plus que Belgacom ne serait jamais totalement privatisée. Quelles sont les perspectives en la matière? Il est bien entendu primordial pour nous, vu l'importance de cette entreprise en termes d'emplois, mais aussi d'un point de vue stratégique, que cette société reste une entreprise publique ancrée en Belgique.

10.11 Minister Inge Vervotte: Ik zou heel kort kunnen antwoorden, maar ik zal toch maar even ingaan op de verschillende elementen.

In de commissie hebben we de discussie al veelvuldig gevoerd. Ook ik vind het belangrijk om te blijven wijzen op het volgende. Belgacom

er veel minder van terecht. Hij is zijn boekje te buiten gegaan met zijn uitspraken die de beurskoers kunnen beïnvloeden. De CBFA heeft beslist een onderzoek in te stellen naar die uitlatingen.

Kan u bevestigen dat de regering niet van plan is afstand te doen van dat paradepaardje van onze economie?

De **voorzitter**: Ik heb het verzoek van de heer Gilkinet laten checken. Hij heeft gelijk: er werd een vraag gesteld aan de eerste minister, die die vraag heeft doorverwezen naar minister Vervotte.

Je ne pensais pas que le nom de M. Van Quickenborne serait prononcé aussi souvent.

10.10 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Wanneer een lid van de regering zich aan dat soort profetieën waagt, mag het geen verwondering wekken dat de CBFA dit dossier naar zich toetrekt. Het gaat om een zwaarwichtig feit en ik verwacht van de eerste minister dat hij orde en tucht doet heersen in deze regering.

Wat is de verwachte evolutie met betrekking tot de privatisering van Belgacom?

10.11 Inge Vervotte, ministre: Toute nouvelle information concernant Belgacom – comme pour l'ensemble des entreprises cotées en bourse – doit être commu-

is inderdaad een beursgenoteerd bedrijf. Zoals elk ander beursgenoteerd bedrijf moeten we waken over de gelijke behandeling van alle aandeelhouders, zeker op het vlak van de informatie- en informatieverstrekking. Het verstrekken van belangrijke nieuwe informatie moet buiten de beurstijd gebeuren. Zo hebben de kleine of de potentiële aandeelhouders de kans om op basis van dezelfde informatie als de grote aandeelhouders hun beslissingen tot aankoop of verkoop van aandelen te nemen. Daarover moeten wij waken. Er wordt soms nog te lichtzinnig over heen gegaan.

Om dezelfde reden lijkt het mij aangewezen dat grote aandeelhouders, en zeker een meerderheidsaandeelhouder, voorzichtigheid aan de dag legt bij de communicatie betreffende intenties, zeker en vast wanneer het gaat om intenties al dan niet met betrekking tot participatie. Daarom voel ik mij verplicht om heel voorzichtig te zijn in mijn uitspraken.

Les choix futurs concernant la participation de l'État dans Belgacom doivent servir les intérêts de l'entreprise, de ses clients, ainsi que des travailleurs et des actionnaires.

De beschikbaarheid en betaalbaarheid van kwalitatief hoogstaande telecommunicatiediensten, zowel voor burgers als voor bedrijven, maar ook de werkgelegenheid, staan voor mij voorop in het dossier. Daarnaast is een moderne telecommunicatie-infrastructuur voor mij een belangrijke troef voor het concurrentievermogen van ons land en van onze economie en ook voor de ontwikkeling van een kenniseconomie. Daarom moet volgens mij de overheid zorgen voor een transparant, stabiel en evenwichtig regelgevend kader en moet ze zich daarbij ook gedragen als een verantwoordelijke aandeelhouder.

La participation de l'État dans Belgacom a aujourd'hui un effet positif sur le budget de l'État. Le maintien du centre de décision de Belgacom en Belgique peut entraîner des effets positifs sur l'emploi et créer une valeur ajoutée dans un secteur innovant.

Ik bevestig dus opnieuw dat het hoofdaandeelhouderschap met het behoud van de beslissingszetel in België, mijns inziens, belangrijk is.

Jusqu'à présent, aucune discussion n'a été menée ni même programmée concernant une modification éventuelle de la participation de l'État dans Belgacom, La Poste ou le groupe SNCB.

niquée en dehors des heures de la bourse, pour que tous les actionnaires puissent prendre leurs décisions sur la base des mêmes éléments. Un actionnaire majoritaire comme l'État aussi doit donc être très prudent en annonçant ses intentions. Je me sens dès lors obligée d'être très circonspecte dans mes déclarations.

De toekomstige keuzes met betrekking tot de overheids-participatie in Belgacom moeten het bedrijf, de klanten, de werknemers en de aandeelhouders ten goede komen.

L'accès à des services de télécommunications de haute qualité et financièrement abordables pour les citoyens et pour les entreprises, ainsi que l'emploi, sont pour moi les aspects prioritaires dans ce dossier. Par ailleurs, des infrastructures modernes en matière de télécommunications sont un atout majeur pour notre compétitivité et pour le développement d'une économie de la connaissance. Il appartient dès lors au gouvernement de se comporter en actionnaire responsable.

De overheidsparticipatie in Belgacom heeft vandaag een positief effect op de rijksbegroting. Het behoud van het beslissings-centrum van Belgacom in België kan een gunstige weerslag hebben op de werkgelegenheid en een meerwaarde in een innoverende sector creëren.

L'actionnariat principal, avec le maintien du siège décisionnel en Belgique, est donc important.

Tot dusver werd er geen enkele bespreking gevoerd, en evenmin gepland, over een eventuele

wijziging met betrekking tot de overheidsparticipatie in Belgacom, De Post of de NMBS-groep.

De uitspraken van mijn collega, Vincent Van Quickenborne, vertolken zijn persoonlijke mening, wat nog altijd is toegelaten, zeker indien het over 2015 gaat. Hij is op dat vlak niet aan enigerlei zaken gebonden.

Ik heb geen informatie over een onderzoek of niet van de CBFA in het dossier in kwestie. Ik kan de informatie ook niet opvragen. De bevoegde collega ter zake is collega Didier Reynders. Op dit moment blijkt er echter geen informatie over de kwestie ter beschikking te zijn.

Les déclarations de M. Van Quickenborne sont le reflet de son opinion personnelle. Il a le droit d'avoir son propre avis, d'autant plus que la question concerne l'année 2015 et qu'il n'a donc pas fait de déclarations par lesquelles il serait lié.

Aucune information n'est disponible pour l'heure à propos de l'enquête de la CBFA, une compétence de M. Reynders.

10.12 Bruno Tuybens (sp.a): Mevrouw de minister, uw antwoord is een overduidelijke, serieuze terechtwijzing van uw collega, de heer Van Quickenborne. Ik ben het op dat punt ook volledig met u eens. Het is dus een heel terechte terechtwijzing die u maakt.

De heer van Quickenborne was al heel afwezig op het ogenblik van het toppunt van de economische crisis. Hij speelde als minister van Economische Zaken toen al verstoppertje.

Aan mevrouw Lalieux zou ik willen opmerken dat de heer Van Quickenborne, behalve minister van Economie, ook minister van Vereenvoudiging is. Het zou de zaken voor de regering sterk vereenvoudigen, mocht de heer Van Quickenborne zijn mond houden over domeinen die niet de zijne zijn. Misschien is het na een onderzoek door de CBFA zelfs beter dat hij de regering gewoon verlaat.

10.12 Bruno Tuybens (sp.a): Dans sa réponse, la ministre admoneste à juste titre M. Van Quickenborne. Celui-ci, en tant que ministre de l'Économie, n'avait d'ailleurs guère fait parler de lui au plus fort de la crise. Étant donné qu'il est également ministre de la Simplification, il pourrait singulièrement simplifier le travail du gouvernement en se taisant sur les sujets qui ne relèvent pas de sa compétence. Et après une enquête de la CBFA il pourrait peut-être tout aussi bien disparaître du gouvernement.

10.13 Karine Lalieux (PS): Je remercie la ministre pour sa réponse, courte mais complète. Je crois que les membres socialistes du gouvernement partagent son point de vue. Vous avez parlé de prudence et en effet il faut enseigner la prudence à un certain ministre qui parle plus qu'il n'agit. Je veux bien le répéter devant lui en commission, pas de problème. Encore une fois, il s'agit d'une entreprise belge, de nouvelles technologies. C'est de la valeur ajoutée, de la recherche et du développement. Y garder un actionnaire majoritaire est primordial pour un petit pays comme la Belgique. En outre, l'entreprise fonctionne, elle est compétitive aujourd'hui.

Il faut également penser aux travailleurs. Quand on est au gouvernement, on peut avoir ses opinions, on peut avoir son idéologie mais il faut penser également au bien-être des travailleurs et à l'intérêt général.

10.13 Karine Lalieux (PS): Ik zal de minister er in de commissie nogmaals op wijzen dat hij moet leren de nodige voorzichtigheid aan de dag te leggen. We moeten de meerderheidsaandeelhouder blijven van dit bedrijf dat actief is op het vlak van nieuwe technologieën, dat competitief is en een echte meerwaarde betekent voor ons land.

Regeringsleden mogen ook een mening hebben, maar ze moeten steeds het welzijn van de werknemers en het algemeen belang voor ogen houden.

10.14 Christian Brotcorne (cdH): Madame la ministre, merci pour votre réponse qui recadre le problème, comme je m'y attendais. Je n'ai donc rien à ajouter; votre réponse m'a rassuré.

10.15 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Madame la ministre, nous

10.15 Georges Gilkinet (Ecolo-

aurons eu la confirmation que M. Van Quickenborne n'est pas seulement le ministre de la Simplification mais aussi celui des simplismes. Je peux adhérer à votre raisonnement qui confirme l'attachement de la Belgique à Belgacom et à votre volonté de lui conserver son caractère d'entreprise publique. Comme je vous le disais la dernière fois que vous étiez ministre et comme je vous le dirai encore puisque vous l'êtes redevenue, j'insiste également pour que l'État belge joue pleinement son rôle d'actionnaire et pour que cette entreprise soit irréprochable quant aux conditions d'emploi, de rémunération de ses dirigeants mais également sur les questions de télécommunication, notamment le prix, trop élevé dans notre pays, mais aussi l'accès de tous à internet. J'espère que vous serez attentive en tant que ministre des Entreprises publiques à ces aspects-là.

Groen!): De heer Van Quickenborne is niet alleen minister voor Vereenvoudigen, maar stelt de zaken ook al te eenvoudig voor! De Belgische Staat moet zijn rol als aandeelhouder voluit spelen en erop toezien dat er op dit bedrijf niets aan te merken valt wat de arbeidsvoorwaarden voor de werknemers en de bezoldiging van het management betreft, maar ook dat het correcte prijzen hanteert en ervoor zorgt dat iedereen toegang heeft tot internet.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

11 Vraag van de heer Bart Laeremans aan de eerste minister, belast met de Coördinatie van het Migratie- en asielbeleid, over "het advies van de CREG over het akkoord tussen Suez en de Belgische regering" (nr. P1453)

11 Question de M. Bart Laeremans au premier ministre, chargé de la Coordination de la Politique de migration et d'asile, sur "l'avis de la CREG sur l'accord conclu entre Suez et le gouvernement belge" (n° P1453)

11.01 Bart Laeremans (VB): Mijnheer de minister, we hebben gisteren kennis gekregen van de fameuze studie van de CREG over het akkoord dat u samen met premier Van Rompuy hebt gesloten met Suez inzake de problematiek van het uitstellen van de uitstap uit kernenergie en alle voorwaarden die daaraan vasthangen. Ik had dan ook liever premier Letermé ondervraagd omdat hij de belangrijkste ondertekenaar was. Maar goed, hij schuift de hete aardappel liever door. Die studie is immers zeer pijnlijk voor de regering, zeker ook voor u. Die studie is een van de meest vernietigende documenten die ik de laatste jaren heb gelezen over werk van de regering. Eigenlijk wordt uw akkoord met Suez met de grond gelijk gemaakt. Er blijft niets meer van over. De CREG laat geen spaander heel van uw fameuze akkoord. Wij worden eigenlijk in ons gelijk bevestigd, in die zin dat dit akkoord buitenproportioneel voordelig is voor Suez. Zij krijgen niet alleen uitstel van de uitstap, een verlenging van de levensduur van de kerncentrales, maar daar bovenop ook nog eens een belastingverlaging waar men een belastingverhoging zou verwachten ter compensatie van die verlengde levensduur. Daarnaast krijgen ze ook nog een soort blanco cheque – zo noemt de CREG dat – voor het invullen van al hun verplichtingen in het kader van dit akkoord.

11.01 Bart Laeremans (VB): Une étude de la CREG bat en brèche l'accord conclu par M. Van Rompuy avec Suez en ce qui concerne le report de la sortie du nucléaire et les conditions qui y sont liées. J'aurais aimé interroger le premier ministre à ce sujet mais il refile la patate chaude à M. Magnette. L'accord est dès lors illustratif du bricolage du gouvernement car il favorise considérablement Suez. Le groupe français profite du report de la sortie du nucléaire, et il bénéficie en outre d'une réduction d'impôt et, selon la CREG, aussi d'un chèque en blanc pour remplir toutes ses obligations dans le cadre de cet accord. L'accord est véritablement le résultat d'un bricolage car il a été bâclé sans que soit même organisée une concertation avec la CREG.

Nog veel straffer is dat dit akkoord eigenlijk volledig nietig is. Het is volledig nietig. Ik citeer de tekst van bladzijde 7: "Het is ongeoorloofd want strijdig met de openbare orde". Dat zegt de CREG. Iets meer vernietigends kan men zich niet indenken. Dat komt omdat u als regering in de plaats treedt van het Parlement. U maakt zich sterk dat het Parlement een stabiel regulatorisch en normatief kader geeft waar er niets zal veranderen en waarin eigenlijk het monopolie van Suez nog kan worden versterkt. Dat is wat u doet terwijl u eigenlijk helemaal niet bevoegd bent om in onze plaats te treden, zeker niet voor wetgeving voor de volgende legislatuur of de volgende regering.

Plus grave encore, l'accord est caduc parce que le gouvernement, en se référant à un cadre réglementaire et normatif stable, s'est substitué au Parlement pour une législation qui entrera en vigueur sous la législature suivante.

Uw hele akkoord is dus over de ganse lijn van a tot z nietig. Dat is toch wel verregaand, wat de CREG daar zegt. Uw akkoord is bijgevolg uiterst slecht knoeiwerk. Dat kan alleen verklaard worden door het feit dat u de mensen van de CREG niet hebt betrokken bij heel dit verhaal en u zich enkel hebt beholpen met een paar kabinetsmedewerkers die het dossier niet voldoende kennen.

De **voorzitter**: Mijnheer Laeremans, u bent al lang over tijd.

11.02 Bart Laeremans (VB): Mijnheer de voorzitter, ik kom tot mijn vragen.

Mijnheer de minister, ten eerste, waarom hebt u die deskundigen niet betrokken bij heel dit verhaal? Zult u dat in de toekomst wel doen?

Ten tweede, zult u in de toekomst, in het kader van welk akkoord dan ook, elke verwijzing naar een stabiel regulator en normatief kader weglaten, want elk akkoord dat daarmee gepaard gaat is immers van bij het begin nietig.

11.03 Minister Paul Magnette: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Laeremans, ik heb uw vragen gisteren in commissie reeds beantwoord, maar ik zal mijn antwoord hier herhalen.

Ten eerste, ik heb de studie inderdaad ontvangen en gelezen.

Ten tweede, de conclusie van de CREG is inderdaad dat het protocol van akkoord geen juridische waarde heeft. Een akkoord dat geen juridische waarde heeft, kan per definitie geen gevolgen hebben voor de machten van het Parlement.

Ten derde, de principes van het akkoord zullen dus in een wet moeten worden omgezet. Daarom zal ik begin juni met een wetsontwerp naar het Parlement komen, waarover wij uiteraard zullen kunnen discussiëren.

11.04 Bart Laeremans (VB): Mijnheer de minister, u zegt dat het akkoord geen juridische waarde heeft, terwijl in punt 5 van het akkoord heel uitdrukkelijk staat dat het wel degelijk juridische waarde heeft en dat het afdwingbaar is voor de rechtbanken van dit land, voor arbitrage en dergelijke. De CREG zegt in elk geval dat u zwaar in de fout bent gegaan door dat te beweren.

Ten tweede, een akkoord dat geen juridische waarde heeft, bestaat niet. U hoeft het dus ook helemaal niet te honoreren. U zou beter van nul herbeginnen en met een wetsontwerp naar dit Parlement komen, waarin u bepaalt dat de levensduur zal worden verlengd, liefst tot 2045, zoals uw eigen adviesinstanties hebben aangegeven. Tegelijkertijd kunt u dan een noemenswaardige belasting heffen en niet de habbekrats waarvan nu sprake is.

Ten derde moet u ook de monopoliepositie van Electrabel doorbreken.

Dan doet u iets voor het land, in plaats van de stroman te spelen voor de Franse belangen, zoals u vandaag doet.

11.02 Bart Laeremans (VB): Pourquoi le ministre n'a-t-il pas associé les experts à ce dossier? Le fera-t-il effectivement dans le futur? Et pour éviter la nullité, omettra-t-il à l'avenir tout renvoi à un cadre régulateur et normatif pour n'importe quel accord?

11.03 Paul Magnette, ministre: Selon les conclusions de la CREG, l'accord n'a aucune valeur juridique et ne peut dès lors par définition avoir aucune conséquence pour les compétences du Parlement. Nous devons donc transposer les principes de l'accord dans une loi. En juin, je soumettrai dès lors un projet de loi au Parlement.

11.04 Bart Laeremans (VB): Le ministre déclare à présent que l'accord n'a aucune valeur juridique mais le point 5 de l'accord stipule précisément l'inverse. La CREG estime que le gouvernement a en tout cas commis une grave erreur.

Le ministre ferait mieux de revoir l'ensemble du dossier depuis le début, de présenter un projet de loi visant à prolonger la durée de vie des centrales nucléaires, de préférence jusqu'en 2045, et de lever en même temps un impôt digne de ce nom. Il doit également mettre un terme à la position monopolistique d'Electrabel. Il défendra alors les intérêts du pays plutôt que de servir d'homme de paille aux Français.

De **voorzitter**: U sprak twee keer te lang, zowel in uw vraagstelling als in uw repliek.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

12 Questions jointes de

- **M. Joseph George** au ministre du Climat et de l'Énergie sur "les tarifs de transport de gaz" (n° P1454)

- **M. David Clarinval** au ministre du Climat et de l'Énergie sur "les tarifs de transport de gaz" (n° P1455)

12 Samengevoegde vragen van

- de heer **Joseph George** aan de minister van Klimaat en Energie over "de tarieven van het aardgasvervoer" (nr. P1454)

- de heer **David Clarinval** aan de minister van Klimaat en Energie over "de tarieven van het aardgasvervoer" (nr. P1455)

12.01 **Joseph George** (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, comme vous le savez, le 30 octobre dernier, est intervenu un accord entre Fluxys et la CREG sur les tarifs de stockage et de transit du gaz mais celui-ci, pour sortir ses effets, doit reposer sur une nouvelle disposition légale. Il convient de modifier la loi "gaz". Cet accord est important car il pourrait entraîner une diminution du coût du gaz pour les ménages et une baisse assez substantielle pour nos entreprises. Par ailleurs, il placerait la Belgique dans une situation concurrentielle plus favorable par rapport aux autres opérateurs présents sur le marché européen.

Monsieur le ministre, quand comptez-vous nous présenter les adaptations légales nécessaires pour permettre la modification de cette loi "gaz"? Garantisiez-vous, oui ou non, son entrée en vigueur en janvier 2010?

Enfin, ma collègue, Mme Partyka, a déposé une proposition de loi que j'ai d'ailleurs cosignée avec M. Schiltz. Nous pourrions peut-être nous en inspirer et la joindre à la loi portant dispositions diverses. Ainsi, ce dispositif pourrait être d'application dès le 1^{er} janvier 2010.

12.01 **Joseph George** (cdH): Op 30 oktober jongstleden bereikten Fluxys en de CREG een akkoord over de doorvoer- en opslag-tarieven voor gas. Om van kracht te worden moet dat akkoord evenwel door een nieuwe wettelijke bepaling worden onderschoord.

Dat akkoord is belangrijk, aangezien het een daling van de gasprijs zou kunnen meebrengen. Wanneer zal u ons de noodzakelijke wettelijke aanpassingen voorleggen? Kan u garanderen dat het akkoord in januari 2010 van kracht wordt?

Mijn collega, mevrouw Partyka, heeft een wetsvoorstel nr. 2282 ingediend, dat de heren Schiltz en Tobback en ikzelf hebben medeondertekend. We kunnen ons er misschien door laten inspireren en het toevoegen aan het wetsontwerp houdende diverse bepalingen. Zo zou deze regeling vanaf 1 januari 2010 kunnen worden toegepast.

12.02 **David Clarinval** (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, en complément de ce que M. George vient de dire, j'ajouterai simplement qu'au mois de mars 2009, nous étions nombreux à être sceptiques, alors que nous examinions la loi sur le transport, quant au mécanisme mis en place. Malheureusement, la Cour de justice européenne s'en est également rendue compte et a contesté le texte voté en séance plénière. Il convient donc de remédier à ce problème. Or, on apprend que Fluxys et la CREG ont obtenu un protocole d'accord.

Monsieur le ministre, je vous ai interrogé en commission sur cette problématique. Le temps nous étant compté, il n'a pas été possible

12.02 **David Clarinval** (MR): In maart 2009, toen we ons over de wet betreffende het gasvervoer bogen, waren velen van ons sceptisch over het mechanisme dat werd voorgesteld. Het Europese Hof heeft de tekst die in het plenum werd aangenomen, ter discussie gesteld. Dat probleem moet dus worden opgelost.

In *La Libre Belgique* van vandaag

d'obtenir une réponse. Toutefois, *La Libre Belgique* nous révélait ce matin qu'un accord aurait été trouvé depuis plus d'un mois mais qu'il y aurait des tergiversations au sein de vos services. Il est inutile de rappeler que cet accord pourrait engendrer une baisse de 30 % des tarifs de gaz pour les entreprises. En cette période de crise, annoncer une telle baisse est important. Un immobilisme de votre part engendrerait peut-être un report de cette diminution et des contraintes administratives sérieuses pour Fluxys.

Monsieur le ministre, au-delà des questions posées par M. George, pourriez-vous nous dire si, réellement, nous obtiendrons un accord avant la fin de cette année? La société Fluxys enverra-t-elle des notes de crédit, l'année suivante, pour régulariser les choses?

12.03 Paul Magnette, ministre: Monsieur le président, monsieur George, monsieur Clarinval, il ne faut pas toujours croire ce que disent les journaux! En l'occurrence, un accord a été conclu entre la CREG et Fluxys en date du 30 octobre. Il a été rendu public par la CREG et Fluxys en un communiqué de presse commun.

Cet accord porte sur une réduction des tarifs de transport et profitera aux consommateurs. Évidemment, en tant que ministre de l'Énergie très soucieux des tarifs que paient les consommateurs, je m'en réjouis. Je m'en réjouis d'autant plus que, selon les premières estimations, cela représentera pour les familles qui se chauffent au gaz une réduction annuelle de l'ordre de 25 euros sur leur facture. C'est une excellente chose pour les familles, ainsi que pour les entreprises.

Comme l'indiquait très clairement, noir sur blanc, le communiqué de presse de la CREG et de Fluxys – que le journaliste auteur de l'article aurait pu relire avec profit –, cette décision est basée sur le cadre légal existant. Aucune modification législative n'est donc nécessaire pour faire entrer cet accord en vigueur. J'espère bien que la CREG et Fluxys veilleront à ce que ce soit le plus rapidement possible.

Par ailleurs, un autre débat est celui des observations que la Commission européenne a formulées sur les modalités tarifaires pour le transport et le transit de gaz; nous les examinons mais elles n'ont absolument aucun impact juridique sur l'accord conclu entre la CREG et Fluxys.

J'ai examiné – et je continuerai à le faire – avec beaucoup d'intérêt la proposition de loi formulée. C'est une modification que nous pouvons apporter très rapidement.

12.04 Joseph George (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, je suis aussi satisfait que vous de l'accord conclu entre la CREG et Fluxys mais, sur le plan juridique, je reste plus sceptique. En

staat te lezen dat Fluxys en de CREG al meer dan een maand geleden tot een akkoord zijn gekomen. Door een al te starre houding uwentwege zal de daling van de gasprijen wellicht op zich laten wachten en zal Fluxys door strenge administratieve verplichtingen worden gehinderd.

Zal er echt een akkoord kunnen worden bereikt vóór het einde van dit jaar? Of zal Fluxys volgend jaar creditnota's moeten versturen om de zaken in orde te brengen?

12.03 Minister Paul Magnette: Men mag niet altijd geloven wat er in de kranten wordt geschreven. Op 30 oktober sloten de CREG en Fluxys een akkoord. Daarover hebben de CREG en Fluxys een gezamenlijk persbericht verspreid.

Het akkoord gaat over een daling van de transporttarieven. Volgens de eerste schattingen zit er voor de gezinnen die hun woning op gas verwarmen een daling in van zowat 25 euro per jaar. Zoals duidelijk werd aangegeven in het persbericht van de CREG en Fluxys is die beslissing ingebed in het bestaande wettelijke kader; er is dus geen wetswijziging nodig om ze ten uitvoer te leggen. Ik hoop dat de CREG en Fluxys erop zullen toezien dat een en ander zo snel mogelijk zijn beslag krijgt.

De bemerkingen van de Europese Commissie met betrekking tot de tariefmodaliteiten voor het transporteren en het doorvoeren van gas hebben dan weer helemaal geen gevolgen voor het akkoord tussen de CREG en Fluxys.

Ik heb het ingediende wetsvoorstel met veel belangstelling bekeken en zal dat nog verder doen. We kunnen die wijziging heel snel realiseren.

12.04 Joseph George (cdH): Ik ben sceptischer over de juridische kant van de zaak. De Europese

effet, la Commission européenne a émis des observations quant à la distinction entre les tarifs en transit et en transport. Il convient de répondre à cet aspect des choses, ce qui implique des conséquences sur les tarifs.

Ensuite, il faudra éviter de travailler avec des tarifs provisoires. Nous avons tout intérêt à vivre avec des tarifs définitifs.

Je ne puis donc que vous inviter à étudier les travaux que nous avons menés avec Mme Partyka et M. Schiltz au travers de cette proposition de loi.

12.05 David Clarinval (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, je suis satisfait de votre réponse. S'il s'avère exact qu'il n'y a pas lieu de modifier la législation pour obtenir les réductions promises par l'accord, je ne vois pas pourquoi tant d'histoires!

En revanche, en ce qui concerne la problématique transit et transport, il est clair que la loi devra être modifiée. Et il y a urgence. La Cour de justice de l'Union européenne et la Commission européenne nous ont interpellés à cet égard. Manifestement, nous n'avançons pas! Je souffle donc à la fois le chaud d'un côté et le froid de l'autre!

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

13 Questions jointes de

- **Mme Jacqueline Galant à la ministre de l'Intérieur sur "la réforme de la sécurité civile" (n° P1459)**

- **M. Ronny Balcaen à la ministre de l'Intérieur sur "la réforme de la sécurité civile" (n° P1460)**

13 Samengevoegde vragen van

- **mevrouw Jacqueline Galant aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de hervorming van de civiele veiligheid" (nr. P1459)**

- **de heer Ronny Balcaen aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de hervorming van de civiele veiligheid" (nr. P1460)**

13.01 Jacqueline Galant (MR): Monsieur le président, madame la ministre, il y plus de dix ans que l'on parle de la réforme de la sécurité civile. Et il a fallu la catastrophe de Ghislenghien pour que les choses s'accélérent au niveau du Parlement et du gouvernement. En mai 2007, une loi a donc été votée. Mais depuis, plus rien!

Demain, les pompiers auraient dû fêter la Ste Barbe; malheureusement, au lieu de faire la fête, ils vont manifester car les promesses qui leur ont été faites n'ont pas été tenues. Les hommes du feu vous en veulent donc énormément car, selon eux, rien ne bouge.

Madame la ministre, si, pour ma part, je peux comprendre les contraintes budgétaires, j'estime que diminuer le budget de votre département et en particulier pour ce qui concerne la sécurité civile

Commissie heeft bemerkingen geformuleerd in verband met het onderscheid in tarieven tussen transport en doorvoer. Dat aspect van de zaak zal dus moeten worden opgelost, wat sowieso gevolgen zal hebben voor de tarieven.

Ten tweede moeten voorlopige tarieven worden vermeden. Ik moet u dan ook echt verzoeken dat voorstel te bestuderen.

12.05 David Clarinval (MR): Uw antwoord stemt me tevreden. Als de wetgeving niet hoeft te worden gewijzigd voor de toepassing van het akkoord, zie ik niet in waar al die heisa voor nodig is.

Met betrekking tot de problematiek van doorvoer en transport is het echter duidelijk dat de wet wél zal moeten worden gewijzigd. Het Hof van Justitie van de Europese Unie en de Europese Commissie hebben ons daarop aangesproken en we boeken klaarblijkelijk geen vooruitgang.

13.01 Jacqueline Galant (MR): Er wordt nu al meer dan tien jaar gesproken over de hervorming van de civiele veiligheid en de zaken kwamen pas in een stroomversnelling na de ramp in Ghislenghien. In mei 2007 werd er een wet aangenomen, maar sindsdien ligt het dossier in de ijskast.

Morgen gaan de brandweerlieden manifesteren, omdat de gedane beloften niet werden nagekomen. De brandweerlieden nemen u dat

n'était pas donner un bon signal aux pompiers qui sont sur le terrain.

Chers collègues, je ne suis pas une féministe et je ne suis pas ici pour défendre la ministre à tous crins, mais je voudrais quand même préciser que je connais Mme Turtelboom. Je sais que c'est une femme d'action et de conviction. Mais elle a besoin d'être soutenue par l'ensemble du gouvernement. Son département ne doit pas être le seul à être mis en cause. En effet, certains dossiers comme celui relatif aux sans-papiers ont quasiment mené à une crise gouvernementale parce que rien ne bougeait. Et aujourd'hui, pour les hommes du feu – 17 500 hommes sont chaque jour sur le terrain – rien ne bouge au niveau du gouvernement.

Madame la ministre, pourriez-vous donner une information claire et rassurer ces hommes du feu, ainsi que les pouvoirs locaux qui craignent que la réforme de la sécurité civile implique les mêmes augmentations pour leur budget que la réforme des polices, mais aussi les citoyens? Pourriez-vous rassurer cette profession en lui promettant que toutes les mesures prévues au niveau de la formation et de leur statut seront mises en œuvre?

13.02 Ronny Balcaen (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, madame la ministre, les pompiers sont en colère. Ils se sont réunis vendredi dernier à Namur pour exprimer leur mécontentement. Ils le feront encore demain, veille de la Ste Barbe en allant à la rencontre de la population pour lui adresser un message très clair et sans ambiguïté car ils estiment que la sécurité des citoyens n'est plus assurée.

Les pompiers mettent en cause, comme ma collègue Mme Jacqueline Galant l'a dit, la réforme de la loi sur la sécurité civile qui est aujourd'hui au point mort. Les groupes de travail qui doivent plancher sur les arrêtés d'exécution, connaissent visiblement une situation de blocage. On a donc vraiment le sentiment qu'après le vote de la loi en 2007 et l'émotion qu'a suscitée la catastrophe de Ghislenghien, on a aujourd'hui quelque peu oublié les promesses faites à l'époque par l'ensemble du monde politique.

Je conçois évidemment que la situation budgétaire soit très difficile et qu'il ne soit pas du tout facile pour l'État de trouver des moyens. Mais les moyens que vous deviez consacrer à cette réforme sont en baisse dans les budgets 2010 et 2011, ce qui ne fait qu'accentuer la colère des hommes du feu.

Les priorités sont importantes notamment en matière d'engagement de personnel et de formation.

Madame la ministre, quelles mesures comptez-vous prendre à très court terme pour rétablir le dialogue et la confiance avec les pompiers? Quel sera votre calendrier pour la mise en œuvre concrète de cette réforme?

13.03 Annemie Turtelboom, ministre: Monsieur le président, chers collègues, la réforme de la sécurité civile reste une priorité pour le gouvernement. Ce dernier continue d'ailleurs à augmenter son

bijzonder kwalijk, omdat er volgens hen niets wordt gedaan.

Ik begrijp dat er bezuinigd moet worden, maar de verlaging van de begroting voor de civiele veiligheid was geen goed signaal aan de brandweer.

Ik weet dat u een vrouw met een overtuiging bent die van aanpakken weet, maar u kan niet zonder de steun van de voltallige regering. Kan u duidelijke informatie verstrekken en de brandweertien geruststellen, evenals de lokale besturen, die vrezen dat de hervorming van de civiele veiligheid dezelfde gevolgen voor hun begroting zal hebben als de politiehervorming, en ook de burgers?

13.02 Ronny Balcaen (Ecolo-Groen!): De brandweertien zijn laaiend. Ze zeggen dat de veiligheid van de burgers niet langer verzekerd is. Ze stellen de hervorming van de wet betreffende de civiele veiligheid, die is vastgelopen, ter discussie. De werkgroepen bevinden zich kennelijk in een impasse.

Ik begrijp best dat de begrotings-situatie bijzonder moeilijk is, maar de middelen die u zou aanwenden voor die hervorming worden in de begroting 2010 en 2011 terugschroefd, wat natuurlijk olie op het vuur is voor de brandweermannen.

Het is belangrijk dat er prioriteiten gesteld worden, met name op het stuk van werving en opleiding.

Welke maatregelen zal u treffen om de dialoog met de brandweertien nieuw leven in te blazen en het vertrouwen te herstellen? Volgens welk tijdschema zal u deze hervorming concreet doorvoeren?

13.03 Minister Annemie Turtelboom: De hervorming van de civiele veiligheid blijft een

investissement dans les services d'incendie malgré un contexte budgétaire difficile.

En 2010, mes priorités seront le matériel, la formation, le centre de connaissances, les centres 112, la prévention des incendies et les zones pré-opérationnelles.

Pour la formation, l'accent est mis sur une meilleure formation de base et sur l'organisation de formations spécialisées quant aux nouveaux risques tels que les panneaux solaires et les véhicules hybrides.

Une attention particulière sera accordée à la prévention via un plan national intitulé "Habiter en sécurité" et via la formation du personnel qui sera chargé de donner des conseils aux citoyens pour sécuriser leur habitation contre les risques d'incendie.

Le centre de connaissances développe actuellement des procédures opérationnelles uniformes ainsi que différents outils, parmi lesquels une méthodologie pour un retour d'expériences après incidents.

Pour ces priorités, nous disposons d'une augmentation budgétaire structurelle, ce qui implique qu'il n'y aura pas de surcharge pour les communes. Cette augmentation est essentielle car elle permet de continuer à assurer la protection des citoyens et des pompiers eux-mêmes, ce qui est fondamental à mes yeux.

Nous devons avancer pas à pas. C'est la raison pour laquelle je souhaite instaurer la commission permanente pour les services de pompiers et ce, dès début 2010.

Bien évidemment, je n'en resterai pas là! Les pompiers ont exprimé d'autres demandes. Afin de pouvoir y répondre, je remettrai ce dossier sur la table lors du conclave budgétaire début 2010.

13.04 **Jacqueline Galant** (MR): Madame la ministre, je vous remercie pour votre réponse. Je constate votre engagement par rapport à ce dossier. J'avais raison, vous êtes une femme de combat et de conviction! La mise en place de la commission permanente, début janvier, est une bonne nouvelle pour assurer le suivi.

En ce qui concerne le conclave budgétaire, j'insisterai auprès du vice-premier ministre pour que ce dossier soit soutenu, en tout cas, par la famille libérale et que l'on puisse communiquer des avancées significatives aux hommes du feu tant au niveau des statuts que de la formation que vous avez annoncée.

prioriteit voor de regering, die ondanks de moeilijke budgettaire situatie meer geld blijft uittrekken voor investeringen in de brandweer.

In 2010 zal er prioritair geïnvesteerd worden in de uitrusting, de opleiding, de centra 112, brandpreventie en de preoperationele zones. De nadruk wordt gelegd op het verbeteren van de basisopleiding en het organiseren van gespecialiseerde opleidingen met betrekking tot nieuwe risico's. Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan preventie.

Het kenniscentrum ontwikkelt momenteel *standard operating procedures* en diverse instrumenten, waaronder een methode voor het delen van ervaringen na incidenten (*feedback*).

Om die prioriteiten te kunnen realiseren wordt de begroting structureel verhoogd, wat betekent dat er geen extra uitgaven voor de gemeenten komen.

We moeten stapsgewijs vooruitgaan, en daarom wil ik een vaste commissie voor de brandweerdiensten instellen. Ik hoop dat die begin 2010 het licht zal zien.

De brandweerlieden hebben nog andere wensen geuit. Om daarop te kunnen inspelen, zal ik dit dossier begin 2010 opnieuw ter tafel brengen tijdens het begrotingsconclaaf.

13.04 **Jacqueline Galant** (MR): Ik had gelijk, u bent een strijd bare vrouw met sterke overtuigingen! De instelling van een permanente commissie begin januari is goed nieuws met het oog op het verzekeren van de *follow-up*.

Wat het begrotingsconclaaf betreft, zal er ik bij de vice-eersteminister op aandringen dat het dossier de nodige steun krijgt, althans van de liberale familie, en dat men de brandweerlieden kan

meedelen dat er forse vooruitgang werd geboekt.

13.05 Ronny Balcaen (Ecolo-Groen!): Madame la ministre, vous donnez en quelque sorte raison aux pompiers qui déplorent l'absence de confiance et de dialogue. Leurs revendications sont précises. Elles concernent la mise en œuvre, par les arrêtés, des différents aspects de la réforme de la sécurité civile. Ils font référence aussi au blocage actuel des discussions ainsi qu'aux problèmes budgétaires que vous semblez nier!

J'entends que vous allez remettre le dossier sur la table du gouvernement. Je suis d'accord avec ma collègue pour dire que cette affaire est également celle de l'ensemble du gouvernement. J'espère que des suites y seront réservées en matière budgétaire.

En ce qui concerne le calendrier de reprise des travaux dans les groupes de travail, vous n'apportez aucune réponse et j'en suis désolé.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

13.05 Ronny Balcaen (Ecolo-Groen!): De brandweerlieden hebben gelijk wanneer ze het gebrek aan vertrouwen en aan dialoog betreuren. Ik ben het met mijn collega eens dat dit dossier ook de hele regering aanbelangt. Ik hoop dat men met een en ander in de begroting rekening zal houden.

Wat het tijdpad voor de werkzaamheden van de werkgroepen betreft, reikt u geen antwoorden aan. Ik vind dat jammer.

14 Agenda

14 Ordre du jour

De **voorzitter**: Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 2 december 2009, stel ik u voor op de agenda van de plenaire vergadering van deze namiddag in te schrijven:

- het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers, wat de kansspelcommissie betreft (geamendeerd door de Senaat) (nr. 1992/12);
- het wetsontwerp tot wijziging van de wetgeving inzake kansspelen (geamendeerd door de Senaat) (nr. 2121/2).

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 2 décembre 2009, je vous propose d'inscrire à l'ordre du jour de la séance plénière de cet après-midi:

- le projet de loi modifiant la loi du 7 mai 1999 sur les jeux de hasard, les établissements de jeux de hasard et la protection des joueurs, en ce qui concerne la commission des jeux de hasard (amendé par le Sénat) (n° 1992/12);
- le projet de loi portant modification de la législation relative aux jeux de hasard (amendé par le Sénat) (n° 2121/2).

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Ontwerpen en voorstellen

Projets et propositions

15 Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 2 juni 2006 tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten wat betreft de benoeming in de graad van aanstelling van bepaalde personeelsleden van de algemene directie van de gerechtelijke politie (2193/1-4)

15 Projet de loi modifiant la loi du 2 juin 2006 modifiant l'arrêté royal du 30 mars 2001 portant la position juridique du personnel des services de police en ce qui concerne la nomination dans le grade

de commissionnement de certains membres du personnel de la direction générale de la police judiciaire (2193/1-4)**Algemene bespreking
Discussion générale**

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

15.01 Leen Dierick, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op 10 november 2009 hebben de leden van de commissie voor de Binnenlandse Zaken het voorliggende wetsontwerp besproken.

De minister gaf in haar inleidende uiteenzetting te kennen dat het voorliggende ontwerp een einde moet maken aan de discriminatie die werd vastgesteld door het Grondwettelijk Hof in zijn arrest 94/2008 van 26 juni 2008. Het Hof oordeelde de benoeming van de aangestelde ex-BOB'ers discriminatoir met betrekking tot de andere aangestelden binnen de gerechtelijke directie die niet werden benoemd.

De minister wees er ook op dat het hof het benoemingsconcept, zoals opgenomen in de wet van 2 juni 2006, op zich als wettig kan worden beschouwd. Aldus bevat het ontwerp vier krachtlijnen. Ten eerste, de bepalingen van de wet van 2 juni 2006 over de bijzondere opsporingsbrigades veranderen niet, maar de inschalingswijze van de officieren wordt beter geëxpliciteerd. Ten tweede, het wetsontwerp voorziet erin dat in 2013 en 2014 de andere aangestelden die geen echte BOB'ers zijn, in de algemene directie van de gerechtelijke politie worden benoemd na de aangestelde ex-BOB'ers. Ten derde, een nieuwe bepaling regelt de benoeming van de andere aangestelden van de geïntegreerde politie, teneinde te voorkomen dat in de toekomst tegen de wet beroep wordt ingesteld op grond van ongelijke behandeling. Ten slotte, de geslaagde kandidaten 2D van de voormalige gerechtelijke politie bij de parketten genieten een sneller carrièreverloop, teneinde de vereiste evenwichten te bereiken en de sociale vrede te bewaren binnen de gerechtelijke zuil van de federale politie.

Na de uiteenzetting vroeg de heer Weyts bij de minister naar het aantal betrokken ambtenaren en de financiële implicaties van het ontwerp. Uit het antwoord van de minister bleek dat het in het totaal om ongeveer 900 ex-BOB'ers gaat, 250 mensen in de centrale diensten en 60 mensen van de lokale politie.

Het toegevoegde amendement betreffende het Comité P handelt over 4 personen. Aangezien het een reparatie aan een bestaande wet betreft, werd er reeds rekening gehouden met de budgettaire weerslag.

Volgens mevrouw Jadin blijven nog steeds bepaalde elementen bestaan die op een ongelijke behandeling wijzen bij de gerechtelijke diensten. Zij verwijst naar de categorieën 2A en 2B.

De heer Doomst ten slotte kan zich terugvinden in de voorgestelde wijzigingen, die inderdaad tegemoetkomen aan het arrest van het Grondwettelijk Hof. Hij betreurt weliswaar dat nog steeds een andere

15.01 Leen Dierick, rapporteur: Ce projet de loi a fait l'objet de débats lors la réunion de la commission de l'Intérieur du 10 novembre 2009. Le ministre a expliqué que cette loi devait mettre un terme à la discrimination, constatée par la Cour constitutionnelle dans son arrêt du 26 juin 2008, entre les ex-BSR et les autres membres du personnel de la direction judiciaire.

Le projet repose sur quatre grands axes: il décrit explicitement la manière d'insérer les officiers dans les échelles barémiques; il prévoit qu'en 2013 et 2014, les membres du personnel de la direction générale de la police judiciaire seront nommés après les ex-BSR; il règle la nomination des autres membres du personnel de la police intégrée; et, enfin, il prévoit une évolution plus rapide de la carrière des membres du personnel de niveau 2D de l'ancienne police judiciaire auprès des parquets.

M. Weyts a demandé combien d'agents étaient concernés par ce projet et quelles en étaient les implications financières. Selon le ministre, le projet concerne environ 900 ex-BSR, 250 membres du personnel des services centraux et 60 personnes de la police locale. Étant donné qu'il s'agit d'une correction d'une loi existante, les effets budgétaires ont déjà été pris en compte.

Selon Mme Jadin, il subsiste encore une inégalité de traitement au sein des services judiciaires. M. Doomst a souligné que les changements apportés répon-daient aux objections contenues

behandeling wordt voorbehouden voor de ex-BOB'ers en de andere leden van de gerechtelijke pijler bij de inschaling. De heer Doomst wijst er ook op dat hierdoor nieuwe klachten bij het Grondwettelijk Hof zouden kunnen worden neergelegd.

Zoals eerder gezegd heeft het ingediende amendement op het wetsontwerp van de regering tot doel de benoeming van de aangestelden bij het Comité P te regelen.

Het geamendeerde ontwerp wordt uiteindelijk eenparig aangenomen.

dans l'arrêt de la Cour constitutionnelle, mais regrette que les ex-BSR continuent malgré tout à être traités différemment.

L'amendement introduit par le gouvernement a pour but de régler la nomination du personnel du Comité P. Quatre personnes sont concernées.

Le projet de loi amendé a été adopté à l'unanimité.

15.02 Katrin Jadin (MR): Monsieur le président, madame la ministre, chers collègues, avant même l'arrêt 94/2008 de la Cour constitutionnelle, le groupe MR était déjà intervenu à plusieurs reprises au sujet des discriminations existant encore aujourd'hui au sein de notre police, à la suite notamment de la mise en place des différents mécanisme connus comme "tapis".

Comme le précise la Cour, nous avons aussi identifié que le concept de nomination utilisé dans la loi du 2 juin 2006, quoique légale en soi, peut être considéré comme discriminatoire dans la mesure où il a pour effet qu'on nommait des experts BSR commissionnés sans en faire autant pour les commissionnés non-BSR au sein de la direction générale de la police judiciaire de la police fédérale, alors que cette nomination peut être considérée comme importante et comme un avantage substantiel.

Nous nous réjouissons donc que le but de ce projet soit d'éliminer cette discrimination en prévoyant une nomination pour tous les commissionnés dans un grade supérieur sans cependant utiliser nécessairement des modalités identiques, lesquelles sont toutefois raisonnablement justifiées. Pour le MR, ce projet va dans le bon sens. Comme je l'avais déjà rappelé en commission et comme Mme Dierick l'a précisé dans son rapport, toutes les discriminations ne sont pas réglées par le présent projet et le texte qui est soumis au vote aujourd'hui reste imparfait.

Je suis intervenue à plusieurs reprises à ce sujet auprès de vous comme de vos prédécesseurs: nous continuons à nous préoccuper du sort de quelque 270 inspecteurs de niveau A, 2A et 2B de l'ex-PJ auprès des parquets, embauchés depuis 1991 dont l'expérience et les acquis n'ont jamais fait l'objet d'une valorisation. Ces inspecteurs 2A et 2B étaient des cadres moyens 2+ qui ont été insérés dans un grade de niveau 2. Ils sont universitaires (pour 57 % d'entre eux) et gradués (pour le reste).

Certains exercent des fonctions d'encadrement, parfois dans des matières telles que le terrorisme. La police judiciaire fédérale leur refuse un commissionnement au grade supérieur alors même qu'ils en bénéficieraient s'ils étaient membres d'une autre catégorie. La seule valorisation dont ils ont profité est barémique: leur échelle barémique est de 9 % plus élevée que celle d'un inspecteur principal classique. Hormis cet avantage minime, les 2A et 2B n'ont plus aucune perspective de carrière.

15.02 Katrin Jadin (MR): Nog voor het arrest van het Grondwettelijk Hof werd uitgesproken, wees de MR-fractie er al op dat er discriminatie bestaat bij de politiediensten. De benoemingsregeling in de wet van 2 juni 2006 kan immers als discriminerend worden aangemerkt.

We zijn verheugd over dit ontwerp, maar het lost niet alle problemen op. We blijven ons bekommeren om het lot van zo'n 270 inspecteurs van niveau A, 2A en 2B van de vroegere gerechtelijke politie, wier ervaring en competenties nooit naar waarde werden geschat. Ze hebben geen enkel loopbaanperspectief.

Ik had u dit al in de commissie gezegd: als liberalen moeten we de filosofie volgen dat aan ambtenaren ook een perspectief moet worden geboden omwille van de motivatie voor het hele personeel.

J'ai déjà déclaré en commission que nous, libéraux, devons suivre cette philosophie. Les fonctionnaires doivent avoir des perspectives pour rester motivés.

Certes, nous savons que des dispositions ont été prises en Conseil des ministres le 17 juillet dernier et que les membres du cadre moyen de la police intégrée détenteurs d'un diplôme universitaire pourront bénéficier d'un quota réservé pour l'accès au cadre des officiers et ce, pour les années 2010 et 2011. Nous savons aussi que le Conseil des ministres a commandé une analyse des perspectives de carrière des universitaires parmi les membres du personnel non officier. Nous espérons que les solutions seront prochainement trouvées pour cette catégorie de personnel et que les gradués ne seront pas laissés pour compte. Au besoin donc, comme je l'avais déjà rappelé en commission, nous prendrons les initiatives parlementaires qui s'imposent.

Tijdens de vergadering van de ministerraad van 17 juli werden er wel maatregelen genomen en werd een analyse van de situatie van het niet in een officiersgraad benoemde personeel gevraagd. We hopen dat er snel oplossingen zullen worden voorgesteld.

15.03 Michel Doomst (CD&V): Mijnheer de voorzitter, beste collega's, bij de behandeling van deze wet in juni 2006 wees CD&V er reeds op dat er ooit zou moeten worden gewerkt aan het vermijden van de discriminatie die ontstaat bij de benoeming van de aangestelde leden van de politiediensten door alleen de houders van het BOB-brevet te benoemen in hun aangestelde graad.

15.03 Michel Doomst (CD&V): En juin 2006, le CD&V soulignait déjà qu'il faudrait s'attaquer à la question de la discrimination dans le cadre de la nomination des membres commissionnés des services de police. La Cour constitutionnelle l'a confirmé. Le projet ne s'arrête pas, toutefois, à la discrimination entre les anciens membres de la BSR et les autres membres de la police judiciaire, puisqu'il anticipe déjà d'autres discriminations possibles.

Vandaag zien we dus de rechtzetting van die discriminatie die ook door het Grondwettelijk Hof werd bevestigd. In die zin geven we onze volledige steun aan het voorliggende ontwerp. Dit ontwerp doet zelfs meer; het loopt al vooruit op eventuele andere discriminaties door te voorzien in de benoeming van alle aangestelden binnen de politiediensten.

Une différence subsiste entre les ex-membres de la BSR et les autres membres des services de police lors de l'insertion et d'autres avantages encore sont liés au brevet BSR. Les titulaires de ce brevet seront nommés en premier lieu et les autres membres du personnel ne suivront qu'à partir de 2013. Il serait plus équitable de prendre uniquement l'ancienneté en compte comme critère pour établir l'ordre de succession des nominations, mais ce n'est pas le cas aujourd'hui.

Nochtans blijft men een onderscheid maken tussen de houders van een BOB-brevet en de andere leden van de politiediensten. Bij de inschaling wordt een ander principe gehanteerd naargelang men houder is van dit brevet of niet en daardoor wijkt men dus af van de algemene regel.

Er blijken trouwens nog voordelen te zijn verbonden aan een BOB-brevet. De houders van dit brevet worden eerst benoemd, waarna het lopende systeem vanaf 2013 pas zal lopen voor de aangestelden binnen de dienst voor de niet-BOB'ers. Een rechtvaardiger systeem zou hen eigenlijk op gelijke voet behandelen en anciënniteit als basis voor die benoeming gebruiken. Dat gebeurt hier dus niet.

Le CD&V préconise une solution définitive pour les titulaires d'un diplôme donnant accès au niveau A mais qui sont recrutés dans un grade inférieur. Sans cela, d'autres problèmes resurgiront dans le futur.

De problematiek die is aangehaald met betrekking tot de twee A's en de twee B's verdient naar ons gevoel veeleer een blijvende oplossing voor problemen die zich wellicht ook in de toekomst zullen kunnen stellen. Het heeft in die optiek weinig zin om enkel voor deze mensen een oplossing te bieden. Het betreft meer concreet politiemensen met een diploma dat toegang geeft tot een betrekking van niveau A, maar die wel in een lagere graad zijn aangenomen. Dat is effectief een probleem dat zich ook in de toekomst zou kunnen voordoen en daarom staan we met CD&V een oplossing voor die ook op die gevallen die uiteindelijk opnieuw in de toekomst zouden kunnen terugkeren, toepasbaar zou kunnen zijn.

Voorzitter: Mia De Schamphelaere, ondervoorzitter.
Présidente: Mia De Schamphelaere, vice-présidente.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
 Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
 La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2193/4)**
 Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2193/4)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten (RPPol) wat betreft de benoeming in de graad van aanstelling van bepaalde personeelsleden van de algemene directie van de gerechtelijke politie".
 L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi modifiant l'arrêté royal du 30 mars 2001 portant la position juridique du personnel des services de police (PJPol) en ce qui concerne la nomination dans le grade de commissionnement de certains membres du personnel de la direction générale de la police judiciaire".

Het wetsontwerp telt 11 artikelen.
 Le projet de loi compte 11 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
 Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 11 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 11 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
 La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

16 Voorstel van resolutie over de rechten van de in een kinderpsychiatrische ziekenhuisafdeling opgenomen kinderen (1477/1-9)

16 Proposition de résolution relative aux droits de l'enfant hospitalisé en pédopsychiatrie (1477/1-9)

Voorstel ingediend door:
 Proposition déposée par:
 Muriel Gerkens, Tinne Van der Straeten

Bespreking
Discussion

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1477/9)**
 Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1477/9)**

De bespreking is geopend.
 La discussion est ouverte.

Mevrouw Katia della Faille de Leverghem, rapporteur, verwijst naar haar schriftelijk verslag.

16.01 Yolande Avontroodt (Open Vld): Mijn uiteenzetting zal kort **16.01 Yolande Avontroodt**

zijn. Eerst en vooral bedank ik de collega's, de initiatiefnemer, mevrouw Gerkens, en alle commissieleden die op een positieve wijze deelnamen aan het debat. Ze sluit aan bij de resolutie van de rechten van het zieke kind waarover wij hier voor de vakantie in plenaire vergadering hebben gestemd.

We richten onze aandacht op de meest kwetsbare groep, met name de kinderen in de psychiatrie. Kinder- en jeugdpsychiatrie is een oud zeer. Al meer dan tien jaar staat het op de politieke agenda maar op het terrein is dat jammer genoeg onvoldoende zichtbaar. Hoewel er een enorme vooruitgang in deze sector is geboekt, is er nog een hele catalogus aan tekorten en knelpunten die in een uitgebreide hoorzitting aan bod zijn gekomen.

Ik beperk mij tot de meest essentiële knelpunten die we met deze resolutie trachten weg te werken. Het probleem van de wachtlijsten kan heel schrijnend zijn. Mensen die worden geconfronteerd met een kind, een jongere of een adolescent met psychiatrische problemen, weten dat wachttijden van zes maanden tot een jaar geen uitzondering zijn. Dit is zeker het meest evidente knelpunt.

Ten tweede, we moeten oog hebben voor de enorme tekorten: een tekort aan respect, een tekort aan incentives om deze sector aantrekkelijk te maken voor voldoende mensen, niet alleen voor psychiaters, maar uiteraard ook voor verpleegkundigen en psychologen. De therapieën moeten naadloos in elkaar kunnen overvloeien.

Ten derde, een van de knelpunten is de continuïteit van zorg. Het is immers niet evident dat een jongere met bijvoorbeeld zelfmoordneigingen wel in een crisissituatie wordt opgenomen, maar na die crisissituatie geen aansluiting vindt in een gepaste therapeutische setting. Dat heeft jammer genoeg heel vaak dramatische gevolgen voor het kind, de omgeving, de familie en alle betrokken partijen.

Die nood aan continuïteit was ook een van de grote knelpunten tijdens de bespreking.

Het pijnlijke probleem van de gedwongen opname versus de opname op vrijwillige basis is ook aan bod gekomen, maar dat kunnen wij uiteraard niet met een resolutie oplossen. Uiteraard vergt dit ook de inbreng van de collega's van de commissie voor de Justitie.

Wij zijn echter niet rond dit onderwerp heen gefietst. Het is integendeel heel duidelijk aan bod gekomen. Het is evident dat kinderen niet kunnen worden opgenomen in een afdeling, bestemd voor volwassenen. Dat is niet alleen theoretisch buiten de rechten van het kind, het is ook een aanfluiting van de juiste hulpverlening.

Ik wil ook nog even stilstaan bij de noden, zoals professor Deboutte ze heel duidelijk heeft verwoord. Dat is dat de zorg en het aanbodgestuurde beleid dat vandaag nog altijd wordt gehanteerd, wordt omgezet tot een vraaggestuurd beleid, zeker als er kinderen en jongeren betrokken zijn.

Als men ziet dat er vaak opnames zijn die niet nodig zouden zijn als de materiële en sociale context zou zijn opgelost, dan is het duidelijk

(Open Vld): La présente proposition de résolution est apparentée à la résolution sur les droits de l'enfant malade et inspirée d'un sentiment de sollicitude envers la catégorie la plus vulnérable de notre société. Je veux parler des enfants psychiatisés. Quoique d'énormes progrès aient déjà été enregistrés dans ce secteur, beaucoup de carences, abordées dans le cadre d'auditions, subsistent.

Par exemple, le problème des listes d'attente est aigu. En outre, l'attractivité de ce secteur pâtit d'un manque d'incitants. La continuité des soins est un autre problème. Après une situation de crise, le suivi est souvent insuffisant, ce qui entraîne fréquemment des répercussions tragiques.

Le problème du dilemme opposant hospitalisation volontaire et hospitalisation forcée a également été abordé mais il s'agit là d'un point qu'une résolution ne saurait résoudre. Cette résolution requiert par surcroît une contribution de la commission de la Justice.

Il est évident qu'il faut se garder absolument d'hospitaliser des enfants dans des sections psychiatriques réservées aux adultes. Non seulement cela irait à l'encontre des droits de l'enfant mais cela démonétiserait totalement notre principe des soins adéquats.

Le professeur Deboutte a attiré notre attention sur la nécessité de substituer à notre politique actuelle, gouvernée par les soins et l'offre, une politique axée sur la demande, à plus forte raison pour les enfants et les adolescents. Il n'est pas rare qu'il ne soit pas nécessaire d'hospitaliser si les difficultés liées à un contexte matériel et social ont été surmontées. Nous appelons dès lors de nos vœux une politique axée sur la demande qui prête une

dat een aanbodgestuurd beleid niet meer van deze tijd is. Wij vragen heel duidelijk een vraaggestuurd beleid, met de nodige aandacht voor voldoende alternatieve zorgvormen zoals de outreaching.

De minister heeft tijdens de begrotingsbespreking in de commissie ook gezegd dat er middelen naar de outreachingprojecten zouden gaan. Het zou ook goed zijn dat dit geen outreachingprojecten meer zijn, maar een essentieel onderdeel van de zorg in de pedopsychiatrie.

Een ander punt dat voor de meesten onder ons nieuw was, niet in het minst voor de sector zelf, is de differentiëring op de afdeling. Momenteel zijn dat leeftijdsgebonden groepen. Dat zou naar maturiteitsgebonden groepen moeten evolueren. Ik denk dat dit ook aansluit bij de vraag naar continuïteit en zorg op maat.

Mevrouw de voorzitter, collega's, ik zou hiermee kunnen eindigen. Ik denk dat ik een catalogus van de meest cruciale knelpunten heb opgesomd. Ik ben blij dat dit door de collega's opnieuw op de agenda is gezet. Alle collega's in de commissie voor de Volksgezondheid hebben er mee aan gewerkt. Er is lang aan gewerkt.

Ik denk dat de eer ook aan mevrouw Gerkens toekomt voor de synthese van de verschillende voorstellen van de verschillende fracties die zij heeft gemaakt tot een tekst waarachter eenieder zich kon scharen.

Laat ons hopen dat het laatste keer is dat wij het probleem van de pedopsychiatrie, van de jeugd- en kinderpsychiatrie, op de politieke agenda moeten zetten, maar dat men kan aansluiten met een aanbod en een waardering voor alle mensen die in deze sector het beste van zichzelf geven, want het zijn pioniers en bijna stuk voor stuk vrijwilligers die zich in deze sector met hart en ziel inzetten.

16.02 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!): Madame la présidente, chers collègues, je voudrais d'abord remercier Mme Avontroodt qui avait entamé les travaux sur une meilleure prise en compte des besoins à destination des enfants malades.

Nous avons convenu de séparer le travail et l'examen politique de la situation de ces soins pour les enfants souffrant de troubles d'ordre mental ou psychiatrique parce qu'il s'agit d'une situation particulièrement sensible. Il est assez surprenant de constater comme ces malades souffrant de maladies mentales sont à ce point discriminés par rapport aux autres personnes. Ce phénomène apparaît déjà pour les enfants.

En 2006, un arrêté royal du 13 juillet relatif aux programmes des soins en pédiatrie apportait des réponses intéressantes pour améliorer la prise en charge des enfants dans les services de pédiatrie hospitalière. Les enfants souffrant de troubles mentaux n'étaient pourtant pas pris en compte par cet arrêté pour la raison qu'ils remplissent les services surnommés services K. Or il s'agit de 60 000 enfants pris chaque année en charge par ces services ou ces hôpitaux psychiatriques.

Au commencement de nos travaux, le sujet ne faisait que peu d'unanimité. Si nous les avons entamés, c'est que l'UNICEF Belgique

attention suffisante à des formes non classiques de soins. Nous nous réjouissons que la ministre ait prévu des moyens pour les projets de *outreaching* et nous espérons que ce *outreaching* pourra faire partie intégrante de la pédopsychiatrie.

Les sections actuelles qui sont fonction de l'âge des patients devraient évoluer vers des sections constituées en fonction de leur maturité. Ce point est lié à la demande de continuité et aux soins sur mesure.

Je me réjouis que ce problème ait pu être abordé en commission et je remercie la présidente, Mme Gerkens, pour avoir coulé toutes les propositions des différents groupes dans un texte auquel toutes les parties peuvent adhérer. J'espère que c'était la dernière fois que nous inscrivions cette proposition de loi à notre ordre du jour politique et qu'enfin, nous nous attacherons à présenter une offre sérieuse et à témoigner à toutes celles et à tous ceux qui sont actifs dans ce secteur toute l'estime qu'ils méritent.

16.02 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!): De behandeling van kinderen die lijden aan een geestesziekte is een erg delicate aangelegenheid. We stellen tot onze verbazing vast dat deze patiënten sterk gediscrimineerd worden.

In een koninklijk besluit van 2006 werden al een aantal verbeteringen aangereikt met betrekking tot de pediatrische verzorging, maar kinderen met een psychische stoornis bleven in de kou staan. Jaarlijks worden er nochtans 60 000 kinderen opgenomen in kinderpsychiatrische diensten.

Uit een enquête van UNICEF België uit 2008 blijkt dat de rechten van die kinderen niet in acht werden genomen, dat ze weinig betrokken werden bij de

avait mené une enquête qui a abouti en 2008 à des recommandations mettant en évidence que les droits de ces enfants n'étaient pas respectés, qu'ils étaient peu impliqués dans le choix des traitements qui les concernaient, qu'il leur était difficile de garder le lien avec leurs familles, que ces familles étaient d'ailleurs souvent perçues comme un obstacle et qu'il était peu habituel de les impliquer dans le traitement qui les concernait.

Nous avons donc organisé des auditions. Il en est ressorti clairement que les acteurs, tous ceux et celles qui travaillent au quotidien avec ces enfants et adolescents, jugeaient indispensable d'adopter une telle résolution. La résolution rappelle des fondements de leur intervention. Ils nous ont permis de préciser à la fois les problèmes rencontrés, l'analyse de ces problèmes et les solutions qui pourraient être adoptées.

En résumé, nous devons considérer que des enfants, y compris ceux se trouvant en service ou en hôpital psychiatrique, doivent bénéficier des droits inclus dans la Convention des Nations unies relative aux droits de l'enfant, mais également dans la loi relative aux droits des patients. Ces lois et ces conventions impliquent qu'ils soient informés de ce qui leur arrive et des traitements qui leur seront proposés. Ces explications et cette implication devront se faire via un langage et une manière qui leur permettent de comprendre, d'être co-acteurs ou de participer à la décision prise à leur sujet.

D'autant que parmi ces enfants, certains sont placés de force. Certains enfants se trouvent dans ces services, pour avoir commis un délit, un fait qualifié d'infraction pour les mineurs; d'autres, parce qu'ils sont menacés par la famille en raison de problèmes de maltraitance ou de violence; d'autres encore parce qu'ils sont considérés comme dangereux pour eux-mêmes ou pour autrui. Ces enfants, affectés à des services appelés for K, sont évidemment encore plus fragiles que les autres eu égard au respect de leurs droits et de l'implication nécessaire pour qu'ils puissent participer au traitement qui leur est proposé. Il en est de même pour leur famille.

Lors des auditions, ce qui est apparu de façon évidente, c'est la nécessité d'une meilleure coordination entre les services hospitaliers, les services ambulatoires en santé mentale, depuis les centres de santé mentale jusqu'aux centres d'accueil de jour par exemple, mais aussi tous les services qui ne dépendent pas de la Santé. Ainsi en est-il de l'enseignement, pour lequel les auditions nous ont démontré que si les enfants restaient plus longtemps que convenu dans les services hospitaliers, c'est parce qu'ils ne pouvaient s'inscrire dans une école au milieu d'une année scolaire.

Certes, nous sortons du champ des compétences fédérales, mais il importe que nous puissions – c'est ce que la résolution demande – collaborer avec les entités fédérées pour que soit permise, par exemple, l'inscription des enfants pendant l'année scolaire, ce qui leur permettrait de poursuivre leur cursus scolaire et de sortir de cet hôpital ou des services spécialisés.

Il est également apparu de façon flagrante que le lien avec les services d'aide et de protection de la jeunesse devait aussi être amélioré, pour que ces enfants puissent réintégrer leur milieu de vie. Grâce à ces interventions, qui dépendent des entités fédérées, ils ne

keuze van de behandeling, dat ze het moeilijk hadden om de band met hun familie te behouden, dat die familie vaak als een hinderpaal werd gezien en dat het weinig gebruikelijk was ze te betrekken bij de behandeling van het kind.

Tijdens de hoorzittingen is gebleken dat de actoren die dagelijks met die kinderen en jongeren werken, het absoluut noodzakelijk vinden dat zo een resolutie er komt. Dankzij hen konden we de vinger op de wond leggen, de problemen analyseren en oplossingen voorstellen.

Het Verdrag inzake de rechten van het kind van de Verenigde Naties moet voor die kinderen gelden, maar de wet betreffende de rechten van de patiënt evenzeer. Dat betekent dat ze geïnformeerd moeten worden over wat hun overkomt en welke behandeling ze zullen krijgen, zeker omdat sommige van die kinderen ambtshalve geplaatst worden. Zij worden nog meer in hun rechten bedreigd, en hun familie evenzeer.

Een betere coördinatie tussen de ziekenhuisdiensten, de ambulante diensten voor geestelijke gezondheidszorg, maar ook alle diensten die niet onder Volksgezondheid ressorteren, leek ons onontbeerlijk. Idem dito voor het onderwijs. Als die kinderen langer in het ziekenhuis blijven dan voorzien, komt dat doordat ze zich niet halverwege het schooljaar kunnen inschrijven. Het is dus belangrijk dat we met de deelgebieden kunnen samenwerken.

Er moet ook nauwer samengewerkt worden met de diensten voor jeugdbijstand en jeugdbescherming, om ervoor te zorgen dat die kinderen weer naar hun eigen leefomgeving kunnen terugkeren.

Een ander probleem betreft de opleiding van de kinder- en jeugdpsychiaters. Er is een tekort

seront plus obligés de rester dans ou de recourir, de manière obligatoire, au service psychiatrique dans les hôpitaux.

Une autre problématique est apparue de manière criante au cours des auditions; il s'agit de la formation des pédopsychiatres. Il en manque. Ce manque est notamment dû au fait que les conditions de stage sont particulièrement strictes et ne permettent qu'à un très petit nombre de candidats de se former; en effet, les stages ne peuvent être effectués que dans des hôpitaux. Comme pour les autres médecins, il s'agit des hôpitaux universitaires et de quelques hôpitaux périphériques.

Dès lors, conformément à la demande qui nous a été adressée, nous demandons dans la résolution d'élargir le cadre des stages possibles pour les pédiatres qui se spécialisent en psychiatrie et ce, de façon à leur permettre de travailler dans des institutions, des centres de santé mentale ou des centres d'accueil de jour.

Il est assez étonnant de constater que ce sont de tels éléments qui empêchent de répondre aux besoins de ces enfants. Mais d'autres difficultés existent comme, par exemple, le fait d'encourager les jeunes diplômés à travailler dans les services d'urgence qui accueillent les patients en crise. En effet, les jeunes pédiatres en formation ont moins tendance à exercer dans ces services.

Par ailleurs, comme Mme Avontroodt l'a déjà signalé, il est important d'aménager dans les hôpitaux des espaces réservés aux enfants et aux adolescents, et de les aménager en prévoyant des unités de vie qui correspondent aux capacités de développement de ces enfants et adolescents. En effet, si l'on prévoit des catégories fixes basées sur l'âge ou des catégories tellement larges que des enfants âgés de 3 à 15 ans se retrouvent ensemble, il est difficile de combler leurs besoins.

La nécessité de voir se pencher sur ce problème l'ensemble de tous les acteurs est également apparue, qu'il s'agisse des hôpitaux spécialisés ou non, avec option ou non d'unités pour les enfants ayant des problèmes de santé mentale, des services de santé extérieurs, des services ambulatoires ou d'aide en milieu ouvert qui dépendent des entités fédérées. Il convient d'agir en élaborant un réel programme de santé mentale à destination des enfants. Il est impossible de répondre à leurs besoins et d'apporter des réponses variées et complémentaires sans adopter une vision plus large et sans prendre en compte les difficultés rencontrées, les besoins, les partenaires et la façon de respecter les droits des enfants et la dynamique familiale indispensable à leur réinsertion.

Je vous ai ainsi présenté toutes les demandes exprimées dans cette résolution.

Je remercie tous les membres de la commission de la Santé d'avoir accepté de travailler sur ce texte. Les travaux ne furent pas faciles. En effet, le sujet était complexe, la prise de conscience préalable était assez faible, et le tout devait être traité dans un contexte budgétaire difficile. Parmi les parlementaires qui connaissent mieux le sujet ou qui, parfois, gèrent des hôpitaux, on sentait poindre une inquiétude face aux demandes formulées dans la résolution car elles nécessitent une adaptation des budgets et une répartition des enveloppes au sein

aan kinder- en jeugdpsychiaters, want de stagevoorwaarden zijn erg strikt. Zij mogen enkel stage lopen in een universitair ziekenhuis en enkele perifere ziekenhuizen. Wij vragen dan ook dat het kader van de stages zou worden verruimd zodat zij ook stage zouden kunnen lopen in de centra voor geestelijke gezondheidszorg of in de centra voor dagopvang.

Voorts is het belangrijk dat in de ziekenhuizen ruimten worden ingericht voor kinderen en adolescenten zodat men er over afdelingen kan beschikken die aan hun ontwikkeling zijn aangepast.

Wij hebben tevens vastgesteld dat het noodzakelijk is om de aandacht van de al dan niet gespecialiseerde ziekenhuizen, de externe gezondheidsdiensten, de ambulante diensten en de diensten voor bijstand in open instellingen op die problemen te vestigen, alsook op de noodzaak om een programma voor geestelijke gezondheidszorg voor kinderen uit te werken. Er kan onmogelijk op hun behoeften worden ingespeeld indien men de moeilijkheden en de behoeften niet onderzoekt en geen rekening houdt met de partners en de manier waarop de rechten van de kinderen en hun familie in acht worden genomen, wat absoluut noodzakelijk is voor hun re-integratie.

De werkzaamheden verliepen moeizaam, aangezien het om een complex onderwerp gaat en men zich vooraf weinig bewust was van de problematiek. Er moest bovendien in een moeilijke budgettaire context worden gewerkt. Er rees enige ongerustheid toen bleek dat de eisen die in de resolutie zouden worden opgenomen een begrotingsaanpassing vergen. Ik bedank de leden die erin geslaagd zijn deze tekst af te leveren. Ik bedank tevens de minister van Volksgezondheid die in 2010 een studie inzake de geestelijke gezondheid

des structures hospitalières. Je les remercie d'être passé outre ces craintes pour aboutir à ce texte.

Je remercie également la ministre de la Santé qui intègre dans sa note de politique générale pour 2010 une étude demandée au Kenniscentrum sur la santé mentale des enfants et qui prévoit de prolonger les projets pilotes d'*outreaching*. Ce sont deux petits éléments qui permettent d'embrayer sur l'ambulatoire et sur l'utilisation du réseau. Enfin, cela permettra peut-être aussi d'avoir une vision globale des besoins et des réponses à apporter.

En conclusion, je remercie, à nouveau, mes collègues d'avoir accepté de travailler pendant des mois sur ce texte.

16.03 Jacques Otlet (MR): Madame la présidente, messieurs les ministres, chers collègues, Mme Gerkens a déjà remercié tous les membres de la commission. À mon tour, je voudrais la remercier très sincèrement. En effet, au départ d'une proposition de résolution relative aux droits de l'enfant hospitalisé en pédopsychiatrie qui était inspirée de l'appel de l'UNICEF Belgique du 9 avril 2008, elle a permis un très large débat sur la prise en charge des jeunes dans tous les domaines de la santé mentale.

C'est ainsi que nous avons pu organiser, à son initiative, des auditions particulièrement édifiantes sur la politique de prise en charge actuelle ainsi que sur les nombreuses pistes de réflexion qui devraient nous permettre de mieux appréhender la spécificité de la psychiatrie destinée aux enfants et aux adolescents.

Nous avons pu débattre avec d'éminents professeurs et chefs de services hospitaliers, qui ont confirmé la nécessité de respecter les droits des enfants hospitalisés – ce qui était la vocation initiale de la proposition de résolution –, mais qui ont aussi et surtout fait part de leurs inquiétudes et leurs recommandations pour compléter et coordonner la prise en charge des enfants à tous les niveaux.

Et je voudrais ici, en séance plénière, remercier chaleureusement tous ces professionnels de l'enfance et de l'adolescence qui ont consacré de nombreuses heures de leur précieux temps pour nous expliquer les difficultés et la spécificité de leur lourde tâche.

Nous avons abordé les droits des enfants hospitalisés, certes, mais nous avons aussi beaucoup parlé de la reconnaissance de la spécialité professionnelle de la prise en charge des enfants, du cadre légal ou plutôt de l'absence de cadre légal adapté pour le traitement forcé des enfants en santé mentale, de la durée de séjour des hospitalisations et de la nécessité d'un consentement éclairé des parents, de la nécessité de prévoir l'accueil de l'enfant après son hospitalisation, dès le début de celle-ci, de la multiplicité institutionnelle en termes de responsabilité dans la prise en charge des enfants, de la programmation des services et institutions de prise en charge des enfants et adolescents, laquelle n'est malheureusement plus adaptée aux besoins réels, de la possibilité de prise en charge très rapide afin d'éviter une dégradation qui conduirait à l'hospitalisation, de l'absence de place pour une scolarité en cours d'année dans une école adaptée, de la continuité des soins avec une alternance possible hospitalisation au domicile sur une même période, mais aussi et surtout du manque de psychiatres

van kinderen wil laten uitvoeren, en die een aantal proefprojecten wil verlengen.

16.03 Jacques Otlet (MR): Ik dank mevrouw Muriel Gerkens dat zij dit voorstel van resolutie over de rechten van de in een psychiatrische dienst opgenomen kinderen, dat geïnspireerd werd door de oproep van UNICEF België van 9 april 2008, heeft ingediend. Naar aanleiding van dit voorstel kwam immers een breed debat op gang over de behandeling van jongeren in alle domeinen van de geestelijke gezondheid.

Op haar initiatief werden er hoorzittingen georganiseerd over het opvangbeleid om een beter inzicht te verwerven in de eigenheid van de kinder- en de jeugdpsychiatrie. We hebben deze problematiek besproken met professoren en met diensthoofden in de ziekenhuizen, die enerzijds bevestigden dat de rechten van kinderen in het ziekenhuis in acht moeten worden genomen, maar anderzijds ook een aantal aanbevelingen formuleerden in verband met de behandeling van die kinderen.

Tijdens de hoorzittingen kwamen volgende onderwerpen aan bod: de rechten van de kinderen tijdens een ziekenhuisopname, de erkenning van de beroepsspecialiteit met betrekking tot de behandeling van kinderen, het ontbreken van een aangepast wettelijk kader, de duur van de ziekenhuisopname en de noodzakelijke instemming van de ouders, de noodzaak om te zorgen

infantojuvénilles et des difficultés rencontrées pour leur trouver des lieux de stage de formation dès lors que les normes d'agrément des spécialistes ne seraient plus adaptées à la réalité du terrain.

En conclusion, chers collègues, c'est bien un programme global concerté de santé mentale qu'il nous faut établir dans les meilleurs délais. Et je pense pouvoir dire que Mme la ministre a entendu cet appel puisqu'elle parle de cette nécessité et de sa volonté d'aller de l'avant dans sa note de politique générale de 2010.

Quant à notre commission, nous avons décidé unanimement d'étendre l'objet de la résolution à l'ensemble des services psychiatriques et de développer des recommandations précises sur tous les sujets qui ont été traités.

Je voudrais terminer cette intervention en remerciant encore tous les membres de la commission pour leur franche contribution à cette réflexion importante. Il va sans dire que mon groupe soutiendra avec enthousiasme la proposition de résolution telle qu'amendée et soumise au vote aujourd'hui. Nous observerons donc avec le plus grand intérêt les mesures pratiques qui seront élaborées par le gouvernement en concertation avec le secteur dans les prochains mois.

voor de opvang van het kind wanneer het uit het ziekenhuis wordt ontslagen, de versnippering van de bevoegdheden, de programmering van de diensten en van de instellingen voor de opvang van kinderen en jongeren, de noodzaak om deze kinderen snel te kunnen opvangen, het plaatsgebrek in aangepaste scholen in de loop van het schooljaar, het altemnerend verblijf in een ziekenhuis en thuis in eenzelfde periode, maar ook het tekort aan gespecialiseerde psychiaters en de moeilijkheden om voor de specialisten in opleiding geschikte stage- en opleidingsplaatsen te vinden.

Er is dus nood aan een globaal programma inzake geestelijke gezondheidszorg, dat in overleg moet worden opgesteld. De minister geeft in haar beleidsnota voor 2010 aan dat ze hiermee voortgang wil maken.

In de commissie werd beslist de draagwijdte van de resolutie uit te breiden tot alle psychiatrische diensten en duidelijke aanbevelingen te formuleren met betrekking tot alle behandelde onderwerpen.

Ik wil nogmaals alle leden van de commissie bedanken voor hun bijdrage tot deze belangrijke reflectie. Mijn fractie zal het voorstel van resolutie steunen. Wij kijken met belangstelling uit naar de praktische maatregelen die de regering in de komende maanden in overleg met de sector zal uitwerken.

16.04 Lieve Van Daele (CD&V): Mevrouw de voorzitter, collega's, ik wil mij graag bij de vorige sprekers aansluiten, die vooral op de bijzonder constructieve samenwerking en op de bijzonder verhelderende, interessante hoorzittingen over het voorliggende, belangrijke thema hebben gewezen.

De leden van de commissie voor de Volksgezondheid hebben niet minder dan tien vergaderingen gewijd aan de uitwerking van de voorliggende consensustekst, over de partijgrenzen heen. De tekst is dan ook meer dan de moeite waard. Immers, geestelijke gezondheidszorg in het algemeen en de problematiek van kinderen

16.04 Lieve Van Daele (CD&V): Les orateurs précédents ont déjà attiré l'attention sur la collaboration particulièrement constructive au-delà des clivages politiques et sur les auditions clarificatrices. La commission a consacré dix réunions à l'élaboration de ce texte de consensus.

Les soins de santé mentale en

met psychiatrische problemen in het bijzonder verdienen meer aandacht.

Draai of keer het hoe u wil, geestelijke gezondheidszorg blijft deels in de taboesfeer en moet dringend uit die taboesfeer worden gehaald. Het zorgaanbod moet zo goed mogelijk op de zorgvraag worden afgestemd. Er moet vooral voldoende plaats voor individuele behandelings- en begeleidingstrajecten zijn.

Volwassenen en zeker kinderen en adolescenten die in een of andere vorm van psychiatrische hulpverlening terechtkomen, moeten vooral ten volle worden gewaardeerd en gerespecteerd.

In vergelijking met de somatische gezondheidszorg komt de geestelijke gezondheidszorg nog te weinig aan bod. Geestelijke gezondheid is vaak ook een complex gegeven, waarin, behalve biologische factoren, ook relationele factoren, familiale omstandigheden, werk en andere, contextuele factoren een rol spelen. Daarom is geestelijke gezondheidszorg een complex gegeven. Vaak zijn netwerken nodig om op de complexiteit in te spelen.

Het klassieke concept van ziekenhuisbedden is onvoldoende en is er nood aan een nieuw zorgconcept. Artikel 107ter van de ziekenhuiswet, dat de voorbije maanden tijdens de commissievergaderingen ook vaak aan bod is gekomen, biedt in voornoemd kader en met betrekking tot de financiering de mogelijkheid om van het statische gegeven van de verpleegdagprijs naar het flexibele gegeven van zorgnetwerken en zorgcircuits rond de patiënt over te schakelen.

Voorvoemd systeem is ook rond leeftijdsgroepen geconcipeerd. Bovendien wordt een specifieke aanpak voor kinderen en jongeren mogelijk.

Dat voornoemd artikel momenteel ten uitvoer wordt gebracht en in de beleidsnota veel aandacht kreeg, creëert nieuwe mogelijkheden. Wij willen onderstrepen dat zulks een goede zaak is.

Bovendien zijn wij, zoals reeds is aangehaald, van mening dat het beroep van kinderpsychiater meer moet worden gewaardeerd, te beginnen bij het scheppen van meer mogelijkheden tot stage lopen.

Onze fractie heeft aan de indieners van de resolutie een vijftiental inhoudelijke tekstwijzigingen voorgesteld, na aandachtig naar de bedenkingen van de in de commissie gehoorde pediaters en diensthoofden te hebben geluisterd. Zoals daarnet al vermeld, wensen wij hen uitdrukkelijk te bedanken voor de kostbare tijd die zij in voornoemde hoorzittingen hebben geïnvesteerd en voor hun verhelderende en vooral gedreven uiteenzettingen.

Voor CD&V was het belangrijk dat de voorliggende resolutie aandacht voor de vier hiernavolgende aspecten had.

Eerst en vooral is er het aspect van het spreken over kinderen én adolescenten, gelet op de mogelijke verschillen in de behandelings- en benaderingswijze, onder meer in de manier waarop de patiënt wordt geïnformeerd. Het gaat om een recht dat in de wet betreffende

général et le problème des enfants souffrant d'affections psychiatriques en particulier méritent une plus grande attention. Il est urgent de lever le tabou sur ce problème. Il convient de respecter pleinement les adultes, mais certainement aussi les enfants et les adolescents qui bénéficient d'une forme de soins psychiatriques. On accorde encore trop peu d'attention aux soins de santé mentale par rapport aux soins de santé somatique, parce qu'il s'agit d'un problème complexe. Des réseaux sont souvent nécessaires pour répondre à cette complexité. Le concept classique des lits d'hôpitaux est insuffisant. Un nouveau concept de soins est indispensable.

L'article 107ter de la loi sur les hôpitaux offre la possibilité d'un passage du système statique du prix de la journée d'entretien au système flexible des circuits et des réseaux de soins. Une approche spécifique pour les enfants et les jeunes devient ainsi possible. Nous nous félicitons de l'attention considérable qui a été accordée à la mise en œuvre de cet article dans la note de politique générale.

La profession de pédopsychiatre doit être valorisée davantage, tout d'abord par la création de possibilités de stage supplémentaires.

Pour le CD&V, la résolution devait attirer l'attention sur quatre aspects.

Il fallait qu'elle parle des enfants et des adolescents, en raison de différences possibles au niveau de l'approche et du traitement, notamment en ce qui concerne la manière d'informer le patient. Ce droit est inscrit dans la loi de 2002 et s'applique également aux mineurs.

Pour nous, l'offre de soins doit correspondre le mieux possible à

de rechten van de patiënt van 2002 is ingeschreven en dat ook op minderjarigen van toepassing is.

Ten tweede hebben we benadrukt dat het zorgaanbod zo goed mogelijk afgestemd moet worden op de zorgvraag met individuele behandel- en begeleidingstrajecten.

Een derde aspect was dat er ook voldoende autonomie moet gegeven worden aan ziekenhuisdiensten, zodat zij in nauw overleg met de ambulante zorg de gepaste zorg kunnen verstrekken. Het moet een gedeelde zorg zijn, geen twee zorgcircuits naast elkaar.

Ten slotte vroegen wij ook aandacht voor de forensische K-bedden, plaatsen voor minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd.

De indieners hebben rekening gehouden met die bekommernissen en de consensustekst is hopelijk een voldoende sterk signaal geworden dat er dringend nood is aan een coherent beleid inzake geestelijke gezondheidszorg, in het bijzonder voor kinderen en adolescenten.

Tot slot spreken we opnieuw onze waardering uit voor de manier waarop hier heel constructief, over de partijgrenzen heen, aan is gewerkt.

la demande. Il faut surtout qu'il y ait de la place pour des parcours de traitement et d'accompagnement individuels.

Les services hospitaliers doivent également jouir d'une autonomie suffisante de façon à ce qu'ils puissent toujours dispenser les soins appropriés en étroite concertation avec les soins ambulatoires. Il faut en outre qu'il s'agisse de soins partagés; autrement dit, il n'est pas question d'avoir deux réseaux de soins l'un à côté de l'autre.

Enfin, nous demandons également que l'on prête attention aux lits psychiatriques K.

Nos préoccupations ont été prises en considération. J'espère que le texte de consensus constitue un signal suffisamment fort de l'urgente nécessité de se doter d'une politique cohérente en matière de soins de santé mentale.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De bespreking is gesloten.
La discussion est close.

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "voorstel van resolutie over de rechten van de in een ziekenhuis of in een psychiatrische dienst opgenomen kinderen en adolescenten".
L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de résolution relative aux droits des enfants et des adolescents séjournant en hôpitaux ou en services psychiatriques".

Er werden geen amendementen ingediend of heringediend.
Aucun amendement n'a été déposé ou redéposé.

De stemming over het voorstel van resolutie zal later plaatsvinden.
Le vote sur la proposition de résolution aura lieu ultérieurement.

17 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst wat de schuldsaldoverzekeringen voor personen met een verhoogd gezondheidsrisico betreft (1977/1-9)
17 Proposition de loi modifiant la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre en ce qui concerne les assurances de solde restant dû pour les personnes présentant un risque sanitaire accru (1977/1-9)

Voorstel ingediend door:
Proposition déposée par:
Katrien Partyka, Joseph George, Sofie Staelraeve, David Clarinval, Servais Verherstraeten, Willem-Frederik Schiltz, Cathy Plasman.

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

17.01 Karine Lalieux, rapporteur: Madame la présidente, messieurs les ministres, chers collègues, en tant que rapporteur de cette proposition de loi, j'ai la grande satisfaction de constater que le Parlement est capable de travailler en toute autonomie et de produire des lois. Et peut-être, puisque nous avons deux vice-premiers ministres devant nous, que les ministres devraient faire davantage confiance au parlement et avoir confiance en les propositions de loi déposées par nos parlementaires. Des centaines sont déposées. Je dois d'ailleurs remercier le ministre des Finances qui a les assurances dans ses attributions pour nous avoir laissé travailler. Ce travail en collaboration avec son cabinet a permis de résoudre un problème que je vais évoquer.

La commission de l'Économie, qui n'est pas toujours une commission calme, a montré que les parlementaires étaient capables de travailler à un objectif commun, dans l'intérêt général. Dans le cas présent, il s'agissait de permettre aux personnes considérées comme présentant un risque accru de santé de conclure une assurance solde restant dû et par-là, de leur permettre d'accéder à la propriété.

Au départ, il y a avait une proposition de loi déposée par le cdH et le CD&V. Présentée à l'ensemble des partis démocratiques, elle a recueilli un grand nombre de signatures, ce qui prouve l'intérêt que notre commission porte à cette question essentielle pour certains de nos concitoyens.

Le nombre particulièrement important d'amendements déposés ainsi que le travail collectif de recherche d'un compromis a permis d'aboutir au texte qui vous est présenté cet après-midi. Celui-ci a été voté en commission à l'unanimité des membres présents, majorité et opposition confondues. Ce compromis a donc permis à chacun des partis d'amener au moins une mesure qui lui tenait à cœur, et cela dans une grande cohérence.

Le cdH et le CD&V ont vu leur travail mené à terme et sanctionné par un vote unanime. Je félicite ici les parlementaires présents de ces deux partis. Le Vld pu maintenir la possibilité pour les partenaires (assureurs, consommateurs et patients) de convenir d'un code de conduite en grande partie négocié endéans les six mois. Le MR a obtenu la suppression du Bureau de tarification et le maintien partiel de la fixation des primes par les assurances moyennant le contrôle du Bureau de suivi des tarifications et aussi le contrôle du Parlement.

Enfin, les socialistes peuvent se réjouir de l'obligation faite aux assureurs de respecter scrupuleusement la loi sur la protection de la vie privée – il est important de le répéter parfois aux assureurs – et aussi l'article 8 de la Convention des droits de l'Homme faisant de la santé une partie intégrante de la vie privée des citoyens.

Le compromis qui s'est dégagé a permis d'aboutir à un texte cohérent, allant vers une plus grande protection du consommateur en matière d'assurance solde restant dû pour les personnes présentant

17.01 Karine Lalieux, rapporteur: Ik heb kunnen vaststellen dat het Parlement volstrekt autonoom kan werken. Misschien zouden de ministers wat meer vertrouwen in ons moeten hebben...

Ik bedank de minister van Financiën, die ons met zijn kabinet heeft laten samenwerken; de commissie voor het Bedrijfsleven heeft aangetoond dat de parlementsleden in staat zijn om zich in te zetten voor het gemeenschappelijk belang.

Dankzij de vele amendementen en het gezamenlijke streven naar een compromis hebben alle partijen een maatregel die hun na aan het hart ligt kunnen invoegen in de oorspronkelijke tekst van het cdH en CD&V.

Zo zagen het cdH en CD&V hun werk tot een goed einde gebracht en door een unanieme goedkeuring bekrachtigd. Open Vld heeft de mogelijkheid voor de partners (verzekeraars, consumenten en patiënten) om binnen zes maanden over een gedragscode te onderhandelen en tot een akkoord te komen, kunnen vrijwaren. De MR heeft verkregen dat het Tarifieringsbureau wordt afgeschaft en dat de vastlegging van de premies door de verzekeraars onder toezicht van het Opvolgingsbureau voor de Tarifiering en van het Parlement gedeeltelijk behouden blijft. De socialisten mogen zich verheugen over de ingevoerde verplichting voor de verzekeraars om de wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer en artikel 8 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens te eerbiedigen, waardoor de gezondheid als een volwaardig onderdeel van de persoonlijke

un risque accru de santé. Encore mes félicitations à tous pour le travail accompli.

17.02 Katrien Partyka (CD&V): Mevrouw de voorzitter, collega's, eerst en vooral dank ik de commissieleden, en vooral de mede-indieners van het voorstel en hun medewerkers, voor de fijne samenwerking.

Zoals mevrouw Lalieux heeft geschetst, waren er oorspronkelijk verschillende voorstellen. Met veel geven en nemen en na lang vergaderen en discussiëren zijn wij tot een voorstel gekomen waarvan wij hopen dat het concrete oplossingen biedt voor een probleem waarmee vele mensen worden geconfronteerd.

Ik wil ook graag de patiënten- en consumentenorganisaties bedanken voor hun inbreng. Er was ook vooral de constructieve inbreng van de medewerker van de minister en van de minister zelf.

Ik zal schetsen wat het voorstel concreet inhoudt. Het voorstel gaat over twee aspecten van de schuldsaldoverzekering. Eerst en vooral willen wij voor de consument meer transparantie en meer informatie inzake de premies. Op die manier hopen wij een betere marktwerking te creëren. Ten tweede, wordt er voorzien in een solidariteitsmechanisme.

Via het eerste luik van het wetsvoorstel willen wij dus meer doorzichtigheid en informatie voor de consument. Dat willen wij bereiken via een getrapt systeem. Als ik bijvoorbeeld een aanvraag doe voor een schuldsaldoverzekering terwijl ik een verhoogd gezondheidsrisico heb, moet de verzekeraar mij zijn beslissing binnen de vijftien dagen meedelen. Hij moet daarbij schriftelijk een opdeling maken tussen de basispremie en de bijpremie. De bijpremie slaat dan bijvoorbeeld op dat verhoogde gezondheidsrisico.

Door die opsplitsing worden de premies doorzichtiger. Zo kunnen de consumenten ze beter vergelijken en zij kunnen nagaan hoe hoog de bijpremie wegens het verhoogde gezondheidsrisico is.

De verzekeraar moet wel meedelen waarom een verzekering eventueel geweigerd wordt. Hij moet ook meedelen dat de arts van de consument meer informatie kan vragen bij de arts van de verzekeraar, dat er een opvolgingsbureau voor de tarifiering is, dat er een bemiddelingscommissie bestaat en dat er een solidariteitsmechanisme kan zijn.

Na de beslissing kan de consument een heroverweging vragen bij een herverzekeraar. Dat is een niet-verplichte tweede stap.

Als derde stap kan de consument rechtstreeks of via de vertegenwoordigers van een patiënten- of consumentenorganisatie, of via de ombudsman voor de verzekeringen, bij het opvolgingsbureau vragen of de bijpremie medisch en verzekeringstechnisch verantwoord is. Hij krijgt dus een objectieve tweede opinie. Het opvolgingsbureau

levenssfeer wordt beschouwd.

Dankzij dit compromis zijn we tot een samenhangende tekst kunnen komen, die een betere bescherming van de consument waarborgt.

17.02 Katrien Partyka (CD&V): Il y avait initialement plusieurs propositions mais nous sommes arrivés, après bien des discussions, à une proposition qui doit offrir des solutions concrètes à un problème auquel sont confrontées de nombreuses personnes.

Avec cette proposition, nous tendons vers la transparence et davantage d'informations concernant les primes d'assurance de solde restant du, en vue d'un meilleur fonctionnement du marché.

Tout d'abord, l'assureur est tenu de faire part de sa décision dans les 15 jours en cas de risque pour la santé accru, il doit établir une distinction entre la prime de base et la prime complémentaire, motiver un éventuel refus et fournir des informations. Le consommateur peut demander une réévaluation auprès d'un réassureur. Il peut alors, directement ou indirectement, faire vérifier par le bureau de suivi si la prime est justifiée du point de vue médical et du point de vue de la technique d'assurance. Le bureau de suivi doit prendre dans les 15 jours une décision contraignante.

En deuxième lieu, la proposition introduit un mécanisme de solidarité par le biais du Bureau de suivi de la tarification, le consommateur pouvant faire appel à une assurance standard lorsque le montant de la prime est du double de celui de la prime de base. Enfin, il y aura également une caisse de compensation auprès de laquelle l'assureur pourra récupérer une partie du paiement de la prime

moet binnen de vijftien werkdagen een bindende beslissing nemen. Het kan de verzekeraar bijvoorbeeld opleggen dat de bijpremie lager moet zijn, of het kan de beslissing van de verzekeraar bevestigen.

Het tweede luik van het wetsvoorstel is het solidariteitsmechanisme via het opvolgingsbureau voor de tarifiering. Dat solidariteitsmechanisme speelt vanaf het moment dat de bijpremie meer dan het dubbele bedraagt van de basispremie. De consument kan dan een beroep doen op een standaardverzekering volgens de voorwaarden van het opvolgingsbureau.

Tenslotte, is er voorzien in een compensatiekas, waar de verzekeraar een compensatie kan krijgen wanneer de consument een stuk van de bijpremie betaalt. De verzekeraar kan dan een stuk recupereren bij de compensatiekas.

Hoe het mechanisme van de minimum- en maximumdrempel precies zal werken, moet nog verder worden bepaald in een koninklijk besluit.

Een laatste aspect dat ik nog niet heb vermeld is dat in dit wetsvoorstel ook is bepaald dat dit de wettelijke regeling is. Wij zijn ervan overtuigd dat dit een oplossing biedt voor de problemen en dat het een goed mechanisme is. We vragen de sector echter eventueel ook zelf een oplossing te bieden voor de problemen die zich stellen. Wij geven de commissie voor Verzekeringen, waar de patiënten samen met de sector vertegenwoordigd zijn, zes maanden de tijd om eventueel een beter voorstel te doen, onder andere over de medische vragenlijsten en de problematiek van de schuldsaldoverzekering. Als de sector er in de commissie voor Verzekeringen niet in slaagt om binnen de zes maanden een consensus te bereiken omtrent een gedragscode die afdwingbaar is via de wet op de handelspraktijken, dan treedt het wettelijk voorstel in werking, zoals ik het net heb geschetst.

We hopen van harte dat dit een oplossing biedt voor veel mensen die te maken hebben met deze problematiek, bijvoorbeeld ex-kankerpatiënten en mensen met een chronische aandoening zoals astma of diabetes. Veel jonge mensen worden, naast de nadelen van hun ziekte, ook geconfronteerd met het feit dat ze geen schuldsaldoverzekering kunnen sluiten om een eerste eigen gezinswoning te kopen. We hopen dat dit voorstel een oplossing kan bieden voor deze problematiek.

17.03 Joseph George (cdH): Madame la présidente, messieurs les ministres, chers collègues, comme l'ont très bien dit Mme Lalieux, dans son rapport, et Mme Partyka, la proposition de loi vise à résoudre un problème réel rencontré dans notre pays par 1 500 personnes d'après les estimations les plus défavorables et par plus de 10 000 personnes d'après d'autres estimations. Ces personnes souhaitant parfois refaire leur vie ou, selon les circonstances, refaire un investissement personnel à 50 ans, 40 ans voire plus tôt étaient confrontées à l'impossibilité de trouver un hébergement et de le financer via l'obtention d'un prêt hypothécaire parce que leur état de santé n'était pas accepté par les assureurs dans le cadre de la sélection des risques. C'est un problème réel que le secteur lui-même n'avait pas réussi à appréhender ou, en tout cas, à résoudre de façon satisfaisante.

complémentaire.

Les seuils en matière de minimums et de maximums doivent encore être précisés par la voie d'un arrêté royal.

Nous pensons que cette proposition de loi, qui comporte la réglementation légale, peut offrir une telle solution aux problèmes mais nous laissons six mois au secteur pour faire lui-même une proposition, notamment en ce qui concerne les questionnaires médicaux et l'assurance de solde restant dû. Si le secteur ne réussit pas à convenir d'un code de conduite dans les six mois, cette proposition entrera en vigueur.

Nous espérons de tout cœur qu'elle apportera une solution aux nombreuses personnes confrontées à cette question.

17.03 Joseph George (cdH): Veel mensen kunnen, als gevolg van hun gezondheidsrisico, geen onderkomen vinden en dat met een hypothecaire lening financieren. De sector zelf was er niet in geslaagd deze kwestie tot eenieders tevredenheid op te lossen. Na tal van lange debatten, amendementen en adviezen hoop ik van ganser harte dat dit voorstel, waarover in de commissie eensgezindheid bestond, zal worden aangenomen.

Les propositions de loi qui ont été signées et qui remontent déjà à plusieurs années ont fait l'objet de longs débats en commission, d'amendements, de fusions, d'avis divers et aboutiront aujourd'hui – je l'espère – à un vote positif. Le vote fut unanime en commission; je peux espérer qu'il le sera de la même façon aujourd'hui.

Comme mes collègues l'ont dit, il s'agit de répondre à quatre principes simples: laisser à la Commission bancaire, financière et des assurances le soin d'élaborer un code de conduite, à défaut un bureau de suivi des tarifications avec une caisse de compensation et l'évaluation de la situation après deux ans.

Le choix opéré au travers de nos discussions est celui d'un dispositif que l'on a voulu très pratique, transparent, accessible et permettant surtout d'apporter une solution satisfaisante le plus rapidement possible.

Comme toujours lorsqu'il faut créer un mécanisme de solidarité, la question se posait de savoir comment créer cette solidarité et la faire supporter. Le mécanisme consiste en une caisse de compensation qui repose à la fois sur les assureurs et sur les organismes de prêts hypothécaires, de sorte que c'est le secteur lui-même, à travers ses assureurs tant belges qu'étrangers opérant sur notre territoire ou les organismes de crédits, qui devra assurer le financement dudit service.

Mesdames, messieurs, chers collègues, je ne peux qu'être particulièrement heureux de l'aboutissement de ces propositions de loi, plusieurs s'étant ajoutées au fil de nos travaux, et du travail réalisé en commission qui démontre que le parlement peut parfaitement répondre aux aspirations de nos concitoyens et prendre à bras-le-corps des problématiques que le secteur lui-même n'avait pu résoudre.

17.04 **Sofie Staelraeve** (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, dames en heren, en in deze richt ik mij vooral op de heren hier aanwezig, want het betreft een problematiek die de heren misschien nog meer aanbelangt dan de dames in de zaal.

De schuldsaldoverzekerings zijn vaak duurder voor mannen dan voor vrouwen. Andere verzekeringen zijn dan weer duurder voor vrouwen dan voor mannen. Het gaat om een essentieel gegeven. Toen ik deze tekst voorbereidde zag ik Jaco Van Dormael op televisie zijn nieuwste film aankondigen, zoveel jaar na Toto Le Héros. Begin januari komt Mister Nobody uit, het verhaal van een kleine jongen die als laatste nog levende sterfelijke persoon op de aarde rondwandelt en terugblijkt op zijn leven in een wereld waarin iedereen onsterfelijk is geworden. Hij kijkt terug op de keuzes die hij in zijn leven heeft gemaakt. Hij vraagt zich af of bepaalde zaken beter hadden gekund, welke levens er anders hadden uitgezien indien hij bepaalde dingen wel of niet had gedaan.

In ons leven hebben we fundamentele keuzes, een standpunt waar liberalen in eerste instantie van overtuigd zijn. Daarnaast zijn er een aantal aspecten waarop we geen vat hebben, zoals onze gezondheid. Dat is toch een essentieel gegeven in de keuzes, barrières en kansen die we in ons leven tegenkomen.

Dit wetsvoorstel gaat in op twee aspecten: enerzijds gezondheid en

We moesten kiezen voor een praktische, transparante en toegankelijke regeling, waarmee een snelle en bevredigende oplossing aangereikt wordt.

De compensatiekas, die gespijsd wordt door de verzekeraars en de hypotheekverstrekkers, zal ervoor zorgen dat de sector zelf de dienstverlening financiert.

Ik ben blij dat we dit werk tot een goed einde hebben gebracht. Daaruit blijkt het vermogen van het Parlement om aan de verzuchtingen van de burgers te voldoen.

17.04 **Sofie Staelraeve** (Open Vld): Les assurances de solde restant dû sont souvent plus chères encore pour les hommes que pour les femmes.

Il s'agit-là d'une donnée essentielle. Nous opérons dans notre existence des choix fondamentaux, mais il y a par ailleurs des éléments sur lesquels nous n'avons aucune prise, comme notre santé. Or la santé revêt une importance essentielle au regard des choix, des entraves et des chances de notre existence.

Cette proposition de loi a trait à la santé mais aussi aux investissements dans notre propre logement. Celui qui achète une habitation en Belgique et contracte un prêt hypothécaire est le plus souvent amené à conclure un contrat d'assurance de solde

anderzijds een dak boven je hoofd en de kans om daarin te investeren. Wie in België een huis koopt en daarvoor een hypothecaire lening aangaat, wordt meestal gevraagd om een schuldsaldoverzekering af te sluiten. Deze levensverzekering dient als waarborg opdat de bank, bij het overlijden van de koper van een huis, haar kapitaal terugbetaald krijgt. Een schuldsaldoverzekering beschermt de nabestaanden tegen zware financiële lasten wanneer een koper tijdens de looptijd van zijn krediet overlijdt. Dit is heel belangrijk.

Hoewel de schuldsaldoverzekering in België niet verplicht is, wordt ze de facto aan een hypothecaire lening gekoppeld. Op zich is dergelijke schuldsaldoverzekering geen goedkope zaak, zeker als men weet dat de meeste mensen in België hun eerste woning op hun 28^{ste} kopen, en dat de gemiddelde prijs de laatste jaren ontzettend is toegenomen. Wie een huis koopt of bouwt, moet vaak heel diep in zijn buidel tasten.

Ik weet uit eigen ervaring dat een schuldsaldoverzekering dit jaar voor twee gezonde mensen al gauw 600 à 700 euro per jaar kost. Dan heb ik het nog niet over de opsplitsing in mannen en vrouwen. De man betaalt in deze altijd meer dan de vrouw.

Ziekte blijkt bij de schuldsaldoverzekering en de aankoop van een huis een barrière te zijn. Dat is het geval voor niet weinig mensen in ons land. Die ziekte op zich is al een barrière. Ik denk niet alleen aan chronische of langdurige ziekten of een handicap, maar ook aan geneesbare ziekten die tijdelijk een grote impact hebben. Ik denk ook aan diabetes of reuma op jonge leeftijd.

Deze ochtend was mevrouw Partyka te gast in een radioprogramma. Een luisteraar vertelde: ik heb een schuldsaldoverzekering afgesloten op mijn 24^{ste} en ik moest een premie betalen die vijf keer hoger was dan die van mijn echtgenote.

Voorzitter: Patrick Dewael, voorzitter.

Président: Patrick Dewael, président.

Het zijn voorbeelden die wij allemaal kennen, mailtjes die wij allemaal krijgen en, het is ook al aangehaald door andere collega's, het is een problematiek die al jaren leeft. De laatste jaren heeft de ombudsman voor verzekeringen in haar rapport ook keer op keer de zaak aangekaart. De sector is zich daarvan bewust, maar is er tot op heden zelf niet in geslaagd een oplossing te bieden. Wij zijn ons daarvan bewust. Er is de wens, de wil bij diverse organisaties zoals consumentenorganisaties, patiëntenorganisaties en ook bij de verzekeringssector om tot een oplossing te komen. Wij merken echter dat een stok achter de deur van het Parlement toch echt wel nodig was om dat op korte termijn te regelen. Wij hebben dat ook gedaan. Wij zijn erin geslaagd dankzij het doorzettingsvermogen van een aantal mensen hier aanwezig. Ik kijk dan naar de collega-indieners, maar ook collega's in de commissie van alle partijen hebben hieraan hard meegewerkt. Ook het kabinet van minister Reynders heeft er hard aan gewerkt en heeft naar oplossingen gezocht. Ik denk dat wij met zijn allen trots kunnen zijn op het resultaat. Het toont aan dat het Parlement wel degelijk in staat is om iets te doen in heel concrete gevallen.

restant du afin que la banque récupère son argent en cas de décès de l'emprunteur et que les proches soient prémunis contre de lourdes charges financières. Je sais d'expérience qu'une assurance de solde restant dû n'est pas bon marché. Pour ceux qui sont ou ont été malades, la prime constitue véritablement une barrière. Il ne s'agit pas seulement alors de maladies chroniques mais aussi de maladies dont on guérit.

Nous connaissons bien le problème en question, qui n'est pas nouveau. Le secteur en est également conscient mais il n'a pas pu proposer de solution jusqu'ici, même s'il y a une volonté réelle dans ce sens. C'est pourquoi il nous semblait nécessaire de disposer d'un moyen de pression par le biais du Parlement pour parvenir à un règlement à court terme. Nous avons réussi, grâce aux efforts et à la persévérance de tous les collègues et de tous les membres des cabinets ministériels concernés. Nous pouvons être fiers du résultat, me semble-t-il.

Certains éléments de la proposition de loi, que nous allons adopter, sont très importants pour notre groupe politique. Je songe tout d'abord à la possibilité qui est donnée au secteur de régler lui-même une série d'aspects au sein de la Commission des assurances, dans les conditions fixées par le Parlement. Ces conditions mettent nettement l'accent sur l'information des citoyens. Par ailleurs, ceux-ci doivent recevoir des informations objectives sur leur état de santé, ils doivent être soumis au même questionnaire médical et toute demande d'assurance solde restant dû doit donner lieu à une proposition de prime qui sera transmise dans les meilleurs délais.

Étant donné que le secteur échouera sans doute sur ces points, nous avons pris des

Collega Partyka heeft het al aangehaald: dit wetsvoorstel bevat elementen die wij zullen goedkeuren, die opbouwend werken en die ook voor Open Vld heel belangrijk zijn. Ik sta even bij elk van hen stil. In eerste instantie wordt aan de sector de mogelijkheid gegeven om zelf een aantal dingen af te spreken. Binnen de commissie voor verzekeringen, uiteindelijk hét orgaan dat de zaak zou moeten regelen maar waar het heel moeilijk gaat, bestaat nog steeds de mogelijkheid om een aantal zaken, mits een aantal door het Parlement bepaalde voorwaarden, te regelen. Die voorwaarden leggen heel sterk de klemtoon op de informatie aan de klant, de mogelijkheid tot het krijgen van objectieve info over zijn gezondheidstoestand, het werken met gelijkaardige medische vragen en een snel voorstel van premie krijgen wanneer men een aanvraag doet voor een schuldsaldoverzekering. De sector krijgt de kans, maar wij weten ondertussen met zijn allen – tijdens de besprekingen is dit ook gebleken – dat dit waarschijnlijk niet zal lukken voor de sector zelf. Om die reden hebben wij, kamerleden, een en ander op poten gezet om dat toch zo snel mogelijk aan te vatten en een oplossing te bieden binnen het jaar – ik leg er de nadruk op – want er moeten nog een aantal KB's worden gemaakt door minister Reynders en u, zijn collega van Volksgezondheid. Wij zullen er samen aan werken en erop toezien dat dit binnen het jaar gebeurt.

Een tweede belangrijk element voor Open Vld in dit verhaal is wel degelijk de procedure waarin wordt voorzien. De klant krijgt een kader, een aantal stappen. Ook voor de verzekeraar is heel duidelijk welke stappen in de procedure kunnen worden gevolgd bij een aanvraag voor schuldsaldoverzekering.

Men kan een eerste voorstel van premie krijgen, men kan naar een herverzekeraar gaan of een tweede voorstel vragen. Volstaat het niet of lukt het niet om daarvan een haalbaar issue te maken, dan kan naar een opvolgingsbureau voor tarificatie worden gestapt. Is dat allemaal niet haalbaar of zijn de bijpremies te hoog, namelijk twee keer wat gevraagd wordt van een gezonde persoon, dan is er nog altijd de compensatiekas die de basiswaarborg mee kan financieren voor mensen. Dat zijn dus heel belangrijke stappen waarbij heel veel aandacht is gegeven aan de informatie voor de klant, voor de burger, over de stappen die moeten gevolgd worden en de timing die daarop staat. Dat is een heel belangrijk iets voor de consument om te weten waar hij aan toe is

Het opvolgingsbureau voor tarificatie wordt opgericht en een compensatiekas en, ten laatste, een compensatiekas die een basiswaarborg moet financieren. Ook heel belangrijk is dat in een soort medische vragenlijst of kader van vragen wordt voorzien, zodat dezelfde vragen worden gesteld aan alle mensen in dezelfde gevallen. Zo is er toch een objectieve norm. Uiteraard zal niet elke verzekering gelijk zijn: het is niet de bedoeling om de vrijheid van verzekering te beperken. Het zal nog altijd zo zijn dat een aantal mensen niet verzekeraar is. Het is wel de bedoeling zoveel mogelijk mensen in dit land een schuldsaldoverzekering met koppeling aan de hypothecaire lening te geven. Dat we daar zullen op toezien, blijkt ook uit de evaluatie die expliciet in de wet staat ingeschreven: een tweejaarlijkse evaluatie met rapport moet worden gepresenteerd aan de Kamer. Ik ben ervan overtuigd dat alle collega's over alle grenzen heen dat rapport maar al te graag zullen lezen. Ik zie minister Reynders al lachen: hij zal dat ook heel graag doen. Hij lacht altijd, dus hij ziet het

initiatives, avec les autres membres de la Chambre, pour trouver une solution dans l'année.

L'élaboration d'une procédure, avec une série d'étapes que le client peut accomplir, constitue un deuxième élément important pour l'Open Vld. Ces étapes sont très claires pour l'assureur également.

Il est possible après une première proposition d'en demander une deuxième ou de s'adresser à un réassureur. En cas de nouvel échec, les personnes concernées peuvent alors se tourner vers le bureau du suivi de la tarification. Si les primes sont trop élevées, reste alors la caisse de compensation. La création du bureau du suivi et de la caisse de compensation sont des éléments très importants, tout comme le fait que l'on accorde une attention particulière à l'information du citoyen sur les démarches qu'il peut entreprendre et le calendrier.

Un autre élément important est la création d'un questionnaire médical, de sorte que toutes les personnes se trouvant dans la même situation auront à répondre aux mêmes questions.

L'objectif n'est pas de limiter la liberté d'assurance et certaines personnes demeureront inassurables, mais notre objectif est de permettre à un maximum de citoyens d'avoir accès à une assurance de solde restant dû. Nous continuerons à suivre l'évolution de la situation dans la mesure où la loi prévoit explicitement une évaluation bisannuelle avec un rapport à présenter à la Chambre.

Nous espérons aider un maximum de personnes à acquérir une habitation décente et à obtenir un prêt correct. Je souhaiterais une fois encore remercier tous les collègues pour leur excellente collaboration.

helemaal zitten en zal het ook zeker aanpakken, daar zijn wij van overtuigd.

Hiermee hopen wij dat een mister nobody of de vele mister nobodies of mensen die zich vandaag een mister nobody zouden kunnen voelen als ze een lening voor een woning en een schuldsaldoverzekering zoeken, hiermee geholpen zijn in dit land en dat zij op die manier een deftige woning kunnen kopen en een goede lening krijgen. Wij hopen op die manier daartoe bij te dragen. Ik wil nogmaals alle collega's danken voor de samenwerking op dat vlak.

17.05 Kattrin Jadin (MR): Monsieur le président, mesdames, messieurs les ministres et secrétaires d'État, chers collègues, c'est avec joie et une grande satisfaction que nous nous apprêtons à voter la proposition de loi solde restant dû qui nous est soumise cet après-midi.

En effet, ce texte est le fruit de longs et fructueux labeurs ayant mobilisé la majorité durant de nombreuses semaines. Le groupe MR a toujours soutenu l'idée de mettre en place une assurance solde restant dû pour les personnes malades, mais il est vrai que le texte initialement proposé ne rencontrait pas toutes nos attentes.

D'emblée, je tiens, comme mes collègues, à remercier l'ensemble des membres de la commission de l'Économie qui ont travaillé pour faire de cette proposition de loi ce qu'elle est aujourd'hui et, plus particulièrement, les auteurs de la proposition initiale qui ont accepté de remettre leur texte sur le métier. Parmi eux, une mention spéciale pour mes collègues David Clarinval, Katrien Partyka, Karine Lalieux, Sophie Staelraeve et Joseph George. Je tiens également à remercier le collaborateur de M. le ministre qui nous a donné de très bons conseils, M. Galand.

Nous le savons, les personnes malades éprouvent des difficultés à contracter une assurance sur la vie, surtout les malades chroniques et les personnes souffrant ou ayant souffert d'un cancer. Soit, la prime est tellement exorbitante que rares sont ceux qui peuvent la payer, soit elles essuient directement un refus de la part de l'assureur contacté. Or, ce n'est pas parce qu'une personne est dite malade que son espérance de vie est forcément réduite; je pense tout particulièrement aux diabétiques.

Partant, afin de permettre à ces personnes de s'assurer, nous devons nous réjouir que le présent texte constitue un excellent compromis. D'une part, nous laissons toute liberté à la Commission des assurances de mettre en place le code de conduite qui fixe les règles accordant le bénéfice de l'assurance; d'autre part, nous pouvons y suppléer en cas d'échec de leurs négociations, faisant alors entrer en vigueur le dispositif supplétif que nous avons mis en place. Ainsi, quoi qu'il arrive, les malades sont assurés de pouvoir solliciter une assurance solde restant dû dans l'année.

Comme je le disais, au cas où la Commission des assurances ne parviendrait pas à se mettre d'accord sur le code de conduite, nous avons prévu une procédure supplétive en plusieurs étapes. Tout d'abord, la personne présentant un risque sanitaire accru demande une assurance solde restant dû à son assureur, dont elle obtient une offre de prix. Si cette offre ne lui convient pas, l'assureur demande à

17.05 Kattrin Jadin (MR): We zullen dit wetsvoorstel straks met genoeg en grote tevredenheid goedkeuren.

De tekst is het resultaat van lange en vruchtbare werkzaamheden, waardoor de meerderheid vele weken lang in beslag werd genomen. De MR-fractie heeft de idee om een schuldsaldoverzekering voor zieke mensen in te voeren altijd gesteund, maar de voorgestelde initiële tekst beantwoordde niet aan al onze verwachtingen.

Zieke mensen kunnen maar moeilijk een levensverzekering afsluiten, vooral chronisch zieken en voormalige kankerpatiënten. Of de premie is buitensporig hoog, of de verzekeringsmaatschappij weigert hen. De levensverwachting van een zieke persoon ligt daarom echter niet per definitie veel lager.

Deze tekst is een uitstekend compromis. Enerzijds mag de Commissie voor Verzekeringen in alle vrijheid een gedragscode opstellen; anderzijds kunnen we, als zij daar niet in slaagt, een aanvullend dispositief in voege laten treden.

Zodra de voorgestelde premie oploopt tot 200 procent, grijpt de compensatiekas in.

Voor ons is de plicht om de verzekeringsnemer te informeren van fundamenteel belang.

Met deze tekst wordt de wetgeving wel degelijk verbeterd ten gunste van een kwetsbare bevolkings-

son réassureur une évaluation de la demande. Si cette seconde offre ne convient toujours pas, le bureau de suivi de la tarification vérifiera si la proposition d'une surprime est, d'un point de vue médical, objectivement et raisonnablement justifiée et si elle répond à la technique de l'assurance. Dans les quinze jours ouvrables, il communiquera par écrit aux parties une proposition de nature contraignante.

Soulignons encore qu'une caisse de compensation a été créée afin que la solidarité puisse jouer dès que la prime proposée atteint 200 %.

Je tenais également à rappeler que l'obligation d'informer le preneur d'assurance a été notre fil rouge, bleu et orange dans la confection de ce dispositif. Cette notion est pour nous fondamentale afin que la personne soit toujours informée tant sur l'évolution de la procédure que sur les raisons expliquant les offres qui lui sont formulées.

Chers collègues, je suis donc très heureuse que ce texte présente une réelle avancée législative en faveur d'une catégorie fragile de la population. C'était l'ambition du groupe MR et nous allons évidemment soutenir cette proposition de loi.

17.06 Cathy Plasman (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ook voor de sp.a-fractie is het lot van personen met een verhoogd gezondheidsrisico zeer belangrijk. Wij hebben daarop steeds gehamerd. Daarom heeft mevrouw Van den Bossche, mijn voorgangster, het gezamenlijke voorstel waarvoor mevrouw Partyka gezorgd heeft, een samenvatting van alle verschillende voorstellen, ondersteund en meeondertekend. Mij is toen ook steeds gezegd, als niet-parlementslid, dat dat was omdat minister Reynders nog geen ontwerp op tafel had gelegd.

Het voorstel dat dan ter discussie kwam, konden wij volledig steunen, maar op een bepaald moment is dat dan volledig en vrij radicaal veranderd na een aantal voorstellen van minister Reynders. Wij zijn dan toch wel wat kritisch geweest op een aantal punten. Wij hebben dat dan verder bestudeerd.

Uiteindelijk vinden wij echter dat het belangrijk is om een eerste stap te zetten. Daarom alleen al, omdat wij anders die mensen in de kou laten staan, steunen wij verder mee het voorstel. Het is een mooi voorbeeld van samenwerking in het Parlement. Wij zullen echter wel kritisch blijven. Er is in evaluatie voorzien. Dat werd reeds gezegd door collega's. Wij zullen dat ook verder blijven opvolgen. Het is immers toch wel belangrijk dat wij voorzichtig omgaan met de discriminatie. Wij moeten zeker de evaluatie bekijken in het kader van de Europese richtlijn die inzake discriminatie in de maak is.

Het kan toch niet zijn dat verzekerden worden gediscrimineerd. Mevrouw Staelraeve heeft het reeds aangehaald. Leeftijd is de meest bekende factor op grond waarvan een andere behandeling wordt uitgewerkt. Er zijn nog andere factoren, die wij niet onder controle hebben. Een patiënt kiest er bijvoorbeeld niet voor om ziek te worden. Wij moeten bijgevolg de ontwikkelingen op Europees niveau van dichtbij volgen. Als er ter zake regelingen wijzigen, dan moeten wij het wetsvoorstel dat intussen zal zijn goedgekeurd, ook wijzigen. Ik hoop dat minister Reynders daartoe dan een initiatief zal nemen.

groep. Dat was het streven van de MR en we zullen dit wetsvoorstel uiteraard steunen.

17.06 Cathy Plasman (sp.a): Mon groupe a toujours ardemment défendu les intérêts des personnes présentant un risque sanitaire accru. Mon prédécesseur, Mme Van den Bossche, a d'ailleurs cosigné la proposition de Mme Partyka. Nous soutenions totalement cette proposition mais comme elle avait été assez largement modifiée à l'initiative de M. Reynders, nous l'avons examinée d'un œil critique.

Pour ne pas abandonner ces personnes à leur sort, nous soutiendrons la proposition car il est important de franchir une première étape. Nous resterons néanmoins critiques et examinerons surtout l'évaluation dans le cadre de la directive européenne en préparation relative aux discriminations. Si des modifications interviennent à l'échelon européen, nous devons également modifier la proposition adoptée entre-temps. J'espère que M. Reynders prendra alors une initiative à cet effet.

17.07 Karine Lalieux (PS): Monsieur le président, messieurs les vice-premiers ministres, chers collègues, si on devait se pencher sur la représentation du modèle de réussite dans la vie de nos concitoyens ou sur leur rêve le plus courant, il y a fort à parier que ce serait le fait d'être propriétaire de son habitation. C'est bien connu, le Belge a une brique dans le ventre. Construire sa maison ou acheter son appartement, voilà une ambition très répandue chez nous tous.

Si, pour bon nombre de personnes, le rêve devient réalité – rappelons que 75 % des Belges sont propriétaires de leur résidence principale –, d'autres n'ont pas cette chance. Des personnes n'ont pas accès à la propriété à cause de leurs moyens financiers restreints mais d'autres en sont exclues parce que les assureurs considèrent qu'elles présentent un risque aggravé de santé. En effet, l'obtention d'un prêt hypothécaire est très largement conditionnée à la souscription d'une assurance solde restant dû pour couvrir, ce qui est normal, les risques de décès de l'emprunteur.

Or, certaines personnes sont considérées par les compagnies d'assurance comme difficilement assurables ou alors à des conditions totalement inacceptables, en raison de leur état de santé supposé à risques. Vous penserez tout de suite à une personne atteinte d'une maladie mortelle mais il y en a bien d'autres. On les a citées tout à l'heure: il y a des personnes souffrant de maladies chroniques, des personnes qui ont eu le cancer mais qui sont aujourd'hui guéries, des personnes qui souffrent de maladies rares, qui sont totalement exclues du régime des assurances. Nous avons eu assez de témoignages sur cette question. Ces personnes sont marquées au fer rouge et passent d'assurance en assurance avant de se voir signifier un refus total.

Pour nous, et pour l'ensemble des parlementaires, c'est totalement inacceptable.

Demain, le texte qui vous est présenté limitera, nous l'espérons, de telles pratiques discriminatoires en encadrant strictement les conditions d'assurabilité.

Si le groupe socialiste n'a pas signé la proposition de loi initiale, c'est parce qu'il la jugeait insuffisante, eu égard à la problématique à laquelle elle s'attaquait. Mais, bien entendu, ce n'est pas pour autant que nous nous détournions de cette question.

Bien au contraire – cela a été dit et répété par tout le monde à cette tribune –, nous avons travaillé de façon très constructive en ayant pour objectif l'amélioration effective des conditions d'assurabilité de nos concitoyens.

Nous nous sommes impliqués dans la rédaction d'un ensemble d'amendements dont il a déjà été question ici. Au sortir de ce travail de longue haleine mené par la commission de l'Économie, mon groupe se réjouit d'avoir pu intégrer dans cette loi quatre priorités.

Premièrement, l'instauration d'un questionnaire médical standardisé qui doit impérativement respecter – je sais que je me répète mais on trouvait parfois inutile au sein de la commission de l'insérer dans la loi alors que ce point est fondamental – la loi du 8 décembre 1992

17.07 Karine Lalieux (PS): Het is welbekend dat de Belg een baksteen in de maag heeft.

Een belangrijke voorwaarde om een hypothecaire lening te krijgen, is het afsluiten van een schuldsaldoverzekering om het overlijdensrisico van de lener te dekken.

Sommige personen zijn volgens de verzekeringsmaatschappijen echter moeilijk verzekeraar, of worden enkel verzekerd onder totaal onaanvaardbare voorwaarden, omdat hun gezondheidstoestand als risicovol wordt beschouwd.

Voor ons, en voor alle parlementsleden, is die gang van zaken onaanvaardbaar.

De voorliggende tekst zal, naar we verhopend, dergelijke discriminerende praktijken aan banden leggen, doordat de verzekeraarvoorwaarden strikt omschreven worden.

De socialistische fractie heeft het oorspronkelijke wetsvoorstel niet medeondertekend, omdat dit volgens ons niet ver genoeg ging. Dat betekende echter niet dat we hiervoor geen interesse hadden. We hebben integendeel een erg constructieve bijdrage geleverd en meegewerkt aan een hele reeks amendementen, die eerder al aan bod kwamen.

Tot tevredenheid van mijn fractie zijn wij erin geslaagd die vier prioriteiten in de tekst te laten opnemen. Er zal een standaard medische vragenlijst worden ingevoerd die rekening houdt met de wet betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens. Ik herinner eraan dat de medische attesten die noodzakelijk zijn voor de verzekering enkel betrekking hebben op de huidige

relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données et à l'égard des personnes, ainsi que l'article 8 de la Convention des droits de l'homme et des libertés fondamentales qui consacre la santé comme faisant partie intégrante de la vie privée de nos concitoyens. Je crois que de nombreux assureurs l'oublient très souvent!

À cet égard, je rappelle aussi que les certificats médicaux nécessaires à l'assurance concernent l'état de santé actuel et non l'état de santé passé! Sur ce point aussi, monsieur le ministre, il est bon de le répéter à Assuralia, qui le répétera à toutes les compagnies.

Deuxièmement, l'obligation pour les assureurs de motiver par écrit, de façon claire et explicite, un refus d'assurance, une surprime ou encore une exclusion spécifique. En la matière, l'opacité totale régnait puisqu'on était refusé sans savoir pourquoi. Aujourd'hui, ils seront obligés de motiver leur refus.

Troisièmement, le bureau de suivi de tarification nouvellement créé sera présidé par un magistrat indépendant. Nous avons voulu cette solution. En effet, il nous semble important d'avoir une personne indépendante à la tête de ce bureau de suivi, qui sera constitué paritairement d'assureurs et d'associations représentatives de consommateurs et de patients.

Cela devrait être bientôt le cas, monsieur le ministre, de l'ombudsman des assurances. Je suis certaine que vous allez enfin nous annoncer de bonnes nouvelles à ce sujet mardi prochain!

Ce bureau sera chargé de vérifier que la proposition de surprime de l'assureur est justifiée, objective et raisonnable d'un point de vue médical. Il pourra alors faire une proposition contraignante aux parties concernées.

Enfin, quatrièmement, l'obligation pour les assureurs de prendre en considération l'évolution des techniques médicales et de soins de santé lors de la fixation des surprimes.

Tous les deux ans, le Centre fédéral d'expertise des soins de santé sera chargé de produire une étude objective sur les évolutions de la médecine pour accompagner l'évolution de la loi par la Commission des assurances. Le tout sera évalué tous les deux ans par le parlement, ce qui est important.

Nous pouvons être très satisfaits du travail accompli. La loi est une réelle amélioration. Cela dit, il ne faut pas être dupe. Le texte s'en tient au minimum syndical, monsieur le ministre. Il ne permet toujours pas de supprimer les discriminations dont sont victimes certains candidats à l'assurance en raison de leur état de santé ou d'autres raisons. Comme l'a dit ma collègue, j'espère que bientôt une directive européenne mettra fin à cette segmentation et à cette discrimination en matière d'assurabilité des concitoyens européens.

En outre, j'espère que nous aurons très vite un code de conduite. Nous avons fait confiance aux assureurs. Si tel ne devait pas être le cas, j'espère que le ministre des Finances qui a les assurances sous sa tutelle et la ministre de la Santé pallieront cette absence d'accord du secteur pour faire en sorte d'avancer et de permettre, d'ici un an,

gezondheidstoestand!

De verzekeraars zijn verplicht een weigering van een verzekeringsaanvraag, het aanrekenen van een bijpremie of het uitsluiten van een verzekering schriftelijk te motiveren.

Het opvolgingsbureau voor de tarifiering zal voorgezeten worden door een onafhankelijke magistraat en zal moeten nagaan of de voorgestelde bijpremies gegrond zijn uit medisch oogpunt.

De verzekeraars zullen eveneens rekening moeten houden met de evolutie van de geneeskundige technieken.

Het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg zal om de twee jaar een studie moeten verrichten over de evolutie van de geneeskunde, dat als kader kan dienen voor de evaluatie van deze wet door de Commissie voor Verzekeringen.

We zijn erg tevreden over het werk dat werd verzet. Toch gaat deze tekst niet verder dan het strikte minimum en worden bepaalde discriminaties nog steeds niet weggewerkt. Ik hoop dat een Europese richtlijn hierin binnenkort verandering zal brengen en dat er snel een gedragscode komt.

Mijnheer de minister, we zien u niet zo vaak in onze commissie! Toch hoop ik dat dit de eerste mag zijn van een lange reeks wetswijzigingen.

aux futurs candidats à la propriété de n'avoir aucun doute lorsqu'ils voudront construire ou reconstruire leur vie.

Comme d'autres l'ont déjà fait, je voudrais remercier les associations de consommateurs qui nous ont beaucoup aidés pour rédiger cette proposition de loi.

Monsieur le ministre, il reste encore beaucoup de travail en matière d'assurance. On vous voit peu dans notre commission, mais j'espère que nous sommes au début d'une longue série de modifications législatives visant à mettre fin à nombre de discriminations au niveau des assurances. Nous reviendrons sur cette question ultérieurement.

17.08 Ronny Balcaen (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, messieurs les ministres, chers collègues, il fallait améliorer l'accès à l'assurance et au crédit des personnes présentant un risque aggravé de santé. Cette amélioration de l'accès sera rendue possible demain par le vote de la proposition de loi qui nous est soumise aujourd'hui.

Cette proposition de loi rencontre un enjeu sans cesse plus important suite à la prévalence croissante des maladies chroniques et des cancers, l'augmentation de la durée de la vie et le souhait de plus en plus exprimé d'accéder à la propriété, notamment pour se protéger des aléas de la vie.

Voilà les raisons pour lesquelles nous avons soutenu ce texte en commission après un long et intéressant travail de rapprochement des points de vue, après l'adoption aussi de certains compromis qui font de ce texte un premier pas important et nécessaire.

Trop souvent en effet, des personnes sont encore discriminées en raison de leur état de santé, actuel ou passé – les collègues l'ont évoqué –, discriminées aussi en fonction du risque de mortalité ou de morbidité attaché à cet état de santé. Ces personnes sont souvent confrontées à des refus, à des exclusions ou au paiement de primes très élevées lorsqu'elles introduisent une demande d'assurance de solde restant dû comme garantie d'un crédit hypothécaire.

Comme le rappellent les auteurs de la proposition, il en va ainsi, par exemple, des personnes souffrant ou ayant souffert d'un cancer ou encore les personnes séropositives. Les associations de patients, les associations de consommateurs et le Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme ont pointé depuis longtemps le caractère discriminatoire de certaines pratiques. Ces acteurs ont également formulé des propositions en partie reprises par la proposition de loi.

Quelles sont, à nos yeux, les avancées les plus importantes du texte? Elles ont déjà été évoquées; je souhaiterais aussi en citer quelques-unes sans souci d'exhaustivité.

D'abord, le code de conduite et son contenu, en particulier le questionnaire médical standardisé. Ce code de bonne conduite contraignant sera rédigé au sein de la Commission des assurances. La responsabilité est donc aujourd'hui entre les mains de cette commission.

Je rappelle néanmoins que, dans son avis sur la proposition de loi, la

17.08 Ronny Balcaen (Ecolo-Groen!): De draagwijdte van dit wetsvoorstel is belangrijk, in het licht van de toename van het aantal chronische ziekten en van de stijging van de levensduur. We hebben dit voorstel dan ook gesteund.

Nog al te vaak worden mensen gediscrimineerd op grond van hun gezondheidstoestand en het daarmee verband houdende overlijdensrisico. De betrokken verenigingen, die deze situatie al lang hekelen, hebben voorstellen aangereikt.

Met deze teksten wordt op een aantal punten een stap voorwaarts gedaan: de gedragscode van de Commissie voor Verzekeringen, een betere afstemming op de wetenschappelijke vooruitgang die door het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg wordt beoordeeld, de oprichting van het Opvolgingsbureau voor de tarifiering dat voorgezeten wordt door een onafhankelijke magistraat, en de toekomstige evaluatie door de Commissie voor Verzekeringen.

We zullen nauwlettend toezien op het toepassingsgebied van de wet, op de plicht om de consument correct te informeren en op de noodzaak om sancties op te leggen wanneer de verzekeraars hun beslissingen niet motiveren.

De tweejaarlijkse evaluatie houdt in dat de Commissie voor Verzekeringen versterkt wordt.

Commission avait conclu ne pas avoir la possibilité de parvenir, dans un délai raisonnable, à l'unanimité sur un code de conduire. C'est pourquoi il était nécessaire aussi de prévoir le cas de figure où cette commission échoue à rédiger ce code dans les délais fixés, c'est-à-dire six mois.

We zullen dit wetsvoorstel steunen.

Le code de conduite précisera le contenu du questionnaire de santé standardisé. C'est une avancée majeure qui répond, ici aussi, à une demande pressante des patients et des consommateurs, trop souvent confrontés à des questionnaires médicaux des assureurs qui n'observent pas suffisamment le droit au respect de la vie privée.

Nous nous réjouissons également que la proposition de loi reprenne expressément la nécessité pour le questionnaire standardisé de respecter tant la loi sur la vie privée que l'article 8 de la Convention européenne des droits de l'Homme.

Le dispositif de la proposition permettra aussi, nous l'espérons, une meilleure prise en compte des progrès de la science. C'est le Centre fédéral d'expertise des soins de santé qui devra évaluer, tous les deux ans, l'adéquation des tarifs à l'évolution des techniques médicales et des soins de santé. Lorsqu'on regarde le travail fourni en France par la Commission des études et recherches chargée de cette mission, on se rend compte combien ce travail d'élaboration, pathologie par pathologie, de l'évolution du risque dans les dix à vingt années à venir, est un travail complexe. La question est dès lors posée des moyens qui seront mis à disposition du Centre pour effectuer cette nouvelle mission.

Nous soulignons aussi la création du Bureau de suivi de la tarification et le fait qu'il soit présidé par un magistrat indépendant, dont les avis auront force contraignante.

J'en viens à l'évaluation qui sera menée à l'avenir par la Commission des assurances. Elle devra, selon nous, répondre à certaines questions précises qui, pour certaines d'entre elles, sont restées en friche. Cette évaluation enrichira très certainement les futurs débats de notre parlement.

Je citerai quelques éléments auxquels nous voulons être attentifs:

- le champ d'application de la loi, tout d'abord, et la nécessité ou non de prendre en compte à l'avenir les crédits professionnels et la situation des personnes handicapées, comme c'est le cas par exemple dans le dispositif français;
- l'information correcte des consommateurs, comme des collègues l'ont dit, par les assureurs et par les organismes de crédit, information sans laquelle le dispositif ne pourrait être pleinement opérationnel;
- enfin, la nécessité de prévoir des sanctions en cas d'absence de motivation des décisions des assureurs.

Cette évaluation qui sera menée tous les deux ans par la Commission des assurances ne pourra être menée à bien que par un renforcement de cette commission. Nous pensons qu'il faudra notamment veiller à ce que les conditions soient réunies dans cette commission pour des apports plus équilibrés des différentes composantes, par le recours facilité dans ces matières très techniques à des experts pour les représentants des consommateurs et des patients.

En conclusion, malgré les obstacles qui restent à franchir et grâce à la proposition de loi soumise au vote aujourd'hui, s'assurer et emprunter avec un risque aggravé de santé devrait bientôt être une démarche plus facile. Les consommateurs fragilisés seront mieux protégés face à la technique de l'assurance. C'est pourquoi nous soutiendrons, comme nous l'avons fait en commission, cette proposition de loi importante cosignée par Mme Partyka et ses collègues.

17.09 Peter Logghe (VB): Mijnheer de voorzitter, in tegenstelling tot de uiteenzettingen van mijn collega's zal mijn discours niet over de technische aspecten van de zaak gaan.

Wij hebben als fractie de commissievergaderingen over de schuldsaldoverzekering goed opgevolgd. Ik neem niet het woord om de inspanningen van de collega's te minimaliseren of om bepaalde maatregelen aan te vallen of in de vernieling te rijden. Er bestaat een Kamerbreed akkoord over de meeste principes van onderhavig wetsvoorstel. We hebben ons dus in het belang van het wetsvoorstel zeer soepel opgesteld in de commissie. We hebben voor gestemd en zullen dat hier ook doen.

We waren graag bereid om het wetsvoorstel mee te ondertekenen maar door het dwaze cordon sanitaire hebben bepaalde partijen het nodig gevonden om ons opnieuw buiten te houden. Ik betreur dat ten zeerste. Ik wens dat nogmaals te onderstrepen. Het is een wetsvoorstel in het belang van iedereen en ik begrijp dus niet waarom een bepaalde partij opnieuw buiten moest worden gehouden.

Mevrouw Partyka, collega's, wij zijn in elk geval blij en opgelucht dat het wetsvoorstel eindelijk ook in de plenaire vergadering komt en kan worden goedgekeurd. Mevrouw Partyka, na twee jaar van inspanningen mag dat wel eens.

Ik ben er ook over verheugd dat bepaalde onzinnige maatregelen die in het eerste wetsvoorstel stonden – ik denk bijvoorbeeld aan de vrij radicale en extreme sanctie die erin bestond bepaalde verzekeringsmaatschappijen de vergunning te ontnemen als zij niet aan bepaalde voorwaarden voldeden –, geschrapt zijn. Voor de rest hebben we hier eigenlijk weinig aan toe te voegen. Het is nutteloos alle technische maatregelen en voorzieningen te overlopen. De collega's uit de commissie hebben dat voor mij uitstekend gedaan. Ik hoef daar dus niet op terug te komen.

Wij zullen het wetsvoorstel dus goedkeuren ondanks onze bezwaren tegen een onzinnig cordon sanitaire op een niveau dat totaal nutteloos is. Ik heb gezegd.

17.10 Minister Didier Reynders: Mijnheer de voorzitter, ik wil eerst alle leden van de commissie danken en in de eerste plaats de indieners van het wetsvoorstel. Het was een lange weg om tot goedkeuring te komen in de commissie.

Nous allons continuer à travailler avec la Commission des assurances mais aussi à travers des arrêtés royaux afin de donner une exécution à la loi. J'espère que dans le délai imparti, nous arriverons à

17.09 Peter Logghe (VB): Nous avons suivi attentivement les réunions de la commission. Il existe un consensus au niveau de la Chambre sur la plupart des principes. Dans l'intérêt de cette proposition de loi, nous nous sommes montrés très souples et avons soutenu la proposition. Nous aurions également aimé la cosigner, mais en raison de ce stupide cordon sanitaire, cela n'a pas été possible et je le déplore.

Nous sommes satisfaits du travail accompli.

Nous nous réjouissons également du fait que certaines mesures absurdes aient été retirées de la première proposition, comme la sanction radicale du retrait de la licence.

Il serait inutile de passer en revue toutes les mesures et dispositions techniques de la proposition, vu que mes collègues l'ont très bien fait. Nous adopterons la proposition, malgré nos objections à l'égard du cordon sanitaire, appliqué à un niveau inutile.

17.10 Didier Reynders, ministre: Je tiens à remercier tous les membres de la commission, et particulièrement les auteurs de cette proposition de loi qui a parcouru un long chemin.

We zullen blijven voortwerken en ik hoop dat we binnen de vastgelegde termijn de nodige

convaincre la Commission des assurances de trouver un accord en son sein pour ce qui la concerne et à prendre les arrêtés d'exécution.

Je suis toujours heureux de pouvoir travailler en collaboration avec une commission parlementaire. Nous sommes arrivés à un certain nombre de propositions de loi venant de la commission de Finances. J'espère qu'il y en aura encore d'autres dans le secteur des assurances.

Je ne serai pas plus long, je crois que tout a été dit. Je remercie l'ensemble des parlementaires d'avoir salué le travail effectué par un membre de mon cabinet, qui a participé activement à la réalisation de ce compromis.

uitvoeringsbesluiten kunnen uitvoerdigen en de Commissie voor Verzekeringen kunnen overtuigen om tot een akkoord te komen. Het verheugt me telkens weer met een parlementaire commissie te kunnen samenwerken; ik hoop dan ook dat de commissie voor de Financiën nog tal van wetsvoorstellen betreffende de verzekeringen zal voortbrengen.

Ik bedank de parlementsleden die hun erkentelijkheid hebben uitgedrukt voor het werk van een van mijn kabinetsmedewerkers.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1977/9)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1977/9)**

Het opschrift in het Frans werd door de commissie gewijzigd in "proposition de loi modifiant la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre en ce qui concerne les assurances du solde restant dû pour les personnes présentant un risque de santé accru".

L'intitulé en français a été modifié par la commission en "proposition de loi modifiant la loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre en ce qui concerne les assurances du solde restant dû pour les personnes présentant un risque de santé accru".

Het wetsvoorstel telt 18 artikelen.
La proposition de loi compte 18 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 18, met tekstverbeteringen op artikel 3, worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 18, avec corrections de texte à l'article 3, sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

18 Wetsontwerp houdende instemming met de Unidroit-Overeenkomst inzake de internationale factoring, gedaan te Ottawa op 28 mei 1988 (2105/1)

18 Projet de loi portant assentiment à la Convention d'Unidroit sur l'affacturage international, faite à Ottawa le 28 mai 1988 (2105/1)

Overgezonden door de Senaat
Transmis par le Sénat

Zonder verslag
Sans rapport

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2105/1)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2105/1)**

Het wetsontwerp telt 2 artikelen.
Le projet de loi compte 2 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

19 **Wetsontwerp houdende instemming met de volgende Internationale Akten:**

- 1° **Overeenkomst houdende stichting van de Europese Conferentie voor moleculaire biologie, gedaan te Genève op 13 februari 1969,**
- 2° **Overeenkomst houdende oprichting van het Europese Laboratorium voor moleculaire biologie, gedaan te Genève op 10 mei 1973 (2106/1)**

19 **Projet de loi portant assentiment aux Actes internationaux suivants:**

- 1° **Accord instituant la Conférence européenne de biologie moléculaire, fait à Genève le 13 février 1969,**
- 2° **Accord instituant le Laboratoire européen de biologie moléculaire, fait à Genève le 10 mai 1973 (2106/1)**

Overgezonden door de Senaat
Transmis par le Sénat

Zonder verslag
Sans rapport

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2106/1)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2106/1)**

Het wetsontwerp telt 3 artikelen.
Le projet de loi compte 3 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

20 Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst betreffende de sociale zekerheid tussen het Koninkrijk België en Quebec, ondertekend te Quebec op 28 maart 2006 (2242/1)
20 Projet de loi portant assentiment à l'Entente en matière de sécurité sociale entre le Royaume de Belgique et le Québec, signée à Québec le 28 mars 2006 (2242/1)

Overgezonden door de Senaat
Transmis par le Sénat

Zonder verslag
Sans rapport

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2242/1)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2242/1)**

Het wetsontwerp telt 3 artikelen.

Le projet de loi compte 3 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

*De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.*

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

21 Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Chili tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, en met het Protocol, gedaan te Brussel op 6 december 2007 (2243/1)

21 **Projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Royaume de Belgique et la République du Chili tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, et au Protocole, faits à Bruxelles le 6 décembre 2007 (2243/1)**

Overgezonden door de Senaat
Transmis par le Sénat

Zonder verslag
Sans rapport

Algemene bespreking ***Discussion générale***

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen ***Discussion des articles***

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2243/1)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2243/1)**

Het wetsontwerp telt 2 artikelen.
Le projet de loi compte 2 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

*De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.*

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

22 Wetsontwerp houdende instemming met het Akkoord over wederzijdse administratieve bijstand op

het gebied van de douane tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Mauritius, gedaan te Brussel op 10 april 2007 (2244/1)

22 **Projet de loi portant assentiment à l'Accord d'assistance administrative mutuelle en matière douanière entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de la République de Maurice, fait à Bruxelles le 10 avril 2007 (2244/1)**

Overgezonden door de Senaat
Transmis par le Sénat

Zonder verslag
Sans rapport

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2244/1)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2244/1)**

Het wetsontwerp telt 2 artikelen.
Le projet de loi compte 2 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

23 **Wetsontwerp houdende goedkeuring van de wijzigingen van de statuten van de internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling bij resolutie 596 van 30 januari 2009 van de Raad van gouverneurs van de internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling met het oog op de hervorming van het stemgewicht en deelname van de ontwikkelings- en transitielanden in de internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling (2245/1)**

23 **Projet de loi portant approbation des modifications des statuts de la Banque internationale pour la reconstruction et le développement par la résolution 596 du 30 janvier 2009 du Conseil des gouverneurs de la Banque internationale pour la reconstruction et le développement en vue de renforcer la voix et la participation des pays en développement et des pays en transition au sein de la Banque internationale pour la reconstruction et le développement (2245/1)**

Overgezonden door de Senaat
Transmis par le Sénat

Zonder verslag
Sans rapport

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2245/1)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2245/1)**

Het wetsontwerp telt 2 artikelen.
Le projet de loi compte 2 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

24 **Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake clustermunities, gedaan te Dublin op 30 mei 2008 (2232/1-2)**

24 **Projet de loi portant assentiment à la Convention sur les armes à sous-munitions, faite à Dublin le 30 mai 2008 (2232/1-2)**

Overgezonden door de Senaat
Transmis par le Sénat

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

24.01 **Hilde Vautmans**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, indien u het mij toestaat, zal ik eerst een kort verslag uitbrengen van de werkzaamheden in de commissie. Daarna zal ik kort het standpunt van onze fractie verdedigen.

De commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen heeft het wetsontwerp besproken tijdens haar vergadering van 17 november 2009. Er werd toen door de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken, Yves Leterme, een inleidende uiteenzetting

24.01 **Hilde Vautmans**, rapporteur: Le présent projet de loi a été examiné en commission des Relations extérieures le 17 novembre 2009. M. Yves Leterme, alors ministre des Affaires étrangères, en a commenté les lignes de force. La discussion a été brève. Notre pays

gegeven. Hij heeft duidelijk de krachtlijnen van het verdrag naar voren gebracht.

Collega's, alle aanwezigen tijdens de commissievergadering zullen bevestigen dat de bespreking zeer kort en eensgezind was. Iedereen was het erover eens dat België, meer specifiek Kamer en Senaat, een voortrekkersrol in het voorliggende dossier heeft gespeeld. Iedereen was erg verheugd over de nakende ratificatie van het verdrag.

Het wetsontwerp werd in de commissie dan ook eenparig aangenomen.

Collega's, tot zover het verslag.

Ik zou mijn betoog willen beginnen met een verhaal, met name het verhaal van Ayat Seleiman Ali.

Zij was in 2003, toen Irak werd gebombardeerd, acht jaar oud. Haar elfjarige broertje Jacob liep naar buiten, na een van de vele bombardementen die Irak in die tijd trof. Jacob vond een geel speelgoedje. Het zag eruit als een bel, zoals de schooljuf in de klas gebruikte. Hij nam het fier mee naar huis en toonde het aan zijn twee broers van vijftien en drie jaar oud en aan zijn zus Ayat. Toen gebeurde de ontploffing en in een klap was Ayat haar twee broers kwijt. Zijzelf was over haar hele lichaam voor 65 % verbrand.

Collega's, samen met vele andere slachtoffers vertelt Ayat haar verhaal, opdat er eindelijk een verbod op de verschrikkelijke clusterbommen zou komen. Als zij zo moedig is om te blijven getuigen, dan moeten wij blijven vechten voor de afschaffing van deze bommen, zodat er geen nieuwe slachtoffers meer vallen, net zoals onze militaire ontminers zich trouwens blijven inzetten voor het opnieuw veilig maken in de betrokken landen van velden, speelterreinen en luchthavens.

Collega's, daarom zou ik even huldewillen brengen aan al onze militairen die het zware en minutieus werd verrichten op het terrein. Heel even zou ik specifiek Stefaan Vanpeteghem willen vermelden. Hij was een 35-jarige ontminner, die in Libanon tijdens de opruiming van niet-ontploffte clustermunities is omgekomen. Hij liet er het leven bij.

Collega's, de voorbije 42 jaar zijn er bij verschillende conflicten minstens 440 miljoen clusterbommen gebruikt. Indien wij rekening houden met een niet-ontploffingspercentage van 5 tot 30 %, dan liggen er — hou u vast — nog steeds 22 tot 132 miljoen van dergelijke, dodelijke speelgoedjes over de wereld verspreid.

Tot nu toe zijn er 13 000 bevestigde slachtoffers van clustermunities, waaronder 3 000 jongens. Terwijl zij schapen hoedden of op straat speelden, werd hun leven door een niet ontplofte bom vernield.

Ik moet u niet vertellen, collega's, dat in landen met het hoogste aantal clusterbommen de slachtoffers helaas niet worden geregistreerd. Daarom kunnen we eigenlijk spreken van 55 000 tot 100 000 slachtoffers in de wereld.

Collega's, ik denk dat ik in mijn betoog vandaag duidelijk heb

et notre Parlement ont joué un rôle de pionniers sur le plan de l'interdiction des armes à sous-munitions et tout un chacun se réjouit de la ratification imminente de la convention. Le projet de loi a été adopté à l'unanimité.

Je voudrais à présent commenter la position de mon groupe. Les récits des victimes des armes à sous-munitions sont horribles. Les victimes sont souvent des enfants, qui prennent les munitions en question pour des jouets. Par respect notamment pour les victimes qui ont le courage de témoigner, nous devons continuer à œuvrer au bannissement de ces armes.

Nos démineurs s'emploient à sécuriser les champs, les routes, les terrains de jeu et les aéroports. Je voudrais aujourd'hui leur rendre hommage, en pensant tout particulièrement à Stefaan Vanpeteghem qui a perdu la vie lors d'une opération de déminage d'armes à sous-munitions au Liban.

Au cours des 42 dernières années, au moins 440 millions de bombes à sous-munitions ont été utilisées. De 5 à 30 % de ces bombes n'ont pas explosé immédiatement. Entre 22 et 132 millions de bombes sont dès lors encore disséminées à travers le monde. Il y a treize mille victimes connues mais de nombreuses victimes ne sont pas enregistrées et selon les estimations, le nombre réel se situerait dès lors entre 55 000 et 100 000 victimes.

Notre groupe attache une grande importance à la ratification de ce traité qui comprend une interdiction d'utiliser, de produire, de transporter et de stocker des armes à sous-munitions. Tout comme pour l'interdiction des mines anti-personnel, notre pays était en 2006 le premier à interdire les armes à sous-munitions. Bien

gemaakt dat Open Vld heel veel belang hecht aan de ratificatie van dit verdrag, dat een verbod bevat op het gebruik, de productie, het transport en de opslag van clustermunitie.

Zoals iedereen hier wellicht weet, was België in 2006 het eerste land ter wereld dat clustermunitie verbood, net zoals we jaren eerder hebben gedaan, toen we de eersten waren om de antipersoonsmijnen te verbieden. Ik weet niet of iedereen clustermunitie kent. Ze verspreidt kleine bommetjes die, wanneer ze niet ontploffen, eigenlijk antipersoonsmijnen zijn. Toen we hier 11 jaar geleden het verbod op antipersoonsmijnen hebben goedgekeurd, zei iedereen dat we nooit een uitbreiding ervan zouden kunnen realiseren, dat we alleen zouden staan. Welnu, wij hebben wel een uitbreiding gekregen. Het is ons wel gelukt.

Drie jaar geleden, toen we hier het verbod op de clustermunitie hebben goedgekeurd, zei men dat geen enkel land ons zou volgen. Toch is het ons opnieuw gelukt, collega's. Het verdrag inzake clustermunitie dat op 30 mei 2008 in Dublin werd voorgesteld, is in die zin revolutionair. Het verbiedt niet alleen clustermunitie, maar het legt ook heel grote verplichtingen op inzake de hulp aan slachtoffers van die verschrikkelijke wapens.

Collega's, ik ben eigenlijk heel fier, want ik denk dat ons land in deze zaak van bij het begin een heel grote, belangrijke rol heeft gespeeld. Wij hebben eerst hier het verbod goedgekeurd en daarna hebben onze diplomaten alles in het werk gesteld om ook andere landen te overtuigen om over zo'n verbod te stemmen.

Collega's, ik ben mijn betoog begonnen met het verhaal van een jonge vrouw. Ik heb gesproken met slachtoffers van antipersoonsmijnen en clustermunitie, ook onlangs nog op mijn zending in Colombia. Men ziet mensen die een arm of een been hebben verloren, terwijl ze gewoon door de velden wandelden of aan het werk waren. Als men die getuigenissen heeft gehoord — ik zie collega's die mee op zending waren — kan men niet anders dan die strijd voortzetten. Wij mogen niet opgeven. We moeten ervoor zorgen dat die verdomde munitie uit de wereld wordt verbannen.

Open Vld hoopt alvast dat naast de huidige 100 ondertekenaars en 24 ratificaties, er nog velen zullen volgen en dat het ratificatieproces en de implementatie ervan heel vloeiend zullen worden doorlopen.

Collega's, ik heb het hier nog niemand horen zeggen, maar het is vandaag 3 december, de internationale dag voor personen met een handicap.

Laten we hun vandaag een positieve boodschap van hoop geven door dit wetsvoorstel massaal, unaniem, goed te keuren. Ik dank u.

24.02 Roel Deseyn (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de vice-eerste minister, collega's, de voorbije 15 jaar heeft ons land inderdaad een vooraanstaande rol gespeeld in de strijd tegen wapens die volgens het internationaal humanitair recht overbodig lijden veroorzaken.

Met de wet van maart 1995 over de antipersoonsmijnen, valstrikmijnen en soortgelijke mechanismen was België het eerste

qu'il ait été dit à l'époque que nous ne réussirions jamais, notre exemple est aujourd'hui suivi une nouvelle fois et le traité contre les armes à sous-munitions a été présenté à Dublin le 30 mai 2008. Il interdit non seulement ces munitions mais impose également des obligations en ce qui concerne l'aide aux victimes.

Nous pouvons être fiers du rôle de précurseur joué par notre pays. Quiconque a entendu des témoignages de victimes se rend compte de la nécessité impérieuse de ne pas abandonner le combat dont le but ultime est l'interdiction, partout dans le monde, des armes à sous-munitions. L'Open Vld espère qu'après les actuelles cent signataires et vingt-quatre ratifications, beaucoup d'autres suivront. Adressons en cette journée internationale des personnes handicapées un message positif en adoptant le présent projet de loi à l'unanimité.

24.02 Roel Deseyn (CD&V): Au cours des quinze dernières années, notre pays a effectivement joué un rôle de pionnier dans la lutte contre les armes qui, aux termes du droit humanitaire international, causent des souffrances inutiles. La Belgique

land dat een verbod op het gebruik ervan instelde. De gevolgen op humanitair vlak van clustermunities zijn immers minstens even dramatisch als die welke veroorzaakt worden door antipersoonsmijnen. Clustermunities vormen een enorme economische, sociale en psychologische bedreiging voor burgers. Meer dan 98 % van alle bevestigde slachtoffers van deze wapens zijn overigens burgers. Het lijstje van landen die getroffen zijn en die vaak nog steeds te lijden hebben is spijtig genoeg te lang om hier op te sommen.

Het is dan ook niet verwonderlijk, collega's, dat ons land zich andermaal heeft ingespannen om tot een internationaal aanvaard en juridisch bindend instrument tot verbod te komen. Ook hier heeft België – deels geïnspireerd door de ervaringen met antipersoonsmijnen – een pioniersrol gespeeld, alleen al door via de eigen nationale wetgeving te anticiperen op een internationaal verdrag. Door de wet van mei 2006 tot aanvulling van artikel 4 van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in, en het dragen van wapens en op de handel in munitie, wordt het gebruik van zogenaamde submunities verboden.

Een verbod via de interne wetgeving is uiteraard niet voldoende om tot een wereldwijd verbod te komen. Bovendien bestaat er reeds een internationaal kader in de strijd tegen het gebruik van clustermunities. Maar dat was – althans tot december 2008 – inadequaats en veel te beperkt.

Gelijktijdig met het Belgische voorstel heeft Noorwegen het initiatief genomen om los van de Verenigde Naties te komen tot een verbod op clusterbommen, wat uiteindelijk uitmondde in het voorliggend verdrag. Op ruim anderhalf jaar is de internationale gemeenschap erin geslaagd een internationaal verdrag op 3 december 2008, exact een jaar geleden, ter ondertekening voor te leggen.

Vanuit de ervaring die de internationale gemeenschap heeft opgebouwd in de strijd tegen antipersoonsmijnen gaat dit verdrag inzake het verbod op clustermunities nog een stap verder. Naast de wereldwijde ban op de productie en het gebruik van clustermunities voorziet het verdrag ook in de nodige instrumenten voor de hulpverlening aan de slachtoffers en hun families, alsook voor de ruiming in de getroffen gebieden. Deze twee elementen zijn van cruciaal belang voor de wederopbouw van een getroffen land of regio en voor de re-integratie van slachtoffers in het maatschappelijk leven.

De vooraanstaande rol die ons land heeft gespeeld willen wij vandaag extra in de verf zetten, onder meer via de snelle ratificatie van het verdrag.

Daarom wil ons land nog voor het jaareinde, met andere woorden een jaar na de ondertekening, het verdrag ratificeren. Daardoor kunnen wij ons aansluiten bij de vierentwintig landen die ons reeds zijn voorafgegaan. Het is immers expliciet onze bedoeling om zeker te eindigen binnen de eerste dertig landen, en we hebben er goede hoop op dat dit ook zal lukken. Dat laatste aantal is van cruciaal belang, want zes maanden na de dertigste ratificatie kunnen de bepalingen van het verdrag in werking treden.

Aangezien dit een gemengd verdrag is, roepen wij de deelstaten die

fut le premier pays à interdire les mines antipersonnel. C'était en 1995. Or les armes à sous-munitions sont au moins aussi dévastatrices. Plus de 98 % de toutes les victimes de telles armes sont en effet des civils. Notre pays s'est donc efforcé une fois de plus de faire décréter une interdiction internationale. En interdisant l'utilisation d'armes à sous-munitions dans notre loi de 2006, nous avons anticipé, dans notre législation nationale, une convention internationale.

Mais une interdiction décrétée par le biais de notre législation interne n'est pas suffisante. Certes, un cadre international existait déjà dans le domaine de la lutte contre l'utilisation d'armes à sous-munitions mais il était trop restreint. En même temps que la Belgique faisait cette proposition, la Norvège prenait l'initiative de cette convention. En une bonne année et demie, la communauté internationale est parvenue à présenter une convention à la ratification, le 3 décembre 2008.

La convention sur les armes à sous-munitions va plus loin que la convention sur l'interdiction des mines antipersonnel: elle prévoit également le nettoyage des zones touchées et une aide aux victimes et à leur famille, ce qui est essentiel pour la reconstruction des pays touchés et la réinsertion des victimes.

La Belgique voudrait ratifier la convention encore avant la fin de l'année et être ainsi l'un des 30 premiers pays à le faire. Il ne s'agit pas d'une volonté futile, étant donné que la convention entrera en vigueur six mois après la 30^e ratification. Nous demandons aux parlements des entités fédérées qui n'ont pas encore donné leur approbation de le faire le plus rapidement possible.

Le CD&V demande au gouvernement d'user de ses

hun parlementaire goedkeuring tot nu toe nog niet hebben gegeven, ook op om de parlementaire behandeling zo spoedig mogelijk af te ronden.

De CD&V-fractie zal uiteraard dat historisch verdrag goedkeuren. Tegelijkertijd willen wij aan de regering de boodschap meegeven om in bilaterale contacten en op internationale fora die landen die het contract tot nu toe nog niet hebben ondertekend of geratificeerd, en die vaak behoren tot de grootste producenten en gebruikers, aan te zetten om dat alsnog te doen. Immers, dan pas kan echt een halt toegeroepen worden aan die wapens, die onnodig humanitair leed veroorzaken.

24.03 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik zal kort het woord nemen van op mijn bank.

Ik wil alle collega's danken die in 2006 actief hebben meegewerkt aan de totstandkoming van die wet. Met die wet was België het eerste land in de wereld dat clustermunitie verbood.

Vervolgens denk ik dat een woord van dank moet uitgaan naar die ngo's – het is een coalitie van ngo's – die onder de leiding Handicap International initiatieven hebben genomen om in verschillende andere landen het terrein voor te bereiden om te komen tot dat verdrag. Het is dus mede dankzij hun actie dat het verdrag van Dublin ondertekend werd. Het verheugt ons allemaal dat ook onze regering en ons Parlement ervoor zullen zorgen dat België binnenkort ondertekenend lid is van dat verdrag.

Ik wil echter van de gelegenheid gebruik maken om de aandacht van de nieuwe minister van Buitenlandse Zaken te vragen.

Toen wij de wet in België hadden goedgekeurd, had ik de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken, Karel De Gucht, gevraagd en ertoe aangespoord om ook zijn diplomatieke staf op te nemen en zelf daarvoor te beginnen ijveren. Helaas heeft hij dat nagelaten. Het gevolg daarvan was dat eigenlijk eerst Noorwegen de diplomatieke staf heeft opgenomen. Om die reden werd het proces om te komen tot het verdrag trouwens het Oslo-proces genoemd.

Het tweede land dat een voortrekkersrol heeft gespeeld in dezen, was Ierland. Dat is de reden waarom de conventie die uiteindelijk heeft geleid tot het onderschrijven van het verdrag, in Dublin heeft plaatsgegrepen, waardoor het nu het verdrag van Dublin heet.

Ik zou de minister van Buitenlandse Zaken willen vragen om geen tweede keer te laten gebeuren wat met betrekking tot de clustermunitie is gebeurd. Opnieuw heeft zich in dit Parlement immers een meerderheid gevormd om als eerste land in de wereld te komen tot een verbod op wapens met verarmd uranium. Op dit ogenblik is op diverse internationale fora, in het Europees Parlement, maar ook in de VN een debat bezig om te komen tot een wereldwijde ban van wapens met verarmd uranium.

Ik zou de minister van Buitenlandse Zaken willen oproepen om aandacht te hebben voor dit dossier en te onderzoeken of hij, samen met zijn diplomatie, geen inspanningen kan ontwikkelen om zo snel mogelijk een proces op te starten dat uiteindelijk moet leiden tot een

contacts diplomatiques afin de convaincre d'autres pays de ratifier également la convention. Ce n'est qu'à partir du moment où des pays qui produisent et utilisent ces munitions signeront la convention que nous pourrions bannir ce genre d'armes.

24.03 Dirk Van der Maelen (sp.a): Je voudrais remercier les collègues qui, en 2006, ont collaboré à l'élaboration de la loi interdisant l'utilisation d'armes à sous-munitions. Les ONG qui ont pris des initiatives, sous la direction de Handicap International, en vue de préparer cette convention, méritent elles aussi un mot de remerciement.

Bien que nous ayons été le premier pays à disposer d'une loi interdisant les armes à sous-munitions, la Norvège a été le premier pays à avoir fourni des efforts diplomatiques pour imposer également cette interdiction dans d'autres pays. L'Irlande a été le deuxième pays à s'être investi pour cette cause et c'est la raison pour laquelle le traité a été signé à Dublin. Il est dommage que M. De Gucht n'ait pas été le premier à avoir pris les initiatives diplomatiques nécessaires, malgré mon insistance.

Je demande à M. Vanackere d'éviter que l'histoire ne se répète en ce qui concerne les armes à uranium appauvri. Espérons que nous pourrions parler d'un traité de Bruxelles interdisant ces armes au niveau mondial. La société civile est prête à préparer le terrain mais tout dépendra des efforts diplomatiques du ministre des Affaires étrangères.

verdrag waarbij wapens met verarmd uranium worden verboden. Ik hoop dat dit deze keer wel zal lukken en dat wij dus niet zullen meemaken dat, daar waar ons Parlement het eerste parlement ter wereld was, we toch moeten vaststellen dat het verdrag uiteindelijk het Verdrag van Dublin wordt genoemd.

Wat betreft verarmd uranium hoop ik dat we binnenkort zullen mogen spreken over het Verdrag van Brussel waarbij wapens met verarmd uranium verboden worden. Dit hangt in grote mate af van de inspanningen die onze minister van Buitenlandse Zaken met zijn diplomatie wil leveren. Mijnheer de minister, wees overtuigd van het feit dat het Belgische middenveld klaar staat en nu reeds initiatieven onderneemt om het terrein voor te bereiden.

24.04 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, comme M. Van der Maelen, je me souviens du combat qu'il a fallu mener et qui a été remporté grâce à Handicap International et à la préoccupation des parlementaires belges. En adoptant une disposition interdisant les armes à sous-munitions, nous avons été des pionniers en la matière.

Étant liégeoise, je me permets aujourd'hui de prendre la parole. En effet, c'est à Liège qu'était implantée l'entreprise Les Forges de Zeebrugge qui avait à l'époque un contrat important négocié notamment avec l'Allemagne. À ce moment-là, nous avons eu le courage de rencontrer les responsables et de leur expliquer que nous ne pouvions pas les suivre dans la production de ce type d'armes. Ils ont alors réfléchi, avec notre soutien, à la nécessité de trouver d'autres créneaux d'activité; ce qu'ils ont fait.

L'acte courageux posé par la Belgique a amené cette entreprise à orienter autrement son activité et les pays commanditaires à renoncer à leurs commandes. C'est un exemple d'acte de courage politique qui, fait en lien avec les entreprises, permet d'évoluer et leur permet de survivre tout en réorientant leur activité.

Je suis particulièrement satisfaite qu'à l'issue de ce combat, on aboutisse aujourd'hui à la Convention de Dublin sur l'interdiction des armes à sous-munitions et je rejoins M. Van der Maelen en disant que la présidence de l'Union européenne serait une belle occasion pour la Belgique de prendre son bâton de pèlerin et d'interdire les armes à uranium appauvri en Europe, voire plus loin.

24.05 **Minister Steven Vanackere**: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik vind inderdaad dat de grote eensgezindheid hier ons niet mag verhinderen om even stil te staan bij de betekenis van uw instemming met onderhavig verdrag straks.

Ik schaar mij in elk geval achter de woorden van waardering die hier zijn uitgesproken ten opzichte van het Belgisch middenveld. Het is eerlijk en rechtvaardig dat wij als politici erkennen dat er in deze zeer belangrijk werk is geleverd door het middenveld. Dat mag ook

24.04 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!): Ik herinner me ook de voorbije strijd, die gewonnen werd dankzij Handicap International en de Belgische parlementsleden. Door een verbod op clustermunitie goed te keuren, hebben we een voortrekkersrol gespeeld.

Ik ben afkomstig uit Luik, waar zich de Forges de Zeebrugge bevinden, die destijds een belangrijk contract hadden met Duitsland. We hebben de verantwoordelijken uitgelegd dat de productie van dat soort wapens voor ons onaanvaardbaar is, en ze zijn gaan nadenken over andere niches. Dit is een voorbeeld van politieke moed, waarbij de hand wordt uitgestoken naar de bedrijven; daardoor kunnen deze een nieuwe weg inslaan en overleven.

Ik ben tevreden dat, op het einde van deze strijd, het Verdrag van Dublin inzake clustermunitie wordt aangenomen. Het voorzitterschap van de Europese Unie is volgens mij een mooie kans om nog eens het voortouw te nemen, om het gebruik van wapens met verarmd uranium in en zelfs buiten Europa te verbieden.

24.05 Steven Vanackere, ministre: Je souhaite également me rallier à l'appréciation pour les efforts de la société civile belge.

onderstreept worden.

Nombre d'entre vous ont rappelé que la Belgique a joué un rôle de pionnier en votant, en 2006 déjà, une interdiction au niveau des armes à sous-munitions. Ce 3 décembre, après un processus qui s'est avéré plus compliqué pour notre pays, ce traité ayant été considéré comme de compétence mixte à la suite de l'avis du Conseil d'État, nous venons à bout de l'exercice. En effet, au mois de mai de cette année, la Région flamande a approuvé le traité, suivie en cela, en novembre, par la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale.

Je signale que c'est exactement aujourd'hui que Son Altesse Royale la Princesse Astrid prendra la parole au *Cartagena Summit on a Mine-Free World* en Colombie.

Velen onder u hebben eraan herinnerd dat België een voortrekkersrol heeft gespeeld door in 2006 een verbod op clustermunities goed te keuren. Vandaag, op 3 december, na een ingewikkelder proces – aangezien de Raad van State heeft geoordeeld dat dit verdrag tot de gemengde bevoegdheid behoort –, zijn we aan het einde van deze oefening gekomen.

Het is ook uitgerekend vandaag dat prinses Astrid het woord zal nemen tijdens de *Cartagena Summit on a Mine-Free World* in Colombia.

Het is de tweede herzieningsconferentie van de Ottawaconventie met betrekking tot de antipersoonsmijnen. De prinses zal dan ook een Belgisch project in verband met slachtofferhulp en antipersoonsmijnen van Handicap International in Medellín bezoeken. Het gaat natuurlijk over een top over antipersoonsmijnen, maar er zal ook veel aandacht gaan naar precies het ratificatieproces van de conventie inzake clustermunities. Ik kan u signaleren dat de prinses in haar toespraak zal vermelden dat België vandaag de laatste stap aan het zetten is in het parlementaire ratificatieproces.

La deuxième conférence de révision de la convention contre les mines anti-personnel accordera également une large place à la ratification de la convention relative aux armes à sous-munitions. La princesse Astrid signalera dans son allocution que la Belgique est en voie de ratifier la convention.

Ik heb goed nota genomen van de oproep van onder andere de heren Deseyn en Van der Maelen om in onze verdere bilaterale diplomatieke contacten bij te dragen tot een verdere verbreding van, om te beginnen, de groep van landen die het verdrag zullen hebben getekend, en om verdere inspanningen te leveren in verband met het verder terugdringen van wapens die inderdaad nutteloos of nodeloos leed veroorzaken.

J'ai pris bonne note de la demande d'entretenir des contacts diplomatiques bilatéraux pour que ce traité soit accueilli favorablement et que le nombre d'armes qui causent des souffrances inutiles continue à diminuer. Je ferai ce que M. Van der Maelen me demande, non pour pouvoir évoquer le 'traité de Bruxelles' mais par sens des responsabilités envers les personnes qui souffrent à cause de ce type d'armes. Je ne pense pas qu'elles se soucient du fait qu'un traité soit conclu à Dublin ou à Bruxelles.

Mag ik één ding zeggen, en ik denk dat u mij dat niet kwalijk zult nemen, mijnheer Van der Maelen. Ik denk dat de slachtoffers van de betreffende wapens meer geïnteresseerd zullen zijn in een snelle internationale overeenstemming dan wel in de precieze naam van de stad die op het verdrag kleeft. Ik denk dat u niets anders wilt zeggen. Ik zal inderdaad bijdragen tot datgene wat u wenst, niet om nog eens een bijkomend verdrag van Brussel tot stand te brengen, maar met de bedoeling om ten aanzien van de personen die leed wordt aangedaan door de betreffende wapens, zo snel mogelijk als Belgen onze verantwoordelijkheid te nemen, zoals we ook in het verleden hebben gedaan.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2232/1)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2232/1)**

Het wetsontwerp telt 2 artikelen.

Le projet de loi compte 2 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

25 Wetsvoorstel tot opheffing van de wet van 9 februari 1999 tot oprichting van het Belgisch Overlevingsfonds en tot oprichting van een Belgisch Fonds voor de voedselzekerheid (2054/1-8)

25 Proposition de loi abrogeant la loi du 9 février 1999 portant création du Fonds belge de survie et créant un Fonds belge pour la Sécurité alimentaire (2054/1-8)

Voorstel ingediend door:

Proposition déposée par:

Patrick Moriau, Roel Deseyn, Hilde Vautmans, Muriel Gerken, Kattrin Jadin, David Geerts, Georges Dallemagne, Robert Van de Velde

Algemene bespreking

Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

25.01 Lieve Van Daele, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, collega's, onderhavig wetsvoorstel werd besproken in de commissievergadering van 28 oktober. Het voorstel vervangt de oude wet van 9 februari 1999 tot oprichting van een Belgisch Overlevingsfonds door een nieuwe wet tot oprichting van een Belgisch Fonds voor de Voedselzekerheid. Daarin worden de beoogde doelstelling en de verschillende bevoegdheden beter omschreven. De doelstelling is het verbeteren van de voedselzekerheid van de kwetsbare bevolkingsgroepen in de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking. Het wetsvoorstel legt nog meer dan vroeger de klemtoon op de strijd tegen de voedselonzekerheid.

In een inleidende uiteenzetting lichtte de heer Moriau, mede-indiener van het wetsvoorstel, de krachtlijnen toe. De spreker stipte aan dat de krachtlijnen het voorwerp uitmaken van een consensus en dat er hieromtrent ook uitvoerig overleg is geweest met de minister van Ontwikkelingssamenwerking. Hij diende nog een aantal punten in in verband met de financiering, waarover nog verschillende zaken moesten uitgeklaard worden. De heer Moriau diende daartoe drie amendementen in. Voor de details verwijs ik naar het schriftelijk verslag.

Tijdens de bespreking betreurde de heer Van den Eynde van het

25.01 Lieve Van Daele, rapporteur: La présente proposition de loi, qui a été examinée le 28 octobre, vise à remplacer le Fonds belge de survie par un Fonds belge pour la Sécurité alimentaire dans le but d'améliorer la sécurité alimentaire des catégories vulnérables de la population dans les pays partenaires de la coopération au développement belge.

Quoiqu'un consensus se soit dégagé sur les idées-force de cette proposition, il fallait encore clarifier certains points ayant trait au financement. M. Moriau a déposé trois amendements à cette fin.

M. Van den Eynde est lui aussi partisan d'une réforme rapide du

Vlaams Belang dat het voorstel door een groot aantal leden van diverse partijen werd ondertekend, doch dat zijn partij hiervan werd uitgesloten. Desondanks was hij van oordeel dat de hervorming van de reglementering van het Belgisch Overlevingsfonds dringend was.

Mevrouw Vautmans van Open Vld onderstreepte dat het BOF steeds een unieke plaats heeft gehad in de sector van de ontwikkelingssamenwerking. Zij beklemtoonde dat in de context van de opwarming van het klimaat en het feit dat de landbouw in het Zuiden uitzonderlijke hulp behoeft, het gewicht van het BOF niet mag worden onderschat. Hoewel de vorige fondsen al sterk op voedselzekerheid en landbouwprojecten in moeilijke regio's waren geconcentreerd, is dat nog meer het geval met het nieuwe Belgisch Fonds voor de Voedselzekerheid.

De heer Geerts van sp.a stelde dat iedereen kan instemmen met de grote principes waarmee de vorige fondsen hebben gewerkt, wat in het voorliggende wetsvoorstel terecht gehandhaafd werd. Vervolgens stelde de spreker dat de voedselproblematiek niet alleen veroorzaakt wordt door voedselschaarste, maar dat in sommige landen de meest kwetsbare groepen ook moeilijk toegang hebben tot het beschikbare voedsel. Daarom pleitte de heer Geerts voor meer regulering van de markt. Hij stond ook kort stil bij de evaluatie van de projecten van het tweede fonds. De spreker meende dat de opvolgingsvergaderingen zeker hun nut hebben bewezen.

Mevrouw Gerken van Ecolo-Groen! meende dat vooral de multidimensionale aanpak en de inbreng van diverse partners fundamenteel zijn voor een goede werkwijze van het fonds.

Die voorwaarde moet absoluut worden vervuld om de voedselzekerheid voor de zwaksten zoals vrouwen en kinderen, en het respect voor hun fundamentele rechten te verwezenlijken. Vervolgens stond mevrouw Gerken ook stil bij de projectevaluaties, die in de sector van de ontwikkelingssamenwerking gelukkig zeer goed zijn ingeburgerd. Het wetsvoorstel gaat verder op dat elan.

Een ander punt dat zij aankaartte, betreft de geografische afbakening van het actieterrain. Men richt zich in de eerste plaats op de meest kwetsbare zones, maar tegelijk wordt de mogelijkheid open gelaten om andere regio's te bestrijken. Dat was overigens een belangrijke vraag van de ngo's.

De heer Dallemagne, van cdH, was bijzonder tevreden over het voorliggende voorstel. Hij bracht in herinnering dat het eerste fonds er na de grote hongersnood in Oost-Congo is gekomen. Met het fonds neemt België een deel van zijn verantwoordelijkheid inzake ontwikkelingssamenwerking en inzake de verwezenlijking van een menswaardig leven op zich. Rekening houdend met de lessen uit het verleden beoogt het nieuwe wetsvoorstel nog meer synergie en nog meer aandacht voor de zwakste bevolkingsgroepen in de meest kwetsbare gebieden. Het wetsvoorstel stemt het nieuwe fonds beter dan vroeger af op de andere instrumenten van de ontwikkelingssamenwerking, zowel de nationale als de internationale.

Als laatste punt stond de heer Dallemagne stil bij de financiering van het fonds. Het fonds moet tegelijkertijd nieuwe initiatieven ontplooiën en reeds aangegane engagementen verder nakomen.

FBS. Il regrette que son parti n'ait pas été invité à cosigner cette proposition.

Mme Vautmans a demandé quant à elle de ne pas sous-estimer la place unique et le poids du FBS dans la coopération au développement.

Certaines catégories vulnérables étant confrontées à un problème de rareté alimentaire mais aussi à un problème d'accès à l'alimentation, M. Geerts plaide en faveur d'une régulation accrue du marché. Il a en outre évoqué brièvement les évaluations des projets du second fonds. Il a estimé que les réunions de suivi ont assurément démontré leur utilité.

Selon Mme Gerken, ce sont essentiellement l'approche multidimensionnelle et l'apport des différents partenaires qui permettront à ce fonds de fonctionner convenablement. Elle a par ailleurs souligné que les projets d'évaluations ont acquis droit de cité dans le secteur de la coopération au développement. Elle s'est étendue sur la délimitation géographique du terrain d'action. Priorité est accordée aux zones les plus vulnérables mais, à la demande des ONG, la possibilité de couvrir d'autres régions continue d'être offerte.

M. Dallemagne a rappelé que le premier fonds avait vu le jour au lendemain de la grande famine qui a sévi dans l'Est du Congo. La nouvelle proposition de loi vise à mettre en place une synergie encore plus grande et se veut un appel à prêter une attention accrue aux catégories les plus fragiles de la population dans les régions les plus vulnérables. Le nouveau fonds ainsi créé sera mieux combiné que ce n'était le cas auparavant avec les autres outils de la coopération nationale et internationale. Il a en outre évoqué

De heer Roel Deseyn vond het belangrijk om het voorstel in overleg met vele actoren tot stand te laten komen. Men mag echter niet uit het oog verliezen dat het overleg ook in de fase van de opvolging zal moeten gebeuren. De heer Deseyn diende amendement nummer vier in, dat de geografische afbakening van projecten beter wil omschrijven.

In zijn repliek verheugde de minister van Ontwikkelingssamenwerking, de heer Charles Michel, zich over de goede samenwerking met de indieners van het wetsvoorstel. Hij hoopte ten eerste op die basis voort te kunnen samenwerken. De minister deelde vele van de standpunten die door de sprekers werden geuit, in het bijzonder over de projectevaluatie.

Ten slotte ging de minister dieper in op de centrale vraag naar de financiering van het fonds. Hij stelde dat de Nationale Loterij haar engagementen in het kader van het bestaande BOF in het nieuwe fonds verder zal blijven honoreren. Het gaat om een totaalbedrag van 250 miljoen euro. De minister was zich terdege bewust van de overgangperiode 2010-2011, die hij niet uit het oog zou verliezen. Hij maakte zich sterk dat DGOS voldoende extra middelen zou vrijmaken, zodat het Belgische Fonds voor Voedselzekerheid onmiddellijk van start kon gaan. Hij stelde voor om in 2010 en 2011 telkens 18,5 miljoen euro vast te leggen, zoals in de commissie door de heer Dallemagne gesuggereerd.

Er werd op 28 oktober over het voorstel gestemd. Het gehele wetsvoorstel werd, gewijzigd met de amendementen, met 9 stemmen voor en 4 onthoudingen aangenomen.

De plenumvergadering van 19 november heeft de tekst van het wetsvoorstel teruggezonden, ten gevolge van de indiening van een puur technisch amendement nr. 6 van de heer Versnick. Het werd, aldus geamendeerd, met 9 stemmen voor en 2 onthoudingen aangenomen.

le financement de ce fonds.

Quant à M. Deseyn, il a souligné l'importance de la concertation dans le cadre de l'élaboration de la proposition concernée. Cette concertation devra également avoir lieu pendant la phase de suivi. M. Deseyn a présenté un amendement tendant à mieux définir la délimitation géographique des projets.

Le ministre Michel s'est pour sa part réjoui de la bonne collaboration avec les auteurs de la proposition de loi. Il a souscrit à de nombreux points de vue adoptés par les orateurs, en particulier ceux ayant trait aux évaluations des projets. En matière de financement, le ministre a affirmé que la Loterie Nationale continuerait d'honorer ses engagements pour un montant total de 250 millions d'euros. Il s'est dit conscient de la nécessité de ne pas perdre de vue la période transitoire 2010-2011. À son estime, la direction générale de la Coopération au développement devrait dégager suffisamment de moyens supplémentaires pour lancer sans tarder le Fonds belge pour la Sécurité alimentaire. Il a proposé d'engager 18,5 millions d'euros en 2010 et en 2011, comme le lui avait suggéré M. Dallemagne.

L'ensemble de la proposition de loi, telle qu'elle a été modifiée, a été adopté par neuf voix et quatre abstentions. La séance plénière du 19 novembre a renvoyé le texte à la suite du dépôt d'un amendement technique de M. Versnick. L'ensemble de la proposition de loi, telle qu'elle a été modifiée, a été adopté par 9 voix et 2 abstentions.

De **voorzitter**: Mevrouw Vautmans, de heer Moriau, mevrouw Gerkens, mevrouw Jadin, de heer Deseyn, de heer Geerts en de heer Van den Eynde zijn ingeschreven voor de algemene bespreking. Ik geef eerst het woord aan mevrouw Vautmans.

25.02 Hilde Vautmans (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik zal kort zijn. Open Vld is heel blij dat onderhavig wetsvoorstel vandaag ter

25.02 Hilde Vautmans (Open Vld): L'Open Vld se réjouit que

stemming ligt. Wij hebben de voorbije dagen heel vaak gesproken over de financiële crisis en de bankencrisis in ons land en in de wereld. Het betreffende voorstel gaat in op een andere crisis, namelijk de crisis van de voedselzekerheid. Het gaat over mensen die niet meer weten of ze de dag nadien eten zullen hebben. Daarom zijn wij blij dat dat parlementair initiatief vandaag ter stemming ligt.

Het is trouwens al de derde keer. Het is begonnen in het Parlement. Het is trouwens ook nu weer het resultaat van een akkoord in de parlementaire fracties in overleg met de partners die het uitvoeren. Wij hebben in het Parlement een parlementaire werkgroep ter opvolging, die heel goed functioneert.

Ik heb zelf de eer gehad om twee keer deel te nemen aan een zending om concrete projecten ter plaatse te bezoeken. Ik denk dat iedereen die aan die zendingen heeft deelgenomen, echt wel onder de indruk is en ervan overtuigd is dat net het Belgisch Overlevingsfonds een heel speciale plaats inneemt in ons ontwikkelingsbeleid, dat wij zeker moeten blijven ondersteunen en eraan blijven werken.

Er is een evaluatie van het vorige fonds gebeurd. Daaruit is een aantal pijnpunten naar voren gekomen. Met voorliggende wetsvoorstel hebben wij geprobeerd die pijnpunten op te lossen. Voor ons is het cruciaal dat het BOF zich concentreert op de gebieden waar de grootste voedselonzeekerheid heerst en dat wij projecten opzetten om mensen echt aan het noodzakelijke eten te helpen.

Open Vld zal het wetsvoorstel ten volle steunen.

25.03 Patrick Moriau (PS): Monsieur le président, messieurs les ministres, chers collègues, après des mois et des mois de discussions et de négociations, la proposition de loi créant le nouveau Fonds belge pour la Sécurité alimentaire (FBSA) peut enfin vous être présentée.

En tant que président du groupe de travail, je dois vous dire être très satisfait du contenu et des objectifs de ce texte; je pense que mes collègues en feront de même.

En effet, le nouveau Fonds contient des améliorations majeures, mais il se spécialise véritablement contre la faim dans le monde via des projets structurels ayant pour objectif la souveraineté alimentaire.

En tant que fonds spécifique, le FBSA dispose de certains atouts en regard d'autres instruments. Il repose sur diverses spécificités dont l'assemblage assure une plus-value dans la poursuite des objectifs à atteindre.

D'abord, comme le disait Mme Vautmans, le choix fait par le Fonds belge pour la Sécurité alimentaire de viser particulièrement les zones les plus fragiles faisant face à une importante insécurité alimentaire lui donne une forte valeur ajoutée. Ensuite, l'approche multidimensionnelle du Fonds belge pour la Sécurité alimentaire permet de déployer des synergies entre les diverses dimensions auxquelles les plus fragiles sont sensibles: dimensions politiques,

cette proposition de loi répond à la crise de la sécurité alimentaire. Il s'agit en l'occurrence d'hommes et de femmes qui ignorent s'ils auront à manger le lendemain.

C'est aussi le résultat d'un accord intervenu au sein des groupes parlementaires, en concertation avec les partenaires qui l'exécuteront. Le groupe de travail parlementaire en charge du suivi fournit du bon travail. Tous ceux qui ont accompagné des missions vers des projets concrets sur place sont convaincus que le FBS occupera une position très particulière dans notre politique de développement.

L'évaluation du fonds précédent a mis en lumière des points sensibles. La présente proposition de loi doit y remédier. Il est crucial que le FBS se concentre sur les régions où règne la plus grande insécurité alimentaire et les projets lancés doivent aider réellement les populations à se nourrir. L'Open Vld soutient pleinement la proposition.

25.03 Patrick Moriau (PS): Na maandenlange besprekingen kan ik, als voorzitter van de werkgroep, u tot mijn grote genoegen het wetsvoorstel tot oprichting van het nieuwe Belgisch Fonds voor de voedselzekerheid (BFVZ) presenteren. Het Fonds spitst zich toe op de bestrijding van de hongersnood in de wereld via structurele projecten waarmee voedselsoevereiniteit beoogd wordt.

Het Fonds heeft een reële meerwaarde dankzij zijn specificiteit: de keuze om zich te richten op de kwetsbaarste gebieden die onder grote voedselonzeekerheid te lijden hebben; een multi-dimensionele benadering; de versterking van de capaciteiten van de institutionele actoren en de civiele maatschappij.

In tegenstelling tot andere

économiques, humaines, socioculturelles. Pour finir, la consolidation des capacités des acteurs institutionnels et de la société civile a une forte plus-value en termes de cohérence et de viabilité des interventions.

A contrario des autres programmes, le Fonds belge pour la Sécurité alimentaire a l'avantage de travailler avec divers types de partenaires, tant au Nord qu'au Sud. Les partenaires dans le Nord sont représentés par la Coopération technique belge, les organisations multilatérales, le FIDA, l'Unicef, la FAO et par les organisations non gouvernementales. Il existe un consensus unanime pour dire qu'un tel groupement de partenaires apporte une plus-value significative dans les différentes étapes de leur action. L'expérience ainsi engrangée et la diversité des partenaires constituent une toile de fond très riche.

Stimuler le partenariat entre les acteurs locaux dans le Sud, les autorités publiques, les communautés locales et les ONG locales est également un des buts poursuivis. Travailler via des partenariats est un élément important de l'approche participative par laquelle les bénéficiaires arrivent à une forte appropriation des activités.

Cette approche donne au programme une assise sociétale bien plus large. Contrairement aux autres programmes, le Fonds belge pour la Sécurité alimentaire permet de travailler de manière structurelle. La cadence des dépenses du FBSA offre la possibilité de mener des projets sur dix ou douze ans; cela est nécessaire pour pouvoir œuvrer réellement aux causes structurelles de l'insécurité alimentaire. Elles ont un lien bien réel et fort avec les difficultés sociales, économiques, politiques, écologiques, culturelles et techniques.

Bref, au travers du financement de projets multisectoriels, le FBSA a pour objectif ultime de s'attaquer à la base même de la problématique alimentaire en optant pour une politique d'aide durable qui s'étale sur le long terme.

Les projets soutenus par le Fonds recouvrent différents domaines allant du développement de la production agricole à l'approvisionnement en eau.

Je voudrais ici ouvrir une parenthèse sur la problématique de l'eau car c'est, sans doute, le plus grand défi que nous devrons relever dans les années à venir. En effet, alors que l'eau recouvre 70 % de la planète, seuls 2,5 % sont constitués d'eau douce dont 0,3 % est facilement accessible et renouvelable.

Dans le monde, l'eau est inégalement répartie. Certains pays en ont trop, d'autres en manquent cruellement. Et par ces manques, notamment la sécheresse et ses excès comme les inondations, l'eau pose à l'humanité des problèmes de survie. Avoir accès à un point d'eau ne signifie pas forcément avoir accès à l'eau potable. Ainsi, le problème de manque d'accès à une eau ne se pose pas seulement dans les pays marqués par la sécheresse, il se pose également dans les pays où il pleut beaucoup.

Quelques chiffres. Neuf pays se partagent 60 % des réserves mondiales d'eau. Quatre-vingt pays souffrent de pénuries ponctuelles. Vingt-huit pays souffrent de pénuries régulières. Un milliard et demi d'habitants n'ont pas accès à l'eau potable. Deux milliards sont privés

programma's zal het Fonds met verschillende soorten partners werken (BTC, multilaterale organisaties en ngo's).

Doordat partnerschappen tussen lokale actoren gestimuleerd worden, zullen de begunstigden de verantwoordelijkheid voor de activiteiten grotendeels zelf kunnen dragen (ownershipprincipe), wat het project een breder maatschappelijk draagvlak moet verlenen.

In tegenstelling tot andere programma's zal het Fonds de mogelijkheid bieden structureel te werk te gaan en de uitvoering van projecten over 10 tot 12 jaar te spreiden, waardoor men de voedselproblematiek aan de wortel zal kunnen aanpakken.

Water zal in de toekomst onze grootste uitdaging zijn. Drinkwater is een schaars goed, dat ongelijk verdeeld is en waartoe veel mensen geen toegang hebben. Zo beschikken 9 landen over 60 procent van de waterreserves op aarde. Jaarlijks sterven er vier miljoen mensen aan ziekten die verband houden met waterschaarste. Elke dag sterven er 6.000 kinderen door het drinken van vervuild water.

In 20 jaar tijd zou de wereldwijde vraag naar water, met een wereldbevolking van 8 miljard mensen, met 650 procent kunnen toenemen. Een Waals gezin verbruikt 80 liter water per dag, een Amerikaans gezin 500 liter.

Zijn de parlementsleden niet het best geplaatst om de bevolking van die problematiek bewust te maken? Onze buitenlandse collega's tonen belangstelling voor het BFVZ.

Het fonds vertegenwoordigt ongeveer 35 procent van de Belgische ontwikkelingssteun die aan landbouw en voedsel-soevereiniteit wordt besteed, maar

d'installations sanitaires. Quatre millions de personnes meurent chaque année de maladies liées au manque d'eau. Six mille enfants meurent chaque jour dans le monde pour avoir consommé une eau non potable bien que des maladies comme la diarrhée, par exemple, soient faciles à traiter.

L'Afrique subsaharienne et saharienne, des pays partenaires, le Proche-Orient, l'Asie centrale, sont les régions du globe les plus concernées par ces sécheresses chroniques.

De 1940 à 1990, la consommation d'eau dans le monde a été multipliée par quatre. D'ici 20 ans, la demande mondiale en eau pourrait s'accroître de 650 % pour une population mondiale estimée à huit milliards d'habitants.

Aujourd'hui, une vingtaine de pays vivent déjà sous un seuil de grave pénurie. Ils sont situés pour la plupart en Afrique et au Moyen-Orient.

L'eau n'est pas une ressource inépuisable. Il y a des tas de solutions et la première piste réside dans le changement de mentalité que nous devons opérer par rapport à notre gestion de l'eau. Et à ce propos, je voudrais vous citer encore quelques chiffres. Savez-vous qu'un ménage wallon consomme 80 litres d'eau par jour, qu'un ménage français en consomme 150 et qu'un ménage américain en consomme 500? Il faudrait donc que nous ayons à différents niveaux une meilleure approche de la gestion de l'eau, mais aussi que nous mettions fin au toujours plus. Ce n'est pas si simple car le problème est éminemment culturel. Un autre exemple. En Irak, un soldat américain a besoin de 75 litres d'eau pour manger, pour se laver, pour boire; un soldat anglais a besoin de 15 litres et un soldat de la Légion étrangère de 7 litres.

Vous voyez, ceci démontre l'effet culturel en de telles matières et qui mieux que les parlementaires, en leur qualité de représentants du peuple, peuvent conscientiser les populations concernées et, bien entendu, nos populations?

À ce titre, le Fonds belge pour la Sécurité alimentaire est une expérience particulièrement suivie par nos collègues étrangers.

J'en reviens au Fonds proprement dit et rappelle que ce dernier représente en Belgique près de 35 % de l'ensemble du budget de la coopération au développement consacré à l'agriculture et de facto à la souveraineté alimentaire, mais avec à peine 2 % du budget total de la coopération au développement.

Je profite de l'occasion pour relancer un appel déjà lancé lors de la Journée mondiale de lutte contre la faim du 16 octobre dernier. Monsieur le président, il serait judicieux de créer au sein de notre parlement une commission permanente Coopération au développement avec, en son sein, un pôle dédié à l'agriculture dans la perspective de la souveraineté alimentaire.

De même sur le plan européen, il serait primordial de profiter de la présidence belge de l'Union européenne afin d'organiser une conférence internationale portant sur la sécurité alimentaire, tel qu'inscrit dans la résolution votée, il y a quelques mois ici-même. Dans la même veine, nous pourrions également mettre en avant,

amper twee procent van het totale budget voor ontwikkelings-samenwerking.

Het zou raadzaam zijn een vaste parlementaire commissie voor de Ontwikkelingssamenwerking op te richten, met daarin een pool die zich specifiek met de landbouw met het oog op voedsel-soevereiniteit zou bezighouden. Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie is het uitgelezen moment om een internationale conferentie over de voedsel-zekerheid te organiseren. We zouden dit originele parlementaire initiatief naar voren kunnen brengen tijdens een ontmoeting met onze collega's van het Europees Parlement en van de nationale parlementen van de Europese Unie.

De - technische - amendementen die werden ingediend, bevatten een opsomming van de landen die bij het Belgisch Fonds voor de voedselzekerheid kunnen worden betrokken. In het voorstel wordt geen enkel partnerland uitgesloten, aangezien de wetgever rekening houdt met landen die worden gekenmerkt door lage ontwikkelingsindicatoren. Die definitie omvat de landen met een lage en gemiddelde menselijke ontwikkeling die vermeld worden in het UNDP-jaarverslag.

We mogen niet vergeten dat de tijd dringt. Dit jaar werd de kaap van één miljard hongerlijders gerond. Volgens de statistieken van de FAO sterft er om de drie seconden iemand van de honger; tijdens mijn toespraak zijn er dus bijna 150 (sic) mensen gestorven. Een rondt dramatische balans.

sans aucune prétention, en restant humbles, le Fonds belge pour la Sécurité alimentaire, qui est une initiative parlementaire originale. Dans ce cadre, il serait opportun – je lance à nouveau un appel au président de notre assemblée – pour que le parlement organise une rencontre avec nos collègues des parlements nationaux de l'Union européenne et du Parlement européen. Cette rencontre permettrait de faire partager notre expérience du Fonds belge et d'espérer, pourquoi pas, qu'elle soit reproduite dans d'autres pays.

En ce qui concerne les amendements qui viennent d'être déposés, il s'agit d'amendements techniques qui précisent les pays qui peuvent être concernés par le Fonds belge pour la Sécurité alimentaire. Mais la proposition n'exclut aucun de nos pays partenaires. En effet, le législateur tient compte des pays avec des indicateurs de développement peu élevés. Il est important de souligner que la définition que je viens de citer, qui est reprise dans la proposition sur l'article 6, § 1, couvre les pays qui sont dans le groupe avec un développement humain bas ainsi que celui avec un développement humain moyen, repris dans le rapport annuel du CNUD. N'oublions pas que différents pays partenaires de la coopération belge font partie du groupe moyen.

De plus, le temps presse, car l'arrêté royal d'exécution doit être pris avant la fin de l'année pour que le Fonds soit opérationnel en janvier 2010. Le dépôt de cet amendement ne ferait que retarder, une fois encore, la mise en place du nouveau fonds début 2010.

Chers collègues, faisons face à l'urgence de la crise alimentaire mondiale et au besoin criant d'actions et de moyens en faveur des populations affamées par l'adoption d'une initiative parlementaire qui recueille l'enthousiasme de tous. N'oublions pas que cette année, nous avons dépassé le milliard de personnes qui souffrent de la faim. Selon les statistiques de la FAO d'un mort toutes les trois secondes, sur le temps de mon intervention, il y a eu près de 150 décès.

25.04 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, cette proposition de loi n'est pas comme les autres. Il ne s'agit pas d'un changement de texte législatif ou d'un engagement du gouvernement. Dans ce texte, le Parlement s'engage également.

Le Fonds belge de survie devient le Fonds belge de Sécurité alimentaire. Cette initiative parlementaire avait pour but d'aider les populations les plus vulnérables en termes de sécurité alimentaire.

Dans la constitution de ce Fonds, on notera particulièrement le groupe de travail qui fonctionne depuis des années et qui regroupe des parlementaires et des représentants des plates-formes d'ONG et qui représente également la CTB. Grâce à ce groupe de travail, nous arrivons à identifier les projets les plus porteurs, les plus importants et à organiser la collaboration entre les différents partenaires.

Mme Van Daele l'a dit dans son rapport, s'il y a un principe important dans la manière dont le Fonds belge organise ses missions, c'est bien cette approche multidimensionnelle et "multipartenariale". Il effectue un travail en réseau et une évaluation des objectifs, des étapes et des moyens mis en oeuvre pour donner aux populations accès à l'alimentation mais surtout de développer des modes de production,

25.04 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!): Dit is geen wetsvoorstel zoals de andere. In deze tekst gaat ook het Parlement verbintenissen aan.

In het kader van de oprichting van dit Fonds is er de werkgroep die al jarenlang werkzaam is en dankzij welke wij kunnen bepalen wat de projecten zijn die het meeste perspectief bieden en wij de samenwerking tussen de onderscheiden partners kunnen totstandbrengen.

Zoals mevrouw Van Daele het in haar verslag al stelde, als er één belangrijk principe is in het kader van de werking van het Belgisch Overlevingsfonds, dan is het de multidimensionele aanpak en het multipartnerschap.

de conservation de cette production et de commercialisation équitable. Cela doit permettre à chacun non seulement de se nourrir mais aussi d'avoir les revenus nécessaires pour pouvoir vivre décemment.

Monsieur le ministre, je voudrais vous demander de revenir devant nous sur les points qui pourraient poser problème pour les ONG et pour nous.

Pour commencer, vous vous souviendrez que je m'étais fâchée en commission car la majorité avait présenté un amendement qui diminuait le financement que nous avions prévu au sein de notre groupe de travail. Nous avions imaginé pour les dix ans 360 millions alors que l'amendement introduit reconduit les 250 millions du fonds précédent. Vous vous êtes engagé en commission à demander à la Loterie Nationale presque 18 millions pour les deux premières années et à les compléter via le budget de la CTB par 18 autres millions, ce qui donnera finalement les 36 millions annuels demandés au départ. Il appartiendrait alors au prochain gouvernement et au prochain Parlement de garantir un financement suffisant pour la suite.

Je me permets donc, monsieur le président, chers collègues, d'insister sur la vigilance dont il faut faire preuve, car ce fonds est notre fonds. Dans deux ans, nous devons réfléchir à la manière d'alimenter celui-ci en suffisance pour garder les projets existants, permettre les projets nouveaux et garantir leur pérennité puisque ces projets se caractérisent par le long terme. Il n'est pas inutile, monsieur le ministre, de rappeler ces engagements.

Quant aux zones prioritaires, certains critères sont définis par les Nations unies, également définis et intégrés dans la coopération belge. Ils vont régler la manière dont le fonds détermine quels pays ou quelles zones seront choisies parmi les pays les plus pauvres. Parmi ces critères, il y a l'appartenance à des zones dont le développement est particulièrement faible et la population de grande précarité.

Il existe des échelles aux Nations unies et il arrive qu'un pays, parce que son industrie se porte mieux à ce moment-là, parce que l'activité commerciale se développe, monte d'un degré dans l'échelle et risque de sortir de la catégorie de pays avec lesquels on pourrait travailler. En commission, vous avez précisé que la manière de le formuler permettait de travailler avec les plus faibles mais également avec les pays un peu moins mal lotis. Par exemple, l'Ouganda et la Tanzanie, pays avec lesquels nous avons des projets pour le moment, sont passés à 153 sur l'échelle alors que les plus faibles sont cotés à 151. J'aimerais que vous précisiez ici aussi que l'objectif n'est pas de se limiter aux plus faibles parmi les faibles mais de continuer à suivre ceux qui excèdent légèrement cette catégorie en raison de leurs progrès, parce qu'on les a aidés, parce qu'ils ont intégré de nouvelles techniques de gestion.

Dans les discussions en commission comme dans le groupe de travail, il est apparu qu'il était très important pour certains de se concentrer sur ces zones et de travailler exclusivement sur celles-là.

Les ONG nous ont fait remarquer qu'il était important de pouvoir travailler également sur les zones voisines à un niveau sous-régional ou régional car c'est de cette manière que l'impact sera le meilleur et

Enkele punten zouden problemen kunnen doen rijzen, zowel voor de ngo's als voor ons.

Ik heb me boos gemaakt in de commissie, omdat de meerderheid kwam aanzetten met een amendement om de financiering terug te brengen naar de 250 miljoen van het vorige fonds, terwijl onze werkgroep deze op 360 miljoen had vastgesteld voor de komende tien jaar. U beloofde in de commissie dat u de Nationale Loterij zou vragen een bedrag van bijna 18 miljoen bij te dragen voor de eerste twee jaar en dit bedrag aan te vullen met nog eens 18 miljoen uit de begroting van de BTC, om zo tot het in het vooruitzicht gestelde jaarlijkse bedrag van 36 miljoen te komen. De volgende regering en het volgende Parlement zullen dan moeten zorgen voor een voldoende financiering na die periode.

Met betrekking tot de prioritaire zones werd een aantal criteria geformuleerd om uit te maken welke armste landen of zones in aanmerking komen voor hulp. Die criteria betreffen onder meer de bijzonder lage ontwikkelingsgraad van het gebied en de grote kwetsbaarheid van de bevolking. U hebt in de commissie verduidelijkt dat er op grond van deze formulering ook kan worden samengewerkt met landen die het iets beter hebben. Ik zou willen dat u vandaag nogmaals bevestigt dat het niet de bedoeling is uitsluitend met de allerzwaksten te werken, maar ook die landen te blijven volgen waar enige vooruitgang werd gerealiseerd en het dus iets beter gaat.

Zowel tijdens de besprekingen in de commissies als in de werkgroep is immers gebleken dat het voor sommigen erg belangrijk is dat men zich uitsluitend op die allerzwakste zones concentreert.

le plus fort sur la population de la zone concernée. Dans notre texte, beaucoup de précautions sont malheureusement prises pour éviter que nous nous perdions ailleurs. Monsieur le ministre, il serait intéressant d'y préciser que ces précautions n'empêchent pas un élargissement géographique et qu'elles permettent même de le justifier dans le projet développé avec les populations.

Je souhaiterais également attirer votre attention sur une nouveauté au niveau des partenaires belges. Les "organisations paysannes belges" rassemblant les agriculteurs ont demandé à être associées au Fonds et aux organisations paysannes des pays que nous aidons avec comme objectif de leur apporter leur forme de syndicalisme vis-à-vis de leurs autorités. J'insiste pour que l'on soit vigilant à ce que ce soit cette dimension qui soit effectivement utilisée et mise sur la table de la collaboration. Ce ne doit pas être une manière pour les associations d'agriculteurs belges d'élargir leur champ d'exportation, d'exporter dans ces pays leurs produits ou leurs méthodes agricoles. De fait, lors de chacune de nos missions, nous avons vu l'importance d'une agriculture qui part de leurs ressources et de leurs méthodes et qui est destinée à la population et au marché local. Rencontrer les objectifs de sécurité alimentaire est la priorité!

Monsieur le président, chers collègues, j'ai souhaité intervenir aujourd'hui sur ces éléments car la suite du projet en dépendra.

Monsieur Geerts, vous n'avez pas encore eu l'occasion de présenter les amendements que vous avez introduits. Étant donné qu'ils ont été distribués, je peux déjà vous dire que nous les soutiendrons. Ils veillent à ce qu'il n'y ait pas de confusion sur la portée des textes de notre proposition de loi. Si j'ai bien compris mes collègues, je crains qu'ils ne rassemblent pas la majorité et qu'ils ne soient pas acceptés. Cela peut encore changer!

Nous voterons de toute façon en faveur de cette proposition de loi car elle est importante. C'est une œuvre collective issue d'un compromis. Néanmoins, monsieur le ministre, notre vote dépendra aussi de la qualité des précisions que vous apporterez aux questions que je vous ai posées et impliquera une surveillance via le groupe de travail mais aussi une surveillance parlementaire quant au budget qui sera consacré au soutien de ce Fonds ces deux prochaines années.

De ngo's hebben ons erop gewezen dat het belangrijk is ook op subregionaal of regionaal niveau in de aangrenzende gebieden te kunnen werken. In onze tekst werden tal van voorzorgen ingeschreven om te vermijden dat we links en rechts middelen zouden vermorsen. Het zou echter interessant zijn te verduidelijken dat die voorzorgsmaatregelen een geografische verruiming niet in de weg staan.

Wat de partners betreft, hebben de Belgische landbouwers-organisaties gevraagd bij het Fonds betrokken te worden, teneinde de boerenorganisaties in de landen die van ons hulp krijgen, een vorm van syndicalisme ten aanzien van hun overheden bij te brengen. Ik verzoek met aandring om waakzaam te blijven: dat mag voor de Belgische landbouwers-organisaties geen manier zijn om hun exportmarkt te vergroten, of om hun producten of landbouwmethodes naar die landen uit te voeren.

Mijnheer Geerts, wij zullen uw amendementen, waarmee verwarring over de draagwijdte van ons wetsvoorstel wordt vermeden, steunen.

We zullen voor dit wetsvoorstel stemmen, want het is een collectief werkstuk dat voortkomt uit een compromis. Onze goedkeuring, mijnheer de minister, zal echter ook afhangen van uw verduidelijkingen naar aanleiding van de vragen die ik u heb gesteld, en zal impliceren dat er een waakzaam oog gehouden wordt op de middelen die de komende twee jaar aan dat fonds zullen worden toegewezen.

25.05 Kattrin Jadin (MR): Monsieur le président, je vais être brève.

C'est une proposition intéressante et originale à plus d'un titre puisque nous savons que c'est une initiative qui émane du Parlement. C'est une bonne chose car nous avons eu l'occasion de mener les débats au sein des groupes de travail et à l'occasion d'une mission avec M.

25.05 Kattrin Jadin (MR): Dit interessant en origineel initiatief gaat uit van het Parlement. Wij hebben de gelegenheid gehad een en ander in de werkgroepen en ter gelegenheid van een zending met

le ministre et quelques représentants d'ONG qui reçoivent les subsides du Fonds belge de survie. Cette visite était d'ailleurs très intéressante.

Je pense qu'il est très important que nous donnions aujourd'hui un troisième souffle à ce Fonds belge de survie.

Je me réjouis également que nous ayons pu dégager les moyens y afférents. Je crois qu'il y a eu certaines discussions sur ce point.

Par ailleurs, M. Geerts, Mme Vautmans et moi-même, pour avoir approfondi certaines visites lors de notre mission, voudrions attirer l'attention sur la question du genre, qui reste toujours importante dans le pays que nous avons visité. Il convient donc d'y prêter grande attention dans les projets qui seront financés par le Fonds belge. Pourquoi ne pas en faire une condition d'octroi? Nous devons être très vigilants à ce sujet lors de l'attribution des budgets à certaines ONG partenaires.

Je suis heureuse que nous puissions porter ce dossier aujourd'hui au vote. J'espère que nous verrons l'évaluation de celui-ci dans quelques années.

de minister en enkele vertegenwoordigers van ngo's die subsidies uit het Belgisch Overlevingsfonds ontvangen, te bespreken.

Ik denk dat het zeer belangrijk is dat wij het Belgisch Overlevingsfonds vandaag een derde adem kunnen geven. Het verheugt me tevens dat we daarvoor de nodige middelen hebben kunnen uittrekken.

Voorts willen de heer Geerts, mevrouw Vautmans en ikzelf de aandacht op de genderkwestie vestigen. Waarom zouden wij daar geen toekenningsvoorwaarde van maken? Bij de toekenning van middelen aan sommige partner-ngo's zullen wij daar zeker oog moeten voor hebben.

Ik ben blij dat wij dit dossier vandaag ter stemming kunnen voorleggen. Ik hoop dat een en ander over enkele jaren zal geëvalueerd worden.

De **voorzitter**: De heer Van de Velde heeft het woord gevraagd voor een onderbreking.

25.06 Robert Van de Velde (LDD): Mijnheer de voorzitter, naar aanleiding van het betoog van collega Jadin, zou ik willen opmerken dat onze minister in de omgang met zijn partners — de regeringen of de parlementen die hij in bepaalde sectoren of landen ontmoet — moet beklemtonen dat we er niet alleen aanwezig zijn om steun te geven, maar dat men er ook voor moet zorgen dat er effectief een mentaliteitswijziging wordt teweeggebracht. Dat doen we niet door alleen steun aan te bieden, maar ook door correct en concreet op tafel te slaan als dat nodig is. Misschien moet dat niet op de wijze van De Gucht gebeuren, maar het zou in elk geval verstandig zijn — ik steun daarin collega Jadin — dat we de steun ook laten volgen door politiek gewicht, dat door de minister wordt uitgeoefend.

25.06 Robert Van de Velde (LDD): Ce qui est important, c'est que le ministre insiste sur le fait que nous voulons non seulement apporter un soutien, mais que nous visons également un changement de mentalité. Il faut donc qu'il ose, lorsque c'est nécessaire, peser de tout son poids politique afin de faire pencher la balance.

De **voorzitter**: Dank u, mijnheer Van de Velde. Ik geef nu het woord aan collega Roel Deseyn.

25.07 Roel Deseyn (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze nieuwe wet beoogt de oprichting van een nieuw fonds met een andere naam. Het gaat om het Belgisch Fonds voor de voedselzekerheid, de opvolger van het zogenaamde Belgisch Overlevingsfonds, dat werd opgericht door de wet van februari 1999.

Voor mijn fractie en voor mezelf is het een zeer belangrijke wet. Ontwikkelingssamenwerking maakt immers deel uit van het DNA van onze partij, van een moderne christendemocratie, niet alleen vanwege de banden met het middenveld en de ngo's, maar ook omdat solidariteit met het Noorden en het Zuiden een essentieel onderdeel is van onze ideologie.

25.07 Roel Deseyn (CD&V): Cette nouvelle loi vise la création du Fonds belge de la sécurité alimentaire, qui doit succéder au Fonds belge de survie. Pour mon groupe et pour moi-même, il s'agit d'une loi très importante, dès lors que la coopération au développement constitue une part essentielle de l'idéologie démocratique chrétienne moderne. Ce souci se traduit également par une

De feiten tonen dat ook aan. Het is het tweede jaar op rij dat er een substantiële verhoging is van het budget voor ontwikkelingssamenwerking. Dit jaar zullen we zelfs voor het eerst de mythische norm van 0,7 % halen. We willen de minister van Ontwikkelingssamenwerking feliciteren met deze prestatie, en bij uitbreiding de voltallige regering, zeker de voormalige en de huidige premier. De stijging van het budget in deze moeilijke crisistijden is immers voor een zeer groot stuk ook hun verdienste. Het is trouwens opvallend dat een groot deel van het positief resultaat in de huidige constellatie mede op het conto van CD&V en cdH is te schrijven.

Een ander belangrijk resultaat waarvoor de meerderheid over de partijgrenzen heen heeft samengewerkt met de democratische oppositiepartijen — met alle oppositiepartijen — is de nieuwe wet ter oprichting van een Belgisch Fonds voor de voedselzekerheid.

De **voorzitter**: Mag mevrouw Vautmans u even onderbreken, mijnheer Deseyn?

25.08 Hilde Vautmans (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik hoor collega Deseyn heel graag verwijzen naar de 0,7 %. U steekt dat vooral op de hoed van CD&V en cdH. Ik moet u toch zeggen dat die evolutie al onder de vorige regering is begonnen. Dat is trouwens verplicht, want we hebben in het Belgisch Parlement een wet goedgekeurd die dat tijdspad vastlegt. De eerlijkheid gebiedt dat ik die opmerking aan uw elegante speech toevoeg.

25.09 Bruno Tuybens (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik onderschrijf wat mevrouw Vautmans zegt.

Mijnheer Deseyn, ten eerste, u moet weten dat dit door de paarse regering op gang werd gezet. Ten tweede, ik sluit mij aan bij uw woorden dat deze regering effectief 0,7 % kan halen. Het spreekt echter voor zich dat wanneer men een begroting heeft met een deficit van verschillende miljarden, het veel gemakkelijker is die norm te halen. Indien de paarse regering dezelfde manier van begrotingsopmaak had gehanteerd als uw regering nu doet, zou de 0,7 % uiteraard al eerder zijn bereikt. U hebt zonder de minste twijfel de intellectuele eerlijkheid dat toe te geven.

los daarvan ben ik bijzonder blij dat wij die 0,7 % nu halen.

25.10 Robert Van de Velde (LDD): Ik vind het, en dat komt diep uit het hart, een schande dat u in dit Parlement op een moment als dit wilt discussiëren over van wie de ideeën komen of van wie het initiatief komt. Ik vind het een schande dat over intellectuele eerlijkheid wordt gesproken, terwijl wij het hier hebben over een voedselprogramma voor mensen die het heel hard nodig hebben. U zit als kinderen te discussiëren over waar het idee vandaan komt. Dat vind ik pijnlijk.

25.11 Roel Deseyn (CD&V): Men heeft natuurlijk zeer selectief geciteerd uit het betoog dat ik gebracht heb. Ik ben begonnen met alle partijen van de coalitie en alle fracties te danken voor hun bijdrage. Het is niet omdat ik enkele engagementen van deze of gene zijde wens te onderstrepen dat men zich aangevallen moet voelen.

seconde augmentation consécutive du budget de la coopération au développement, par laquelle nous atteignons pour la première fois le taux de 0,7 %, qui était attendu depuis longtemps. Cet objectif a d'ailleurs été atteint en partie grâce au CD&V et au cdH.

25.08 Hilde Vautmans (Open Vld): J'aimerais tout de même brièvement rappeler que l'évolution à laquelle M. Deseyn fait référence avait déjà été amorcée sous le gouvernement précédent. Il s'agit d'ailleurs d'une obligation, dont le calendrier a été fixé dans une loi du Parlement.

25.09 Bruno Tuybens (sp.a): J'adhère à la position de Mme Vautmans. Ce projet a été initié par la coalition violette. Par ailleurs, il est plus facile d'atteindre cette norme de 0,7 % avec un budget en déficit de plusieurs milliards. M. Deseyn aura assurément l'honnêteté intellectuelle de le reconnaître. Indépendamment de cela, nous sommes bien sûr heureux que la Belgique atteigne cette norme aujourd'hui.

25.10 Robert Van de Velde (LDD): Je trouve scandaleux que ce Parlement se demande, de façon puérile, qui peut s'attribuer les mérites du projet alors qu'il est question ici du problème fondamental de la faim dans le monde.

25.11 Roel Deseyn (CD&V): Personne ne doit se sentir agressé si rapidement.

Notre groupe est un fervent

Trouwens, als alles wat aangekondigd is in de paarse periode nog zijn beslag mocht hebben, werden wij allicht wakker in een ander België.

Onze fractie is groot voorstander van dit instrument — dat wil ik beklemtonen — in de eerste plaats omdat de focus ligt op de voedselzekerheid. Niemand zal het belang van de strijd tegen honger en voedselonzeekerheid tegenspreken.

Trouwens, zoals de minister van Ontwikkelingssamenwerking gisteren nog stelde bij de bespreking van zijn beleidsnota, versterkt de financiële en economische crisis verder de effecten van de voedings-, energie- en klimaatcrisis op de bevolking van het Zuiden en op de ontwikkelingslanden in het algemeen. Wij mogen niet vergeten dat op dit moment een zesde van de mensheid dagelijks geconfronteerd wordt met armoede, voedselonveiligheid, ondervoeding en honger.

In dit perspectief wil ik even de prognoses vermelden voor 2050, wanneer 9,1 miljard mensen gevoed zullen moeten worden. Dit om maar te zeggen dat het hier gaat om een zeer relevant voorstel. Het wordt trouwens internationaal geprezen, gezien de ervaringen met, en de evaluaties van, het Belgisch Overlevingsfonds in de voorbije jaren. Het wordt op internationale fora geprezen als een van de parels aan de kroon van de Belgische ontwikkelingssamenwerking.

Onze fractie steunt dit wetsvoorstel echter ook omdat het tegemoetkomt aan de uitdagingen die de ontwikkelingssamenwerking in Subsaharaans Afrika vandaag de dag stelt. De ontwikkeling van een dynamische privésector, het creëren van een gunstig investeringsklimaat en het aanmoedigen van grote infrastructuurprojecten zijn natuurlijk mooi klinkende concepten — ze zouden kunnen passen, mevrouw Vautmans, in een gestroomlijnd neoliberal discours — maar het gaat erom dat we moeten zien wat echt goed kan bijdragen tot ontwikkeling op sociaal en economisch vlak. Projecten of hun uitvoering stellen soms problemen wanneer deze niet worden geschraagd door stevige staatsstructuren, middenveldorganisaties en, uitermate belangrijk, de betrokkenheid vanwege de bevolking.

Een van de grootste uitdagingen voor projecten in Subsaharaans Afrika is het rechtstreeks bereiken van de getroffen bevolking en het verkrijgen van echte resultaten op het terrein. Vandaar dat ik tijdens heel wat besprekingen al vaak een lans heb gebroken om bij de voorbereiding en uitwerking van deze projecten een preliminaire fase te organiseren waarin in maatschappij-opbouw kan worden voorzien via civiele structuren, dorpsraden, syndicale of mutualistische structuren, om het project op een goede wijze in handen te laten nemen door de lokale bevolking, om ownership te garanderen en een geslaagde transfer te organiseren naar de bevolking, in eerste orde met de betrachting om de projecten efficiënt, doeltreffend en op lange termijn ingang te laten vinden.

Resultaten dus die de vergaderzalen en kantoren waar politici en ambtenaren met elkaar keuvelen, daadwerkelijk verlaten en die zich vertalen in projecten en initiatieven op het terrein, vaak letterlijk en figuurlijk. Een grondige evaluatie en een recent bezoek van een parlementaire delegatie aan meer dan tien projecten van het vorige

défenseur de cet instrument. Tout d'abord parce que l'accent est mis sur la sécurité alimentaire. Comme l'a souligné le ministre de la coopération au développement hier, lors de l'examen de sa note politique, la crise financière et économique aggrave encore la crise alimentaire, énergétique et climatique que connaissent les pays en développement.

Un sixième de l'humanité souffre de la pauvreté, de la sous-alimentation et de la faim. En 2050, il faudra nourrir 9,1 milliards de bouches. Il s'agit dès lors d'une proposition très importante reconnue à l'échelle internationale également. Dans les forums internationaux, cette proposition est considérée comme l'un des joyaux de la couronne belge de la coopération au développement.

Notre groupe soutient cette proposition de loi dans la mesure où elle répond aux défis de la coopération au développement en Afrique subsaharienne. Développer un secteur privé dynamique, créer un climat favorable aux investissements et encourager les grands projets d'infrastructure sont autant de concepts qui sonnent bien mais il faut surtout s'attacher à ce qui peut contribuer au développement économique et social.

Il est très important que la population soit directement associée aux projets. C'est la raison pour laquelle j'ai déjà préconisé à de nombreuses reprises que dans le cadre de la préparation des projets soit intégrée une phase préliminaire au cours de laquelle, par le biais de structures telles que les conseils de village, la population serait familiarisée avec les projets. C'est sur le terrain que les projets doivent être menés à bien et non pas dans des salles de réunion où politiciens et fonctionnaires bavardent tranquillement.

Belgische Overlevingsfonds tonen aan dat dit fonds voor de voedselzekerheid dat gedurende een tiental jaren zo'n 120 projecten geheel of gedeeltelijk heeft gefinancierd, zeer goede resultaten heeft gehaald op het terrein. Dit heeft zeker te maken met de specifieke principes waarop het fonds steunt en die ik even kort in herinnering wil brengen.

Ten eerste, de geïntegreerde multidimensionale aanpak. Voedselonzekerheid heeft meerdere oorzaken en die moeten op verschillende niveaus en met verschillende strategieën tegelijkertijd worden aangepakt. Dit is zeer belangrijk, want het fonds vertegenwoordigt 34 % van het optreden van de Belgische samenwerking inzake voedselzekerheid. Bij de uitwerking en de voorbereiding van het fonds is gebleken dat men op al die assen moet werken. Zeven sectoren zijn daar gedefinieerd die primordiaal zijn voor het realiseren van voedselzekerheid. Dat gaat zowel over gezondheid als over werk, enzovoort. De multidimensionale aanpak dus.

Ten tweede, een geografische doelgerichtheid en het aanwijzen van de kwetsbaardere groepen. Het feit dat het fonds focust en zijn terrein letterlijk en figuurlijk afbakent, verhoogt de efficiëntie van de interventies. Ik ben zeer gevoelig voor het pleidooi dat men de best practices moet verspreiden. Dat is wat wij ook hebben gedaan met de parlementaire werkgroep tijdens de verschillende zendingen en nog met de zending die ik onlangs in Benin mocht leiden van een dertigtal personen, niet alleen politici, maar ook mensen van het kabinet, van de administratie, van de ngo's, zowel in de bilaterale als in de multilaterale gedelegeerde samenwerking.

Het doel was om tot betere resultaten te komen. Wanneer wij dan contacten hebben gehad met lokale machtshebbers, hebben wij steeds onderstreept dat het hun verantwoordelijkheid was om best practices op te pikken, te verspreiden en te promoten in hun regio of subregio.

Een derde zaak is het werken via partnerschappen. Er is het partnerschap van het fonds met zo'n 24 organisaties. Het gaat daarbij zowel om multilaterale partners, ngo's als technische coöperaties. Dat is zeker een positieve factor die bijdraagt tot de efficiëntie van het fonds.

Ten vierde is er de versterking van de lokale technische capaciteit, een cruciaal element. Vaak wordt hier ook de discussie gevoerd of er voldoende absorptiecapaciteit is. De vraag stellen is eigenlijk een oproep om ze te beantwoorden en precies in de landen waar wij actief zijn en waar wij hulp aanbieden, de capaciteit te versterken. Het moet, denk ik, het streefdoel zijn van de Belgische ontwikkelingssamenwerking om op een dag projecten gedeeltelijk of volledig over te laten aan de lokale partners, want zij moeten natuurlijk van bij aanvang in het project betrokken worden.

Ten vijfde, we moeten werken over een lange termijn van minstens enkele jaren. Dat is een zeer belangrijk element, omdat het de partners en de projecten een zekere stabiliteit geeft en toelaat over een lange periode zaken te plannen, wat cruciaal is indien men blijvende resultaten wil boeken.

Une évaluation approfondie de et une visite récente d'une délégation parlementaire à une bonne dizaine de projets mis en chantier par l'ancien Fonds belge de survie indiquent que le fonds en question, qui au cours d'une période d'environ 10 ans a financé en tout ou en partie environ 120 projets, a donné de très bons résultats. Cette réussite est due aux principes spécifiques maniés par le fonds et que je voudrais encore commenter ici brièvement.

Il y a d'abord la nécessité d'une approche multidimensionnelle intégrée à plusieurs niveaux et axée sur différentes stratégies. Lors de la mise en place du fonds, sept secteurs – essentiels pour garantir la sécurité alimentaire – ont été définis, parmi lesquels la santé et le travail. Il est important d'agir simultanément à ces différents niveaux.

Un deuxième principe important est l'efficacité géographique et l'identification des groupes les plus vulnérables. Tout cela n'empêche évidemment pas une diffusion plus large des *best practices*.

Travailler par le biais de partenariats constitue un troisième principe important. Le fonds compte 24 organisations comme partenaire. Il s'agit notamment d'ONG et de coopérations techniques.

Quatrièmement, le renforcement de la capacité technique locale revêt une importance capitale. L'objectif final doit consister à pouvoir confier l'ensemble d'un projet aux partenaires locaux.

Un cinquième principe est que nous travaillons à long terme pour des périodes de quelques années au moins.

Le fonds a clairement démontré sa plus-value parce qu'il peut mener des actions qui sont plus difficiles à réaliser par le biais d'une

Voorts heeft het BOF duidelijk getoond dat het een meerwaarde heeft, omdat het vaak acties kan ondernemen die moeilijk tot stand komen via een traditionele samenwerking en doordat het ervoor kon zorgen dat de verbintenissen inzake harmonisatie – ik denk hierbij aan onder andere de verklaring van Parijs en het forum van Accra - worden gerespecteerd. In die internationale afspraken wordt natuurlijk steeds gestreefd naar concentratie en beperking van het aantal sectoren. Dat is een goede tendens op zich, maar toch moet er voldoende ruimte zijn om een soort laboratorium van de ontwikkelingssamenwerking op te zetten.

Ik denk dat het Belgisch Fonds voor de Voedselzekerheid daar zeker toe kan bijdragen, want het is precies met deze financiering dat wij een beetje de klassieke grenzen van dergelijke afspraken kunnen verlaten om toch het meest waardevolle op te pikken en uit te werken, ook als dat een multidimensionale of een zeer specifieke aanpak vraagt. Dat wordt ook internationaal geapprecieerd. Bovendien steunt het fonds het proces van gedecentraliseerde lokale ontwikkeling in de partnerlanden en het versterkt vaak de reeds bestaande Belgische samenwerkingsprogramma's. Dus het fonds is uitermate complementair en zeker geen contradictie in de beleidsambities die door de minister en de coalitie werden geformuleerd.

Nog een belangrijke element dat ik hier ook wil aanstippen, is de werkgroep als parlementaire commissie, maar dan in de zeer ruime zin van het woord. Het feit dat het fonds een initiatief van het Parlement is en het feit dat de institutionele partners bij de toepassing van de acties van het fonds jaarlijks moeten rapporteren over de voortgang van het programma, zijn opnieuw een meerwaarde.

Het is dan ook duidelijk dat onze fractie met veel enthousiasme het wetsvoorstel ter oprichting van een nieuw fonds, het Belgisch Fonds voor de Voedselzekerheid, zal goedkeuren.

Wij zijn ook verheugd dat, ondanks de financiële crisis, de middelen opnieuw zijn verhoogd en dat het departement Ontwikkelingssamenwerking bijkomende inspanningen heeft beloofd. Ik zal daarover straks nog iets zeggen.

Ik wil nog een heel belangrijk punt benadrukken. Wij zullen zeker de minister van Ontwikkelingssamenwerking vragen om hierop expliciet te antwoorden, om zijn visie ter zake te kennen. Het gaat over de discussie die daarnet werd aangeboord en die ook tekstueel is uitgewerkt in de amendementen die door de oppositie zijn ingediend en op de banken liggen.

In artikel 6 § 1 eerste punt van het wetsvoorstel lezen wij immers: "De programma's van het Belgisch Fonds worden uitgevoerd in landen in sub-Saharisch Afrika die worden gekenmerkt door lage ontwikkelingsindicatoren in het verslag van het United Nations Development Program."

Collega's, ik wil hier zeer expliciet benadrukken dat de indieners van het voorstel met de term lage ontwikkelingsindicatoren verwijzen naar de landen die zich in het jaarlijkse Human Development Rapport van het United Nations Development Program bevinden in de groep van de zogenaamde low human development, maar ook naar landen die zich bevinden in de groep van medium human development.

collaboration traditionnelle et parce qu'il veille à ce que les accords internationaux soient respectés.

Le fait que l'on vise à limiter le nombre de secteurs est une bonne chose en soi mais il faut disposer d'une marge suffisante pour mettre sur pied une sorte de laboratoire de la coopération au développement. Je pense que le Fonds pour la sécurité alimentaire pourra certainement y contribuer, car c'est précisément ce financement qui permettra de repousser en partie les limites classiques. Le fonds soutient également le développement local décentralisé dans les pays partenaires et il renforce souvent les programmes de coopération belges existants.

Le fait que le fonds soit également une initiative du Parlement et que les partenaires institutionnels doivent déposer un rapport annuel sur l'avancement du programme constituent une plus-value.

Il est donc clair que notre groupe soutiendra avec enthousiasme la proposition de loi visant la création d'un nouveau fonds. Dans la proposition, il est prévu que le fonds soutiendra des programmes dans des pays de l'Afrique subsaharienne qui, selon le PNUD, présentent des indicateurs de développement peu élevés. Je voudrais souligner très clairement que ce critère englobe les pays qui affichent un taux de développement humain tant faible (*low human development*) que moyen (*medium human development*).

Nous tenons à défendre cette large interprétation du texte. C'est tout à fait dans ce sens-là que le législateur a l'intention de définir et de délimiter les projets qui seront financés par ce fonds. Certains pays appartenant au second groupe font d'ailleurs partie des pays partenaires de la coopération belge au développement. Ce sont

Met de gegarandeerde definitie, met de omschrijving zoals ze nu staat in het wetsvoorstel dat uit de commissie komt en dat op de banken ligt, willen wij wel degelijk de zeer brede interpretatie verdedigen. Dat is een belangrijk punt, ook voor de verdere uitwerking van de projecten, voor de interpretatie van de tekst die wij hier vanavond zullen goedkeuren. Men zou zich kunnen afvragen waarom wij geen amendementen indienen. Wel, als er een consensus is over de brede interpretatie, dan zou dat de discussies en juridische onzekerheden voldoende moeten kunnen indekken in de toekomst.

Verschillende fracties, dat heb ik gemerkt tijdens persoonlijke gesprekken de afgelopen dagen, scharen zich wel degelijk, over de hele meerderheid en wellicht ook over de oppositie heen, achter de brede interpretatie. Ik wil hier heel expliciet gezegd hebben, ook voor het verslag, dat de wetgever - wij zullen straks ook de visie van de minister horen - alleszins de bedoeling heeft om in die richting de projecten af te bakenen en definiëren. Het gaat dus niet alleen over landen die technisch gezien onder de low human development vallen, maar ook over die die onder medium human development vallen.

Trouwens, het gaat hier over ontwikkelingslanden. Sommige van die tweede groep behoren zelfs tot de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking. Die moeten wij absoluut ook kunnen bedienen, als ik mij zo mag uitspreken.

Een extra argument is trouwens de Franstalige versie, waarin men spreekt van des indicateurs de développement peu élevés. Dat bevestigt dat lage indicatoren niet zomaar gelijkgesteld kunnen worden met low human development index.

Opdat er zeker geen twijfel meer zou zijn, wil ik nog even rappelleren aan hetgeen de vorige wet voorschreef. Daarin was exact dezelfde omschrijving opgenomen en er hebben zich in de praktijk nooit problemen voorgedaan met de projectfinanciering van waardevolle projecten in onder meer Oeganda en Tanzania.

Ik nodig de minister van Ontwikkelingssamenwerking bij dezen dan ook uit om zijn visie over dat artikel nog eens expliciet in de verf te zetten en te bevestigen dat het gaat om landen met lage indicatoren en dus niet noodzakelijk alleen maar om landen met een low human development index. We stellen immers vast dat landen als Uganda, Tanzania en Ghana zich ook in de mediumgroep bevinden en dat wij daar ook zeer waardevolle dingen presteren. Die interpretatie kan trouwens ook in de uitvoeringsbesluiten nog eens expliciet worden opgenomen, zodat daarover niet de minste twijfel bestaat.

Ik kom tot het ander amendement, over de waterzuivering. Ik denk dat het inderdaad volledig zinvol is dat het gaat over sanitatie, dat het dus niet alleen gaat over de pure zuivering op zich. Ook ter zake wordt een brede interpretatie beoogd, zeker voor de ngo's die daar met bijzondere kennis van zaken op het terrein opereren. Het fonds moet eigenlijk de volledige problematiek van water dekken, niet alleen de organisatie van de drinkwatervoorzieningen, maar ook wat technisch sanitatie wordt genoemd.

Ik wil afronden met nog eens expliciet te beklemtonen dat wij hier over een tekst zullen stemmen met een serieuze financiële impact. We

des pays que nous devons absolument pouvoir aider. La même définition, utilisée telle quelle dans la loi précédente, n'a d'ailleurs jamais empêché pratiquement de financer des projets valables dans des pays comme l'Ouganda et la Tanzanie.

J'aimerais que le ministre de la coopération au développement confirme une fois encore qu'il s'agit de pays dont les indicateurs de développement sont peu élevés et donc pas seulement ceux ayant un *low human development index*. Des pays comme l'Ouganda, le Ghana et la Tanzanie font également partie du groupe moyen et nous y finançons des projets de qualité.

J'en viens alors à l'autre amendement concernant l'épuration des eaux. Nous soulignons qu'il ne s'agit pas tellement d'épuration des eaux mais de sanitation, d'évacuation des eaux usées. À notre estime, le fonds doit couvrir toute la question de l'eau.

Nous nous apprêtons à adopter une proposition de loi dont l'impact financier sera très important. Nous allons collecter plus de 250 millions, qui proviendront essentiellement de moyens de la Loterie Nationale. Le ministre s'est engagé à faire substantiellement l'appoint pendant plus de deux ans. Nous – ou la prochaine génération d'hommes et de femmes politiques – devront évaluer le projet en temps opportun. Nous voulons donner de la marge à la fonction de "laboratoire" de ce fonds. Il faudra mobiliser 300 millions d'euros. Une grande partie de cet argent va être aujourd'hui légalement engagée mais cela ne s'arrêtera pas là.

zullen hier middelen verzamelen ten belope van meer dan 250 miljoen euro, voornamelijk gegenereerd uit speelgeld van de Nationale Loterij. Dat was geen gemakkelijke discussie, omdat er daar ook dalende inkomsten zijn. Welnu, we hebben het engagement van de minister dat er daar in een serieuze opleg wordt voorzien voor de volgende twee jaar.

Het is wel belangrijk – ik sluit me in die zin aan bij mevrouw Gerkens – dat wij of de volgende generatie politici tijdig evalueren, het project opnieuw ter hand nemen, precies om die financiering te laten voortbestaan in lengte van dagen, voor de ambitie van een fonds dat tot 250 miljoen euro kan gaan. De vraag is er. Voldoende projecten dienen zich aan. Wij willen zeker de continuïteit van de huidige projecten niet ter discussie stellen. We willen precies ruimte geven aan de laboratoriumfunctie van het fonds. Die middelen, ten belope van meer dan 300 miljoen euro, zullen dus gemobiliseerd moeten worden. Vandaag wordt, in een eerste stap, het grootste deel wettelijk vastgelegd, maar daar houdt het niet bij op.

Ik wil alle fracties danken voor hun gewaardeerde samenwerking.

25.12 David Geerts (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vooreerst wil ik de rapporteur danken maar vooral ook de dames Gerkens en Jadin voor het rapport van de inleefreis naar Benin. Dat was belangrijk parlementair werk en het was een zeer goed rapport.

Het wetsvoorstel tot oprichting van het Belgisch Fonds voor Voedselzekerheid is met een zeer grote consensus tot stand gekomen. Alleen met de finish in zicht is het een beetje misgelopen. Ik kom daar straks op terug. Ik heb reeds gezegd dat dit met een grote consensus tot stand is gekomen. Door de goede samenwerking met de administratie, de diensten van de minister en de ngo's waren we als parlementsleden eigenlijk goed gevoed om een uitgebalanceerde tekst op tafel te leggen. De strijd voor voedselzekerheid blijft een van de speerpunten in de ontwikkeling van landen voor het geven van een menswaardig bestaan. Helaas wordt vandaag zeer veel mensen het recht op voedsel ontnomen. Collega Wiaux heeft zonet de cijfers gegeven. De oorzaken zijn zeer divers. Er zijn klimatologische factoren, maar vooral ook ongelijke rechten in politieke systemen en het slechte beleid van politici. Ik moet in dit huis zeggen dat mensen die geacht worden op te komen voor het algemeen belang er vaak schuldig aan zijn dat het algemeen belang geschaad wordt. Dat is iets wat mij toch steeds frappeert.

Ik kom dan terug op de huidige wet. De krachtlijnen van deze wetgeving worden grotendeels hernomen uit het BOF van 1999. De grote principes worden weerhouden, namelijk de samenwerking tussen de ngo's, de multilaterale organisaties en de overheid. Een tweede element is de multidimensionale aanpak, wat zeer belangrijk is.

Verder gaat het om het versterken van de capaciteit van lokale actoren en vooral om het zich richten tot de meest kwetsbaren. Het is belangrijk dat deze principes, waarover er een grote consensus is in dit huis, ook in deze nieuwe tekst behouden blijven.

Tijdens de inleefreis naar Benin zag ik eigenlijk dat niet alleen de voedselschaarste op zich een probleem is maar ook de toegang tot

25.12 David Geerts (sp.a): En réalité, cette proposition de loi est l'objet d'un large consensus. Le Parlement a su créer un terreau favorable grâce à une coopération constructive avec l'administration, avec les services du ministre et avec les ONG.

Le combat pour la sécurité alimentaire reste l'une des priorités de la coopération au développement et pour l'accès à une existence digne. Si l'insécurité alimentaire a des causes très diverses, celles-ci sont souvent d'ordre climatique ou liées à des droits inégaux et à une mauvaise gestion politique.

Les lignes de force de cette proposition de loi s'inspirent largement du FBS précédent de 1999. Les grands principes ont été maintenus car ils recueillent toujours un large consensus parlementaire.

Pendant la mission au Bénin, j'ai réalisé que, en plus de la pénurie alimentaire, l'accès aux rares denrées alimentaires pose souvent problème. Les femmes, surtout, y sont confrontées alors que ce sont souvent elles qui favorisent le développement de la société. Elles n'ont pas grand-

die schaarse producten. Helaas diende ik daar vast te stellen dat vrouwen de grootste moeite hadden om die toegang te verkrijgen. Ik zeg helaas omdat ik ootmoedig dien toe te geven dat de ontwikkeling van maatschappijen hoofdzakelijk door de vrouw gebeurt. Het probleem is ook dat deze vrouwen te weinig te zeggen hebben over de eigendomsstructuren, over de gronden, en hoe die eigenlijk georganiseerd moeten worden. Wat mij betreft zit de fundamentele ongelijkheid in de eigendomsstructuur in de meeste maatschappijen. Ik weet dat sommigen zeggen dat de vrije markt deze ongelijkheid zal wegnemen. In de commissie heb ik gezegd – mevrouw Van Daele heeft er ook naar verwezen – dat ik niet geloof in de invisible hand van Adam Smith. Ik zie ze niet, voor mij blijft ze invisible. Ik ben zelfs meer geneigd om te pleiten voor marktregulering, wat volgens mij nodig en noodzakelijk is.

Een van de uitdagingen van deze nieuwe wetgeving blijft om de coöperaties te steunen en de lokale dorpsgemeenschap zo te organiseren dat alle leden van de dorpsgemeenschap toegang hebben tot voedsel, gezondheidszorg en onderwijs.

Dit nieuwe fonds moet voor mij niet alleen aandacht hebben voor deze microwerking, maar moet ook inzetten op de capaciteitsopbouw bij de overheden. Een belangrijk element voor het succes van dit fonds zal het engagement zijn om ook naar de lokale, bovenlokale en nationale overheden in de partnerlanden te gaan.

De heer Van de Velde heeft dit daarstraks ook gezegd. Dit zal een van de middelen zijn om succesvol te zijn.

Wij moeten blijven focussen op een geografische regio waar de voedselschaarste het hoogst is.

Laat mij even stilstaan bij de financiering van dit fonds. Wij gingen er in onze werkgroep van uit dat de middelen van de Nationale Loterij mee zouden stijgen, aan de hand van de inflatie. In de eerste wetgevende teksten werd een bedrag van 360 miljoen euro naar voren geschoven. Op dat moment tijdens de bespreking kwam de meerderheid met een amendement om de financiering terug te brengen naar 250 miljoen euro, met een jaarlijkse schijf van 17,5 miljoen euro.

De minister engageerde zich – ik denk dat ik de feiten juist weergeef – om voor de jaren 2010-2011 in zijn eigen begrotingskrediet in de nodige middelen te voorzien om de oorspronkelijke financiering te garanderen, en ik geloofde hem. Mijn vraag was toen en is nu: wat na de begrotingsjaren 2010-2011?

Ik heb in het begin van mijn uiteenzetting ook gezegd dat de werkwijze die werd gehanteerd mij het meest stoorde. Ik denk dat de werkwijze in het verleden in een grote consensus tussen meerderheid en oppositie verliep en dat geen politieke spelletjes werden gespeeld. Plots zagen wij evenwel dat de meerderheid een amendement aanbracht, amendement waarvan wij niets wisten.

Had de meerderheid de moeite genomen om daarover voorafgaandelijk met ons te praten, dat mocht om zeven uur 's ochtends zijn, dan waren wij zonder probleem constructief geweest en zouden wij zelf mee naar een oplossing hebben gezocht. Die moeite

chose à dire et je crois que l'inégalité fondamentale réside dans la structure de la propriété, dans la plupart des sociétés. D'aucuns, je le sais, répondront que le libre marché supprimera cette inégalité. Je crois davantage dans la régulation du marché.

L'un des défis de cette nouvelle législation reste d'organiser les communautés villageoises locales de manière telle que tous leurs membres aient accès à la nourriture, aux soins de santé et à l'enseignement.

Ce nouveau fonds devait également veiller à développer les capacités des autorités. Il s'agit d'une condition impérative de réussite.

Nous devons surtout rester concentrés sur une région géographique où la pénurie alimentaire est la plus aiguë.

Initialement, la Loterie Nationale devait alimenter le fonds à hauteur de 360 millions d'euros. La majorité a ramené ce montant à 250 millions d'euros. Le ministre s'est engagé à garantir le financement initial à l'aide de son propre crédit budgétaire pour 2010 et 2011. Qu'advient-il ensuite?

Depuis le début, la collaboration entre la majorité et l'opposition a toujours été constructive jusqu'au dépôt, in extremis, d'un amendement dont l'opposition n'était pas informée. Bien que nous soutenions pleinement le fonctionnement intrinsèque du fonds – M. Van der Maelen en était d'ailleurs l'un des initiateurs – nous n'acceptons pas d'être ainsi écartés sur la fin. Nous nous abstiendrons dès lors aujourd'hui.

Je commenterai encore brièvement les deux amendements visant à améliorer la proposition de loi.

Le premier amendement vise à

is helaas niet gedaan.

Hoewel wij 100 % achter de inhoudelijke werking van het fonds staan, de heer Van der Maelen was immers een van de gangmakers van deze materie, nemen wij het niet dat wij in het zicht van de finish als gangmakers koudweg de kant zijn ingereden. Daarom zullen wij ons vandaag consequent, net zoals onze houding in de commissie, bij de stemming onthouden.

Mijnheer de voorzitter, ik zal nog kort de twee amendementen toelichten, waardoor wij hopen een betere wetgeving te bekomen.

Mevrouw Gerkens en vooral de heer Deseyn hebben deze amendementen reeds uitvoerig toegelicht. De toelichting op zich dient niet meer te gebeuren.

Het eerste amendement behelst de verandering van de term "waterzuivering" naar "sanitatie", omdat we denken dat die term breder is.

Voor het tweede amendement verwijs ik naar de motivatie en argumentatie van collega Deseyn. De lijst van landen in het Development Program kan wijzigen. Landen met een low development kunnen stijgen naar medium development. Wij hebben die amendementen ingediend om ervoor te zorgen dat de opgestarte projecten, in landen die van low development naar medium development gaan, zeker en vast kunnen worden voortgezet. Collega Deseyn heeft ook al aangehaald dat er vandaag reeds projecten zijn in landen met medium development.

De motivering en de vraag van collega Deseyn aan de minister om dit tot driemaal toe in het verslag op te nemen, sterken ons dat de meerderheid zeer inschikkelijk zal zijn en dat we dit alsnog kunnen behandelen.

25.13 Roel Deseyn (CD&V): Ik denk dat wij akkoord kunnen gaan over de inhoudelijke betrachtingen. Het is misschien verstandig om deze amendementen niet te behandelen als amendementen. Als er een verwijzing naar de commissie uit voortvloeit, dan riskeren we in tijdsnood te geraken voor de uitwerking en publicatie van de koninklijke besluiten van het fonds. Dan doen we de waardevolle werking van onze partners in deze onrecht aan. Vandaar de motivering van de werkwijze die wij met de meerderheid voorstaan.

25.14 David Geerts (sp.a): Collega Deseyn, de voorzitter van de commissie voor de Buitenlandse Zaken zit hier. Hij zit achter mij. Als ik hem vraag om de commissie alsnog bijeen te roepen, dan kunnen we dit perfect in de loop van de avond afhandelen. Ik zie de moeilijkheid daarvan niet in.

25.15 Xavier Baeselen (MR): Monsieur le président, le Fonds belge de survie a fait l'objet de nombreux débats, tout comme les amendements qui ont circulé sur cette thématique. Nous en connaissons la teneur. Il serait souhaitable, en ce qui concerne notamment les interrogations de M. Deseyn, en partie reprises dans les amendements déposés sur nos bancs, que nous en ayons finalement une interprétation correcte de la part du ministre. En effet, nous devons savoir comment interpréter la loi afin de déterminer s'il est réellement nécessaire de modifier, comme on l'entend, les

remplacer le terme "épuration d'eau" par "assainissement" dans la mesure où cette notion est plus large. Pour ce qui est du deuxième amendement, je renvoie à la motivation et à l'argumentation développées par M. Deseyn. La liste des pays dans le *Development Program* peut être modifiée, des pays pouvant passer du stade *low development* à celui de *medium development*. Notre amendement vise à ce que notre projet, malgré cette évolution, puisse tout de même être mené à bien. Nous comptons sur le fait que la majorité souhaitera encore régler cette question aujourd'hui.

25.13 Roel Deseyn (CD&V): Il serait judicieux de ne pas traiter ces amendements en tant qu'amendements. Si un renvoi en commission devait en découler, nous risquons de manquer de temps.

25.14 David Geerts (sp.a): Je ne vois pas pourquoi nous ne pourrions pas convoquer la commission ce soir encore afin d'examiner les amendements.

25.15 Xavier Baeselen (MR): Het wetsvoorstel en de amendementen werden uitgebreid besproken. Het zou wenselijk zijn dat de minister ons zijn interpretatie geeft. Zo zullen we zien of het nodig is de kwestieuze bepalingen te wijzigen. Ik ben er geen voorstander van om de tekst naar de commissie te

dispositions. À titre personnel, je ne le pense pas. Le ministre confirmera éventuellement une interprétation. Je ne suis pas favorable au renvoi du texte en commission, dans la mesure où nous avons discuté longuement de cette matière, que la problématique est connue et que le ministre apportera sans doute un éclaircissement quant à l'interprétation à donner au texte.

25.16 Francis Van den Eynde (VB): Mijnheer de voorzitter, inzake de mogelijke verzending naar de commissie wil ik de leden erop attent maken dat het een wetsvoorstel is, maar geen wetsontwerp. Dus niet de interpretatie van de minister maar wel de interpretatie van de Kamer is hier de belangrijkste interpretatie. Het is immers een parlementair initiatief.

De **voorzitter**: De minister voor Ontwikkelingssamenwerking vraagt het woord.

25.17 Charles Michel, ministre: Monsieur le président, chers collègues, comme l'ont dit M. Moriau, qui a présidé le groupe de travail, et d'autres parlementaires, dans le déroulé du processus de ces derniers mois, pour lequel je remercie l'ensemble des parlementaires, nous avons connu un travail particulièrement constructif pour tenter de se convaincre mutuellement.

Le résultat se trouve sur la table aujourd'hui. Il est le fruit d'un processus qui s'est déroulé dans un esprit positif. Dans le même esprit et la même logique, je voudrais apporter ma réaction à cet amendement introduit qui, de mon point de vue, clairement, devrait sans doute être retiré.

Je vais essayer de vous en convaincre, peut-être sur base des justifications que je vais vous soumettre. L'amendement provient d'une incompréhension qui tient peut-être au vocabulaire utilisé en français et en néerlandais, d'une part, et, d'autre part, à la confusion entre deux types d'indicateurs, à savoir un indicateur du PNUD, agence des Nations unies, et un indicateur de la Banque mondiale.

Je m'explique. Le texte précise, dans son article 6, § 1: "Les programmes du Fonds belge pour la Sécurité alimentaire sont exécutés: 1) dans les pays d'Afrique subsaharienne qui présentent des indicateurs de développement peu élevés dans le rapport du Programme des Nations unies pour le Développement."

Je confirme de manière explicite que ce texte, tel que formulé, prend en considération la terminologie de l'indicateur du Programme des Nations unies et permet sans aucune discussion possible que des pays tels que l'Ouganda et la Tanzanie soient pris en considération.

Pour l'amendement introduit, j'ai le sentiment d'une confusion avec un autre indicateur: l'indicateur du développement humain où l'on parle de *medium human development* et de *low human development*. Dans la traduction néerlandaise, quand on parle "d'indicateurs de développement peu élevés", il est question de "lage ontwikkelingsindicatoren"; je pense que c'est la version correcte. *Lage* c'est *low* en anglais; du coup, on fait le lien avec *low* et *medium*, mais dans un indicateur de la Banque mondiale et non pas des Nations unies, alors que le texte parle bien d'un indicateur des Nations unies.

Ainsi, de bonne foi, une confusion est née chez celles et ceux parmi

verzenden, aangezien het probleem bekend is en de minister ongetwijfeld een en ander zal verduidelijken.

25.16 Francis Van den Eynde (VB): Il s'agit d'une proposition et non d'un projet. L'interprétation de la Chambre est donc la plus importante.

25.17 Minister Charles Michel: De voorbije maanden hebben we constructief werk geleverd om te trachten elkaar te overtuigen. Het resultaat ligt vandaag voor ons. In het verlengde daarvan zou ik willen zeggen dat dat amendement, mijns inziens, zou moeten worden ingetrokken. Het spruit voort uit een misverstand, dat wellicht te wijten is aan de terminologie die in het Frans en het Nederlands gebruikt wordt, én ook aan het feit dat twee indicatoren met elkaar verward worden: een indicator van het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties (UNDP) en een indicator van de Wereldbank.

Artikel 6.§1.1 verwijst naar de indicator van het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties, waarmee landen als Uganda en Tanzania in aanmerking kunnen worden genomen. Ik heb de indruk dat de voormelde indicator in het amendement verward wordt met een andere indicator, namelijk de menselijke ontwikkeling. In de Nederlandse vertaling staat er 'door lage ontwikkelingsindicatoren'; volgens mij is dat de correcte versie, maar men legt het verband met *low* en *medium* van een indicator van de Wereldbank.

Ik bevestig dat de door alle fracties gewenste interpretatie wel degelijk betrekking heeft op de vermelde landen. Voorts staat er in punt 3

les ONG qui ont ressenti une inquiétude à ce sujet. Ils ont donc traduit *lage* en anglais par *low*. Je confirme bien qu'avec cette formulation, en français et en néerlandais, si l'on devait choisir l'indicateur de la Banque mondiale, c'est aussi bien les *low medium development* que les *medium human development* qui sont pris en considération.

Je confirme que l'interprétation souhaitée par l'ensemble des groupes de notre parlement concerne bien les pays tels que ceux évoqués.

Pour compléter, j'ajoute qu'au point 2 et au point 3, il est aussi question de la priorité aux zones d'insécurité alimentaire; c'est le cas de ces pays. Priorité est aussi donnée aux pays partenaires de la coopération au développement: c'est également le cas dans les pays concernés.

J'ai vraiment le sentiment que l'amendement a été déposé de bonne foi. Mais j'ai aussi le sentiment que cette explication pourra peut-être convaincre le sp.a de retirer cet amendement, compte tenu du fait que les travaux parlementaires reprendront ces propos.

25.18 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, j'ai bien compris le problème concernant l'appellation des pays. M. Geerts est seul maître pour décider s'il maintient ou non son amendement. Mais les précisions que vous avez apportées sont intéressantes, monsieur le ministre.

Pour ce qui concerne l'autre amendement relatif aux termes "drinkwater en sanitatie", ne peut-on pas considérer qu'il s'agit d'une correction technique puisque seule la version néerlandaise du texte est concernée et que chacun sait ce dont il s'agit exactement?

eveneens dat de zones met grote voedselonzekeerheid prioritair zijn, wat op die landen van toepassing is. In punt 2 staat ook dat de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking prioritair zijn: dat is eveneens het geval voor de landen in kwestie.

Ik denk dat die toelichting de sp.a ertoe zal overreden het amendement in te trekken, te meer daar er een technische correctie zal worden aangebracht.

25.18 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!): Alleen de heer Geerts kan beslissen of hij zijn amendement nr. 8 al dan niet intrekt. Maar wat amendement nr. 7 met betrekking tot de bewoordingen "drinkwater en sanitatie" betreft, vraag ik me af of het niet om een kleine technische correctie gaat, aangezien het alleen betrekking heeft op de Nederlandse versie van de tekst en iedereen weet waarover het gaat.

De **voorzitter**: De heer Geerts is natuurlijk zelf de meester van zijn amendement, zoals u aangeeft. Ik geef het woord aan de voorzitter van de commissie voor de Buitenlandse Zaken.

25.19 Geert Versnick (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb ook kennisgenomen van het voorstel om de tekst in limine litis, helemaal op het einde, nog te amenderen. Ik heb dat uiteraard overwogen. Ik heb contact opgenomen met de mensen op het terrein, met de administratie, om te weten wat de gevolgen zijn van onze tekst en wat de eventuele gevaren zijn. Men heeft mij helemaal bevestigd wat de minister zegt en dat de beoogde landen dus nog altijd in aanmerking zullen komen, zelfs al zouden we de tekst behouden.

Wat het eerste deel van het amendement betreft, zie ik ook geen enkele reden om opnieuw naar de commissie te gaan. Het is alleen in de Nederlandse tekst. De Franse tekst is daarover zeer duidelijk. Zoals mevrouw Gerkens zegt, gaat het eigenlijk over een tekstcorrectie. Ik denk dat het geen enkel probleem kan zijn om dat zonder verwijzing naar de commissie te behandelen.

Ik zou de collega's willen oproepen om vanavond over dit voorstel te stemmen, zodat alles in gereedheid kan worden gebracht om op 1 januari van start te gaan. Zo kunnen we alles nog op een behoorlijke

25.19 Geert Versnick (Open Vld): En tant que président de la commission, j'ai examiné la proposition d'amendement du texte. J'ai contacté les gens de terrain et l'administration et ils m'ont confirmé les dires du ministre, à savoir que les pays visés continueront à entrer en ligne de compte si nous maintenons le texte tel quel. Le problème ne se pose par ailleurs que dans le texte néerlandais. Je pense que nous pouvons corriger le texte sans devoir le réexaminer en commission. Il est important que le vote sur cette proposition ait lieu ce soir encore de sorte que la loi puisse entrer en vigueur le 1^{er} janvier.

manier regelen.

Mijnheer de voorzitter, ik zie geen reden om opnieuw naar de commissie te gaan. Laten we zo spoedig mogelijk over de tekst stemmen, die inderdaad een zeer waardevolle bijdrage kan leveren tot de ontwikkelingssamenwerking en tot een betere wereld.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de heer Van der Maelen.

25.20 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik wil alleen zeggen dat er inderdaad twee indexen zijn om landen in te delen, die van de Wereldbank en die van de UNDP. Ons amendement is niet zo onschuldig als het lijkt. Ons amendement geeft een duidelijke voorkeur aan de human development index, omdat die index veel vollediger is. Het is een index die landen niet alleen op basis van puur economische criteria indeelt, zoals hoge of lage inkomens, maar ook op basis van sociale indicatoren, zoals kindersterfte en levensverwachting. Ik zou ervoor willen pleiten, collega's, dat we kiezen voor de index die aan de basis ligt van het amendement dat is ingediend door collega David Geerts. Het is in de eerste plaats een veel duidelijkere index en, wat ons betreft, ook een veel socialere index. Het is dus niet toevallig dat een socialistische partij of een Parlements lid van een socialistische fractie dat amendement indient.

Ik verwijs naar alle kritiek die er is geweest op het IMF en de Wereldbank. We weten dat die twee instellingen zeer sterk doordrenkt zijn van een volgens ons achterhaald neoliberal economisch denken. Wij houden ons amendement aan. Ik zal met belangstelling uitkijken hoe andere, zich sociaal noemende partijen zich zullen gedragen.

Mijnheer de voorzitter, binnen het half uur kunnen we de commissie voor de Buitenlandse Zaken samenroepen en hier terugkeren om dan over een tekst te stemmen die juridisch volledig correct is.

De **voorzitter**: Er bestaat echter geen unanimité over een verzending naar de commissie. Ik stel voor dat de heer Geerts zijn tussenkomst beëindigt. Vervolgens is er nog de heer Van den Eynde en ten slotte zal ook de minister nog antwoorden. Daarna oordeelt de indiener van het amendement of hij dit al dan niet handhaaft en ter stemming voorlegt. Een stemming maakt op dat moment, zoals u zegt, een en ander duidelijk.

Mijnheer Deseyn, kunt u stilaan afronden want de heer Geerts staat hier wortel te schieten.

25.21 Roel Deseyn (CD&V): Plots wordt wel een ander inhoudelijk pleidooi gehouden door collega Van der Maelen. Terwijl zijn amendement heel duidelijk stelt "bij voorkeur in de landen die worden gekenmerkt door lage ontwikkelingsindicatoren", impliceert dit dat men ruimer moet gaan want ook in de toelichting staat dat landen van het ene op het andere jaar kunnen verschuiven van categorie. Hij dient het amendement precies in om breder te kunnen gaan. Nu zegt men dat dit een belangrijke index is en wij ons moeten concentreren op de criteria van deze index. Dit doet afbreuk aan de geest van het amendement om precies te verruimen. Het doet ook onrecht aan het waardevolle karakter van de huidige projecten die niet in deze categorie van de United Nations Development Programme zijn vervat. Ik vind dat u nu een bocht maakt om een soort procedure in te leiden. De betrachting van het amendement is eigenlijk het waardevolle karakter van de projecten, zoals die nu in het fonds zijn gedefinieerd,

25.20 Dirk Van der Maelen (sp.a): Il existe deux index de répartition des pays, celui de la Banque mondiale et celui du PNUD. Notre amendement n'est pas aussi innocent qu'il y paraît et donne la préférence au *human development index*, car celui-ci est plus complet et ne tient pas uniquement compte de critères économiques tels que le revenu, mais aussi d'indicateurs sociaux tels que la mortalité infantile et l'espérance de vie. Le FMI et la Banque mondiale sont selon nous empreints d'une pensée néolibérale dépassée. Nous maintenons notre amendement et j'attends avec impatience le vote des autres partis dits sociaux. Nous pouvons convoquer la commission dans l'heure et revenir ensuite dans cet hémicycle pour pouvoir voter un texte correct, au moins juridiquement.

25.21 Roel Deseyn (CD&V): M. Van der Maelen tient subitement un autre discours sur le fonds. L'amendement implique clairement que l'objectif est d'élargir le nombre de pays. Il affirme à présent qu'il serait préférable d'appliquer un autre indice, ce qui porte atteinte à l'objectif de l'amendement visant à augmenter le nombre de pays. Il existe en outre de nombreux projets de valeur qui ne satisfont pas à l'indice du PNUD.

maximaal te kunnen bestendigen.

De **voorzitter**: De heer Van der Maelen heeft ook gezegd dat het niet zo onschuldig was als het eruit zag.

Le **président**: M. Van der Maelen a également affirmé que l'amendement n'est pas aussi innocent qu'il n'en a l'air...

25.22 Dirk Van der Maelen (sp.a): Ik zal niet ontkennen dat het de bedoeling is van het amendement om breder te kunnen gaan. Het is ook de bedoeling om socialer te zijn. Met het meetinstrument dat u voorstelt, is het heel goed mogelijk dat wij hulp blijven geven aan een land waar sommige groepen een heel hoog inkomen hebben en andere groepen een heel laag inkomen hebben. In se is dat een land dat rijk is, maar een ongelijke verdeling kent en toch kan het in aanmerking komen. Het is dus echt niet zo onschuldig.

Trouwens, mijnheer Deseyn, indien u zou mogen, zou u ook een amendement indienen. U mag echter niet. U zwicht onder de discipline van de meerderheid. U gaat akkoord met het goedkeuren van wetgeving die juridisch getuigt van slecht bestuur en veel minder sociaal is dan het voorstel dat werd ingediend door de sp.a.

25.22 Dirk Van der Maelen (sp.a): Il est exact que l'amendement vise à élargir le nombre de pays mais également à être plus social. L'instrument de mesure proposé par la majorité permettrait à un pays riche avec une répartition inégale de la richesse d'entrer également en ligne de compte. Si M. Deseyn en avait l'autorisation, il déposerait également un amendement mais il cède sous la discipline de la majorité et approuve une législation qui n'est pas juridiquement correcte et qui est beaucoup moins sociale que notre proposition.

De **voorzitter**: U discussieert maar verder hoor. De toegevoegde waarde ontgaat mij enigszins.

25.23 Roel Deseyn (CD&V): Collega Van der Maelen, mocht ik een amendement indienen het zou alleszins iets verfijnder zijn en het zou nauwer aansluiten bij de betrachtingen en de ambities die daarnet door mijzelf en de minister zijn geformuleerd.

25.23 Roel Deseyn (CD&V): Si je devais déposer un amendement, il serait plus affiné et plus conforme aux ambitions du ministre que l'amendement du sp.a.

25.24 Hilde Vautmans (Open Vld): Collega Van der Maelen, ik begrijp het wel. Ik denk dat het fonds een specificiteit heeft. U spreekt over lage inkomens, maar het gaat over voedselzekerheid, over eten, over landbouw. Van uw fractie was het mevrouw Detiège die deelnam aan het plaatsbezoek, om ons te vergewissen van de projecten. Welnu, het gaat werkelijk over de meest elementaire rechten, zoals één keer per dag voedsel te hebben. In die andere landen lopen er andere projecten en daar beschikken we over andere instrumenten, bilaterale, multilaterale en indirecte. Dit gaat over een specifiek deel waarop we ons willen concentreren en waarvoor we voor de derde keer een specifiek fonds hebben opgericht. Die andere landen, die andere ongelijkheden kunnen we via andere instrumenten uit de weg helpen.

25.24 Hilde Vautmans (Open Vld): M. Van der Maelen parle des bas revenus mais ce fonds concerne la sécurité alimentaire et l'agriculture. Il concerne des projets dont la finalité est de veiller à ce que des gens puissent manger au moins une fois par jour. D'autres instruments sont déjà prévus pour d'autres pays et d'autres inégalités.

25.25 David Geerts (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik had gezegd dat ik een zeer kort betoog zou houden. Met de bespreking van de amendementen is het blijkbaar iets langer geworden. Ik moet alle collega's en de minister danken voor de aandacht die zij aan deze amendementen schenken. Indien deze amendementen zo uit de mouw geschud zouden zijn, mijnheer de voorzitter van de commissie voor de Buitenlandse Zaken, dan was dit debat er niet geweest. Deze amendementen zouden dus wel degelijk een meerwaarde hebben gegeven aan de tekst.

25.25 David Geerts (sp.a): L'intérêt porté à nos amendements démontre combien ils sont importants. Un consensus favorable à des modifications techniques dans ce texte s'est dégagé. Nous retirons donc le premier amendement. Toutefois, nous maintenons le second.

Ik stel vast dat er consensus is om het eerste amendement als een technisch amendement te beschouwen en sanitatie daar te veranderen en zo een tekstwijziging te doen. Dat amendement trekken we in als er een tekstwijziging is. Het tweede amendement behouden we. Bij de stemming straks zal dan blijken hoe er wordt gestemd.

25.26 Francis Van den Eynde (VB): Mijnheer de minister, ik neem aan dat u het mij niet al te kwalijk zult nemen dat ik u groet, want u groet mij nooit, zelfs niet in het buitenland. Als zoon uit een Vlaams arbeidersgezin heeft men mij geleerd om beleefd te zijn en dat zal ik blijven. Mijnheer Dedecker, ik weet dat u als liberaal niet al te veel respect hebt voor arbeiders.

25.27 Jean Marie Dedecker (LDD): (...)

25.28 Francis Van den Eynde (VB): Ja, tussen pot en pint.

Mijnheer de minister, collega's — ik zal het dus blijven zeggen — dit is een vrij merkwaardig verhaal. Het voorliggend ontwerp is in feite de voortzetting van wat men noemde het Belgisch Overlevingsfonds. Het zal wel toeval zijn, maar het oudste lid, niet in jaren maar toch bijna, maar zeker in jaren dienst van het Overlevingsfonds, is uw dienaar.

Iedereen weet dat ik al jaren namens mijn fractie deel uitmaak van het Overlevingsfonds. Iedereen weet dat ik daar altijd zeer positief maar kritisch aan meegewerkt heb en dat ik zelf aan de vergaderingen die aan het huidige voorstel voorafgingen, heb deelgenomen. Zoveel andere parlementsleden van andere fracties waren daar niet, hoor. Men kon ze op één hand tellen.

Toch, op het einde van het verhaal wordt ons hier een stuk voorgelegd dat ondertekend wordt door alle traditionele partijen, van Lijst Dedecker tot Ecolo/Groen!, terwijl Vlaams Belang daar natuurlijk niet bij mag zijn. Goed, ik gun dat aan al die partijen. Ik beken u dat dat mij niet treft. Mocht het cordon sanitaire mij ooit pijn gedaan hebben, had ik al lang een laag eelt gekweekt om er weerstand tegen te bieden. Dat is echter niet nodig, want tegenstanders kunnen in feite geen pijn doen.

Het enige wat pijnlijk overkomt, is die kwezelarij, die bigotterie, van “Ja, wij moeten ermee samenwerken en wij doen dat dan maar, maar als het erop aankomt, willen wij er niets mee te maken hebben.” Mij doet dat denken, waarde collega's, aan de houding van rijke 19^e-eeuwse madammen die wel elke zondag naar de mis gingen, maar zeker niet gezien mochten worden in de nabijheid van een ongehuwde moeder, want dat was zonde.

Dat is uw houding, u, de kampioenen van de verdraagzaamheid, de kampioenen van de strijd tegen de uitsluiting! Zodra u te maken hebt met mensen waarvan u veronderstelt dat zij misschien het tegenovergestelde menen en verdedigen van wat u meent, sluit u ze uit en wordt u onverdraagzaam.

Ik herhaal het, dat is niet pijnlijk voor mij, maar het spektakel is pijnlijk. De hypocrisie is pijnlijk, de bigotterie is pijnlijk. Het is een kwezelachtige houding, ik heb er geen ander woord voor.

25.28 Francis Van den Eynde (VB): Le présent projet perpétue le Fonds belge de Survie dont je suis le membre siégeant le plus ancien. J'y ai toujours collaboré dans un esprit constructif. J'ai également participé aux réunions qui ont précédé la proposition de loi actuelle.

Tous les partis traditionnelles, du LDD à Ecolo-Groen! ont cosigné la présente proposition de loi mais le cordon sanitaire a empêché le Vlaams Belang de la cosigner également. On fait comme si la collaboration de tous était importante mais on déroge à ce principe à la première occasion. C'est là une attitude hypocrite et intolérante. Personnellement, je m'abstiendrai en guise de protestation contre cette hypocrisie mais mon groupe se ralliera aux groupes qui adopteront cette proposition de loi car elle concerne la sécurité alimentaire et la solidarité à travers le monde.

Si, par la suite, d'aucuns devaient être honteux d'avoir adopté le même texte que nous, je leur présente dès à présent mes excuses.

Bien que le contenu de la présente proposition de loi ne pose donc aucun problème au Vlaams Belang, je voudrais malgré tout m'arrêter sur la question plus profonde de notre coopération au développement. L'aide alimentaire

Dat gezegd zijnde, mijnheer de voorzitter, mijn fractie, Vlaams Belang, zal het wetsvoorstel niettemin goedkeuren. Ik zal mij onthouden om te protesteren tegen wat ik daarnet een schijnheilige houding genoemd heb. Maar mijn fractie zal het voorstel goedkeuren, omdat het gaat over voedselzekerheid, net zoals het Overlevingsfonds over voeding gaat – dat werd daarnet herhaald door, als ik mij niet vergis, onze geachte collega Vautmans –, en omdat de verplichting van solidariteit bestaat voor alle mensen van goede wil, over de hele wereld, ten opzichte van wie voedsel nodig heeft.

Maakt u zich op dat vlak dus geen zorgen – niet dat ik veronderstelde dat u er zich maakte –: het Vlaams Belang zal het voorstel goedkeuren. Misschien zult u beschaamd zijn dat wij dat óók goedkeuren. Dan verontschuldigen we ons daar nu al voor.

25.29 Jean Marie Dedecker (LDD): (...)

25.30 Francis Van den Eynde (VB): Mijnheer Dedecker, laat u mij nu eens uitspreken. Ik stoer u ook niet als u spreekt. U wordt ook onverdraagzaam, hoor!

25.31 Jean Marie Dedecker (LDD): (...) Wij steunen u. Wees nu toch eens tevreden dat er hier iemand u steunt.

25.32 Francis Van den Eynde (VB): Ik zal u een dikke zoen geven met Nieuwjaar! Goed?

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik herhaal dat het Vlaams Belang, tot spijt van wie het benijdt, geen probleem heeft met de inhoud van de tekst.

Van het debat zou ik echter gebruik willen maken om het even te hebben over de diepere problemen van de ontwikkelings-samenwerking. Hoe het ook genoemd wordt, hoe gecompliceerd het ook gemaakt wordt, hoe breed – ik richt me nu tot de collega's van sp.a – u het ook wil interpreteren, hoeveel ngo's u ook wil consulteren, hoeveel maatregelen u ook wil nemen, voedselhulp blijft kurieren am Symptom. Voedselhulp is nodig, bitter nodig, helaas, maar het is niet de oplossing voor ontwikkelingssamenwerking.

Het probleem, uw probleem en helaas ook het onze, is dat gedurende decennia ontwikkelingssamenwerking in dit land en in West Europa in het algemeen beschouwd werd als iets waar een taboe op rustte, een heilige koe. Wie kritisch was tegenover ontwikkelingssamenwerking, werd onmiddellijk verwezen naar een of ander verbanningsoord, dat in het slechtste geval extreemrechts genoemd werd, of werd in elk geval beschouwd als iemand die onmenselijk was, want hij of zij durfde kritische opmerkingen te uiten over het concept van ontwikkelingshulp bij ons.

Collega's, het wordt tijd dat die heilige koe geslacht wordt. Het wordt tijd dat wij eens nadenken over de resultaten van onze ontwikkelingssamenwerking. Ik wil u eraan herinneren dat het begrip ontwikkelingssamenwerking in feite een hele evolutie doorgemaakt heeft. U zult het mij niet kwalijk nemen. Ik heb al een witte baard. Ik heb nog de tijd meegemaakt dat er werd gesproken over de "onderontwikkelde gebieden", in het Frans "les pays sous-

est probablement nécessaire, certes, mais elle ne va pas plus loin que la guérison des symptômes.

Depuis plusieurs décennies déjà, toute forme de critique en matière de coopération au développement est taboue en Europe occidentale. Ceux qui s'y risquaient malgré tout étaient taxés de "monstres" et envoyés en exil dans "l'extrême droite".

25.32 Francis Van den Eynde (VB): Il est donc plus que temps de briser ce tabou et de se pencher sur les résultats de notre coopération au développement. Au cours des années 60 et 70, on parlait de la tricontinentale. Les anciens marxistes au sein de cet hémicycle s'en souviendront certainement avec nostalgie. Trois continents avaient besoin d'aide: l'Asie, l'Afrique et l'Amérique du Sud. Même si aujourd'hui encore l'Amérique du Sud n'est pas le paradis sur terre, la situation s'y est tout de même considérablement améliorée. L'Asie surtout a progressé de manière spectaculaire. Il subsiste évidemment des pays où la situation est encore très précaire, comme au Cambodge, mais elle est surtout due aux guerres menées par les régimes marxistes. Dans les années 60, pour obtenir de l'argent pour la coopération au développement, on montrait des images de Calcutta. Or l'Inde est aujourd'hui une grande puissance économique.

En Afrique par contre, rien n'a changé. N'est-il dès lors pas temps de se rendre compte du fait

développés". Dan werd dat steeds maar politiek correcter en nu heten het ontwikkelingslanden. Het probleem is ondertussen echter niet veranderd. Dit zou men eens moeten leren: met woorden geneest men niets.

Ik wil u herinneren aan de tijd van de jaren zestig, begin jaren zeventig, omdat de ontwikkelingsproblematiek zich toen in feite over de hele wereld verspreidde, in het bijzonder over Azië, Zuid-Amerika en Afrika. Voor onze postmarxistische collega's, die misschien enige heimwee naar mei 1968 hebben, wil ik vermelden dat het de tijd van de Tricontinentale was. Sommigen van u zullen tijdens een of andere vormingsles nog van de Tricontinentale hebben gehoord.

Er wordt al lang niet meer van de Tricontinentale gesproken. Ze is voorbij. Zuid-Amerika is nog lang geen paradijs. In Zuid-Amerika zijn er nog heel wat wantoestanden. De toestand is er echter wel gebeterd. Azië is formidabel verbeterd. In de jaren zestig, toen de overheid de mensen warm wou maken voor ontwikkelingssamenwerking, werden foto's uit Calcutta, India, getoond.

Die tijd is voorbij. India is een economische grootmacht, net zoals de meeste Aziatische landen. Er zijn in Azië natuurlijk ook een aantal uitzonderingen. Ik denk in het bijzonder aan Cambodja. Zoals u echter weet, heeft niet alles te maken met de vreselijke oorlogen die de marxistische regimes sinds 1975 ginds hebben gevoerd.

Er is slechts één continent waar niets is gebeurd. Dat is Afrika. Afrika is precies het continent waarover wij ons het meest bekommeren. Wij moeten stilaan beseffen dat wij het niet goed aanpakken.

Congo is op 30 juni 1960 onafhankelijk geworden. Dat is ei zo na 50 jaar geleden. Congo is een land – u zult het mij wel niet kwalijk nemen dat ik Congo als voorbeeld neem – met alle, droombare potentiëlen. Het zou een economisch wonderland moeten zijn. Er is erts van allerlei soorten aanwezig: van diamant tot goud. Bovendien – ik vermeld dit voor onze vrienden van Groen! – heeft het ook een ecologische waarde. Het regenwoud in Noord-Congo is een van de belangrijkste wouden van de hele wereld. Congo zou dus het beloofde land moeten zijn.

Collega's, sinds 1960 investeert België in Congo, wordt ons steeds meer Congo aangepraat en geloven sommigen hier zelfs nog altijd – ik heb het dan vooral over de krokodillen in de Belgische politiek – in de zogenaamde, Belgische knowhow in Congo. U moet echter toch eens beginnen te beseffen dat sinds 1960 tot nu Congo systematisch is achteruitgegaan.

Alle investeringen die u daar gedaan hebt in het kader van ontwikkelingssamenwerking, ook de investeringen van al die mensen die vol goede wil naar ginder gingen werken, hebben tot niets gediend, integendeel. Ik heb Congo genomen omdat dit het land is dat u en ik waarschijnlijk het beste kennen. Ik zou u echter hetzelfde verhaal kunnen vertellen over elk land in Afrika ten zuiden van de Sahara. Dat kan nu ook al gezegd worden over Zuid-Afrika en binnenkort ook over Namibië.

Wij moeten ons toch eens gaan afvragen hoe dat kan, hoe het daar

que nous ne nous y prenons pas correctement? Le Congo est riche en minerais de toutes sortes et la forêt tropicale a une grande valeur écologique. Le Congo aurait pu être la terre promise mais depuis l'indépendance les choses ne font que se dégrader, malgré nos nombreux investissements. Le même constat s'applique à tous les pays situés au sud du Sahara.

Nous devons commencer à nous demander pourquoi nous en sommes là. Et je vous en prie, ne me parlez pas du passé colonial! Il y avait des colonies en Asie aussi. Ces sales colonialistes auraient-ils préservé l'Asie mais dépouillé l'Afrique? Nous devons oser admettre que notre coopération au développement a échoué.

Je distingue deux raisons à la situation déplorable en Afrique. Tout d'abord, la corruption y règne en maître dès que l'on dépasse le Sahara. La corruption entrave l'apport des entreprises, détourne les fonds réservés à l'infrastructure, provoque les guerres. Si nous sommes coupables de quelque chose, c'est bien de ceci: les rebelles congolais sont financés depuis notre pays; l'armée congolaise qui assassine, viole et pille est entraînée par nos forces armées.

Deuxièmement, la culture masculine en Afrique pose un problème fondamental. Pendant notre voyage au Bénin, nous avons appris que les femmes y accouchent généralement de leur premier enfant à l'âge de seize ans. Chaque femme donne naissance à quinze enfants en moyenne, dont la moitié survivent. Pendant les deux ans de l'allaitement, la femme ne peut pas avoir de relations sexuelles et elle cherche donc 'une remplaçante' pour son époux, souvent une sœur ou une amie. Celle-ci aura des enfants à son tour... Espère-t-on vraiment résoudre la question de la surpopulation en distribuant

mislukt. Kom mij niet vertellen dat het allemaal te maken heeft met het koloniaal verleden en dat het allemaal onze schuld is. Dat is het klassieke schuldcomplex van de Europeaan, ons aangepraat door allerlei heilsprofeten.

De landen in Azië waren immers ook Europese kolonies. India was een enorme kolonie van Groot-Brittannië. Heel Indochina was Frans. U gaat mij toch niet vertellen dat die vnzige kolonialisten Azië ongemoeid gelaten hebben en Afrika superuitgebuit hebben. Dat is het niet. Dat kan het niet zijn.

Dan moeten wij vaststellen dat wij er weer eens voor gaan zorgen dat mensen minder honger hebben. Ik hoop dat het lukt. Voor de rest heeft onze ontwikkelingssamenwerking ginder tot niets gediend. Durf dat nu eens vaststellen! Durf eens kijken naar de oorzaken daarvan. Ik heb er een paar. Het is slechts mijn mening.

Ten eerste, ik ben van mening dat in heel Afrika corruptie heerst zodra men de Sahara voorbij is. Er is ongetwijfeld overal in de wereld corruptie. Er is zelfs bij ons corruptie, mijnheer Dedecker. Ik weet niet waarom u naar links kijkt. Ik had u wel begrepen. Er is overal corruptie, maar geef toe dat hetgeen ten zuiden van de Sahara gebeurt de hoogste toppen scheert. Dat heeft alles tot gevolg. Corruptie vermijdt de inbreng van bedrijven. Corruptie zorgt ervoor dat het geld dat moest gaan naar infrastructuur in andere zaken terecht komt. Corruptie zorgt ervoor dat oorlogen blijven gevoerd worden.

Als wij ergens schuld aan hebben, dan is het misschien daaraan. Het is immers vanuit dit land dat de rebellen in Congo gefinancierd worden en het zijn wij, ik heb dat vorige week nog gezegd, die het Congolese leger trainen, het Congolese leger dat de eigen bevolking vermoordt, verkracht en plundert.

Dat is een eerste probleem.

Het tweede probleem is de cultuur, vooral bij de mannen in Afrika. U zult mij er hopelijk nooit van verdenken een feminist te zijn, maar de houding van de mannen in heel Afrika zorgt voor heel wat problemen.

Ik herinner mij de reis in Benin onder de deskundige leiding van onze collega uit Kortrijk, de heer Deseyn. Wij hebben ons toen, en ik in het bijzonder, onledig kunnen houden met het praten met mensen van daar die ter plaatse voor een soort van welzijn moesten zorgen.

Dan komt men tot ontzettende vaststellingen. Dan vertelt men u dat de gemiddelde leeftijd waarop een vrouw haar eerste kind krijgt 16 jaar is en dat het gemiddelde aantal kinderen 15 bedraagt, waarvan de helft overleeft.

Dat is nog maar het begin van het verhaal. Men zegt tegelijkertijd dat die vrouwen na de bevalling borstvoeding geven, wat uiteraard perfect is, al was het maar om het kind te beschermen, maar dat er een taboe bestaat. Men mag gedurende de twee jaar van borstvoeding geen seksuele betrekkingen hebben. Een oude vrouw blijft telkens naast haar slapen om haar goed in het oog te houden.

De betrokken moeders kunnen niets anders doen dan een vervanging

des préservatifs? Aucun homme africain ne veut les utiliser!

Allez donc le leur demander sur place!

voor hun man zoeken. Zij kiezen dan liefst een zuster of een vriendin, omdat zij later misschien niet met hun man zouden gaan lopen. Het gevolg is dat er meer kinderen bijkomen. Dan zult u mij vertellen dat wij met condooms iets aan de overbevolking kunnen doen. Geloof dat niet. Er is geen enkele Afrikaanse man die dat wil gebruiken.

U moet dat eens op het terrein gaan vragen. U moet zich eens gaan informeren. Dan zult u met de werkelijkheid worden geconfronteerd.

(...)(...)

25.33 Francis Van den Eynde (VB): Mevrouw, ik zeg dit niet uit puritanisme. Ik zeg dit omdat dit de realiteit is ginder. Geen enkele man wil dat gebruiken. Ik kan daar ook niet aan doen. Dat is niet de schuld van mijn partij.

(...): (...)

25.34 Francis Van den Eynde (VB): Dit brengt met zich mee dat de aidsplaag en de overbevolking zeer moeilijk kunnen worden bestreden. Dat zijn zaken die ik vaststel. Misschien zijn er andere.

Neem mij niet kwalijk, maar voor die problemen hebt u geen antwoord. U mag natuurlijk zeggen dat wij een genderpolitiek gaan toepassen en dat wij die mannen met hun vrouwen zullen leren omgaan, maar dat is veel te simplistisch gezien. Wanneer u daar over gender spreekt, glimlachen al die venten. Ze glimlachen vriendelijk, maar ze denken bij zichzelf dat ze wat worden wijsgemaakt. Zo gaat dat. Dat is de realiteit.

En de corruptie, verdomme, we onderhouden ze zelf! Wij onderhouden goede contacten met mijnheer Kabila. Nietwaar, minister Michel? Het is een corrupt regime, een pseudodemocratie, een dictatuur die bovendien kampt met een permanente burgeroorlog. Daar hebben wij geen antwoord op.

En, neem het mij niet kwalijk, dat vind ik tragisch. Ik ken het antwoord ook niet. Het wordt tijd dat we daar eens over nadenken. Ons wordt elk jaar verteld dat we iets meer moeten geven. Gaan we beter scoren met 0,7 %? Daar geloof ik niets van. Het helpt niet. Dat wordt al vijftig jaar lang bewezen. Stop er mee! Begin eindelijk aan een effectieve ontwikkelingssamenwerking. Ik smee het u!

25.34 Francis Van den Eynde (VB): Je ne dis pas que tous les hommes sont pareils mais c'est ce que nous avons constaté. Il est dès lors très difficile de réduire l'épidémie du sida et la surpopulation. Il est par ailleurs par trop simpliste d'affirmer qu'une 'politique de genre' permettra de changer les mentalités.

Et la corruption, nous l'entretenons nous-mêmes! Il suffit de regarder l'exemple de la République démocratique du Congo, une pseudo-démocratie, un régime corrompu où sévit une guerre civile permanente, mais nous entretenons de bons contacts avec le président Kabila, n'est-ce pas, M. Michel?

Nous n'avons pas de réponse à tous ces problèmes, mais la solution n'est certainement pas de donner encore plus! Il est tout à fait insensé de croire qu'une augmentation du budget de la Coopération au développement à 0,7 % du PIB permettra de résoudre tous les problèmes! Je demande aujourd'hui qu'on mette enfin en œuvre une coopération au développement digne de ce nom.

De **voorzitter**: Ik ben aan het einde van mijn sprekerslijst. Ik geef het woord aan minister Michel voor zijn repliek.

25.35 Charles Michel, ministre: Monsieur le président, chers

25.35 Minister **Charles Michel**:

collègues, je tiens à remercier l'ensemble des collègues qui sont intervenus et qui ont participé aux travaux dans le cadre du groupe de travail.

J'ai été interpellé sur quelques points précis et je vais tenter de réagir aux éléments qui me semblent importants dans le cadre du texte soumis à l'assentiment de la Chambre.

Le premier élément touche au financement. Il y avait là une question essentielle quant aux garanties à accorder pour donner du contenu opérationnel aux principes et aux priorités tels qu'ils ont été définis. Sur cette question du financement, je peux confirmer les propos que j'ai déjà eu l'occasion de tenir en commission. La Loterie Nationale mobilisera 17,3 millions d'euros par an, auxquels s'ajouteront, pour 2010 et pour 2011, 18,59 millions d'euros supplémentaires sur le budget de la Direction générale de la Coopération au Développement.

Nous avons eu l'occasion d'analyser la note de politique générale en commission cette semaine-ci et vous aurez observé que les engagements annoncés en commission se retrouvent dans le projet de budget qui est soumis au parlement. Des crédits seront prévus en 2010. Ils devront l'être également en 2011. Pour ce qui est de la suite, monsieur Geerts, vous comprendrez que la législature sera achevée et un nouveau parlement sera installé au plus tard en 2011. Il appartiendra au parlement de définir les priorités budgétaires. Je forme évidemment le vœu que le parlement et le gouvernement, quelle qu'en soit la composition, confirment ces trajectoires après 2011.

Monsieur le président, je tiens à préciser que ces engagements sur le budget de la Coopération au Développement pour 2010 et 2011 sont importants parce qu'ils permettent très concrètement de rendre opérationnel très rapidement le fonds tel qu'il sera voté – je l'espère – dans les prochaines semaines car le texte sera probablement soumis au Sénat. Il ne faut pas attendre que les exécutions des projets soient finalisées sous l'angle du fonds précédent. Cet élément est extrêmement important!

Je rejoins par conséquent l'analyse de notre collègue, M. Moriau, qui disait que nous devons dès à présent progresser. Voici quelques semaines, une réunion de haut niveau du FAO à Rome mettait l'accent sur l'importance d'honorer les engagements sur le plan de la sécurité alimentaire à travers les mécanismes qui sont mis en place. Il y a des réponses durables à cet enjeu fondamental sur le plan international qui vise à garantir la sécurité alimentaire et à aller progressivement au-delà en garantissant la souveraineté alimentaire. Cette initiative participe très clairement de cette volonté et de cette logique. Par conséquent, j'insiste véritablement pour que l'on ne perde pas de temps et pour que l'on progresse en votant ce texte.

Madame Gerken, je souhaite évoquer un deuxième élément. On peut en effet considérer qu'en correction technique, le terme "sanitatie" convient mieux et reproduit mieux le souhait collectif des membres de la commission qui ont participé aux travaux. Il permettra d'éviter des malentendus.

Nous sommes clairs entre nous et par conséquent, il n'y a pas vraiment de risque de malentendu sur cette question. La technique

Er werd een essentiële vraag gesteld in verband met de waarborgen op het vlak van de financiering. Ik bevestig dat de Nationale Loterij jaarlijks 17,30 miljoen euro zal uittrekken. Daar komt in 2010 en 2011 telkens een bedrag van 18,59 miljoen euro bovenop uit de begroting van de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGOS).

De in de commissie aangekondigde vastleggingen zijn ingeschreven in de ontwerp-begroting. Er zal voor de nodige kredieten worden gezorgd in 2010. Dat zal ook in 2011 het geval moeten zijn. Daarna, mijnheer Geerts, is het aan het nieuwe Parlement dat uiterlijk in 2011 zal worden geïnstalleerd, om de begrotingsprioriteiten vast te stellen.

Dankzij die vastleggingen kan het fonds zeer snel operationeel worden. Men hoeft niet te wachten tot de projecten die in het kader van het vorige fonds van start gingen, afgerond zijn, en dat is erg belangrijk!

Ik ben het dus eens met de analyse van collega Moriau, die zei dat we nu vooruitgang moeten boeken. Er bestaan duurzame antwoorden op de fundamentele uitdaging op het internationale vlak die erin bestaat de voedselzekerheid te waarborgen en geleidelijk tot voedselsoevereiniteit te komen. Dit initiatief is duidelijk ingebed in deze doelstelling en deze logica. Ik vraag dus met aandrang geen tijd meer verloren te laten gaan.

Mevrouw Gerken, uw voorstel om een technische correctie aan te brengen in verband met de term 'sanitatie' is inderdaad terecht. Deze term verduidelijkt beter de bedoeling van de commissieleden die deelnamen aan de werkzaamheden en kan misverstanden helpen voorkomen.

proposée qui a été exprimée par le président de la commission me paraît sage. Enfin, sans refaire le débat, puisque nous avons compris la position de chacun, je veux confirmer pour qu'il ne subsiste pas le moindre doute que le raisonnement est extrêmement clair. Il y a sur le plan international différents indicateurs qui identifient le développement. Il me paraît prétentieux de considérer que l'un serait meilleur que l'autre.

Celui qui est identifié ici n'est pas celui de la Banque mondiale – peut-être M. Van der Maelen a-t-il été distrait – mais celui du PNUD, l'agence de développement des Nations unies. S'il y a bien une agence des Nations unies qui est au cœur du processus de développement, qui prend en considération le développement sous toutes ses facettes et d'abord dans son aspect de solidarité sociale, c'est bien le PNUD.

Par conséquent, je suis étonné de ce raisonnement. Je crois que tout est parti d'un malentendu de bonne foi dans le chef de quelques ONG qui, très légitimement, ont transmis leurs remarques à des parlementaires. La réponse donnée ici est une réponse rationnelle, ce dont je vais tenter de vous convaincre. Notre collègue M. Geerts est très impliqué dans ce dossier, il a participé à des missions au Bénin pour le Fonds belge de survie. J'ai senti chez lui une ouverture quand le raisonnement a été porté. Je demande au groupe sp.a et à M. Geerts en particulier de ne pas se soumettre à la discipline de parti mais de soutenir cette proposition rationnelle, en son âme et conscience.

Voor ons is dat duidelijk, en bijgevolg kan daarover niet echt een misverstand bestaan.

Maar goed, ik wil dat er niet de minste twijfel blijft bestaan. De redering is bijzonder helder. Op internationaal vlak zijn er verscheidene ontwikkelings-indicatoren. Hier wordt niet de indicator van de Wereldbank gehanteerd, maar wel die van het UNDP, het United Nations Development Programme, dat in het ontwikkelingsproces bij uitstek een centrale positie bekleedt en alle aspecten van ontwikkeling – maatschappelijke solidariteit voorop – in aanmerking neemt.

Ik ben dan ook verbaasd over die redenering. Ik denk dat een en ander terug te voeren is op het feit dat bepaalde ngo's een en ander te goeder trouw verkeerd begrepen hebben, en, zeer terecht, met hun opmerkingen bij parlamentsleden zijn gaan aankloppen. Er wordt hier een rationeel antwoord geboden. Ik bespeurde bij de heer Geerts een zekere openheid toen de redenering werd onderbouwd. Ik vraag de sp.a-fractie, en de heer Geerts in het bijzonder, dit rationele voorstel te steunen.

[25.36] David Geerts (sp.a): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw bezorgdheid ten aanzien van mijn persoon. Ik meen dat de discipline die er bij de meerderheid was inzake dit amendement sterker was dan de discipline in onze partij.

[25.36] David Geerts (sp.a): Je pense que pour cet amendement, la discipline de parti demandée était plus grande au sein de la majorité qu'au sein de notre parti.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(2054/7)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(2054/7)**

Het wetsvoorstel telt 14 artikelen.
La proposition de loi compte 14 articles.

* * * * *

Amendements déposés:
Ingediende amendementen:

Art. 5

- 7 - David Geerts cs (2054/8)

Art. 6

- 8 - David Geerts cs (2054/8)

* * * * *

Amendement nr. 7 op artikel 5 werd door de heer Geerts ingetrokken.
L'amendement n° 7 à l'article 5 a été retiré par M. Geerts.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het aangehouden amendement, het aangehouden artikel en over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'amendement et l'article réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

* * * * *

Besluit van de artikelsgewijze bespreking:
Conclusion de la discussion des articles:
Réservé: le vote sur l'amendement et l'article 6.
Aangehouden: de stemming over het amendement en artikel 6.
Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1 tot 5, 7 tot 14.
Adoptés article par article: les articles 1 à 5, 7 à 14.
* * * * *

Collega's, ik stel voor de diensten toe te laten de bobijnen wat herop te laden en toch een half uur te schorsen. Wij gaan om 20 u 30 opnieuw van start met de bespreking van het ontwerp inzake het Sociaal Strafwetboek.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 3 december 2009 om 20.30 uur.
La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 3 décembre 2009 à 20.30 heures.

De vergadering wordt gesloten om 19.52 uur.
La séance est levée à 19.52 heures.

Dit verslag heeft geen bijlage.

Ce compte rendu n'a pas d'annexe.